

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชานาฏศิลป์ เรื่อง การออกแบบท่ารำ – เต้น
ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบชิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
พ.ศ. 2561

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชานาฏศิลป์ เรื่อง การออกแบบท่ารำ – ต้น
ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบชิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
พ.ศ. 2561

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

THESIS

A DEVELOPMENT OF LEARNING ACHIEVEMENT IN DRAMATIC ARTS ON
CHOREOGRAPHY USING CIPPA MODEL ACTIVITIES AND VIDEO LESSONS
FOR GRADE 6 STUDENTS.

WONJUKKREE CHOTIRAT

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION IN CURRICULUM AND TEACHING
OF SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

2018

COPYRIGHT OF SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

ชื่อวิทยานิพนธ์ การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชานาฏศิลป์ เรื่องการออกแบบท่ารำ - เริ่มต้นด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

A Development of Learning Achievement in Dramatic Arts on Choreography Using CIPPA Model Activities and Video Lessons for Grade 6 Students.

ผู้วิจัย นายวันจักรี โชติรัตน์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ดร.มนตรี เต็นดวง)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และ
(ดร.ปรีดา เบ็ญคาร) กรรมการและเลขานุการหลักสูตร

.....ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุไรศิริ ชูรักษ์)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพเก้า ณ พัทลุง)

.....กรรมการจากบัณฑิตศึกษา
(ดร.พิพัฒน์ ลิ้มปะนะพิทยาร)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา รับรองวิทยานิพนธ์แล้ว

.....รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศิริโชติ) อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ชื่อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชานาฏศิลป์ เรื่อง การออกแบบท่ารำ – เต้น ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ผู้วิจัย	นายวันจักรี โชติรัตน์ ปีการศึกษา 2561
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	อาจารย์ ดร.มนตรี เด่นดวง
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	อาจารย์ ดร.ปรีดา เบ็ญการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ เรื่อง การออกแบบท่ารำ-เต้น วิชานาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับการใช้สื่อวีดิทัศน์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถการออกแบบท่ารำ เรื่อง การออกแบบท่ารำ-เต้น วิชานาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับการใช้สื่อวีดิทัศน์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน และ 3) ศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับการใช้สื่อวีดิทัศน์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนจ้อยฮั่ว โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนปัตตานี อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี สายสามัญทั่วไป ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน

ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ เรื่อง การออกแบบท่ารำ - เต้น วิชานาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับการใช้สื่อวีดิทัศน์ หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถการออกแบบท่ารำ เรื่อง การออกแบบท่ารำ - เต้น วิชานาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปาร่วมกับการใช้สื่อวีดิทัศน์ ภาพรวมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ความพึงพอใจต่อการเรียนนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับการใช้สื่อวีดิทัศน์ ภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

Thesis Title	A Development of Learning Achievement in Dramatic Arts on Choreography Using CIPPA Model Activities and Video Lessons for Grade 6 Students.	
Researcher	Mr. Wonjukkree Chotirat	Academic year: 2018
Degree	Master of Education Program in Curriculum and Instruction	
Advisors	1. Dr. Montree Denduang 2. Dr. Preeda Benkan	

Abstract

This research aimed to: 1) compare the pre - and post - learning achievements in knowledge on choreography in Dramatic Arts of grade 6 students who were taught by using CIPPA model activities and video lessons, 2) compare the pre- and post- learning achievement in performance competency on choreography in Dramatic Arts of grade 6 students who were taught by using CIPPA model activities and video lessons, and 3) study the satisfaction of grade 6 students on learning Dramatic Arts after learning via CIPPA model activities and video lessons. The sample group consisted of 30 grade 6 students who were studying in semester 2, academic year 2018 at Chong Hua School, under Office of the Private Education Pattani Province, Muang district, Pattani province. The samples were obtained by using multi-stage sampling technique.

The research results revealed that: 1) The learning achievements in knowledge on choreography in Dramatic Arts of grade 6 students who were taught by using CIPPA model activities and video lessons after learning were significantly higher than before studying at the .01 level of statistical significance. 2) The overall, after learning, achievements in competency on choreography from the performance test results in Dramatic Arts of grade 6 students who were taught by using CIPPA model activities and video lessons were significantly higher than before learning at the .01 level of statistical significance. 3) The satisfaction of grade 6 students on learning Dramatic Arts after learning via CIPPA model activities and video lessons, in the overall view, was at the highest level.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยการให้คำปรึกษา คำแนะนำแนวทางที่ถูกต้องและการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จากอาจารย์ ดร.มนตรี เด่นดวง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.ปรีดา เบ็ญการ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุก ๆ ท่านที่ให้คำแนะนำ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และได้แนะนำแก้ไขข้อบกพร่อง

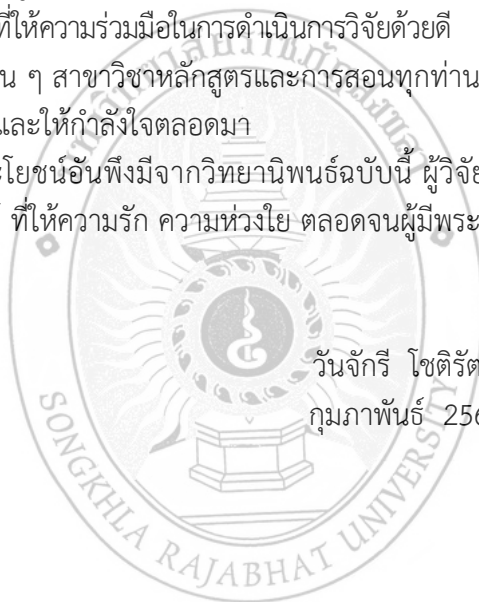
ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนจ้อยฮั่ว โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนปัตตานี อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ที่ให้ความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกตลอดเวลาในการดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยและขอขอบคุณนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินการวิจัยด้วยดี

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนทุกท่าน รวมถึงเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัยทุกท่านที่คอยช่วยเหลือและให้กำลังใจตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูทเวทิตาแต่บิดา มารดา บुरพาจารย์ ที่ให้ความรัก ความห่วงใย ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

วันจักรี โชติรัตน์

กุมภาพันธ์ 2562

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(2)
กิตติกรรมประกาศ	(3)
สารบัญ	(4)
สารบัญตาราง	(6)
สารบัญภาพ	(8)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	4
กรอบแนวคิด	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	8
การจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์	12
กิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา	26
สื่อวีดิทัศน์	33
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้	42
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการปฏิบัติ	50
แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ	62
วิจัยที่เกี่ยวข้อง	66
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	70
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	70
แบบแผนการวิจัย	71
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	71
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ	72

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	76
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	78
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	83
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	83
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	83
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	84
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	89
สรุป	89
อภิปรายผล	90
ข้อเสนอแนะ	92
บรรณานุกรม	94
ภาคผนวก	101
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	102
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ..	104
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์	111
ภาคผนวก ง การหาคุณภาพเครื่องมือ	114
ภาคผนวก จ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	132
ประวัติผู้วิจัย	167

สารบัญญัตินี้

ตาราง	หน้า
1 มาตรฐาน ศ 3.1	11
2 มาตรฐาน ศ 3.2	12
3 จำนวนนักเรียนทั้งหมด	70
4 แผนการทดลองแบบ One Group Pretest - Posttest Design	71
5 จำนวนข้อสอบที่สร้างและใช้จริงในแต่ละแผนการเรียนรู้	73
6 วิเคราะห์ตัวชี้วัดแบบทดสอบภาคปฏิบัติ	74
7 กิจกรรมการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์	76
8 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การออกแบบท่ารำ - เต้น วิชานาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับ สื่อวีดิทัศน์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน	84
9 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การสอบภาคปฏิบัติ เรื่อง การออกแบบท่ารำ-เต้น วิชา นาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน	85
10 ความพึงพอใจต่อการเรียนนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์	86
11 สรุปผลการพิจารณาความสอดคล้อง แผนการสอนที่ 1 เรื่อง การประดิษฐ์ท่าทาง ประกอบการแสดง	115
12 สรุปผลการพิจารณาความสอดคล้อง แผนการสอนที่ 2 เรื่อง ละครสร้างสรรค์	116
13 สรุปผลการพิจารณาความสอดคล้อง แผนการสอนที่ 3 เรื่อง ลีลานาฏยศัพท์	117
14 สรุปผลการพิจารณาความสอดคล้อง แผนการสอนที่ 4 เรื่อง ลีลาการเต้น	118
15 สรุปผลการพิจารณาความสอดคล้อง แผนการสอนที่ 5 เรื่อง ลีลาท่ามาตรฐาน .	119
16 สรุปผลการพิจารณาความสอดคล้อง แผนการสอนที่ 6 เรื่อง ออกแบบละคร	120
17 สรุปผลการพิจารณาความสอดคล้อง แผนการสอนที่ 7 เรื่อง ออกท่าเต้น	121
18 สรุปผลการพิจารณาความสอดคล้อง แบบประเมินความเหมาะสมข้อสอบกับตัวชี้วัด/ จุดประสงค์การเรียนรู้	122
19 สรุปผลการพิจารณาความสอดคล้อง แบบตรวจสอบความเหมาะสมของแบบวัด ประเมินภาคปฏิบัติ เรื่อง การออกแบบท่ารำ - เต้น วิชานาฏศิลป์	123
20 สรุปผลการพิจารณาความสอดคล้อง แบบวัดความพึงพอใจต่อการเรียนนาฏศิลป์ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) เรื่อง ออกแบบท่ารำ - เต้น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	124
21 ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การออกแบบท่ารำ-เต้น วิชานาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	126

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
22	คะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา นาฏศิลป์ เรื่องการออกแบบ ทำรำ - เต็ม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยกิจกรรมการเรียน รูปแบบชิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ ก่อนเรียน	128
23	คะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา นาฏศิลป์ เรื่องการออกแบบ ทำรำ - เต็ม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยกิจกรรมการเรียน รูปแบบชิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ หลังเรียน	130

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	5

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นาฏศิลป์ไทย เป็นศิลปวัฒนธรรมสาขาหนึ่งที่แสดงถึงความเป็นชาติที่เจริญรุ่งเรืองของไทยเรา ความงดงามของท่าร่ายรำตามจังหวะและทำนองเพลง ตลอดจนการแสดงสื่อความหมาย ช่วยให้ผู้ชมได้ชื่นบานสนุกสนานได้อิ่มเอมกับสุนทรียรส และเกิดอารมณ์คล้อยตามไปกับการแสดงนาฏศิลป์ มีความสำคัญเพราะเป็นที่รวมความเจริญของศิลปะทุกประเภท เป็นสิ่งสำคัญสามารถกลมกลืนจิตใจให้โน้มแน่วไปในทางที่ดี ย่อมอารมณ์ให้เข้มแข็งผ่องใส เป็นทางนำให้คิดและให้กำลังใจในทางที่จะสร้างความเจริญรุ่งเรืองให้แก่บ้านเมืองต่อไป

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ ช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550: 1) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาศิลปะ ประกอบด้วย 3 วิชา คือ ศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ สำหรับวิชานาฏศิลป์ เป็นวิชาที่ว่าด้วยองค์ประกอบของนาฏศิลป์ การแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ ใช้ศัพท์เบื้องต้นทางนาฏศิลป์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่างๆ ประยุกต์ใช้นาฏศิลป์ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์กับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เน้นให้ผู้เรียนท่องจำความรู้ และจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนเป็นส่วนใหญ่ นักเรียนต้องรักษาวินัยโดยเคร่งครัด แต่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการแสดงออกทางศิลปะอย่างถูกต้องซึ่งสาเหตุดังกล่าวทำให้นักเรียนไม่กล้าแสดงออก (ปัทมณี เมฆศรีสุวรรณ 2555: 1) จากงานวิจัยของ มะลิวัลย์ ปัทม (2551: 109 - 111) ได้ศึกษาพฤติกรรมการสอนวิชานาฏศิลป์แบบดั้งเดิมของครู พบว่า การสอนนาฏศิลป์จะเน้นการเลียนแบบเป็นหลัก ครูผู้สอนจึงเป็นเสมือนแม่แบบของผู้เรียนโดยตรง การเรียนวิชานาฏศิลป์สิ่งที่ผู้เรียนจำเป็นต้องรู้และเข้าใจที่สุด คือ ทักษะปฏิบัติ ทักษะปฏิบัติในการเรียนวิชานาฏศิลป์ถือได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญต่อผู้เรียน เนื่องจากวิชานาฏศิลป์เป็นวิชาที่เน้นการปฏิบัติมากกว่าเนื้อหาทางทฤษฎี โดยจะปฏิบัติในนาฏยศัพท์ และภาษาท่าทางนาฏศิลป์เป็นหลัก ซึ่งถือได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญของผู้เรียนถ้าผู้เรียนไม่มีพื้นฐานทักษะดังกล่าวแล้ว ก็จะไม่สามารถปฏิบัติท่ารำในเพลงต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษาที่ถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการปฏิบัติทั้งหมด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อ้อยทิพย์ ยะไวทย์ (2555: 1) ที่พบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ส่วนมากยังมีสภาพการจัดการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม คือ เป็นการเรียนรู้จากตัวอย่างหรือตัว

แบบเพื่อให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติ หรือแสดงท่าทางการร่ายรำตามแบบอย่างได้ โดยไม่ได้ตระหนักในคุณค่าทางนาฏศิลป์การส่งเสริม หรือการอนุรักษ์ศิลปะ

จากแบบรายงานผลการสอบ O - NET (Ordinary National Educational Test) สารระนาฏศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สารระนาฏศิลป์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนปัตตานี เขต 1 ผู้วิจัยพบว่า ในปีการศึกษา 2554 มีคะแนนเฉลี่ย 72.50 ปีการศึกษา 2555 มีคะแนนเฉลี่ย 71.04 ปีการศึกษา 2556 มีคะแนนเฉลี่ย 62.83 และปีการศึกษา 2557 มีคะแนนเฉลี่ย 62.80 มาตรฐานและตัวชี้วัดที่ไม่ผ่านเกณฑ์ คือ ศ.3.1 ป6/1 ว่าด้วยการสร้างสรรค์การเคลื่อนไหวและการแสดง ซึ่งผลคะแนนของการสอบ O - NET จะต้องได้คะแนน 70 ขึ้นไป จึงจะผ่านเกณฑ์ (สถาบันทดสอบการศึกษาแห่งชาติ, 2558) ซึ่งเห็นว่า คะแนนผลสอบ O - NET สารระนาฏศิลป์นั้นไม่ผ่านเกณฑ์และมีคะแนนเฉลี่ยลดลงเป็นลำดับ

การจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนสำคัญ เป็นการจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา ครูเป็นผู้วางแผนจัดกิจกรรม เป็นผู้ชี้แนะกระตุ้นให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ ผู้เรียนเป็นผู้ร่วมวางแผนการเรียนรู้ ลงมือปฏิบัติ ศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลด้วยวิธีต่าง ๆ จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย แล้วสรุปเป็นองค์ความรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งมีการวัดผลและประเมินผลที่เน้นการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาเป็นหลักซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญนั่นเอง ดังที่ ทิศนา แชนมณี (2553: 282) ผู้สอนจะต้องรู้จักการออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้รู้จักสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูล มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ รู้จักแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ระหว่างกัน ผู้เรียนได้ เรียนรู้กระบวนการคู่ไปกับการปฏิบัติ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสอนรูปแบบชิปปา หรือรูปแบบ การประสาน 5 แนวคิดรูปแบบนี้เกิดจากผู้เรียนได้นำแนวคิด 5 แนวคิดมาประสานกันเกิดเป็นแบบแผนขึ้นแนวคิดดังกล่าวได้แก่ 1) แนวคิดสร้างความรู้ 2) แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการกลุ่มและการเรียนรู้ แบบร่วมมือ 3) แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ 4) แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้กระบวนการและ 5) แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายโอนการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรูปแบบชิปปา เป็นกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญวิธีหนึ่ง นักเรียนจะเรียนรู้จากการคิด การปฏิบัติจริง การวิเคราะห์ สังเคราะห์ ที่มุ่งให้นักเรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ผ่านกิจกรรมการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน หรือบุคคลอื่น และสิ่งแวดล้อมรอบตัว นักเรียนมีส่วนร่วมทางการเรียน โดยอาศัยกระบวนการเรียนรู้ 7 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ทบทวนความรู้เดิม 2) แสวงหาความรู้ใหม่ 3) ศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล เชื่อมโยงความรู้ใหม่และความรู้เดิม 4) แลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม 5) สรุปและจัดระเบียบความรู้ 6) การแสดงความรู้ 7) นำความรู้มาประยุกต์ใช้ (ทิศนา แชนมณี 2553: 282) ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการนำไปใช้ และพัฒนาผู้เรียน โดยผู้เรียนจะได้แสวงหาศึกษาข้อมูล ร่วมกันในสถานการณ์จริง มีการแสดงความคิดเห็นในกลุ่มได้อย่างอิสระมากขึ้น ซึ่งมีคุณครูคอยให้คำปรึกษาและคอยชี้แนะให้กับนักเรียน

วีดิทัศน์เป็นสื่อการศึกษาประเภทหนึ่ง ที่นิยมนำมาใช้กันในการศึกษาและการเรียนการสอน เพราะวีดิทัศน์สามารถสื่อสารไปยังกลุ่มคนจำนวนมากได้และส่งไปได้ในระยะไกล การใช้สื่อวีดิทัศน์เป็นการเรียนรู้ที่ให้ผู้ชมได้ยินทั้งเสียงและเห็นทั้งภาพ ซึ่งภาพนั้นก็มีการเคลื่อนไหวทำให้สามารถสร้าง

ประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมได้เป็นอย่างดี วิดีทัศน์เป็นสื่อที่เข้ามามีบทบาทและอิทธิพลต่อการศึกษา เพื่อเสริมความรู้แก่ผู้เรียน ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียนเพราะการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการชมวีดิทัศน์ เป็นการเรียนรู้ที่ได้ทั้งภาพเคลื่อนไหวและเสียงประกอบและการพัฒนาของวีดิทัศน์ก็มากชิ้นตามวันเวลา ปัจจุบันวีดิทัศน์สามารถส่งขึ้นไปเป็นไฟล์ออนไลน์อยู่บนระบบอินเทอร์เน็ตได้ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนโดยมีการนำความรู้ต่าง ๆ มาอยู่ในรูปแบบของรายการวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ต ทั้งนี้ เพื่อเป็นประโยชน์และความสะดวกต่อผู้ชมสามารถรับชมตอนใดหรือช่วงเวลาใดก็ได้ จึงเกิดความสะดวกและช่วยลดปัญหาการศึกษาการหาข้อมูลหรือการสืบค้นข้อมูลที่หลากหลายและช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัยได้อีกทางหนึ่ง (พงศศักดิ์ บัวจะมะ 2555: 1)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจจะศึกษา เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ เรื่อง การออกแบบท่ารำ – เต้น โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพราะการใช้กิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา เป็นกิจกรรมการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาในด้านการเรียนรู้ความเข้าใจ เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ในกลุ่มเพื่อน มีการสร้างองค์ความรู้ของตนเอง และยังสามารถปฏิบัติกิจกรรมทางด้านนาฏศิลป์ ซึ่งนักเรียนจะเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเอง ควบคู่กับการนำสื่อวีดิทัศน์มาร่วมกับกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ซึ่งผู้เรียนสามารถศึกษาและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และยังมีครูผู้สอนคอยให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด ทำให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติท่ารำหรือปฏิบัติกิจกรรมในวิชานาฏศิลป์ได้ถูกต้อง และเห็นเป็นรูปธรรมมากขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

การศึกษาเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ เรื่อง การออกแบบท่ารำ – เต้น ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ วิชานาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับการใช้สื่อวีดิทัศน์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถการออกแบบท่ารำ วิชานาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับการใช้สื่อวีดิทัศน์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับการใช้สื่อวีดิทัศน์

สมมติฐานการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ เรื่อง การออกแบบท่ารำ – เต้น ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีสมมติฐาน ดังนี้

- 1.นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ เรื่อง การออกแบบท่ารำ – เต้น มีผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
- 2.นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ เรื่อง การออกแบบท่ารำ – เต้น มีผลสัมฤทธิ์ภาคปฏิบัติหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ เรื่อง การออกแบบท่ารำ – เต้น ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ครั้งนี้ มีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี สายสามัญทั่วไป จำนวน 4 โรงเรียน มีจำนวนห้องเรียน 8 ห้องเรียน และมีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 200 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนจ้อฮั่ว โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนปัตตานี อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี สายสามัญทั่วไป ที่ลงทะเบียนเรียนภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 30 คน

2. ขอบเขตตัวแปร

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การออกแบบท่ารำ - เต้น วิชา นาฏศิลป์ และความพึงพอใจต่อการเรียนนาฏศิลป์ของนักเรียน

3. ขอบเขตเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ เรื่อง การออกแบบท่ารำ - เต้น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2561 ประกอบด้วย

- 3.1 การประดิษฐ์ท่าทางประกอบการแสดง
- 3.2 ละครสร้างสรรค์
- 3.3 ลีลานาฏยศัพท์
- 3.4 ลีลาการเต้น
- 3.5 ลีลาร่างมาตรฐาน
- 3.6 ออกแบบละคร
- 3.7 ออกแบบท่าเต้น

4. ขอบเขตระยะเวลา

การศึกษาเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ เรื่อง การออกแบบท่ารำ – เต้น ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ครั้งนี้มีระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ภาคเรียนการศึกษาภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ เรื่อง การออกแบบท่ารำ – เต้น ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ เรื่อง การออกแบบท่ารำ-เต้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์มี 7 ชั้น ดังนี้

- ชั้นที่ 1 ทบทวนความรู้เดิม
- ชั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ใหม่ร่วมกับวีดิทัศน์
- ชั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล
- ชั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจ
- ชั้นที่ 5 สรุปและจัดระเบียบความรู้ร่วมกับวีดิทัศน์
- ชั้นที่ 6 การแสดงความรู้
- ชั้นที่ 7 การนำความรู้มาประยุกต์ใช้ร่วมกับวีดิทัศน์

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้วิชานาฏศิลป์
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถการออกแบบท่ารำ วิชานาฏศิลป์
3. ความพึงพอใจต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติในกิจกรรมต่างๆ โดยนำสื่อวีดิทัศน์มาช่วยให้ผู้เรียนได้เสริมองค์ความรู้ให้เห็นเป็นรูปธรรมมากขึ้น ซึ่งอยู่ในชั้นที่ 2 ชั้นที่ 5 และชั้นที่ 7 เพื่อนำไปใช้ในรายวิชานาฏศิลป์ เรื่อง การออกแบบท่ารำ – เต้น ตามขั้นตอนดังนี้

1.1 ชั้นที่ 1 ทบทวนความรู้เดิม หมายถึง ผู้สอนดึงความรู้เดิมมาทบทวนในการเชื่อมโยงความรู้ใหม่

1.2 ชั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ใหม่ร่วมกับวีดิทัศน์ หมายถึง ผู้เรียนศึกษาจากใบความรู้ หรือ ตำรา และรวบรวมข้อมูลใหม่โดยการเสริมกับสื่อวีดิทัศน์ เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาง่ายมากขึ้น

1.3 ชั้นที่ 3 การศึกษาและทำความเข้าใจข้อมูล หมายถึง ผู้เรียนได้ทำความเข้าใจกับองค์ความรู้ ที่ได้จากประสบการณ์ใหม่ มาเชื่อมโยงกับความรู้เดิม โดยการใช้กระบวนการต่าง ๆ เช่น กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม

1.4 ชั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจ หมายถึง ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า มาแลกเปลี่ยนความรู้ในกลุ่ม

1.5 ชั้นที่ 5 สรุปและจัดระเบียบความรู้ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ หมายถึง นักเรียนสรุปความรู้จากการศึกษาค้นคว้า และผู้สอนสรุปองค์ความรู้ทั้งหมด พร้อมทั้งเสริมด้วยสื่อวีดิทัศน์ เพื่อให้ผู้เรียนได้เสริมองค์ความรู้ในสิ่งที่ขาดหายไป

1.6 ชั้นที่ 6 การปฏิบัติและการแสดงความรู้ หมายถึง ผู้สอนและนักเรียนลงมือฝึกปฏิบัติการแสดง โดยผู้สอนจะเป็นผู้สาธิต และนักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติตาม เพื่อสร้างองค์ความรู้เป็นรูปธรรมมากขึ้น

1.7 ชั้นที่ 7 การนำความรู้มาประยุกต์ใช้ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ หมายถึง ผู้เรียนนำความรู้ของตนเองนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยผู้สอนเปิดสื่อวีดิทัศน์เพื่อให้นักเรียนเพิ่มความชำนาญ ความเข้าใจ และสามารถแก้ปัญหาสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ หมายถึง ความรู้ทางด้านนาฏศิลป์ เรื่อง การออกแบบท่ารำ – เต้น ซึ่งมี 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้และความจำ ด้านความเข้าใจ ด้านการนำไปใช้ ด้านการวิเคราะห์ ด้านการสังเคราะห์ และด้านการประเมินค่า วัดโดยใช้ข้อสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 20 ข้อ

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถในการออกแบบท่ารำ - เต้น หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติด้านการออกแบบท่ารำ – เต้น เรื่อง การออกแบบท่ารำ – เต้น ซึ่งประเมิน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความพร้อมเพรียงและจังหวะ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านความสวยงามของท่ารำ – เต้น ด้านความร่วมมือและความตั้งใจ โดยใช้แบบทดสอบภาคปฏิบัติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 1 ฉบับ

4. ความพึงพอใจต่อการเรียนนาฏศิลป์ หมายถึง ความรู้สึกชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เกี่ยวกับการเรียนเรื่อง การออกแบบท่ารำ – เต้น โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อ

วิดิทัศน์ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านบรรยากาศในห้องเรียนการสอน ด้านประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับ และด้านการวัดและประเมินผล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนสามารถออกแบบการแสดง เกิดทักษะ และมีพึงพอใจในการเรียนวิชานาฏศิลป์ และยังสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ในชีวิตประจำวันได้ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรูปแบบชิปปา ร่วมกับสื่อวิดิทัศน์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น
3. ผู้สอน มีความรู้ และเกิดความชำนาญ การจัดกระบวนการเรียนรูปแบบชิปปา สามารถเขียนแผนได้ถูกต้องตามรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในเนื้อหาต่าง ๆ สาระนาฏศิลป์ได้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชานาฏศิลป์ เรื่อง การออกแบบท่ารำ – ต้นด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
2. การจัดการเรียนรู้วิชาศิลปะ
3. กิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา
4. สื่อวีดิทัศน์
5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้
6. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการปฏิบัติ
7. แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ
8. วิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเยาวชนไทยทุกคนในระดับขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้

1. วิสัยทัศน์ของหลักสูตร

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

2. จุดหมาย

- 2.1 มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 2.2 มีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีและมีทักษะชีวิต
- 2.3 มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
- 2.4 มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- 2.5 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคม อย่างมีความสุข

3. สมรรถนะของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดนั้นจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

- 3.1 ความสามารถในการสื่อสาร
- 3.2 ความสามารถในการคิด
- 3.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา
- 3.4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
- 3.5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

4. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

- 4.1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
- 4.2 ซื่อสัตย์สุจริต
- 4.3 มีวินัย
- 4.4 ใฝ่เรียนรู้
- 4.5 อยู่อย่างพอเพียง
- 4.6 มุ่งมั่นในการทำงาน

5. คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รู้และเข้าใจการใช้ทัศนธาตุ รูปร่าง รูปทรง พื้นผิว สี แสงเงา มีทักษะพื้นฐาน ในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ถ่ายทอดความคิด อารมณ์ ความรู้สึก สามารถใช้หลักการจัดขนาด สัดส่วน ความสมดุล น้ำหนัก แสงเงา ตลอดจนการใช้สีคู่ตรงข้ามที่เหมาะสมในการสร้างงานทัศนศิลป์ 2 มิติ 3 มิติ เช่น งานสื่อผสม งานวาดภาพระบายสี งานปั้น งานพิมพ์ภาพ รวมทั้งสามารถสร้างแผนภาพ แผนผัง และภาพประกอบ เพื่อถ่ายทอดความคิดจินตนาการเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับ

เหตุการณ์ต่างๆ และสามารถเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ที่สร้างสรรค์ด้วยวัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการที่แตกต่างกัน เข้าใจปัญหาในการจัดองค์ประกอบศิลป์ หลักการลดและเพิ่มในงานปั้น การสื่อความหมายในงานทัศนศิลป์ของตน รู้วิธีการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น ตลอดจนรู้และเข้าใจคุณค่าของงานทัศนศิลป์ที่มีผลต่อชีวิตของคนในสังคม

รู้และเข้าใจบทบาทของงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนชีวิตและสังคม อิทธิพลของความเชื่อ ความศรัทธาในศาสนาและวัฒนธรรมที่มีผลต่อการสร้างงานทัศนศิลป์ในห้องถื่น

รู้และเข้าใจเกี่ยวกับเสียงดนตรี เสียงร้อง เครื่องดนตรี และบทบาทหน้าที่ รู้ถึงการเคลื่อนที่ขึ้น - ลง ของทำนองเพลง องค์ประกอบของดนตรี ศัพท์สังคีตในบทเพลง ประโยค และอารมณ์ของบทเพลงที่ฟัง ร้องและบรรเลงเครื่องดนตรี ด้นสดอย่างง่าย ใช้และเก็บเครื่องดนตรีอย่างถูกวิธี อ่าน เขียนโน้ตไทยและสากลในรูปแบบต่าง ๆ รู้ลักษณะของผู้ที่เล่นดนตรีได้ดี แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึกของบทเพลงที่ฟัง สามารถใช้ดนตรีประกอบกิจกรรมทางนาฏศิลป์และการเล่าเรื่อง

รู้และเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับวิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรมไทย และวัฒนธรรมต่าง ๆ เรื่องราวดนตรีในประวัติศาสตร์ อิทธิพลของวัฒนธรรมต่อดนตรี รู้คุณค่าดนตรีที่มาจากวัฒนธรรมต่างกัน เห็นความสำคัญในการอนุรักษ์

รู้และเข้าใจองค์ประกอบนาฏศิลป์ สามารถแสดงท่าทางภาษาท่า นาฏยศัพท์พื้นฐาน สร้างสรรค์ การเคลื่อนไหวและการแสดงนาฏศิลป์ และการละครง่าย ๆ ถ่ายทอดลีลาหรืออารมณ์ และสามารถออกแบบเครื่องแต่งกายหรืออุปกรณ์ประกอบการแสดงง่าย ๆ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่าง นาฏศิลป์ และการละครกับสิ่งที่ประสบในชีวิตประจำวัน แสดงความคิดเห็นในการชมการแสดงและบรรยายความรู้สึกของตนเองที่มีต่องานนาฏศิลป์

รู้และเข้าใจความสัมพันธ์และประโยชน์และประโยชน์ของนาฏศิลป์และการละคร สามารถเปรียบเทียบการแสดงประเภทต่าง ๆ ของไทยในแต่ละท้องถิ่น และสิ่งที่การแสดงสะท้อนวัฒนธรรมประเพณี เห็นคุณค่าการรักษาและสืบทอดการแสดงนาฏศิลป์ไทย

6. สารและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 ทัศนศิลป์

มาตรฐาน ศ 1.1 สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 1.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นภูมิปัญญาไทย และสากล

สาระที่ 2 ดนตรี

มาตรฐาน ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่า ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 2.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานดนตรี ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

สาระที่ 3 นาฏศิลป์

มาตรฐาน ศ 3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อนาฏศิลป์อย่างอิสระชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 3.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เห็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นภูมิปัญญาไทยและสากล

7. โครงสร้างหลักสูตรสาระการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

มาตรฐาน ศ 3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อนาฏศิลป์อย่างอิสระชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตาราง 1 มาตรฐาน ศ 3.1 โครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนจ้อยฮั่ว โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน ปัตตานี อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

หน่วยการเรียนรู้	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1.นาฏศิลป์สร้างสรรค์	1. สร้างสรรค์การเคลื่อนไหว และการแสดงโดยเน้นการถ่ายทอดลีลาหรืออารมณ์ 2. ออกแบบเครื่องแต่งกาย หรืออุปกรณ์ประกอบการแสดง อย่างง่าย ๆ	1. การประดิษฐ์ทำรำประกอบเพลง หรือ เพลงท้องถิ่น หรือพื้นเมืองเน้นลีลาหรือ อารมณ์ 2. การออกแบบสร้างสรรค์ 2.1 ทำรำ หรือท่าเต้น 2.2 เครื่องแต่งกาย หรือ อุปกรณ์การ แสดง
2. นาฏยศัพท์ และ ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ไทย	3. แสดงนาฏศิลป์และละครง่าย ๆ	การแสดงนาฏศิลป์และการแสดงละคร - รำวงมาตรฐาน - ระบำ - ฟ้อน - ละครสร้างสรรค์
3.การแสดงนาฏศิลป์ และละคร		
4.มารยาทในการชม นาฏศิลป์และละคร	4. แสดงความคิดเห็นในการชม การแสดง	หลักการชมการแสดง - การวิเคราะห์ - ความรู้สึกชื่นชม
5.บทบาทหน้าที่ของ นาฏศิลป์ และการ ละคร	5. บรรยายความรู้สึกของตนเอง ที่มีต่อนาฏศิลป์และการ ละครอย่างสร้างสรรค์ 6. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่าง นาฏศิลป์และการละครกับสิ่งที่ ประสบในชีวิตประจำวัน	1. บทบาทและหน้าที่ในงานนาฏศิลป์และการ ละคร 2. องค์ประกอบทางนาฏศิลป์และการ ละคร

มาตรฐาน ศ 3.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เห็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นภูมิปัญญาไทยและสากล

ตาราง 2 มาตรฐาน ศ 3.2 โครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนจ้อยฮั่ว โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนปัตตานี อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

หน่วยการเรียนรู้	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
6.ประวัตินาฏศิลป์และการละครของไทย	1. อธิบายสิ่งที่มีความสำคัญต่อการแสดงนาฏศิลป์และละคร 2. ระบุประโยชน์ที่ได้รับจากการแสดงหรือการชมการแสดงนาฏศิลป์และละคร	1. ความหมาย ความเป็นมา ความสำคัญของนาฏศิลป์และละคร 1.1 บุคคลสำคัญ 1.2 คุณค่า 2. การแสดงนาฏศิลป์และละครในวันสำคัญของโรงเรียน

การจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์

1. ความหมายของนาฏศิลป์

ในการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ได้มีผู้ให้ความหมายและความสำคัญของนาฏศิลป์ ไว้ดังนี้ อ้อยทิพย์ ยะไวทย์ (2555: 18) ได้กล่าวว่า นาฏศิลป์คือ ศิลปะการร่ายรำอย่างมีแบบแผนอันเกิดจากความคิดของมนุษย์ โดยอาศัยรากฐานมาจากการเลียนแบบธรรมชาติ และวิถีการดำรงชีวิตประจำวัน นับได้ว่าเป็นสมบัติและวัฒนธรรมของชาติที่นำภาคภูมิใจควรแก่การอนุรักษ์ให้อนุชนรุ่นหลังได้ถ่ายทอดสืบไป

มยุรี ลิ้มรัตนพันธ์ (2556: 14) ได้กล่าวว่านาฏศิลป์ หมายถึง ศิลปะแห่งการการละครฟ้อนรำ เป็นสิ่งที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นด้วยความประณีตงดงาม มีแบบแผนมีความประณีตอันลึกซึ้ง เพียบพร้อมไปด้วยความวิจิตรบรรจงอันละเอียดอ่อน ศิลปะประเภทนี้ต้องอาศัยการบรรเลงดนตรีและการขับร้อง เข้าร่วมเพื่อส่งเสริมให้เกิดคุณค่ายิ่งขึ้น

อัมภาภรณ์ พิภทองพรรณ (2556: 12) ได้กล่าวว่า นาฏศิลป์ หมายถึง ศิลปะแห่งการฟ้อนรำ ระเบียบ และการละคร เป็นสิ่งที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นด้วยความประณีตงดงาม มีแบบแผนอันเกิดจากความคิด ของมนุษย์ โดยอาศัยรากฐานมาจากการเลียนแบบธรรมชาติและวิถีการดำรงชีวิตประจำวันมีความประณีต เพียบพร้อมไปด้วยความวิจิตรบรรจงอันละเอียดอ่อน ศิลปะประเภทนี้ต้องอาศัยการบรรเลงดนตรีและการขับร้องเข้าร่วม เพื่อส่งเสริมให้เกิดคุณค่ายิ่งขึ้น นับได้ว่าเป็นสมบัติ และวัฒนธรรมของชาติที่นำภาคภูมิใจควรแก่การอนุรักษ์ให้อนุชนรุ่นหลังได้ถ่ายทอดสืบไป

จากคำจำกัดความ สรุปได้ว่า นาฏศิลป์ หมายถึง ศิลปะแห่งการฟ้อนรำ ซึ่งมีแบบแผนเกิดจากความคิดของมนุษย์ การเลียนแบบธรรมชาติและวิถีชีวิตของมนุษย์

2. ความสำคัญของนาฏศิลป์

อ้อยทิพย์ ยะไวทย์ (2555: 20 อ้างถึงใน สุมิตร เทพวงษ์, 2541: 2 – 3) กล่าวถึง ความสำคัญของนาฏศิลป์ว่านาฏศิลป์เป็นส่วนหนึ่งของศิลปะสาขาจิตรศิลป์ อันเป็นศิลปะที่สร้างสรรค์งดงาม ยึดถือความงามเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญที่สร้างขึ้น เพื่อสนองความต้องการของอารมณ์จิตใจ เพื่อให้เกิดพุทธิปัญญา นาฏศิลป์จึงมีความสำคัญไม่น้อยกว่าศิลปะแขนงอื่น ๆ สรุปได้ ดังนี้

1. นาฏศิลป์ แสดงความเป็นอารยประเทศ บ้านเมืองจะเจริญรุ่งเรืองด้วยดีก็ด้วยประชาชนมีความเข้าใจศิลปะ เพราะศิลปะเป็นสิ่งที่มีความเป็นเครื่องโน้มน้าวอารมณ์ โดยเฉพาะ ศิลปะการละครเป็นสิ่งสำคัญมาก สามารถกล่อมเกลาคิดใจโน้มน้าวไปในทางที่ดี ย่อมอารมณ์ให้เข้มแข็ง ผ่องใส เป็นทางนำให้คิดและให้กำลังใจในทางที่จะนำความเจริญรุ่งเรืองให้แก่บ้านเมืองสืบไป

2. นาฏศิลป์ เป็นแหล่งรวมศิลปะ คือ เอาศิลปะประเภทอื่น ๆ มาเกี่ยวเนื่องเพื่อให้สอดคล้องกัน เช่น ศิลปะการเขียน การก่อสร้าง การออกแบบเครื่องแต่งกาย ตลอดจนวรรณคดี

3. ศิลปะแต่ละประเภทได้จัดทำด้วยความประณีต สุขุม ทั้งนี้ ก็เนื่องจากเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญของชาติ มนุษย์ทุกชาติ ทุกภาษาต้องมีศิลปะเป็นของตนเองไว้ประจำชาตินับแต่ โบราณจนถึงทุกวันนี้

มยุรี ลิ้มรัตนพันธ์ (2556: 15 อ้างถึงใน เรณู โกศินานนท์, 2543: 2) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของนาฏศิลป์ว่า การฟ้อนรำของไทยนั้นมีลักษณะเฉพาะตัวและมีความเป็นไทยในตัวเองอย่างยิ่ง จริงอยู่เราได้แบบอย่างมาจาก นาฏศิลป์อินเดีย แต่เราก็ได้มาดัดแปลงให้เข้ากับบรรณนิยมของคนไทย จึงกลายเป็นศิลปะประจำชาติ ไม่ซ้ำหรือเหมือนของชาติอื่น นับได้ว่าเป็นสมบัติอันเป็นวัฒนธรรมของชาติที่น่าภูมิใจยิ่ง นาฏศิลป์ไทย ชนิดนี้ มีเรื่องความเป็นไทยต่อไปนี้

1. ทำรำอ่อนช้อยงดงาม และแสดงอารมณ์ตามลักษณะที่แท้จริงของคนไทย มีความหมายอย่างกว้างขวาง

2. จะต้องมิดนตรีประกอบดนตรีนี้และแทรกอารมณ์หรือรำกับเพลงที่มีแต่ทำนองก็ได้หรือมีเนื้อร้องและให้ทำไปตามเนื้อร้องนั้น ๆ

3. คำร้องหรือเนื้อร้องจะต้องเป็นคำประพันธ์ ส่วนบทร้องจะเป็นกลอน 8 ซึ่งจะนำไปร้องกับเพลงชั้นเดียวหรือสองชั้นใดทุกเพลง คำร้องนี้ทำให้ผู้สอนหรือผู้รำกำหนดทำรำไปตามเนื้อร้อง

4. เครื่องแต่งกายละครไทย ซึ่งผิดแผกกับเครื่องแต่งกายละครของชาติอื่น มีแบบอย่างของตนโดยเฉพาะขนาด ยืดหยุ่นได้ตามสมควรเพราะการสวมจะใช้กริ่งตัวด้วยด้ายแทนที่จะเย็บสำเร็จรูป

สรุปได้ว่า นาฏศิลป์มีความสำคัญคือ เป็นแหล่งรวมศิลปะที่สร้างสรรค์ความงาม มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวซึ่งสามารถสื่อถึงวัฒนธรรมของกลุ่มชนนั้น ๆ ได้

3. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นาฏศิลป์

วิวัฒน์ เพชรศรี (2552: 26) ได้เสนอขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไว้ 5 ขั้นตอนดังนี้

1. ฝึกการเคลื่อนไหวร่างกายเข้ากับจังหวะที่เกี่ยวข้องกับการฝึกนาฏศิลป์ให้คล่อง
2. ฝึกลักษณะการรำรำเบื้องต้นที่ละท่า พร้อมทั้งนำไปประกอบเพลงง่าย ๆ
3. ฝึกการใช้ภาษาทำนาฏศิลป์แสดง ความหมาย ความรู้สึกและบุคลิกภาพ
4. ฝึกการรำประกอบเพลงง่าย ๆ สั้น ๆ ให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก

5. ฝึกการรำหรือการแสดงที่เป็นชุดการแสดงง่าย ๆ สั้น ๆ เช่น รำวง รำเพลงปลุกใจ หรือการแสดงละครแบบต่าง ๆ

ไพโรจน์ คะเซนทร์ (2556: 1) ได้กล่าวว่า ธรรมชาติและลักษณะเฉพาะทางของสาระนาฏศิลป์ มุ่งส่งเสริมให้มีความคิดสร้างสรรค์ มีจินตนาการ ชื่นชมความงาม สุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลโดยตรงต่อด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การจัดการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์เน้นกระบวนการกลุ่ม เรียนรู้ด้วยตนเอง กล้าแสดงออก และมีนักวิชาการเสนอหลักการและเทคนิคการสอนนาฏศิลป์ไว้ดังนี้

อัมภากรณ์ พิททองพรรณ (2556:14 อ้างถึงใน ชัยฤทธิ์ ศิลาดเดช, 2545: 43 – 44) ได้กล่าวว่า กระบวนการเรียนการสอนดนตรี และนาฏศิลป์ การสอนควรยึดจุดประสงค์ของหลักสูตร และนำเอาทฤษฎี หลักการของนาฏศิลป์ ไปประกอบการจัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดค่านิยมเจตคติต่อศิลปวัฒนธรรมของชาติ ส่งเสริมความถนัด และความสามารถของแต่ละบุคคลต่อไป ซึ่งหลักสูตรสาระนาฏศิลป์ได้ตั้งจุดมุ่งหมายสำคัญ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีบุคลิกภาพและเจตคติอันดีในการอยู่ในสังคม ดังนี้

1. ด้านบุคลิกภาพดนตรีและนาฏศิลป์ ประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ย่อมก่อให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง และแสดงออกได้อย่างเสรี การปฏิบัติตนเองเช่นนี้อย่างสม่ำเสมอ ย่อมนำมาซึ่งบุคลิกภาพของผู้นำ และการเป็นผู้มีอารมณ์ร่าเริงแจ่มใส ย่อมทำให้เกิดกิริยาท่าทางเป็น ที่น่านิยมรักใคร่ของคนทั่วไปด้วย

2. ด้านอารมณ์ การแสดงออกด้วยการร้องรำทำเพลงอย่างมีวินัยและขอบเขต พอสมควร และปฏิบัติโดยสม่ำเสมอ จะช่วยให้นักเรียนร่าเริง เปิดเผย บางครั้งสามารถควบคุมอารมณ์ความรู้สึกได้โดยการปฏิบัติกิจกรรม แลควบคุมจังหวะ ท่าทางการใช้เสียงให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน

3. ด้านสังคม การแสดงออกร่วมกับผู้อื่นในกิจกรรมดนตรีนาฏศิลป์ ย่อมจะฝึกให้นักเรียนรู้ว่า เมื่อไรถึงจะเป็นผู้นำกลุ่มและเมื่อไรจะต้องเป็นผู้ตาม ควรจะทำตนอย่างไรจึงจะสามารถ เข้ากับผู้อื่นได้ดี และรู้จักยอมรับความสามารถของผู้อื่น ยอมละทิ้งความเห็นแก่ตัวได้เพราะกิจกรรม นาฏศิลป์เป็นกิจกรรมที่สามารถทำให้นักเรียนเปลี่ยนพฤติกรรมได้

4. ด้านเจตคติ การเรียนกิจกรรมดนตรีนาฏศิลป์จะสร้างเสริมความรู้ความเข้าใจในศิลปวัฒนธรรมของไทย และมีทัศนคติที่ดี มีความภาคภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรมของบรรพบุรุษ

สรุปได้ว่า กระบวนการเรียนการสอนนาฏศิลป์ที่จะเกิดผลดีและมีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนต้องยึดหลักสูตรเป็นสำคัญ นำเอาทฤษฎี หลักการไปจัดกระบวนการเรียนการสอนให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถ ส่งเสริมบุคลิกภาพ เจตคติที่ดีต่อดนตรีนาฏศิลป์ และคำนึงถึงหลักการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสามารถของเด็กนักเรียนแต่ละคน

นอกจากนี้ยังมีวิธีสอนนาฏศิลป์ที่มีความเกี่ยวข้องและสอดคล้องกับการเรียนการสอนนาฏศิลป์เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งครูผู้สอนได้นำไปใช้ร่วมกันกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนี้

3.1 การสอนแบบสาธิต

นักวิชาการได้กล่าวถึงการสอนแบบสาธิตไว้ดังนี้

ทศนา แคมมณี (2543: 9) ได้กล่าวว่า วิธีสอนโดยใช้การสาธิต คือ กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการแสดงหรือทำสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ให้ผู้เรียนสังเกตดู แล้วให้ผู้เรียนซักถาม อภิปราย และสรุปการเรียนรู้ที่ได้จากการสังเกตการสาธิต

สุวิทย์ มูลคำ (2545: 42) ได้กล่าวว่า การสอนแบบสาธิต คือ กระบวนการที่ผู้สอนหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดการ เรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ โดยการแสดงหรือกระทำให้ดูเป็นตัวอย่างพร้อม ๆ กับการบอกหรืออธิบายให้ ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้เกิดการ เรียนรู้ ผู้เรียนจะเกิดการ เรียนรู้จากการสังเกตกระบวนการ ขั้นตอนการสาธิต นั้น ๆ แล้วเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามอภิปราย และสรุป การเรียนรู้ที่ได้จากการสาธิต การจัดการเรียนรู้ แบบนี้จึงเหมาะสำหรับการเรียนการสอนที่จะต้องการให้ ผู้เรียนเห็นขั้นตอนของการปฏิบัติ เช่น การเรียนวิชาพลະ นาฏศิลป์ ศิลปศึกษาและวิชาในกลุ่มการงานอาชีพ และเทคโนโลยี

ไพโรจน์ คะเชนทร์ (2556: 3 อ้างถึงใน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2547: 1) ได้อธิบายวิธีการสอนแบบสาธิตว่าเป็นการสอนที่ผู้แสดงหรือกระทำให้ดูเป็นตัวอย่างพร้อม ๆ กับการอธิบาย เพื่อให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์ตรงในเชิงรูปธรรม ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้จากการสังเกตขั้นตอนการสาธิต วิธีสอน แบบนี้เหมาะสำหรับการสอนที่ต้องการให้ ผู้เรียนเห็นขั้นตอนการปฏิบัติ คือ ผู้เรียนได้สังเกตการณ์สาธิตของ ครูผู้สอนแล้วปฏิบัติตามการสาธิต ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจวิธีปฏิบัติได้ดี เพราะเป็นประสบการณ์ตรงสามารถ มองเห็นจากครูผู้สอนอย่างชัดเจน

ความมุ่งหมายของการสอนแบบสาธิต มีดังนี้

1. กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน
2. เน้นคำถามหรือปัญหาใดปัญหาหนึ่งโดยเฉพาะ
3. อธิบายหลักการ
4. พัฒนาการฟังและการสังเกตอย่างใช้ความคิดของผู้เรียน
5. แสดงเทคนิค วิธีการ
6. สรุปความเข้าใจของบทเรียน
7. แสดงวิธีใช้หลักการ
8. การทบทวนบทเรียน

จากการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า การสอนแบบสาธิต คือ การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ โดยให้นักเรียนสังเกตและปฏิบัติตาม มีความมั่นใจในการปฏิบัติกิจกรรม พร้อมทั้งเปิดโอกาส ให้ผู้เรียนได้ซักถาม และผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม

3.2 การสอนแบบฝึกปฏิบัติ

นักวิชาการได้กล่าวถึงการสอนแบบฝึกปฏิบัติไว้ดังนี้

สมยศ ต่ายแก้ว (2542: 35 - 40) ได้ให้ความหมายของการสอนแบบปฏิบัติ การไว้ว่า การสอนให้ผู้เรียนกระทำกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้คำแนะนำช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดโดย ทำการทดลอง ปฏิบัติการใช้ทฤษฎีโดยผ่านการฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความชำนาญ

วีระ ไทยพานิช (2551: 15) ได้กล่าวว่า การฝึก หมายถึง การกระทำซ้ำหรือการทำแบบฝึกหัดเพื่อพัฒนาทักษะ และการปฏิบัติ คือการปฏิบัติจริงในสิ่งที่เรียนมาซึ่งการปฏิบัติย่อยๆ ก็จะเป็นการกระทำซ้ำ ๆ จุดมุ่งหมายสำคัญของการฝึกปฏิบัติซ้ำ ๆ เพื่อลงมือกระทำจริงและเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง

ไพโรจน์ คะเชนทร์ (2556: 5) กล่าวไว้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านนาฏศิลป์โดยใช้วิธีการฝึกฝนซ้ำ ๆ จนกระทั่งผู้เรียนเกิดทักษะการฝึกปฏิบัติ อาจฝึกเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม โดยครูเป็นผู้คอยดูแลช่วยเหลือให้คำแนะนำ การสอนแบบฝึกปฏิบัติ นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมตลอดเวลา ขณะฝึกอาจใช้สื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ ประกอบการฝึกปฏิบัติ เช่น รูปภาพ แลบบันทึกเสียง วิดีทัศน์

ประโยชน์ของการฝึกปฏิบัติ คือ เป็นการพัฒนาทักษะที่ต้องการให้ผู้เรียนรู้จักการเรียนรู้ด้วยการ กระทำส่วนข้อจำกัด คือ ครูใช้วิธีฝึกปฏิบัติมากเกินไป ทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย ขณะที่ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ ครูควรช่วยเหลือดูแลอย่างทั่วถึง

จากการศึกษาพอสรุปได้ว่า เทคนิคการสอนโดยใช้การฝึกและปฏิบัติ หมายถึง กลวิธีที่ครูใช้ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนได้ทำ แสดงหรือปฏิบัติเพื่อให้เกิดความชำนาญในสิ่งที่ได้ฝึกนั้น

3.3. การสอนแบบบรรยาย

นักวิชาการได้กล่าวถึงการสอนแบบบรรยายไว้ดังนี้

ทิศนา ขัมมณี (2550: 327) การสอนแบบบรรยายคือกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดโดยการเตรียมเนื้อหาสาระแล้วบรรยายคือพูดบอกเล่าอธิบายเนื้อหาสาระหรือสิ่งที่ต้องการสอนแก่ผู้เรียนและประเมินผล การเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง

จารุณี ชวงษ์वाल (2558: 34) ได้กล่าวว่า การสอนบรรยายหรืออธิบายเป็นการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญในการเรียนการสอนเป็นการ เสนอเรื่องราวให้นักเรียนทราบทั้งหมดวิธีนี้อาจจะเป็นการบรรยายโดยมีอุปกรณ์การสอนประกอบหรือ บรรยายโดยการสาธิตประกอบ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถามหรือแสดงความคิดเห็น

จากการศึกษาพอสรุปได้ว่า การสอนแบบบรรยาย หมายถึง ว่าเป็นวิธีสอนที่ครูพูดบอกเล่า หรืออธิบายเนื้อหาหรือเรื่องราวต่าง ๆ ให้นักเรียนฟัง ไม่ว่าจะเป็นเวลาสั้นยาวเพียงใด โดยที่ครูเป็นฝ่ายเตรียมการศึกษาค้นคว้าเรื่องราวต่าง ๆ มาแล้ว นักเรียนเป็นฝ่ายมารับผลการศึกษาค้นคว้านั้น โดยทั่วไปมักจะเป็นการสื่อความหมายทางเดียว คือ จากครูไปสู่ผู้เรียน โดยนักเรียนจะมีโอกาสมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนน้อย

3.4 เทคนิคการสอนนาฏศิลป์

จารุณี ชวงษ์वाल (2558: 34), วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี (2556: online) และ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2547: 45) ได้กล่าวองค์ความรู้ด้านการเรียนการสอนเรื่อง เทคนิคการสอนนาฏศิลป์ไทยที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ดังนี้

3.4.1 เทคนิคการสอนนาฏศิลป์ไทยแบบแข่งทำรำ

ในการสอนนาฏศิลป์ไทยนั้น แต่โบราณครูผู้สอนจะสอนผู้เรียน โดยเริ่มฝึกปฏิบัติทำรำตั้งแต่ การฝึกหัดเบื้องต้น ดัดมือ ตบเข่า ถองสะเอว เต็มเส้า แล้วเริ่มฝึกแม่ท่า เพลงช้า เพลงเร็ว เพลงพื้นฐาน เมื่อชำนาญแล้วจึงเริ่มต่อเพลงหน้าพาทย์เบื้องต้น เช่น เชิด เสมอ โอด ฯลฯ ต่อจากนั้นครูจะเลือก ผู้เรียนที่มีท่วงทีลีลาสง่างาม มีทักษะการปฏิบัติทำรำที่ดี มาฝึกหัดโขนหรือละครในกระบวนทำรำของ ตัวละครแต่ละตัว เช่น พระราม พระลักษมณ์ สีดา ทศกัณฐ์ อีเหนา บุษบา

การฝึกหัดทำรำในขั้นนี้ ครูจะสอนอย่างใกล้ชิด ซึ่งครูผู้สอนก็จะเป็นผู้ที่ได้รับ บทบาทตัวละคร ตัวนั้นมาก่อนจึงทำให้ครูเป็นผู้มีความ ชำนาญเป็นอย่างมาก ครูโบราณมัก จะสอนทำรำไปตามบทละครเน้นการรำใช้บทรำตีบทตามคำร้อง ฝึกรำหน้าพาทย์ชั้นสูงเช่น ตระนิมิต ตระบองกัน ชำนาญ บาทสกุณี คุกพาทย์ รวสามลา ในการฝึกหัดทำรำนี้ผู้เรียนต้องใช้ความอดทนเป็น อย่างสูงในการเรียน ต้องฝึกทำรำซ้ำ ๆ เพื่อให้จำได้ และเกิดความเข้าใจ เทคนิคการแข่ง ทำรำ จึงเกิดขึ้นตรงนี้วิธีการ คือให้ ผู้เรียนนั่งทำรำนั้นไว้เพื่อให้ครูจับทำรำ แก้ไขข้อบกพร่องของทำรำให้เกิด ความสวยงาม เมื่อปฏิบัติทำรำในครั้งต่อไปก็จะได้ทำที่สวยงาม ถูกต้อง

จุดเด่น ทำรำสวยงาม ผู้เรียนแม่นยำใน ทำรำเป็นอย่างมาก และข้อจำกัด เหมาะสำหรับสอน นักเรียนจำนวนน้อย ผู้เรียนต้องมีความอดทน

3.4.2 เทคนิคการสอนนาฏศิลป์ไทยแบบเน้นครูเป็นสื่อ

เทคนิคการสอนแบบนี้จะเหมือนรูปแบบการสอนแบบโบราณ คือใช้ตัวครูเป็น สื่อ ครูเป็นผู้ ถ่ายทอดทำรำด้วยตัวเอง เพราะฉะนั้นครูต้องรำ ให้สวยที่สุด ถูกต้องที่สุด ดีที่สุด เพราะ ผู้เรียนต้อง อาศัยตัวครูในการสังเกต แล้วเลียนแบบ ทำรำให้เหมือนมากที่สุด การเรียนแบบนี้เหมือน เน้นที่ตัวครูเป็นหลักแต่ที่จริงแล้ว ครูเปรียบเสมือนสื่อของจริงซึ่งดีกว่าสื่อทางวีซีดี ซีดีเอไอ เพราะสื่อตัว ครูสามารถแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนได้อย่างทันทั่วทั้งที เพราะการเรียนนาฏศิลป์ไทยนั้นหากไม่แก้ไขทำ รำทันทีจะทำให้ผู้เรียนเกิดความเคยชินและจะจดจำสิ่งที่ผิด ๆ ติดตัวไป การแก้ไขก็จะยากยิ่งขึ้น

จุดเด่น ผู้เรียนเห็นสื่อที่ชัดเจนถูกต้อง เป็นแบบอย่างที่ดีสามารถแก้ไข ข้อบกพร่องได้ทันทั่วทั้งที และข้อจำกัด ถ้าผู้เรียนมีจำนวนมาก อาจจะมีมองไม่เห็นไม่ชัดเจนได้ และไม่สามารถทำซ้ำได้มากนักเพราะเป็นตัวบุคคล

3.4.3 เทคนิคการสอนนาฏศิลป์ไทยแบบสร้างข้อตกลง

เทคนิคการสอนในลักษณะนี้ผู้สอนมีการสร้างข้อตกลงกับผู้เรียนก่อนเรียน ในด้านต่าง ๆ อาทิ การปฏิบัติตัวก่อนและขณะเรียน ระเบียบวิธีปฏิบัติในการเรียน เช่น การส่งงาน การทำงานที่ได้รับมอบหมาย การแต่งกายชุดฝึกปฏิบัติ (ผ้าแดง) รวมถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่ผู้เรียนพึงมีนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ตามหลักสูตร ซึ่งผู้เรียนและผู้สอนมีความเข้าใจตรงกัน มีความ พึงพอใจในข้อตกลงต่าง ๆ ทำให้การเรียนการสอนบรรลุผลตามตัวชี้วัด ผู้เรียนและผู้สอนมีความสุข

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี เป็นที่พอใจของทุกฝ่าย และเป็นการสร้างลักษณะนิสัยที่ดีของผู้เรียนได้ต่อไปในอนาคต

จุดเด่น สร้างคุณลักษณะนิสัยที่ดี ผู้เรียนและผู้สอนพึงพอใจ มีความสุข ในกิจกรรมการเรียน การสอน และข้อจำกัด เหมาะกับผู้เรียนจำนวนไม่มากนัก เพราะสามารถพูดคุย สร้างข้อตกลงได้ง่ายถ้าผู้เรียนจำนวนมากอาจมีความเห็นที่แตกต่างกันได้

3.4.4 เทคนิคการสอนนาฏศิลป์ไทยที่เน้นศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน

เนื่องจากการเรียนนาฏศิลป์ไทยเน้นการปฏิบัติเป็นหลัก ผู้เรียนแต่ละคนมีการรับรู้ที่ แตกต่างกันไปอยู่แล้ว และยังระบบประสาทสัมผัสการสั่งสมองให้ร่างกายเคลื่อนไหวตาม ท่วงท่าลีลา ไม่สามารถปฏิบัติ ได้เหมือนกันทุกคน ฉะนั้นในการเรียนครูผู้สอนจะไม่นำวิธีการถ่ายทอด ทำซ้ำแบบเดียวกันมาใช้กับผู้เรียนทุกคน แต่ครูจะแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มตามศักยภาพ คือ เก่ง ปานกลาง อ่อน ดังนี้

กลุ่มเก่ง ครูถ่ายทอด ทำซ้ำแบบครูสาธิตและมีการบูรณาการการเรียนรู้อีกกับ รายวิชาที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมบ้าง เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ ฝึกประสบการณ์จริงในการแสดง

กลุ่มปานกลาง เพิ่มเติมการฝึกปฏิบัติให้มากยิ่งขึ้น เน้นการปฏิบัติทำซ้ำซ้ำ เพื่อให้ผู้เรียนมี ทักษะท่ารำที่ดีมากยิ่งขึ้น

กลุ่มอ่อน ผู้สอนจำเป็นต้องใกล้ชิดนักเรียนเป็นพิเศษ ใช้หลักจิตวิทยาในการ สอนมากขึ้น ครูต้องอดทนสูงเพราะนักเรียนไม่สามารถจดจำท่ารำได้มากนัก อาจมีการบดบังหว่า คือ ฟัง จังหวะไม่ออก ต้องคอยกำกับจังหวะให้ เน้นให้พัฒนาตนเอง ถ้าผู้เรียนสามารถปรับปรุงตนเอง ได้ถือว่า ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี

จุดเด่น สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะเกิดความชำนาญตามความถนัดของ ตนเองและยังสามารถช่วยเหลือในกลุ่มผู้เรียนอ่อนได้อีกด้วย และข้อจำกัดอาจจะให้เวลาในการฝึกที่ไม่เท่ากันจึงต้องมีการยืดหยุ่นเวลามาก

มะลิวัลย์ ปัทมา (2551: 95) กล่าวถึงการสอนนาฏศิลป์จะเน้นการเรียนแบบ เป็นหลัก ครูผู้สอนจึงเป็นเสมือนแม่แบบของผู้เรียนโดยตรง ถ้าผู้เรียนไม่มีพื้นฐานในทักษะดังกล่าวแล้ว จะไม่สามารถปฏิบัติท่ารำในเพลงต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษาที่ถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการปฏิบัติทั้งหมด การสอนทักษะปฏิบัติในวิชานาฏศิลป์ระดับประถมศึกษาของ ครูผู้สอนนั้นสามารถใช้วิธีการต่าง ๆ ให้กับผู้เรียนนอกเหนือจากการสอนแบบบรรยาย และการสาธิต เช่น วิธีสอนโดยแบ่งกลุ่มทำกิจกรรม วิธีสอนแบบอภิปราย วิธีสอนโดยการแก้ปัญหา วิธีสอนโดยใช้ บทบาทสมมุติ วิธีสอนโดยใช้การแสดงละครวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน วิธีสอนแบบศูนย์การเรียน วิธีสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม วิธีสอนโดยใช้บทเรียนแบบโปรแกรม เป็นต้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าการสอนนาฏศิลป์ไทยนั้นครูผู้สอนต้อง มีความรู้ ทักษะ กระบวนการ การจัดการเรียนการสอนครูต้องปรับพฤติกรรมการสอนจากเป็นผู้ถ่ายทอด ความรู้เป็นผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน และสามารถถ่ายทอดความรู้ทางนาฏศิลป์ให้ผู้เรียน เกิดความเข้าใจในเนื้อหาวิชาได้อันจะเสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียนให้มีคุณภาพต่อไป

3.4.5 เทคนิคการสอนที่เน้นความสุขของผู้เรียนเป็นสำคัญ

ไพฑูรย์ เข้มแข็ง (2557: 10) ได้กล่าวว่าเทคนิคการสอนที่เน้นความสุขของผู้เรียนเป็นสำคัญมีดังนี้

1. ยกตัวอย่างครูที่ประสบความสำเร็จในยุคต่าง ๆ ว่าล้วนต่างพยายามศึกษาหาวิถีที่ดีที่มุ่งหาความสุขแก่ผู้เรียน จากประสบการณ์ในสมัยที่เรียนที่นี้ ครูจะดูแลทำไมเราเรียนได้ แต่สมัยนี้ทำไมนักเรียนขาดความมั่นใจ ครูสมัยนี้ต้องไม่เครียดกับเนื้อหาเกินไปแต่ต้องพิจารณาว่าเนื้อหาสาระทำอย่างไรให้เด็กสนุก เช่น การเดินเส้า โดยทั่วไปใช้วิธีการนับพร้อม ๆ กัน อาจลองเปลี่ยนเป็นแข่งนับเท่า ๆ กันแล้วใช้หลักคณิตศาสตร์ หากผู้เรียนนับผิดก็ให้นับใหม่จากคนถัดไป ซึ่งอาจทำให้ทวิศุณ โดยผู้เรียนได้รับประโยชน์แบบไม่รู้ตัว คือได้เดินเส้านานขึ้น ได้เพิ่มทักษะการเดินร่างกายคงทนแข็งแรง

2. ฝึกนักเรียนทางอ้อมเวลาพักการขออนุญาตของผู้เรียนก็จะให้ใช้วิธีการตีบทแทนคำพูดเด็กก็จะสนุก มีความสุขในการเรียน

3. ต้องไม่ว่ากล่าวนักเรียนเมื่อผู้เรียนทำผิดแต่ใช้เทคนิคการเลียงอย่างนุ่มนวล เช่น ถ้ารำเร็วไปก็จะบอกกับนักเรียนว่าวันนี้เธอมีธุระอะไรหรือเปล่า ไปทำธุระก่อนดีหรือไม่ เป็นต้น

ศรีเวียง จิวพัฒนกุล (2557: 11) ได้กล่าวว่า การให้นักเรียนมีความสุขในการเรียนนาฏศิลป์ ข้อสำคัญคือ

1. ต้องระวังไม่ให้นักเรียนเกิดความเครียด
2. ให้เกิดความเป็นกันเอง
3. ให้กำลังใจในการฝึกปฏิบัติท่ารำ
4. พูดจาไพเราะ

ส่วนขั้นตอนการต่อท่ารำโดยไม่ให้นักเรียนเครียดมีดังนี้

1. ต้องอธิบายและสาธิตทีละท่า ทั้งนี้ต้องสอนให้ปฏิบัติท่ายาก หรือท่านาฏศัพท์ที่ใช้ให้ปฏิบัติได้คล่องแคล่วก่อนต่อท่ารำ

2. ในการฝึกปฏิบัติให้นักเรียนใช้จังหวะนับ ร้องเพลงหรือทำทำนองแล้วจึงใช้เครื่องเสียงประกอบการรำ

3. ขณะต่อท่ารำครูต้องจัดท่า หรือแก้ไขให้นักเรียนได้ปฏิบัติท่าที่ถูกต้องได้ทันที

4. แยกกลุ่มนักเรียนที่ปฏิบัติช้า กลุ่มอ่อน - กลุ่มเก่ง การเรียนนาฏศิลป์ไทยเป็นวิชาฝึกปฏิบัติศิลปะ ซึ่งผู้เรียนต้องเรียนด้วยใจ เป็นการแสดงออกถึงท่ารำที่งดงามที่เกิดจากความพึงพอใจภายในถ้าผู้เรียนไม่มีความสุข มีความกดดัน เครียด ศิลปะจะออกมาไม่งดงาม

นันทา น้อยนิศย์ (2557: 12) ได้กล่าวว่า การสอนนาฏศิลป์ไทยถ้าให้นักเรียนปฏิบัติท่ารำได้ นักเรียนจะไม่เครียด ดังนั้น ครูต้องมีเทคนิคการสอน ให้นักเรียนปฏิบัติได้ ซึ่งอาจมีการเล่นเกมส์ในบางกิจกรรม แยกกลุ่มนักเรียนเก่ง กลุ่มนักเรียนอ่อน เพื่อสะดวกในการสอน เทคนิคการสร้างความสุขในการเรียน

1. การต่อทำร่ำควรสอนทั้งชั้นเรียนก่อน จากนั้นจึงแยกนักเรียนเก่ง/อ่อน เพื่อแก้ปัญหาให้นักเรียนกลุ่มย่อย

2. ควรสอนให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ทำร่ำ โดยครูซักถามขณะต่อทำร่ำให้นักเรียนคิดและปฏิบัติ ช่วยให้นักเรียนเข้าใจหลักการปฏิบัติและจดจำได้เร็วอย่างแม่นยำ นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้นักเรียนได้รับประสบการณ์วิธีการสร้างสรรค์ทำร่ำต่อไปได้ เช่น ยกขาซ้าย น่าจะหมุนตัวไปทางทิศใด เพราะอะไร เป็นต้น เมื่อนักเรียนปฏิบัติได้แล้วให้ปฏิบัติซ้ำ ๆ หลีกเลี่ยงการใช้วาจาจากคัตันหรือการตีทำโทษ เมื่อนักเรียนปฏิบัติไม่ได้ ในช่วงแรก เมื่อทำซ้ำ ๆ แล้วยังปฏิบัติไม่ได้จึงจะตีชณะปฏิบัติผิดเพื่อจะได้จำได้ “ตีให้จำ”

3.5 ขั้นตอนการสอนนาฏศิลป์

เรณู โกศินานันท์ (2548: 11) ได้กล่าววิธีการสอนนาฏศิลป์และขั้นตอนการสอนมีดังนี้

1. สอนจากง่ายไปหายาก เช่น สอนการทำมือจีบและวงก่อนที่จะสอนให้นักเรียนทำท่าสอดสร้อยมาลา

2. สอนตามความสามารถของบุคคล เช่น นักเรียนคนไหนรำได้เร็วก็จะสอนเร็ว แต่ถ้านักเรียน คนไหนรำได้ช้า ครูก็จะต่อทำร่ำหรือสอนรำให้อย่างช้า ๆ

3. เปลี่ยนแปลงท่าร่ำที่ยากให้เป็นท่าร่ำที่ง่าย แต่มีความหมายของภาษาท่าร่ำคงเดิม ท่าร่ำบางท่าอาจยากเกินความสามารถของผู้เรียน ครูผู้สอนอาจจะพิจารณาเปลี่ยนแปลงท่าร่ำให้ง่ายขึ้น เพื่อให้ นักเรียนสามารถปฏิบัติได้ การเปลี่ยนแปลงท่าร่ำจะต้องคำนึงถึงความหมายของท่าร่ำเป็นสำคัญ คือ เมื่อเปลี่ยนท่าร่ำที่ยากเป็นท่าร่ำที่ง่ายแล้ว ความหมายของท่าร่ำต้องไม่เปลี่ยนไป

4. การสอนแต่ละท่าต้องอธิบายและแนะนำอย่างละเอียด ตั้งแต่ศีรษะจรดปลายเท้า

5. ระหว่างปฏิบัติท่าร่ำ ครูต้องคอยสังเกตและเตือน ลีลาการรำของผู้เรียนให้อยู่ในระดับที่ถูกต้องเสมอ เช่น ขณะรำต้องคืนหลัง ดันไหล่ ไม่ก้มหน้าตลอดเวลาขณะรำ การสอนนาฏศิลป์ต้องมีความละเอียดถี่ถ้วนมากกว่าการสอนหนังสือ เพราะต้องอาศัยเวลาในการฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความชำนาญโดยเฉพาะท่ารำนานาฏศิลป์ไทย มีความละเอียดละไม อวัยวะทุกส่วนจากแขน ขา มือ เท้า ลำตัว ศีรษะ ไหล่ ต้องเคลื่อนไหวไปพร้อม ๆ กัน ยากแก่การปฏิบัติให้ได้ผลดีในระยะเวลาสั้น ดังนั้นการต่อทำร่ำหรือสอนรำ ให้นักเรียนต้องยึดหลักเดียวกันคือต่อทำร่ำหรือสอนรำ ทีละท่าร่ำ และแต่ละท่าต้องสอนซ้ำ ๆ กัน จนเห็นว่านักเรียนสามารถรำได้แล้วด้วยตนเองจึงจะต่อทำร่ำต่อไปให้

6. สังเกตท่าทางการรำของนักเรียน ถ้าพบว่ารำไม่ถูกต้องครูผู้สอนต้องแนะนำอธิบายให้ นักเรียนปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ไม่ปล่อยให้ นักเรียนจำผิดต่อไป

7. การใช้ศัพท์นาฏศิลป์ในบางครั้งครูผู้สอนอาจเปลี่ยนใช้คำศัพท์ที่ฟังแล้วเข้าใจง่าย จำง่าย เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจง่ายและจำได้อย่างรวดเร็ว และเมื่อนักเรียนจำได้แล้วครูจึงบอกให้ทราบถึงศัพท์ที่เรียกที่ถูกต้อง ตามหลักวิชานาฏศิลป์ การบอกอาจบอกควบคู่ไปกับขณะต่อทำร่ำ หรืออธิบายให้เข้าใจภายหลังได้ แต่ควรให้นักเรียนจำชื่อที่ถูกต้องได้

8. ให้นักเรียนฝึกร้องเพลงประกอบการรำไปพร้อม ๆ กับการฝึกรำ เพื่อให้ นักเรียนสามารถ ร้องเพลงที่รำได้อย่างถูกต้องด้วยตนเอง เพื่อเวลาซ้อมรำด้วยตนเองก็สามารถรำได้อย่าง

ถูกต้องตามเพลง และเป็นการปลูกฝังนิสัยการร้องเพลงไทยให้นักเรียนเกิดความรักเห็นคุณค่าและความสำคัญของเพลงไทยอีกด้วย

9. การสอนรำแต่ละเพลง ทำรำที่สอนควรเป็นมาตรฐานแบบแผนเดียวกัน เพื่อให้ให้นักเรียนที่ได้เรียนรุ่นต่อมาจะได้รำเหมือนกัน ทำให้ผู้เรียนไม่สับสน

10. เปรียบเทียบท่ารำ นำท่ารำที่คล้ายกันมาเปรียบเทียบทำให้อู เพื่อให้เห็นความแตกต่างของท่ารำและไม่ทำให้ผู้เรียนจำท่ารำปะปนสับสนกัน เพราะคิดว่าท่ารำเหมือนกัน เช่น การม้วนมือ สลัดมือ และคลายมือ

11. วิธีสาธิตโดยรำนำหน้าให้นักเรียนดู ครูผู้สอนควรรำนำหน้าแบบ 2 คือ

11.1 ครูรำนำหน้านักเรียน คือ ครูอยู่ด้านหน้าของนักเรียนและหันหลังให้นักเรียน นักเรียนจะมองเห็นด้านหลังของครูและรำตามครู

11.2 ครูรำต่อหน้าหรือรำประจันหน้า คือ ครูหันหน้าเจอกับนักเรียน แต่ครูจะรำสลับด้านกับนักเรียน เช่น ท่ารำจริงจับมือขวา ครูก็จับมือซ้ายหรือเรียกว่า ครูรำเป็นกระจกให้นักเรียนดูให้ถนัดและชัดเจน วิธีการนี้เป็นวิธีการสาธิตที่ดี เพราะขณะที่ครูสาธิตให้นักเรียนดูและรำตาม ครูสามารถมองเห็นท่ารำ ของนักเรียน และสามารถบอกหรือชี้แนะนักเรียนได้ขณะกำลังสาธิต

12. การจัดแถวขณะรำ หรือตำแหน่งที่รำ ควรฝึกให้นักเรียนระวางเรื่องตำแหน่งที่อยู่ขณะรำ ไม่ว่าจะรำอยู่กับที่หมุนตัวหรือวิ่งไปมา

13. การสอนแยกท่ารำให้เข้าใจทีละอย่าง เช่น ท่ารำบางท่าต้องปฏิบัติพร้อมกันทั้งมือและเท้า ครูอาจแยกสอนทีละอย่าง โดยสอนให้ปฏิบัติส่วนมือจนคล่อง แล้วจึงสอนให้ปฏิบัติส่วนเท้าและเมื่อคล่องแล้วจึงสอนทั้งมือและเท้ารวมกัน

14. การใช้เพลงประกอบการสอนแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

14.1 ยังไม่ใช้เพลง คือ ครูสาธิตท่ารำให้นักเรียนดูและให้นักเรียนรำตามครูบ่อย ๆ จนสามารถรำได้ขั้นนี้ครูเป็นผู้ร้องเพลงเอง และให้นักเรียนฝึกพร้อมครูไปด้วย

14.2 เริ่มใช้เพลงบ้างเมื่อสอนท่ารำหรือต่อท่ารำไปได้อพอสมควรแล้ว ควรให้นักเรียน ได้ฟังเพลงจากเทปบันทึกเสียงและฝึกพร้อม ฝึกรำไปเรื่อย ๆ กับเพลงจริง

14.3 เมื่อสอนท่ารำหรือต่อท่ารำจบเพลงแล้ว ควรให้นักเรียนได้ฝึกรำตั้งแต่ต้นจนจบ พร้อมเพลงจริงจากเทปบันทึกเสียง และอาจให้นักเรียนร้องเพลงควบคู่ไปกับเพลงจากเทป บันทึกเสียงด้วย เพื่อให้นักเรียนร้องเพลงและรำประกอบเพลงได้ดียิ่งขึ้น

วิวัฒน์ เพชรศรี (2552: 121) ได้เสนอขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไว้ 5 ขั้นตอนดังนี้

1. ฝึกการเคลื่อนไหวร่างกายเข้ากับจังหวะที่เกี่ยวข้องกับการฝึกนาฏศิลป์ให้คล่อง

2. ฝึกลักษณะการรำรำเบื้องต้นทีละท่า พร้อมทั้งนำไปประกอบเพลงง่าย ๆ

3. ฝึกการใช้ภาษาทำนนาฏศิลป์ แสดงความหมาย ความรู้สึกและบุคลิกภาพ

4. ฝึกการรำประกอบเพลงง่าย ๆ สั้น ๆ ให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก

5. ฝึกการรำหรือการแสดงที่เป็นชุดการแสดงง่าย ๆ สั้น ๆ เช่น รำวง รำเพลงปลุกใจ

ไพโรจน์ คะเซนทร์ (2556: 12-14) ถวัลย์ มาศจรัส และวรรณิ สมานสารกิจ (2547:

10) ได้กล่าวขั้นตอนการสอนนาฏศิลป์ไว้ดังนี้

1. การเตรียมตัวของครู

1.1 ศึกษาหลักสูตรในระดับชั้นที่สอน

1.2 ศึกษาแนวการสอน

1.2.1 การสอนดนตรีและนาฏศิลป์ต้องคำนึงถึงจุดประสงค์

1.2.2 การสอนดนตรีและนาฏศิลป์ ควรใช้เอกสารต่าง ๆ นอกเหนือจากหลักสูตร เช่น คู่มือการสอนนาฏศิลป์ เป็นต้น

1.2.3 ดนตรีและนาฏศิลป์ประกอบด้วยกิจกรรมใหญ่ 4 กลุ่ม คือ การเน้นจังหวะ ร้องเพลง การฟัง และนาฏศิลป์ กิจกรรมทั้ง 4 กลุ่มนี้ควรจะไปพร้อม ๆ กัน แต่จะเน้นกิจกรรมใดมากกว่ากันให้พิจารณาจากแผนการสอนนั้น ๆ

1.2.4 การสอนควรเป็นรูปแบบของการสาธิตก่อน ในขณะที่เดียวกันผู้สอนอาจใช้วิธีสอนแบบอื่น ๆ เข้าผสมผสานกันในบางครั้ง

1.2.5 มีลำดับขั้นตอนในการสอน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ เข้าใจในกิจกรรมทั้งการเรียนภาคทฤษฎีและการฝึกภาคปฏิบัติควบคู่กัน

1.2.6 ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรหาสื่อการเรียนมาใช้ประกอบการสอน

1.3 ศึกษาการแบ่งเนื้อหากิจกรรมดนตรีและนาฏศิลป์ ซึ่งการเรียนดนตรีและนาฏศิลป์ ระดับประถมศึกษาเป็นกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติซ้ำ ๆ กัน จึงจำเป็นต้องจัดแบ่งเนื้อหาของกิจกรรมในแต่ละ หัวข้อให้เด่นชัด และจัดสรรเวลาของแต่ละแผนให้ได้ครบตามกำหนด

1.4 ศึกษาสื่อการเรียนการสอนที่จำเป็นในการสอนดนตรีและนาฏศิลป์ตามหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ต้องการให้ผู้เรียนมีโอกาส แสดงออก และให้ทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรม เพราะฉะนั้นสื่อการเรียนการสอนจึงมีความจำเป็นสำหรับ การสร้างประสบการณ์และความรู้ในการเรียนดนตรีและนาฏศิลป์ สื่อการเรียนประกอบด้วย

1.4.1 สื่อที่เป็นเอกสาร

1.4.2 สื่อที่เป็นวัสดุอุปกรณ์

1.5 ศึกษาหลักของการวัดผลและการประเมินผลก่อนดำเนินการวัดผลและประเมินผล เพื่อทราบว่านักเรียนได้รับความรู้และมีประสบการณ์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่ เพียงใด เครื่องมือในการวัดผล คือ การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจผลงานจากการปฏิบัติจริง และการทดสอบโดยข้อเขียน เครื่องมือวัดผลแต่ละประเภท ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการติดตามผล การเรียนการสอนต่างกัน ซึ่งจะช่วยให้ได้ครบทุกด้าน จึงสามารถที่จะนำไปวินิจฉัยความบกพร่อง ของนักเรียนเพื่อแก้ปัญหาต่อไปได้ถูกต้อง

2. การเตรียมบันทึกการสอนและใช้แผนการสอนเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับครูผู้สอน ปัจจุบันนี้จะ พบว่า มีแผนการสอนและคู่มือครูไว้ให้ครูผู้สอนเกือบจะสมบูรณ์แล้ว คือ มีแผนการสอนอย่างละเอียด บอกกิจกรรม เนื้อหาและขั้นตอนการสอน ฉะนั้น ก่อนการสอนครูควรศึกษา แผนการสอนและคู่มือครูอย่างละเอียด

3. วิธีการสอนในชั้นกิจกรรมการสอนรำ

3.1 ชั้นกำหนดบทเรียน

3.1.1 ชื่อของบทเรียน

3.1.2 ทำนองเพลง

3.1.3 ชนิดของเพลงหน้าพาทย์ที่ใช้ประกอบรำ

3.1.4 ความเป็นมาของการรำที่จะสอน

3.1.5 นักเรียนต้องเข้าใจ ลักษณะของเนื้อเพลง ในด้านการประชาสัมพันธ์

และความหมาย

3.2 ชั้นศึกษาบทเพลงก่อนที่นักเรียนจะรำ ครูควรจะต้องสอนให้รู้จักบทเพลง

ก่อน คือ

3.2.1 ฟังทำนองเพลงและจังหวะของเพลง

3.2.2 นักเรียนร้องตามพร้อมเคาะจังหวะตาม

3.2.3 นักเรียนร้องเอง เคาะจังหวะเอง

3.3 ชั้นสอนปฏิบัติรำ

3.3.1 เตรียมปฏิบัติรำ ถ้ามีอุปกรณ์การแสดงจะต้องใช้ประกอบ ควร

แนะนำวิธีใช้

3.3.2 วิธีปฏิบัติรำ

เรณู โภคินานนท์ (2535: 8) ได้กล่าวขั้นตอนการสอนนาฏศิลป์ไว้ดังนี้

1. ชั้นเตรียมการสอน

- กำหนดจุดประสงค์ในการสาธิตให้ชัดเจน
- จัดลำดับเนื้อหาตามขั้นตอนให้เหมาะสม
- เตรียมกิจกรรมการเรียนการสอน สิ่งที่จะให้นักเรียนปฏิบัติ ตลอดจนคำถามที่จะใช้ให้รอบคอบ
- เตรียมสื่อการเรียนการสอนและเอกสารประกอบให้พร้อม
- กำหนดเวลาในการสาธิตให้พอเหมาะ
- กำหนดวิธีการวัดผลประเมินผลที่ชัดเจน
- เตรียมสภาพห้องเรียนให้เหมาะสมเพื่อให้นักเรียนมองเห็นการสาธิตให้ทั่วถึง
- ทดลองสาธิตเพื่อให้แน่ใจว่าไม่เกิดการติดขัด

2. ชั้นตอนการสาธิต

- บอกจุดประสงค์การสาธิตให้นักเรียนทราบ
- บอกกิจกรรมที่นักเรียนจะต้องปฏิบัติ เช่น นักเรียนจะต้องจดบันทึก สังเกต กระบวนการ สรุปรูปขั้นตอน ตอบคำถาม เป็นต้น
- ดำเนินการสาธิตตามลำดับขั้นตอนที่เตรียมไว้ ประกอบกับอธิบายตัวอย่าง ชัดเจน

3. ชั้นสรุปและประเมินผล

- ผู้สอนเป็นผู้สรุปความสำคัญ ขั้นตอนของสิ่งที่สาธิตนั้นด้วยตนเอง
- ให้ผู้เรียนเป็นผู้สรุป เพื่อประเมินว่าผู้เรียนมีความเข้าใจในบทเรียนนั้นๆมากน้อยเพียงใด

- ผู้สอนอาจใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อประเมินว่าผู้เรียนเข้าใจเนื้อเรื่อง ขั้นตอนการสาธิต มากน้อยเพียงใด เช่น ให้ตอบคำถาม ให้เขียนรายงาน ให้แสดงสาธิตให้ดู ฯลฯ
- ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถามหรือแสดงความคิดเห็นภายหลังจากการ สาธิตแล้ว

จากที่กล่าวมาข้างต้น พอสรุปได้ว่าการสอนนาฏศิลป์เป็นการสอนด้านทักษะ การรำ ที่จำเป็นต้องใช้การสอนแบบต่าง ๆ ผู้สอนจะกำหนดการสอนตามขั้นตอนของกิจกรรม เช่น ขั้นกำหนดบทเรียน ขั้นศึกษาเพลงก่อนจะรำ ขั้นสอนปฏิบัติรำ ลักษณะการรำรำเบื้องต้นที่ ละท่า การใช้ภาษาทำนานาฏศิลป์ การรำประกอบเพลงง่าย ๆ สั้น ๆ ให้เหมาะสมกับวัยและ ความสามารถของเด็ก โดยการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ได้แก่ แขน ขา มือ ลำตัว ศีรษะ และไหล่ ให้เคลื่อนไหวไปพร้อม ๆ กัน โดยการสังเกตและเลียนแบบจากครูผู้สอนหรือสื่อการสอนที่ กำหนดไว้

3.6 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในนาฏศิลป์

กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 28) ได้กล่าวไว้ว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการคือการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการ เรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการ พัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุก ระดับไม่ว่าจะเป็นระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ การวัด และประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลและ สารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูล ที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

มยุรี ลิ้มรัตนพันธ์ (2556: 19) อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ (2544: 49) วิธีประเมินผลการเรียนรู้ในนาฏศิลป์ ควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินเรียนรู้ ของตนเองได้ และใช้วิธีการประเมินตามสภาพที่แท้จริงด้วยการประเมินที่หลากหลาย มีการบันทึกผล การประเมินอย่างเป็นระบบเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง การวัดผลประเมินผล ในกลุ่มการเรียนรู้ศิลปะในด้านความรู้ความเข้าใจวิธีการและหลักที่ใช้กันอยู่ทั่วไป ได้แก่

1. การทดสอบ อาจใช้วิธีการเขียนตอบหรือสอบปากเปล่า จะเป็นการประเมิน ระดับความเข้าใจซึ่งพฤติกรรมด้านนี้ผู้เรียนอาจแสดงออกโดยการพูด การเขียน อธิบายสิ่งที่เข้าใจ เพื่อ สื่อสารต่อผู้อื่น การประเมินอาจใช้เครื่องมือ ดังนี้

1.1 แบบทดสอบปากเปล่า เป็นวิธีการวัดความรู้ความเข้าใจโดยครูตั้งคำถาม แล้วให้นักเรียนตอบปากเปล่า ซึ่งสะดวกไม่ต้องใช้วัสดุอุปกรณ์ เหมาะสำหรับนักเรียนที่ไม่มีความสามารถทางด้านการเขียน การทดสอบแบบน จะเป็นการทดสอบที่มีประโยชน์มากเพราะ สามารถตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียนได้อย่างชัดเจน เพราะหากนักเรียนไม่เข้าใจคำถาม ครู สามารถอธิบายหรือยกตัวอย่างประกอบได้ หรือหากครูไม่เข้าใจคำตอบก็ให้นักเรียนตอบหรืออธิบาย

ใหม่ได้ แต่มีข้อจำกัด คือ ไม่เหมาะกับการประเมินนักเรียนที่มีจำนวนมากและนักเรียนที่ตอบในช่วงหลัง ๆ จะรู้แนวคำตอบ ทำให้ความน่าเชื่อถือในการประเมินผลน้อยลง

1.2 แบบทดสอบชนิดเลือกตอบ เป็นแบบทดสอบที่ครูส่วนใหญ่ใช้ เป็นการวัดด้านพุทธิพิสัยหรือด้านความรู้ความเข้าใจ

2. เครื่องมือวัดผลด้านการปฏิบัติงาน เป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับบันทึกผลการปฏิบัติงานของนักเรียน อาจเป็นใบงาน แบบบันทึกผลการสังเกต

3. การทดสอบภาคปฏิบัติชนิดใช้ตัวแทนกลุ่มงาน เป็นการทดสอบที่ให้นักเรียนทำงานที่ใช้ความสามารถหลาย ๆ ด้าน

4. การประเมินสภาพจริง เป็นวิธีการประเมินที่นิยมใช้กันมากในปัจจุบันโดยม หลักการสำคัญ คือ ดำเนินการเรียนการสอน และประเมินผลในกระบวนการเดียวกัน การประเมินตามสภาพจริง จะใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์การบันทึกจากผู้เกี่ยวข้อง การใช้ระเบียนสะสม การทดสอบตามสภาพจริง และการประเมินจากแฟ้มสะสมงาน ส่วนเครื่องมือที่ใช้ก็มีได้หลายชนิด ปนอยู่กับการประเมินของผู้สอน

5. การประเมินจากผลงานหรือชิ้นงาน โดยครูผู้สอนจะทราบสิ่งที่ตนเองสอนเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการตัดสินใจว่าผลงาน หรือชิ้นงานที่นักเรียนปฏิบัตินั้นมีคุณภาพอยู่ในระดับใด มีความคิดสร้างสรรค์หรือไม่ นอกจากนี้ครูผู้สอนยังสามารถทราบพัฒนาการของนักเรียนแต่ละบุคคลในแต่ละด้านได้อย่างชัดเจน

6. การประเมินผลจากแฟ้มสะสมงาน เป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่มีศักยภาพในการใช้ข้อมูลสารสนเทศในด้านต่างๆ เช่น ความรู้ความสามารถของผู้สร้างแฟ้มสะสมงานตามวัตถุประสงค์ สามารถประเมินผลได้ในหลายกลุ่มสาระในงานชิ้นเดียว ในการจัดทำแฟ้มสะสมงานนั้นจะเน้นบทบาทของนักเรียนในการสร้างความเข้าใจด้วยตนเอง และสามารถประเมินความก้าวหน้าของตนเองได้ ซึ่งสามารถเห็นทั้งกระบวนการ และผลผลิตของงาน สำหรับหลักฐานที่แสดงความสามารถของนักเรียน ได้แก่ รายงาน ใบงาน ภาพถ่าย บันทึกประจำวัน ฯลฯ การจัดหมวดหมู่ผลงานทำให้มีความสะดวกต่อการนำไปประเมินผล งานที่เก็บเข้าแฟ้มสะสมงานนั้นควรมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

6.1 สะท้อนเหตุการณ์หรือการเรียนรู้ที่มีความหมายของนักเรียน

6.2 แสดงถึงพัฒนาการของนักเรียน

6.3 สะท้อนกระบวนการและผลผลิต

6.4 มีความสัมพันธ์กับตัวชีวิต

แฟ้มสะสมงานที่ดีและมีคุณภาพนั้น ต้องมีความสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายในการจัดการเรียนการสอน หลักการสำคัญในการกำหนดเกณฑ์ก็คือมุ่งเน้นการพัฒนาการของนักเรียนมากกว่าการประเมินเพื่อเปรียบเทียบกับผู้อื่น และควรครอบคลุมทั้งสามด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านคุณธรรมจริยธรรม

7. เครื่องมือวัดด้านจิตพิสัย ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ มีพฤติกรรม ด้านจิตพิสัยอยู่จำนวนมาก เช่น ความชื่นชม เห็นคุณค่าของทัศนศิลป์ ดนตรี นาฏศิลป์เครื่องมือที่ใช้วัด อาจใช้ดังนี้

7.1 บันทึกการสังเกต เป็นการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างร่วมกิจกรรม การประเมินต้องบันทึกเป็นระยะเวลาอันอย่างสม่ำเสมอ

7.2 การประเมินตนเอง เป็นแบบประเมินที่ให้นักเรียนประเมินตนเอง ซึ่งมีรายการให้นักเรียนประเมิน

7.3 แบบประเมินค่านิยมหรือเจตคติ เป็นแบบวัดให้นักเรียนตอบ เพื่อตรวจสอบค่านิยมและจำแนกค่านิยมในทางบวกและทางลบ จึงได้เรียบเรียงถ้อยคำออกมาเป็นบทร้อง และประดิษฐ์ทำพ็อนรำที่สวยงาม

การวัดผลและการประเมินผลการสอนนาฏศิลป์ ควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินการเรียนรู้ของตนเองได้ และใช้วิธีการประเมินตามสภาพที่แท้จริงด้วย การประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีการบันทึกผลการประเมินอย่างเป็นระบบเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้เรียนศิลปะอย่างต่อเนื่อง ในการวิจัยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ออกแบบท่ารำ – เต้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ ผู้วิจัยจะใช้หลักการประเมิน 2 แบบ คือ การทดสอบชนิดเลือกตอบ และการทดสอบภาคปฏิบัติชนิดกลุ่มงาน

สรุปได้ว่า นาฏศิลป์ เป็นแหล่งรวมศิลปะที่สร้างสรรค์ความงาม และมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว สามารถสื่อถึงวัฒนธรรมของกลุ่มชนนั้นๆ ได้การจัดการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์ ในสถานศึกษามีจุดมุ่งหมายในการเรียนเพื่อเป็นการปลูกฝังและส่งเสริมนิสัยทางศิลปะแก่ผู้เรียน ช่วยผ่อนคลายความเครียดและสร้างบุคลิกภาพที่ดี รวมทั้งเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมของท้องถิ่นไทย ดังนั้น การจัดการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์ ครูผู้สอนจึงควรยึดจุดประสงค์ของหลักสูตร และนำเอาทฤษฎีหลักการของนาฏศิลป์ไปประกอบในการจัดกิจกรรม เพื่อให้เกิดค่านิยม เจตคติต่อศิลปวัฒนธรรมแห่งชาติ ส่งเสริมความถนัดและความสามารถของนักเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรจัดกิจกรรมตามลำดับขั้นตอน คือเริ่มจากการฝึกจังหวะ แล้วค่อย ๆ เพิ่มขึ้นจนสามารถปฏิบัติได้ตามกระบวนการทางนาฏศิลป์ ในระหว่างการฝึกปฏิบัติกิจกรรมควรต้องสอดแทรกกิจกรรม และมีการวัดผลและประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง มีการประเมินที่หลากหลายและให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง

กิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบชิปปา

1. ความหมายของการจัดการเรียนการสอนรูปแบบชิปปา

ความหมายของการจัดการเรียนการสอนแบบชิปปา การจัดการเรียนการสอนแบบชิปปา (CIPPA Model) เป็นรูปแบบของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางรูปแบบหนึ่งที่ได้รับ ความสนใจ และมีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้คำจำกัดความการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแบบ CIPPA ดังนี้

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2552: 176) กล่าวว่าโมเดลชิปปา (CIPPA MODEL) เป็นแนวคิด ของ ทิศนา ขัมมณี ที่สามารถนำไปเป็นหลักในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้อง กับแนวคิดทางการศึกษาของ จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) ซึ่งเป็นผู้คิดเรื่องการเรียนรู้ โดยการกระทำ (Learning by Doing) โดยเปลี่ยนบทบาทของครูจากผู้สอน เป็นผู้จักประสบการณ์ การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ซึ่งการจัดการเรียนรู้ตามแบบโมเดลชิปปา (CIPPA MODEL) นั้น ผู้สอนจะต้องรู้จักการออกแบบ การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้รู้จักสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูล มี

ส่วนร่วมในการเรียนรู้ รู้จักแลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์ระหว่างกัน ผู้เรียนได้ เรียนรู้ กระบวนการคู่ไปกับการปฏิบัติ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2553: 112) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบชิปปา เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น โดยใช้กระบวนการต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น กระบวนการคิด กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการกลุ่ม กระบวนการแก้ปัญหา ฯลฯ จนสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้

ทิตินา แคมมณี (2553: 282) ได้กล่าวว่า การสอนรูปแบบชิปปา หรือรูปแบบการประสาน 5 แนวคิด รูปแบบนี้เกิดจากผู้เรียนได้นำแนวคิด 5 แนวคิดมาประสานกันเกิดเป็นแบบแผนขึ้นแนวคิดดังกล่าวได้แก่ 1) แนวคิดสร้างความรู้ 2) แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการกลุ่มและการเรียนรู้ แบบร่วมมือ 3) แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ 4) แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้กระบวนการและ 5) แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายโอนการเรียนรู้

สรุปได้ว่า กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA หมายถึง กิจกรรมการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมีจุดเน้นอยู่ที่การจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เป็นกิจกรรมที่จะทำให้ผู้เรียนเชื่อมโยง ระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติ ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการคิดและแก้ปัญหาได้

2. ทฤษฎี/หลักการ/แนวคิดของรูปแบบชิปปา

ทิตินา แคมมณี (2555: 282 - 284) ได้พัฒนารูปแบบขึ้นจากประสบการณ์ที่ได้ใช้แนวคิดทางการศึกษาต่างๆ ในการสอนมาเป็นเวลาประมาณ 30 ปี และพบว่าแนวคิดจำนวนหนึ่งสามารถใช้ได้ผลดีตลอดมา จึงได้นำแนวคิดเหล่านั้นมาประสานกัน ทำให้เกิดแบบแผนขึ้นแนวคิดดังกล่าว ได้แก่ หลักการจัด การเรียนการสอน CIPPA มีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการ ได้แก่

ประการที่ 1 การสร้างความรู้ (Constructing of Knowledge) หมายถึง การสร้างความรู้ตามแนวคิดของการสรรค์สร้างความรู้ (Constructivism) กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสสร้างความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจและเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อตนเอง

ประการที่ 2 การปฏิสัมพันธ์ (Interaction) หมายถึง การปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย ซึ่งทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสังคม

ประการที่ 3 การมีส่วนร่วมทางกาย (Physical Participation) หมายถึง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ทางกาย คือ ผู้เรียนมีโอกาสได้เคลื่อนไหวร่างกาย โดยการ ทำกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ อย่างเหมาะสมกับวัยและความสนใจของผู้เรียน

ประการที่ 4 การเรียนรู้กระบวนการ (Process of Learning) หมายถึง การเรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการคิดกระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม

กระบวนการพัฒนาตนเอง เป็นต้น การเรียนรู้ทางด้านกระบวนการช่วยให้ผู้เรียน มีส่วนร่วมทางสติปัญญาอีกทางหนึ่ง

ประการที่ 5 การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ (Application) หมายถึง การนำเอาความรู้ไปใช้ในหลายลักษณะ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพิ่มเติมเรื่อย ๆ เป็นการเชื่อมโยงทฤษฎีกับปฏิบัติองค์ประกอบทั้ง 5 ประการ เกิดจากการประสาน 5 แนวคิดหลัก ได้แก่

1. การสรรค์สร้างความรู้ (Constructivism)
2. กระบวนการกลุ่มและการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Group Process and Cooperative Learning)
3. ความพร้อมในการเรียนรู้ (Learning Readiness)
4. การเรียนรู้กระบวนการ (Process Learning)
5. การถ่ายโอนการเรียนรู้ (Transfer of Learning)

สรุปได้ว่า จากแนวคิดเหล่านี้ได้ถูกนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนโดยจัดกิจกรรม การเรียนรู้ ในลักษณะที่ให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง (Construction of Knowledge) ซึ่งนอกจากผู้เรียนจะต้องเรียนด้วยตนเองและฟังตนเองแล้ว ยังต้องฟังการปฏิสัมพันธ์ (Interaction) กับเพื่อน บุคคลอื่น ๆ และสิ่งแวดล้อมรอบตัวด้วย รวมทั้งต้องอาศัยทักษะกระบวนการ (Process Skills) ต่าง ๆ จำนวนมากเป็นเครื่องมือในการสร้างความรู้ นอกจากนั้นการเรียนรู้จะเป็นไปอย่างต่อเนื่องได้ดี หากผู้เรียนอยู่ในสภาพที่มีความพร้อมในการรับรู้มีประสบการณ์รับรู้ที่ตื่นตัวไม่เฉื่อยชา ซึ่งสิ่งที่สามารถช่วยการให้มีการเคลื่อนไหวทางร่างกาย (Physical Participation) อย่างเหมาะสมกิจกรรม ที่มีลักษณะดังกล่าวจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีเป็นการเรียนรู้ ที่มีความหมายต่อตนเองความรู้ความเข้าใจที่เกิดขึ้น จะมีความลึกซึ้งและอยู่คงทนมากขึ้นหากผู้เรียนมีโอกาสนำความรู้ที่ไปประยุกต์ใช้ (Application) ในสถานการณ์ที่หลากหลายด้วยแนวคิดดังกล่าวจึงเกิดแบบแผน “CIPPA” ขึ้น ซึ่งผู้สอนสามารถนำแนวคิดทั้ง 5 ดังกล่าวไปใช้เป็นหลักในกาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางให้มีคุณภาพได้

3. หลักการออกแบบการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปา

จากแนวคิดดังกล่าว นำไปสู่หลักการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนแบบชิปปา ดังนี้
ทิตินา แชมมณี (2553: 282-284) ได้พัฒนารูปแบบการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รูปแบบนี้ขึ้นมาจากการประสบการณ์ที่ได้ใช้แนวคิดทางการศึกษาต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มาเป็นเวลาประมาณ 30 ปี และพบว่าแนวคิดจำนวนหนึ่งสามารถใช้ได้ผลดีตลอดมา ผู้เขียนจึงได้นำมาประสานกันทำให้เกิดเป็นแบบแผนขึ้นเป็นการประสาน 5 แนวคิดทางการศึกษา โดยได้เสนอหลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปาไว้ ดังนี้

C มาจากคำว่า (Construct) หมายถึง การสร้างความรู้ตามแนวคิดของ Constructivism กล่าวคือ เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง ทำความเข้าใจเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายแก่ตนเอง และค้นพบความรู้ด้วยตนเองเป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสติปัญญา

I มาจากคำว่า (Interaction) หมายถึง การช่วยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล และแหล่งความรู้ที่หลากหลายได้

รู้จักกันและกันได้แลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ ความคิด ประสบการณ์ แก่กันและกันให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนทางสังคม

P มาจากคำว่า (Physical Participation) หมายถึง การช่วยให้ผู้เรียนมีบทบาทมีส่วนร่วมทางด้านร่างกาย ให้ผู้เรียนมีโอกาสเคลื่อนไหวร่างกาย โดยการทำกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางด้านร่างกาย

P มาจากคำว่า (Process skills) หมายถึง การเรียนรู้ กระบวนการต่าง ๆ ของกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต

A มาจากคำว่า (Application) การนำความรู้ที่ไปประยุกต์ใช้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการเรียนเป็นการช่วยผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งในสังคมและชีวิตประจำวัน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพิ่มเติมขึ้นเรื่อย ๆ

สรุปได้ว่า การออกแบบการจัดการสอนแบบชิปปา เป็นการจัดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคมโดยให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่ม ได้พูดคุย ปรึกษาหารือและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ถึงกระบวนการต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดผลงานทั้งนี้ประสิทธิภาพของผลงานขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของกระบวนการ

4. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบชิปปา

ชิปปา เป็นหลักการซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ให้แก่ผู้เรียนการจัดการกระบวนการเรียนการสอนตามหลัก “CIPPA” นี้สามารถใช้วิธีการและกระบวนการที่หลากหลาย ซึ่งอาจจัดเป็นแบบแผนได้หลายรูปแบบ รูปแบบหนึ่งที่คุณเขียนได้นำเสนอไว้และได้มีการนำไปทดสอบใช้แล้วได้ผลดี ประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินการ 7 ขั้นตอน ดังนี้ (ทิสนา แชมมณี 2555: 283 - 284)

ขั้นที่ 1 การทบทวนความรู้เดิม ขั้นนี้เป็นการดึงความรู้เดิมของผู้เรียนในเรื่องที่จะเรียนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมของตน ซึ่งผู้สอนอาจใช้วิธีการต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลาย

ขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่ ขั้นนี้เป็นการแสวงหาความรู้ใหม่ของผู้เรียนจากแหล่งข้อมูลหรือแหล่งความรู้ต่าง ๆ ซึ่งครูอาจจัดเตรียมมาให้ผู้เรียนหรือให้คำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนไปแสวงหาก็คได้

ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูลความรู้ใหม่และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจกับข้อมูลความรู้ที่หามาได้ ผู้เรียนจะต้องสร้างความหมายของข้อมูลประสบการณ์ใหม่ ๆ โดยใช้กระบวนการต่างๆ ด้วยตนเอง เช่น ใช้กระบวนการคิดและกระบวนการกลุ่มในการอภิปรายและสรุปความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลนั้น ๆ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการเชื่อมโยงกับความรู้เดิม

ขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนอาศัยกลุ่ม เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของตน รวมทั้งขยายความรู้ความเข้าใจของตนให้กว้างขึ้น ซึ่งจะช่วยให้

ให้ผู้เรียนได้แบ่งปันความรู้ความเข้าใจของตนแก่ผู้อื่น และได้รับประโยชน์จากความรู้ ความเข้าใจของผู้อื่นไปพร้อม ๆ กัน

ขั้นที่ 5 การสรุปและจัดระเบียบความรู้ ขั้นนี้เป็นขั้นของการสรุปความรู้ที่ได้รับทั้งหมด ทั้งความรู้เดิมและความรู้ใหม่และจัดสิ่งที่เรียนให้เป็นระบบระเบียบเพื่อช่วยให้ผู้เรียนจดจำสิ่งที่เรียนรู้ได้ง่าย

ขั้นที่ 6 การปฏิบัติ หรือการแสดงผลงานหากข้อความรู้ที่ได้เรียนรู้มาไม่มีการปฏิบัติ ขั้นนี้จะเป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงผลงานการสร้างความรู้ของตนให้ผู้อื่นได้รับรู้เป็นการช่วยให้ผู้เรียนได้ต่อยอดหรือตรวจสอบความเข้าใจของตนและช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ความคิดสร้างสรรค์ แต่หากต้องมีการปฏิบัติตามข้อความรู้ที่ได้ ขั้นนี้จะเป็นขั้นปฏิบัติและมีการแสดงผลงานที่ได้ปฏิบัติด้วย

ขั้นที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้ ขั้นนี้เป็นขั้นของการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝน การนำความรู้ความเข้าใจของตนเองไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลายเพื่อเพิ่มความชำนาญ ความเข้าใจความสามารถในการแก้ปัญหาและความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ หลังจากการประยุกต์ใช้ความรู้ อาจมีการนำเสนอผลงานจากการประยุกต์อีกครั้งก็ได้ หรืออาจไม่มีการนำเสนอผลงาน ในขั้นที่ 6 แต่นำมารวมแสดงในตอนท้ายหลังขั้นการประยุกต์ใช้ก็ได้เช่นกัน ขั้นตอนตั้งแต่ขั้นที่ 1 - 6 เป็นกระบวนการของการสร้างความรู้ (Construction of Knowledge) ซึ่งครูสามารถจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน (Interaction) และฝึกฝนทักษะกระบวนการต่าง ๆ (Process Learning) อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากขั้นตอนแต่ละขั้นตอนช่วยให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมหลากหลายที่มีลักษณะให้ผู้เรียนได้มีการเคลื่อนไหวทางกายทางสติปัญญา ทางอารมณ์ และทางสังคม อย่างเหมาะสม อันช่วยให้ผู้เรียนตื่นตัว (Active) สามารถรับรู้และเรียนรู้ได้ดี จึงกล่าวได้ว่าขั้นตอนทั้ง 6 มีคุณสมบัติตามหลักการ CIPPA ส่วนขั้นตอนที่ช่วยผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ (Application) จึงทำให้รูปแบบนี้มีคุณสมบัติครบตามหลัก CIPPA การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในแต่ละขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ CIPPA ดังกล่าว สามารถอธิบายความหมายและแนวทางการจัดกิจกรรมในแต่ละขั้นได้

อภิญา ยะนะโชติ (2556: 54 - 55 อ้างถึงใน ทิศนา ขัมมณี, 2553: 282 - 284) กล่าวถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปาไว้ดังนี้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปาเป็นรูปแบบหนึ่งของผู้เขียนได้นำเสนอไว้และได้ มีการนำไปทดลองใช้แล้วได้ผลดี ประกอบด้วยขั้นตอน 7 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 การทบทวนความรู้เดิม ขั้นนี้เป็นการดึงความรู้เดิมของผู้เรียนในเรื่องที่จะเรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมของตน ซึ่งผู้สอนอาจใช้วิธีการต่างๆ ได้อย่างหลากหลาย

ขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่ ขั้นนี้เป็นการแสวงหาข้อมูลความรู้ใหม่ของผู้เรียนจากแหล่งข้อมูลหรือแหล่งความรู้ต่าง ๆ ซึ่งครูอาจจัดเตรียมมาให้ผู้เรียนหรือให้คำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนไปแสวงหาก็คได้

ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

ขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

ขั้นที่ 5 การสรุปและจัดระเบียบความรู้

ขั้นที่ 6 การปฏิบัติ และ/หรือการแสดงผลงาน

ขั้นที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้ เป็นขั้นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการนำความรู้ความเข้าใจของตนไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลายเพื่อเพิ่มความชำนาญ ความเข้าใจ ความสามารถในการแก้ปัญหาและความจำในเรื่องนั้น ๆ หลังจากนั้นอาจมีการนำเสนอผลงานอีกก็ได้ หรืออาจนำขั้นตอนที่ 6 มารวมแสดงในตอนท้ายหลังขั้นประยุกต์ใช้ก็ได้

ขั้นตอนที่ 1 - 6 เป็นกระบวนการของการสร้างความรู้ (Construction of Knowledge) ซึ่งครูสามารถจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีโอกาสปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน (Interaction) และฝึกฝนทักษะกระบวนการต่าง ๆ (Process Learning) อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากขั้นตอนแต่ละขั้นตอนช่วยให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมหลากหลายที่มีลักษณะให้ผู้เรียนได้ เคลื่อนไหวร่างกาย ทางสติปัญญา ทางอารมณ์และทางสังคมอย่างเหมาะสม อันช่วยให้ผู้เรียนตื่นตัว (Active) สามารถรับรู้และเรียนรู้ได้อย่างดี จึงกล่าวได้ว่าขั้นตอนทั้ง 6 มีคุณสมบัติตามหลักการ CIPPA

ขั้นตอนที่ 7 เป็นขั้นตอนที่ช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ (Application) จึงทำให้รูปแบบนี้มีคุณสมบัติครบตามหลัก CIPPA โดยผลที่ผู้เรียนได้รับ คือผู้เรียนจะเกิดความเข้าใจในสิ่งที่เรียน สามารถอธิบายชี้แจงตอบคำถามได้ดี นอกจากนี้ยังได้พัฒนาทักษะในการคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์การทำงานเป็นกลุ่ม การสื่อสาร รวมทั้งเกิดความไม่รู้จักด้วย

สรุปได้ว่า กระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบชิปปาเป็นกระบวนการที่สามารถใช้วิธีการและกระบวนการที่หลากหลายช่วยให้ผู้เรียนตื่นตัว (Active) สามารถรับรู้และเรียนรู้ได้ดี ทำให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่สมบูรณ์และมีความสุข

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำรูปแบบและขั้นตอนกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA ของอาจารย์ ทิศนา แคมมณี ที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ซึ่งจะประกอบไปด้วย 7 ขั้นตอน ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยในครั้งนี้

5. บทบาทของครูและนักเรียน

ชนาธิป พรกุล (2555: 13) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้สอนและผู้เรียนไว้ดังนี้

ผู้สอน มีหน้าที่รับผิดชอบการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยก่อนสอน ทำการวางแผนเตรียมการเลือกกิจกรรมการเรียนรู้ ขณะสอนทำหน้าที่ผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) จัดการแนะนำ สังเกต ช่วยเหลือ เสริมแรง และให้ข้อมูลย้อนกลับหลังการสอน ทำหน้าที่ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อใช้ในการวางแผนการสอนต่อไป หรือตัดสินคุณภาพของผู้เรียน ผู้เรียนมีหน้าที่รับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง โดยเลือกสิ่งที่ต้องการเรียนวางแผนการเรียนเข้าไปมีส่วนร่วมในการเรียน ศึกษาค้นคว้าเรียนรู้ด้วยตนเอง และประเมินผลการเรียนรู้ของตน

จากการศึกษาบทบาทของผู้สอน และผู้เรียน ผู้วิจัยสามารถสรุปบทบาทของผู้สอน และผู้เรียน ดังนี้

บทบาทผู้สอน

1. เตรียมการสอน ผู้สอนต้องศึกษาหาความรู้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และวิเคราะห์เนื้อหาเรื่องที่สอน ออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามหลักชิปปา และผู้สอนจะต้องเตรียมแหล่งข้อมูลความรู้แก่ผู้เรียน ทั้งในรูปแบบของสื่อการเรียน ใบความรู้ และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะใช้ประกอบการเรียนรู้ในห้องเรียน หรือศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

2. ขณะการสอน ผู้สอนต้องสร้างบรรยากาศที่ดีในการจัดการเรียนรู้ และกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจร่วมทำกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ต้องจัดตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้ หรืออาจมีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับผู้เรียนและสถานการณ์จริง ผู้สอนจะต้องเป็นผู้ให้คำแนะนำเป็นผู้อำนวยความสะดวก เป็นผู้ให้ข้อมูลต่าง ๆ เพิ่มเติมแก่ผู้เรียนตามความจำเป็น และผู้สอนต้องคอยสังเกตพฤติกรรมและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน พร้อมทั้งจดบันทึกปัญหาและข้อขัดข้องต่าง ๆ ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน

3. หลังการสอน ผู้สอนต้องทำหน้าที่ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อตรวจสอบว่าการจัดการเรียนรู้บรรลุผลสำเร็จตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่ ทั้งนี้ผู้สอนควรเตรียมเครื่องมือ และวิธีการให้พร้อมก่อนถึงขั้นการวัดและประเมินผลทุกครั้ง และการวัดควรให้ครอบคลุมทุกด้าน โดยเน้นการวัดตามสภาพจริง (Authentic measurement) ซึ่งการวัดอาจวัดจากการปฏิบัติ และจากผลงาน ซึ่งในการวัดและประเมินผลนี้ นอกจากผู้สอนจะเป็นผู้วัดและประเมินผลเองแล้ว อาจจะให้ผู้เรียนและสมาชิกของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ร่วมประเมิน ควรจะมีบทบาทร่วมวัดและประเมินตนเองและกลุ่ม เพื่อใช้ในการวางแผนการสอนต่อไป

บทบาทผู้เรียน

1. ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้ดึงความรู้เดิมของตนเองออกมา และมีส่วนร่วมในการแสวงหาข้อมูล ข้อเท็จจริงความคิดเห็นหรือประสบการณ์ต่าง ๆ จากแหล่งความรู้ที่หลากหลายเพื่อนำมาใช้ในการเรียนรู้
2. ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้ศึกษาหรือลงมือทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อทำความเข้าใจใช้ความคิดในการกลั่นกรองแยกแยะ วิเคราะห์ข้อมูล และสร้างความหมาย หรือสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง
3. ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้สรุปและจัดระเบียบระเบียบความรู้ที่ได้สรรค์สร้างขึ้น เพื่อช่วยให้การเรียนรู้เกิดความคงทนและสามารถนำความรู้ไปใช้ได้สะดวก
4. ผู้เรียนจะต้องสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้เพื่อช่วยให้การเรียนรู้เกิดประโยชน์ต่อชีวิต นอกจากนั้นการประยุกต์ใช้จะช่วยเพิ่มความเข้าใจและสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้เรียนใน ความรู้นั้น และการนำความรู้ไปใช้ยังก่อให้เกิดการเรียนรู้อื่น ๆ เพิ่มเติมได้ด้วย

สรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปา เป็นกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีจุดเน้นอยู่ที่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยครูมีหน้าที่เตรียมการสอน ศึกษาหาความรู้ วิเคราะห์เนื้อหาที่สอน เตรียมเครื่องมือ สื่อ จัดบรรยากาศการเรียนที่ดี เป็นผู้แนะนำ สังเกต เพิ่มเติมความรู้ให้นักเรียน และนักเรียนต้องมีการแสวงหาความรู้ สรุปจัดระเบียบความรู้ ลงมือทำกิจกรรมและนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์

สื่อวีดิทัศน์

1. ความหมายของสื่อวีดิทัศน์

ในปัจจุบันวีดิทัศน์เป็นสื่อที่สำคัญและได้รับความนิยมทั้งจากวงการบินทั้งและการศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะสามารถนำไปใช้งานได้สะดวกในทุกแห่งที่มีเครื่องเล่นวีดิทัศน์ สำหรับความหมายของรายการวีดิทัศน์ได้มีผู้ให้คำนิยามไว้ดังนี้

ณัฐกร สงคราม (2553: 5) ได้กล่าวว่า วีดิทัศน์ หมายถึง สื่อรูปแบบหนึ่งที่ใช้กับมัลติมีเดียที่สามารถแสดงผลได้ทั้งภาพเคลื่อนไหว และเสียงไปพร้อมกัน ทำให้เกิดความน่าสนใจในการนำเสนอ

ปิติมนัส บันลือ (2554: 6) ได้กล่าวว่า วีดิทัศน์ หมายถึง วัสดุที่ทำการบันทึกหรือเก็บสัญญาณภาพและสัญญาณเสียงไว้ในรูปแบบเส้นแรงแม่เหล็ก นอกจากนี้ยังหมายถึงการส่งภาพและเสียงโดยเครื่องส่งและเครื่องรับอิเล็กทรอนิกส์จะเกิดภาพเคลื่อนไหวปรากฏบนจอเครื่องรับได้ เป็นภาพเคลื่อนไหวที่มีสวยงามเหมือนธรรมชาติและสามารถส่งสัญญาณไปยังสถานที่ที่อยู่ห่างไกลได้อย่างรวดเร็ว ทำให้ผู้ดูเกิดการรับรู้และเรียนรู้ได้อย่างทั่วถึง

สมัคร อยู่ลอง (2556: 10) ได้กล่าวว่า วีดิทัศน์ หมายถึง ข้อมูลที่เป็นภาพและเสียงอยู่ในรูปแบบแถบแม่เหล็กหรือในรูปแบบอื่นๆ ที่นำไปกับเครื่องเล่นหรืออุปกรณ์ทางอิเล็กทรอนิกส์แล้วเกิดภาพและเสียงขึ้นตามที่เราได้เก็บและบันทึกไว้และนำไปใช้ได้ทุกที่ทุกโอกาส

สการ์ตัน ศรีบุตตา (2557: 10) ได้กล่าวว่า วีดิทัศน์ หมายถึง วัสดุที่ใช้ทำการบันทึกหรือเก็บสัญญาณภาพและสัญญาณเสียงไว้ในรูปแบบเส้นแรงแม่เหล็กที่ทำให้เกิดภาพเคลื่อนไหวประกอบเสียงปรากฏบนจอเครื่องรับได้เป็นภาพเคลื่อนไหวประกอบเสียงที่มีความสวยงามเหมือนธรรมชาติ ทำให้ผู้ดูเกิดการรับรู้และเรียนรู้ได้

การจากศึกษาข้อมูล จึงพอสรุปได้ว่า วีดิทัศน์ หมายถึง เครื่องมือและอุปกรณ์ส่วนหนึ่งเป็นลักษณะวิธีการนำสัญญาณมาผสมผสานเป็นลักษณะภาพและเสียง โดยใช้อุปกรณ์ช่วยซึ่งการนำมาใช้ประโยชน์ ในการศึกษาจำเป็นต้องนำเอาวิธีการ และอุปกรณ์มาผสมผสานกัน เพื่อสร้างสื่อการเรียนอันก่อประโยชน์สำหรับผู้เรียน

2. คุณค่าของสื่อวีดิทัศน์

ในยุคปัจจุบันนี้สื่อวีดิทัศน์นับเป็นสื่อที่ได้รับความนิยมสูงมาก ดังนั้นคุณค่าและความสำคัญของวีดิทัศน์สรุปได้ดังนี้

ณัฐกร สงคราม (2553:12) ได้กล่าวว่า วีดิทัศน์เป็นการส่งเสริมการเรียนการสอนที่มีลักษณะการบูรณาการสื่อต่างๆ เข้าด้วยกัน สามารถนำเสนอเนื้อหาได้ลึกซึ้งกว่าการบรรยายแบบปกติ ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนดังนี้

1. สร้างแรงจูงใจ และกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ โดยการใช้นิทรรศการนำเสนอที่หลายหลายสวยงาม สามารถดึงดูดและความสนใจของผู้เรียน

2. ช่วยก่อให้เกิดการเรียนรู้และสามารถเข้าใจเนื้อหาได้ดี

3. มีการออกแบบการใช้งานที่ง่าย โดยผู้ใช้ไม่จำเป็นต้องมีทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์อย่างชำนาญ

4. การได้โต้ตอบ ปฏิสัมพันธ์กับบทเรียน มีโอกาสเลือก ตัดสินใจและได้รับการเสริมแรงจากการได้ข้อมูลป้อนกลับทันที

5. ส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกความรับผิดชอบต่อตนเอง

6. สามารถทราบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ทันที

7. ประหยัดกำลังคน เวลา และงบประมาณ

8. เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ในวงกว้าง ลดช่องว่างระหว่างผู้เรียนในเมืองและชนบท

ปิติมัส บันลือ (2554: 6 - 7 อ้างถึงใน อนันต์ธนา อังกินันท์ และเกื้อกุล คุปรัตน์, 2541: 183 – 186) ได้กล่าวคุณค่าของวีดิทัศน์ ดังนี้

1. การนำเหตุการณ์ต่าง ๆ มาสู่ห้องเรียน การใช้เทปโทรทัศน์สามารถจับภาพได้ทันต่อเหตุการณ์ อาจจะถ่ายจากเหตุการณ์จริง ๆ หรืออาจจะบันทึกจากโทรทัศน์ก็ได้ทำให้นักเรียนได้มีโอกาสไปพบกับเหตุการณ์นั้น ๆ ด้วยตนเอง การใช้เครื่องวีดิโอเทปแบบกระเป๋าทิวสามารถทำได้อย่างสะดวกสบาย เพราะสามารถนำไปผลิตรายการนอกสถานที่ได้ แม้แต่ในชนบทที่ไกลออกไป

2. สามารถจัดซื้อผลิตผลัดในการสอน ครูสามารถทำการสอนล่วงหน้าได้โดยการบันทึกเป็นเทปโทรทัศน์เอาไว้ ถ้าไม่ตีกลับทิ้งเฉพาะตอนนั้นแล้วอัดใหม่ได้ นอกจากนั้นยังสามารถนำเอาส่วนที่เป็นภาพยนตร์ ส่วนที่ไปสัมภาษณ์วิทยากร เสียงเพลง เข้ามาผสมทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ใช้กับผู้เรียนจำนวนมากในการจัดทำเป็นวีดิโอเทปเรียบร้อยแล้วสามารถนำไป copy และส่งไปยังศูนย์ต่าง ๆ ที่ได้จัดทำขึ้นหรืออาจจะนำออกจำหน่ายให้กับผู้ที่สนใจ ทำให้สามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้มาก เช่น ปัญหาบางโรงเรียนครูที่มีคุณภาพไม่พอ ขาดแคลนอุปกรณ์การสอน เป็นต้น

4. ประหยัดเวลา เงิน และผู้สอน การใช้วีดิโอเทปนี้ทำให้นักเรียนสามารถฟังรายการได้พร้อมกันที่หลาย ๆ ห้องเรียน หรือหลายสถาบัน อีกทั้งยังประหยัดเงิน เมื่อใช้แล้วลบทิ้งและนำไปอัดใหม่ได้ ม้วนเทปก็ไม่แพงมากนักเมื่อเปรียบเทียบกับภาพยนตร์ ส่วนผู้สอนนั้นแทนที่จะต้องไปหลาย ๆ คนก็อาจใช้เพียงคนเดียวแต่สามารถใช้สอนคนเป็นจำนวนมากได้

5. นักเรียนสามารถนำมาใช้เรียนเป็นกลุ่มหรือคนเดียวได้ ในการใช้วีดิโอเทปนั้น นักเรียนจะนำมาใช้ศึกษาบทเรียนเมื่อใดก็ได้ เมื่อสามารถรวมตัวกันเข้าเป็นกลุ่มก็สามารถนำบทเรียนมาศึกษาได้ หากไม่เข้าใจตอนใดอาจย้อนกลับไปดูเฉพาะตอนนั้นซ้ำก็ครั้งก็ได้ หรือบางครั้งหากนักเรียน มีเครื่องวีดิโอเทปที่บ้านก็อาจจะขอยืมม้วนเทปไปเปิดเองที่บ้านก็ย่อมทำได้

6. ใช้บันทึกจากภาพยนตร์หรือโทรทัศน์ได้ ในการดูภาพยนตร์ที่นำมาฉายหรือดูรายการโทรทัศน์ หากชอบรายการใดและเห็นว่าเป็นประโยชน์ในการให้นักเรียนดูในห้องเรียน อาจบันทึกรายการ หรือภาพยนตร์เรื่องนั้น ๆ ไว้ได้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนต่อไป

7. บันทึกการสาธิต ในการสาธิตการสอนจำเป็นต้องใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก เช่น การหล่อหุ่นจำลอง การเตรียมไฮโดรเจน การปรุงและจัดทำอาหาร ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องเสียเวลา ค่าใช้จ่าย และกำลังคนเป็นจำนวนมาก เพื่อประโยชน์ในการสอน ไม่ต้องสาธิตให้ดูทุกครั้ง สามารถจัดทำเป็นวีดิโอเทปเอาไว้ เมื่อต้องการใช้เมื่อใดสามารถนำออกมาใช้ได้ทันที

8. บันทึกเพื่อจัดทำรายการแนะนำอาชีพต่าง ๆ ในด้านที่เกี่ยวข้องกับอาชีพต่าง ๆ โรงเรียนสามารถบันทึกเป็นรายการทางโทรทัศน์โดยการไปถ่ายทำจากผู้ที่ประกอบอาชีพต่าง ๆ

ที่น่าสนใจในท้องถิ่น เช่น การปลูกข้าว การเลี้ยงสัตว์ การทำสวนครัว การเลี้ยงปลา การเลี้ยงไหมและการทอผ้า ฯลฯ สิ่งเหล่านี้จะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนโดยทั่วไปในการพัฒนาอาชีพของตน

9. บันทึกรายการเพื่อการศึกษาพิเศษ เป็นการศึกษาที่นอกเหนือไปจากหลักสูตรและมีความประสงค์จะให้นักเรียนได้เรียนรู้ เช่น การเชิญวิทยากรภายนอกเข้าไปพูดในโรงเรียนการเล่นกีฬา การเล่นเกมและบอร์ดเกม ฯลฯ

สมัคร อยู่ทอง (2556: 11) ได้สรุปว่า คุณค่าของวีดิทัศน์ นั้นมีประโยชน์ กับการเรียนการสอน และในการอบรมเป็นอย่างยิ่งเพราะสามารถแสดงให้เห็นทั้งภาพและเสียง จึงนับว่าเป็นสื่อที่ทรงพลังอันหนึ่งที่สามารถกระตุ้นและเร้าความสนใจให้ผู้ชมนั้นเข้าใจและยังสามารถดูซ้ำ ๆ หลายรอบเพื่อทำให้เกิดความเข้าใจได้มากขึ้นเป็นอย่างดี

จากศึกษาคุณค่าของวีดิทัศน์ พอสรุปได้ว่า วีดิทัศน์เป็นสื่อที่นำเสนอได้ทั้งภาพเสียงที่สมจริงไปพร้อมกันง่ายต่อการควบคุมและตัดแปลงแก้ไข พร้อมทั้งสามารถเอาสื่อหลากหลาย เช่น เน็ต เป็นต้น ไว้ในวีดิทัศน์เพียงชนิดเดียวทำให้ดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้ และยังสามารถเปิดชมได้ทุกที่ทุกเวลาโดยใช้โทรทัศน์ มือถือ คอมพิวเตอร์

3. รูปแบบของสื่อวีดิทัศน์

ณัฐกร สงคราม (2553: 23) ได้กล่าวรูปแบบไว้ดังนี้

1. แบบนำเสนอเนื้อหา (Tutorials) เป็นรูปแบบที่นิยมพัฒนามากที่สุด เนื่องจากความเชื่อที่ว่า คุณลักษณะเป็นสื่อที่ช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพใกล้เคียงกับการเรียนในชั้นเรียน

2. แบบไฮเพอร์มีเดีย (Hypermedia) เป็นวิธีการใช้นำเสนอเนื้อหาหรือข้อมูล แต่ออกมาเพื่อให้ผู้เรียนสร้างกระบวนการเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง โดยอาศัยคุณลักษณะของไฮเพอร์มีเดีย ซึ่งจะมีโครงสร้างที่ไม่ชัดเจนเท่ากับรูปแบบแรก

3. แบบการฝึกฝน (Drills) เป็นรูปแบบที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ทบทวนสิ่งที่ได้เรียนมาแล้ว ด้วยการมีโอกาสได้ฝึกฝนทักษะหรือฝึกปฏิบัติซ้ำ ๆ จนเกิดความชำนาญและความจำ

4. แบบสถานการณ์จำลอง (Simulations) เป็นรูปแบบที่มีความซับซ้อนมากกว่ารูปแบบอื่น ๆ เนื่องจากเป็นการจำลองสถานการณ์จริง โดยจะเลียนแบบหรือสร้างสถานการณ์เพื่อทดแทนสภาพจริงในชีวิตประจำวัน

5. แบบเกมส์ (Games) เป็นที่นิยมกันใช้กันมาก เนื่องจากเป็นวิธีการที่ทำท่ายและกระตุ้นนักเรียนให้เกิดความอยากเรียนรู้ได้โดยง่าย มีความคล้ายคลึงกับแบบสถานการณ์จำลอง แต่แตกต่างกันโดยการเพิ่มบทบาทของนักเรียนเข้าไป

6. แบบเครื่องมือและสภาพแวดล้อมแบบเปิดกว้าง (Tools and Open – ended Learning Environments) เป็นรูปแบบโปรแกรมที่เข้ามาช่วยเสริมบทเรียนหรือกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายบางอย่าง เช่น เครื่องมือทางกราฟิกช่วยการวาดภาพทางศิลปะ หรือ คณิตศาสตร์ เครื่องมือคำนวณ

7. แบบการทดสอบ (Tests) เป็นรูปแบบที่ใช้วัดดูประสพผลเพื่อวัดความพร้อมและ วัดระดับความสามารถของผู้เรียน ซึ่งมี 2 ลักษณะ

7.1 การทดสอบผลย่อย

7.2 การทดสอบผลรวม

8. แบบการเรียนรู้ผ่านเว็บ (Web – based Learning) เป็นรูปแบบการผสมผสานมัลติมีเดียรูปแบบต่าง ๆ โดยใช้เว็บเป็นช่องทางในการเผยแพร่และติดต่อสื่อสาร

ปิยะศนัย วิเศียน (2559: online อ้างถึงใน ณรงค์ สมพงษ์, 2535: 3) ได้แบ่งประเภทของรูปแบบรายการผลิตวีดิทัศน์ ดังต่อไปนี้

1. รูปแบบพูดคนเดียว (Monologue Program Format) เป็นรายการที่ผู้ปรากฏตัวพูดคุยกับผู้ชมเพียงหนึ่งคน ส่วนมากจะมีภาพประกอบเพื่อมิให้เห็นหน้าผู้พูดอยู่ตลอดเวลา ผู้ที่มาบรรยายควรเป็นผู้ที่มีความสามารถและเชี่ยวชาญในเนื้อหาที่จะพูดเพื่อให้ผู้ชมสนใจ

2. รูปแบบสนทนา (Dialogue Program format) เป็นรายการที่ผู้ดำเนินการอภิปราย 1 คน และมีผู้ร่วมอภิปรายตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปมาสนทนาพูดคุยกันถึงเรื่องราวต่าง ๆ มีการถามคำถามสนทนากัน แสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน โดยไม่จำเป็นต้องมีผู้ดำเนินรายการ ใครจะพูดก่อนพูดหลัง หรือจะพูดเสริมกันได้ตามแต่ผู้ออกรายการจะเห็นสมควร

3. รูปแบบอภิปราย (Discussion Program format) เป็นรายการที่ผู้ดำเนินรายการอภิปรายหนึ่งคนปูประเด็นคำถามให้ผู้ร่วมอภิปรายตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป แต่ไม่ควรเกิน 4 คน ผู้อภิปรายแต่ละคนจะแสดงความคิดเห็นของตนเองต่อประเด็นต่าง ๆ

4. รูปแบบสัมภาษณ์ (Interview Program format) เป็นรายการที่มีผู้สัมภาษณ์และผู้ถูกสัมภาษณ์ คือ วิทยากรและพิธีกรมาสนทนากัน

5. รูปแบบเกมหรือตอบปัญหา (Quiz Program format) มักเป็นรายการบันเทิงเป็นส่วนใหญ่ โดยให้ผู้ชมที่บ้านเล่นเกมแข่งขันกันตามที่ถูกกำหนดให้ หรือตอบปัญหาต่าง ๆ รายการประเภทนี้นอกจากจะได้รับความสนุกสนานแล้วยังได้รับความรู้ไปด้วย

6. รูปแบบสารคดี (Documentary Program format) เป็นรายการที่เสนอเนื้อหาด้วยภาพและเสียงบรรยายตลอดรายการโดยไม่มีพิธีการ ซึ่งเป็นรูปแบบรายการที่ให้ทั้งความรู้ ความเพลิดเพลิน ไร้อารมณ์ และโน้มน้าวจิตใจ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท

6.1 สารคดีเต็มรูป เป็นการดำเนินเรื่องด้วยภาพและเนื้อหาตลอดรายการ

6.2 กึ่งสารคดีกึ่งพูดคนเดียว (Semi Documentary) เป็นรายการที่มีผู้ดำเนินรายการทำหน้าที่เดินเรื่องพูดคุยกับผู้ชมและให้เสียงบรรยายตลอดรายการ นอกนั้นเป็นภาพแสดงเรื่องราวต่าง ๆ

7. รูปแบบละคร (Dramatically style) เป็นการจัดรายการโดยใช้การแสดง เป็นหลัก ในการเดินเรื่องให้เหมือนจริงมากที่สุด อาจจัดฉากขึ้นในสตูดิโอ หรือออกไปถ่ายทำในสถานที่จริง ๆ ก็ได้ในการศึกษาใช้ละครเพื่อจำลองสถานการณ์ชีวิตคนในสังคม โดยสอดแทรกเนื้อหาไว้ในบทสนทนาและภาพที่ปรากฏโดยผู้ชมไม่รู้ตัว มีหลายรูปแบบ อาจจะเป็นการแสดงละครอย่างเดียวตลอดรายการ ละครจากวรรณคดีที่ต้องการนำมาเผยแพร่วัฒนธรรมและประเพณีไทย หรืออาจใช้รูปแบบที่มีผู้ดำเนินรายการผสมกับละครด้วย เช่น ใช้ละครนำเรื่อง ใช้ละครเป็นตัวอย่างเพื่อเป็นตัวเร้าให้เกิดความคิดและนำไปสู่การอภิปราย ขยายประเด็น หรือสรุปประเด็นจากเรื่องที่ได้พูดถึงไปแล้ว

8. รูปแบบสารละคร (Docu – Drama Program format) เป็นรายการที่ผสมผสานรูปแบบสารคดีเข้ากับรูปแบบละครหรือการนำละครมาประกอบรายการที่เสนอเนื้อหาบางส่วน มิใช่เสนอเป็นละครทั้งรายการ เพื่อให้การศึกษาความรู้และแนวคิด

9. รูปแบบสาธิต (Demonstration Program format) เป็นรายการที่เสนอขั้นตอนในการทำสิ่งต่าง ๆ ให้ผู้ชมนำไปปฏิบัติหรือทดลองทำด้วยตนเอง เป็นงานฝีมือต่าง ๆ

10. รูปแบบเพลงและดนตรี (Song and Music Program Format) เป็นรายการเพื่อความบันเทิง โดยนำเสนอการบรรเลงดนตรี และการใช้เพลง มี 4 ลักษณะ คือ

10.1 แบบมีวงดนตรี และนักร้องมาแสดงสดในสตูดิโอ

10.2 ให้นำนักร้องมาร้องควบคู่ไปกับเสียงดนตรีที่บันทึกมาแล้ว

10.3 ให้นำนักร้องและนักดนตรีมาแสดง แต่ใช้เสียงที่บันทึกมาแล้ว

10.4 แบบมีภาพประกอบ หรือ Music VDO

11. รูปแบบการถ่ายทอดสด (Live Program format) เป็นรายการที่ถ่ายทอดเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในขณะนั้น

12. รูปแบบนิตยสาร (Magazine Program format) หรือรายการแมกกาซีน เป็นรายการที่นำเสนอแบบเดียวกับนิตยสารสิ่งพิมพ์

13. รูปแบบข่าว (New Program format) เป็นรายการที่นำเสนอรายงานเหตุการณ์ที่สำคัญเป็นที่สนใจของประชาชน ลักษณะรายการมีผู้บรรยาย 2 - 3 คน และจัดฉากหลังให้สวยงาม เพื่อให้ไม่น่าเบื่อพร้อมกับเหตุการณ์ที่กำลังรายงาน

14. รูปแบบสถานการณ์จำลอง (Contrived Program format) ส่วนใหญ่ใช้ในการศึกษาเฉพาะกรณี มีลักษณะสร้างสถานการณ์ขึ้นมาเพื่อใช้เป็นกรณีตัวอย่างในการศึกษา เช่น สถานการณ์จำลองการแนะนำ สถานการณ์จำลองการสอน

15. รูปแบบการสอนโดยตรง (Direct Teaching Program format) เป็นการนำเสนอการสอนของครูแต่ละวิชา โดยมีผู้เรียนเป็นกลุ่มเป้าหมายมีวิธีการอยู่ 3 รูปแบบ

15.1 ถ่ายทอดรายการสดด้วยกล้องวงจรปิด อาจใช้ห้องเรียนขนาดใหญ่หรือถ่ายทอดไปยังห้องต่าง ๆ ในบริเวณใกล้เคียง ผู้เรียนสามารถเห็นเหตุการณ์ในห้องเรียนปกติ

15.2 ถ่ายทอดออกอากาศไปทางโรงเรียน หรือสถาบันการศึกษาต่าง ๆ

15.3 บันทึกเทปโทรทัศน์ เป็นการลดข้อบกพร่องในการนำเสนอ

16. รูปแบบโต้วาที (Debate Program format) เป็นวิธีการพูดแบบโต้วาทีที่นำเสนอ โดยผู้ดำเนินรายการจะต้องตั้งญัตติหรือหัวข้อที่เป็นประโยชน์ และน่าสนใจ มีความสามารถในการศิลปะการพูดเพื่อสร้างบรรยากาศ และประสานฝ่ายเสนอ และฝ่ายค้านให้กลมกลืนไปในทิศทางเดียวกัน

17. รายการปกิณกะบันเทิงหรือวาไรตี้ (Variety Program format) รายการที่รวบรวมความบันเทิงหลากหลายรูปแบบ เพื่อตอบสนองกลุ่มผู้ชมที่หลากหลาย ซึ่งมีความสนใจในการชมต่างกัน รูปแบบรายการมีทั้งการแสดงดนตรี ร้องเพลง ละครสั้น เกม สาธิต สนทนาและสัมภาษณ์ ผู้ร่วมรายการหรือการแสดงอื่น ๆ ในรายการ มีพิธีกรเป็นผู้ดำเนินรายการและสร้างสีสันให้กับรายการ

สุรียา เทพิน, ศักรินทร์ หงส์รัตนารกิจ และคณะ (2558: 18 - 19 อ้างถึงใน วสันต์ อดิศักดิ์, 2533: 146) เสนอรูปแบบรายการเพื่อการศึกษา ดังนี้

1. รายการสอนตรง (Direct Teaching) เป็นรูปแบบดั้งเดิมที่ใช้ในการถ่ายทอดความรู้ และยังนิยมใช้กันอยู่มากในปัจจุบัน เพราะให้การเรียนรู้ได้ดีในเวลาไม่มากนัก โดยเฉพาะเมื่อครูโทรทัศน์มีความสามารถสูงในการสอน การอธิบาย ยิ่งทำให้รายการแบบนี้มีประสิทธิภาพสูง

2. รายการบรรยาย (Monologue) เป็นรายการที่มีผู้ปรากฏตัวพูดคุยกับผู้ชมเพียงคนเดียวคล้าย ๆ กับการสอนตรง เพียงประเภทแรกเน้นในเรื่องการสอนเป็นหลักแต่ประเภทนี้จะเน้นในการให้ความรู้ความคิดทั่ว ๆ ไปแก่ผู้ชมมากกว่า

3. รายการสอนแบบจุลภาค เป็นการสอนในสถานการณ์แบบย่อส่วน ในห้องเรียนแบบง่าย ๆ ที่สามารถควบคุมได้ทุกระบวนการโดยใช้นักเรียนเพียง 5 – 6 คนและใช้เวลาประมาณ 5 – 15 นาที เป็นการฝึกทักษะต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในสถานการณ์จริง การบันทึกด้วยวิดีโอ สามารถทำได้สะดวก และให้ผู้เรียนเห็นทั้งภาพและเสียง โดยดูภาพตัวเองสอนจากวิดีโอ

4. รายการสถานการณ์จำลอง เป็นการบันทึกสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ได้สร้างขึ้นเพื่อการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เรียนให้เหมาะสมกับงานในสาขานั้น ๆ รวมทั้งการสร้างสถานการณ์จำลองประเภทต่าง ๆ ไว้เพื่อเป็นกรณีตัวอย่างในการศึกษา

5. รายการสาธิต การสาธิต คือการอธิบายถึงข้อเท็จจริง โดยมีการแสดงประกอบในบางส่วนหรือทั้งหมด โดยมุ่งให้ผู้ชมทราบวิธีการดำเนินงานตามลำดับขั้น โดยสามารถที่จะเห็นภาพ และได้ยินเสียง และสามารถที่จะทำภาพขนาดต่าง ๆ เพื่อความชัดเจนในการชม

6. รายการสารคดี เป็นรายการเพื่อการเล่าเรื่องราวที่น่าสนใจให้ผู้ชมเข้าใจ สารคดีนั้นควร จะให้ความรู้ ความเพลิดเพลิน ไร้อารมณ์ และการโน้มน้าวจิตใจ ลักษณะสารคดีสามารถเสนอได้หลายรูปแบบ อาจเป็นด้วยภาพถ่าย สไลด์ ภาพยนตร์ ก็ได้ ที่จะนำเสนอในรูปแบบวีดิทัศน์

7. รายการดนตรีและร่ายรำ เป็นการเสนอภาพที่ปรากฏในแง่ผลของภาพ ซึ่งเป็นการจัดองค์ประกอบของภาพ การใช้เงาในการตกแต่งภาพ ตลอดจนการเคลื่อนไหวต่าง ๆ และในแง่ของการให้ข่าวสาร ไม่ว่าจะเป็นเทคนิคการใช้กับเครื่องดนตรี การเคลื่อนไหวของมือหรือเท้าในการร่ายรำโดยที่การจับภาพและการตัดต่อภาพจะต้องเข้ากับอารมณ์และจังหวะของภาพที่ปรากฏ ซึ่งลักษณะรายการประเภทนี้จะเหมาะสมกับการส่งเสริมกิจกรรมพิเศษของนักเรียน และการสอนภาษา

จากประเภทรูปแบบรายการวีดิทัศน์หลาย ๆ รูปแบบดังกล่าว ผู้วิจัยใช้รูปแบบรายการสารคดีเพราะเป็นรายการที่สามารถเล่าเรื่องราวที่น่าสนใจ อีกทั้งให้ความรู้ ความเพลิดเพลิน ไร้อารมณ์และโน้มน้าวจิตใจ และยังเสนอได้หลายรูปแบบอาจเป็นภาพถ่ายสไลด์ ภาพยนตร์

4. ลักษณะของวีดิทัศน์

ณัฐกร สงคราม (2553: 15) ได้กล่าวถึงลักษณะของวีดิทัศน์ไว้ดังนี้

1. สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะ ตลอดจนทัศนคติตามที่ผู้สอนกำหนด

2. มีความเหมาะสมกับลักษณะผู้เรียน สอดคล้องกับระดับความรู้ ความสามารถพื้นฐานของผู้เรียน

3. ปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนให้มากที่สุด สื่อวีดิทัศน์ควรมีประสิทธิภาพมากกว่าเรียนจากหนังสือ เอกสาร ตำราต่าง ๆ เพราะสามารถสื่อสารกับผู้เรียนได้ 2 ทาง

4. เป็นการเรียนการสอนรายบุคคล โดนผู้เรียนสามารถเลือกเรียนหัวข้อที่ตนเองต้องการ และข้ามบทเรียนที่ตนเองเข้าใจแล้วได้

5. คำนึงถึงความสนใจของผู้เรียน
6. สร้างความรู้สึกในทางบวกกับผู้เรียน
7. มีการแสดงผลป้อนกลับไปยังผู้เรียนให้มาก โดยเฉพาะการแสดงผลป้อนกลับในทางบวก จะทำให้ผู้เรียนชอบและไม่เบื่อหน่าย
8. เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอน
9. มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้เรียนอย่างเหมาะสม
- 10 ใช้ลักษณะของคอมพิวเตอร์อย่างชาญฉลาด
11. อยู่บนพื้นฐานของการออกแบบการสอน
12. มีการประเมินผลทุกแง่ทุกมุม เช่น การประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาของบทเรียน ด้านการออกแบบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทัศนคติของผู้เรียน

สุวัฒน์ ธรรมสุนทร (2561: Online) กล่าวถึงลักษณะของวีดิทัศน์ ดังนี้

1. เป็นสื่อที่สามารถเห็นได้ทั้งภาพ และฟังเสียง
2. มีความคงที่ของเนื้อหา
3. เสนอเป็นภาพเคลื่อนไหวที่แสดงความต่อเนื่องของการกระทำ
4. ใช้ได้ทั้งผู้ชมทั้งที่เป็นกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่
5. เสนอได้ทั้งภาพจริงและกราฟิกต่าง ๆ

6. สามารถเก็บเป็นข้อมูลและนำมาเผยแพร่ได้หลายครั้ง
จุดเด่นของวีดิทัศน์ที่ได้เปรียบสื่อชนิดอื่น ๆ ดังนี้

1. สามารถนำเสนอภาพเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้รวดเร็ว
2. สามารถนำเสนอภาพที่ใหญ่มากมาให้ดูได้ เช่น ภาพโลก
3. สามารถนำเสนอภาพที่เล็กมาให้ดูได้ เช่น สัตว์ขนาดเล็กพวกไฮดรา
4. สามารถนำเสนอภาพจากที่ห่างไกล/ภาพเหตุการณ์ในอดีต
5. สามารถนำเสนอภาพที่หายาก เช่น ภูเขาไฟระเบิด
6. สามารถทำภาพที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วให้ช้าลง
7. สามารถทำภาพที่เกิดขึ้นช้ากินเวลานานให้รวดเร็ว เช่น การบานของดอกไม้
8. สามารถนำเสนอแทนภาพจริงที่เป็นอันตราย เช่น การทดลองทางเคมี

สรุปได้ว่า วีดิทัศน์เป็นการเล่าเรื่องด้วยภาพ ทำหน้าที่หลักในการนำเสนอ เสียงจะเข้ามาช่วยเสริมในส่วนของภาพเพื่อให้เข้าใจเนื้อเรื่องมากยิ่งขึ้น วีดิทัศน์เป็นสื่อในลักษณะที่นำเสนอเป็นภาพเคลื่อนไหวและสร้างความต่อเนื่องของการกระทำของวัตถุจากเรื่องราวต่าง ๆ สร้างความรู้สึกใกล้ชิดกับผู้ชม เป็นสื่อที่เข้าถึงง่าย มีความรวดเร็ว

5. ประเภทของวีดิทัศน์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2536: 142-144) ได้แบ่งรายการวีดิทัศน์เพื่อการศึกษาไว้ 2 ประเภท คือ

1. รายการความรู้ทั่วไป หมายถึง รายการที่มุ่งให้ความรู้ในเรื่องต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ชมได้รับความรู้ที่เป็นประโยชน์ ได้แง่คิด คติสอนใจ อันเป็นประโยชน์ในการดำเนิน

ชีวิตประจำวัน รายการประเภทนี้มุ่งเน้นเพื่อการสอนในหลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่งเฉพาะ แต่สามารถทำหน้าที่ยุติหรือประกอบการสอนได้ เช่น รายการสาระบันเทิง รายการส่งเสริมการศึกษา

2. รายการเพื่อการสอน หมายถึง รายการที่ผลิตขึ้นมาเพื่อวัตถุประสงค์ในการสอน ลักษณะรายการมักจะมีแนวโน้มที่คล้ายบทเรียน โดยมีวิธีการนำเสนอที่น่าสนใจ การจัดเนื้อหาอาจแบ่งเป็นตอนหรือไม่เป็นตอนก็ได้ แต่เนื้อหาจะสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่ง รายการเพื่อการสอน ยังสามารถแบ่งประเภทออกไปตามลักษณะหน้าที่รายการได้ดังนี้

2.1 รายการทำหน้าที่สอนทั้งหมด คือ รายการซึ่งทำหน้าที่ในการสอนสมบูรณ์ในตัวเอง ดังนั้น รายการจึงทำหน้าที่สอนแทนครูหรืออุปกรณ์การสอนไปในตัว

2.2 รายการทำหน้าที่สอนเนื้อหาหลัก คือ รายการทำหน้าที่สำคัญของหัวใจของการสอน โดยในชั้นเรียนจะมีครูผู้ทำหน้าที่แนะนำรายการ ซึ่งให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของรายการกับหัวข้อที่เรียน ให้ทำแบบฝึกหัดและอธิบายขยายความเพิ่มความเข้าใจของนักเรียน

2.3 รายการทำหน้าที่เสริมการสอน คือ รายการที่ทำหน้าที่เสริมเนื้อหาที่ครูสอนให้สมบูรณ์ขึ้น เพื่อเติมเนื้อหาได้ชัดเจนสมบูรณ์ เช่น ใช้แสดงตัวอย่างเชิงละคร หรือสาธิตวิธีการทดลองทางวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

ไพโรจน์ ตรีธรรณากุล (2528: 3) ได้แบ่งรายการวิทยุทัศน์เพื่อการศึกษออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. วิทยุทัศน์เพื่อการเรียนการสอนโดยตรง สามารถใช้แทนครูในกรณีที่ครูไม่เพียงพอ หรือมีผู้เรียนจำนวนมาก หรือเป็นการออกอากาศไปยังที่ไกล ๆ นอกจากนั้นยังสามารถใช้สอนควบคู่กับครู เพื่อแสดงเรื่องราว ซึ่งดีกว่าการอธิบายหรือการสาธิตของครู รวมทั้งบางช่วงที่จำเป็นต้องนำประสบการณ์ภายนอกเข้ามาเสริมบทเรียน

2. วิทยุทัศน์เพื่อการศึกษาทั่วไป ใช้เพื่อเสริมความรู้ทั่วไปกับบทเรียนหรือการเรียนเพื่อความรอบรู้

กิดานันท์ มลิทอง (2543: 198) ได้กล่าวถึงการใช้วิทยุทัศน์เพื่อให้ความรู้ในการศึกษาและใช้ในการสอนโดยตรงเป็นการให้ความสะดวกทั้งผู้สอนและผู้เรียน ทั้งนี้สามารถส่งการสอนไปยังผู้เรียนที่ห่างไกลได้ สามารถเลือกคุณภาพที่ต้องการได้ง่าย บังคับให้เลื่อนเดินหน้า หรือถอยหลัง ดูภาพซ้ำ และหยุดนิ่ง ได้ตามต้องการ คือ

1. สามารถดูภาพและฟังเสียงได้สะดวก โดยไม่ต้องการความมืดเหมือนภาพยนตร์
2. เลือกชมรายการได้ตามต้องการ แต่โทรทัศน์ที่ออกอากาศตามปกติทำไม่ได้
3. ชมเมื่อใดก็ได้ที่ราบที่มีไฟฟ้า ไม่ต้องรอเวลาเหมือนโทรทัศน์
4. บันทึกภาพและเสียงโดยตรงได้จากโทรทัศน์ตามต้องการ
5. บันทึกภาพและเสียงโดยตรงได้จากภาพยนตร์

สุวัฒน์ ธรรมสุนทร (2560: Online) รายการวิทยุทัศน์เพื่อการศึกษาตามลักษณะของรายการ ไม่แตกต่างจากรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ซึ่งจำแนกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่

1. รายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา (Education Television: ETV) รายการประเภทนี้ มุ่งส่งเสริมการให้ความรู้ทั่วไปในด้านต่าง ๆ แก่ผู้ชม เช่น สารคดี วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เป็นต้น

2. รายการโทรทัศน์เพื่อการสอน (Instruction Television ITV) รายการประเภทนี้ เน้นในเรื่องการเรียนการสอนแก่กลุ่มผู้ชมบางกลุ่มโดยตรง ใช้ได้ทั้งการสอนเนื้อหาทั้งหมดเป็นหลัก และการสอนเสริม มักจะเป็นรายการที่ครอบคลุมกระบวนการเรียนการสอนที่สมบูรณ์ ตั้งแต่วัตถุประสงค์ กระบวนการเรียนการสอนและการวัดผล ใช้ได้ทั้งภายในสถานศึกษาโดยตรง หรือการศึกษาระบบเปิด เช่น รายการสถานีวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษาระบบศึกษานิเทศน์ สถานีวิทยุโทรทัศน์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

กล่าวโดยสรุป ประเภทรายการวีดิทัศน์เพื่อการศึกษ สามารถแบ่งออกได้ 2 ประเภท คือ วีดิทัศน์เพื่อความรู้ทั่วไป ให้ความรู้เรื่องที่อยู่ในชีวิตประจำวัน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้แง่คิด คติสอนใจ ในการดำเนินชีวิต และวีดิทัศน์การสอน ให้ความรู้เจาะจงในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการสอน

จากประเภทรูปแบบรายการวีดิทัศน์ดังกล่าว ผู้วิจัยใช้รูปแบบวีดิทัศน์เพื่อการศึกษทั่วไป เพราะเป็นรายการที่เสริมองค์ความรู้ และมีความหลากหลาย สามารถเล่าเรื่องราวที่น่าสนใจ อีกทั้งให้ความรู้ ความเพลิดเพลิน ใช้อารมณ์และโน้มน้าวจิตใจ และยังเสนอได้หลายรูปแบบอาจเป็นภาพถ่าย สไลด์ ภาพยนตร์

6. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติในกิจกรรมต่าง ๆ โดยนำสื่อวีดิทัศน์มาช่วยให้ผู้เรียนได้เสริมองค์ความรู้ให้เห็นเป็นรูปธรรมมากขึ้น ซึ่งอยู่ในชั้นที่ 2 ชั้นที่ 5 และชั้นที่ 7 เพื่อนำไปใช้ในรายวิชาภาคศิลปะ เรื่อง การออกแบบท่ารำ – เต็ม ตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้เดิม หมายถึง ผู้สอนดึงความรู้เดิมมาทบทวนในการเชื่อมโยงความรู้ใหม่

ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ใหม่ร่วมกับวีดิทัศน์ หมายถึง ผู้เรียนศึกษาจากใบความรู้ หรือ ตำรา และรวบรวมข้อมูลใหม่โดยการเสริมกับสื่อวีดิทัศน์ เพื่อให้ให้นักเรียนได้ศึกษาง่ายมากขึ้น

ขั้นที่ 3 การศึกษาและทำความเข้าใจข้อมูล หมายถึง ผู้เรียนได้ทำความเข้าใจกับองค์ความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ใหม่ มาเชื่อมโยงกับความรู้เดิม โดยการใช้กระบวนการต่าง ๆ เช่น กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม

ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจ หมายถึง ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้จากการศึกษา ค้นคว้า มาแลกเปลี่ยนความรู้ในกลุ่ม

ขั้นที่ 5 สรุปและจัดระเบียบความรู้ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ หมายถึง นักเรียนสรุปความรู้จากการศึกษาค้นคว้า และผู้สอนสรุปองค์ความรู้ทั้งหมด พร้อมทั้งเสริมด้วยสื่อวีดิทัศน์ เพื่อให้ให้นักเรียนได้เสริมองค์ความรู้ในสิ่งที่ขาดหายไป

ขั้นที่ 6 การปฏิบัติและการแสดงความรู้ หมายถึง ผู้สอนและนักเรียนลงมือฝึกปฏิบัติการแสดง โดยผู้สอนจะเป็นผู้สาธิต และนักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติตาม เพื่อสร้างองค์ความรู้เป็นรูปธรรมมากขึ้น

ขั้นที่ 7 การนำความรู้มาประยุกต์ใช้ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ หมายถึง ผู้เรียนนำความรู้ของตนเอง นำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยผู้สอนเปิดสื่อวีดิทัศน์เพื่อนักเรียนเพิ่มความชำนาญ ความเข้าใจ และสามารถแก้ปัญหาสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้

จากการศึกษาพอสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบชิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ เป็นกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญวิธีหนึ่ง นักเรียนจะเรียนรู้จากการคิด การปฏิบัติจริง การวิเคราะห์ สังเคราะห์ ที่มุ่งให้นักเรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ผ่านกิจกรรมการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ควบคู่กับการนำสื่อวีดิทัศน์มาร่วมกับกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งผู้เรียนสามารถศึกษาและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และครูผู้สอนคอยให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด ทำให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติทำหรือปฏิบัติกิจกรรมในวิชาภูมิศาสตร์ได้ถูกต้อง และเห็นเป็นรูปธรรมมากขึ้น

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้

1. ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สมนึก ภัททิยธนี (2551: 73) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง การวัดสมรรถภาพสมองด้านต่าง ๆ ที่นักเรียนได้รับการเรียนรู้ผ่านมาแล้ว

ระพินทร์ โพธิ์ศรี (2554: 10) ได้ให้ความหมายว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง กระบวนการรวบรวมข้อมูลผลการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคนด้วยเครื่องมือประเมินผลที่หลากหลาย ดำเนินการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลการเรียนรู้ตัดสินระดับคุณภาพการเรียนรู้ และวิเคราะห์สภาพและปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียน

สุภกิจ โสทัต (2558: 53) ได้ให้ความหมายว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง การวัดความรู้ ทักษะ และสมรรถภาพด้านต่าง ๆ ที่ได้รับจากการประสบการณ์ทั้งปวง และมุ่งวัดทางด้านวิชาการเป็นสำคัญ

จากการศึกษาพอสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง การวัดสมรรถภาพสมองด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนว่ามีความรู้ ความสามารถในเรื่องที่เรียนรู้มาแล้ว หรือได้รับการฝึกฝนอบรมมาแล้วมากน้อยเพียงใด

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สมนึก ภัททิยธนี (2546: 73) กล่าวว่า แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้วัดสมรรถภาพสมองด้านต่าง ๆ ที่นักเรียนได้รับการเรียนรู้ผ่านมาแล้ว แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นและแบบทดสอบมาตรฐาน

1. แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้น ที่นิยมใช้มี 6 แบบ ดังนี้

1.1 ข้อสอบแบบอัตนัยหรือความเรียง (Subjective or Essay Test) เป็นข้อสอบที่มีเฉพาะคำถาม แล้วให้นักเรียนเขียนตอบอย่างเสรี เขียนบรรยายตามรู้และข้อคิดเห็นของแต่ละคน

1.2 ข้อสอบแบบกาถูก-ผิด (True - False Test) เป็นข้อสอบแบบเลือกตอบที่มี 2 ตัวเลือก แต่ตัวเลือกดังกล่าวเป็นแบบคงที่และมีความหมายตรงกันข้าม เช่น ถูก - ผิด ใช่ - ไม่ใช่ จริง - ไม่จริง เหมือนกัน - ต่างกัน เป็นต้น

1.3 ข้อสอบแบบเติมคำ (Completion Test) เป็นข้อสอบที่ประกอบด้วยประโยคหรือข้อความที่ยังไม่สมบูรณ์และถูกต้อง แล้วให้เติมคำหรือประโยคหรือข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้นั้น เพื่อให้มีใจความสมบูรณ์และถูกต้อง

1.4 ข้อสอบแบบตอบสั้น ๆ (Short Answer Test) ข้อสอบประเภทนี้คล้ายกับข้อสอบแบบเติมคำ แต่แตกต่างกันที่ข้อสอบแบบตอบสั้น ๆ เขียนเป็นประโยคคำถามสมบูรณ์ (ข้อสอบเติมคำเป็นประโยคหรือข้อความที่ยังไม่สมบูรณ์) แล้วให้ผู้ตอบเป็นคนเขียนตอบ คำตอบที่ต้องการจะสั้นและกะทัดรัดได้ใจความสมบูรณ์ ไม่ใช่เป็นการบรรยายแบบข้อสอบอัตนัยหรือความเรียง

1.5 ข้อสอบแบบจับคู่ (Matching Test) เป็นข้อสอบเลือกตอบชนิดหนึ่งโดยมีคำหรือข้อความแยกออกจากกันเป็น 2 ชุด แล้วให้ผู้ตอบเลือกจับคู่ว่าแต่ละข้อความในชุดหนึ่ง (ตัวยืน) จะจับคู่กับคำหรือข้อความใดในอีกชุดหนึ่ง (ตัวเลือก) ซึ่งมีความสัมพันธ์อย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ถูกออกข้อสอบกำหนดไว้

1.6 ข้อสอบแบบเลือกตอบ (Multiple Choice Test) คำถามแบบเลือกตอบโดยทั่วไปจะประกอบด้วย 2 ตอน คือ ตอนนำหรือคำถาม (Stem) กับตอนเลือก (Choice) ในตอนเลือกนี้จะประกอบด้วยตัวเลือกที่เป็นคำตอบถูกและตัวเลือกที่เป็นตัวลวง ปกติจะมีคำถามที่กำหนดให้นักเรียนพิจารณา แล้วหาตัวเลือกที่ถูกต้องมากที่สุดเพียงตัวเลือกเดียวจากตัวเลือกอื่น ๆ และคำถามแบบเลือกตอบที่นิยมใช้ตัวเลือกที่ใกล้เคียงกัน ดูเผิน ๆ จะเห็นว่าทุกตัวเลือกถูกหมดแต่ความจริงมีน้ำหนักรู้น้อยต่างกัน

2. แบบทดสอบมาตรฐาน เป็นแบบทดสอบที่มีคุณลักษณะความเป็นมาตรฐาน 2 ประเภท คือ

2.1 มาตรฐานในวิธีดำเนินการสอบ หมายถึง ไม่ว่าจะนำแบบสอบนี้ไปใช้ที่ไหนเมื่อไร ต้องดำเนินการในการสอบเหมือนกันหมด แบบสอบนี้จะมีคู่มือ ซึ่งจะบอกว่าการใช้แบบสอบนี้ต้องทำอย่างไรบ้าง

2.2 มาตรฐานการให้คะแนน แบบสอบประเภทนี้มีเกณฑ์ปกติไว้สำหรับใช้ในการเปรียบเทียบคะแนน เพื่อจะบอกว่าการที่ผู้สอบได้คะแนนอย่างหนึ่งอย่างไร หมายถึงว่ามีความสามารถอย่างไร

จากการศึกษาพอสรุปได้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีทั้งหมด 2 แบบ คือ แบบที่ครูสร้างขึ้น และ แบบมาตรฐาน ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้น คือ ข้อสอบแบบเลือกตอบ เพราะเป็นการวัดความรู้เพื่อให้ผู้เรียนพิจารณา แล้วหาตัวเลือกที่ถูกต้องมากที่สุดเพียงตัวเลือกเดียวจากตัวเลือกอื่น ๆ

3. แนวความคิดและทฤษฎีที่เป็นแนวในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Bloom (1956: 219) ได้กล่าวว่าแนวความคิดและทฤษฎีที่เป็นแนวในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แนวความคิดในการวัดที่นิยมกันได้แก่ การเขียนข้อสอบวัดตามการจัดประเภทจุดมุ่งหมายของการศึกษาด้านพุทธิพิสัย (Cognitive) ซึ่งจำแนกจุดมุ่งหมายทางการศึกษาด้าน พุทธิพิสัยออกเป็น 6 ประเภท ได้แก่

1. ความรู้ (Knowledge) เป็นเรื่องที่ต้องการรู้ว่าผู้เรียนระลึกได้จำข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงได้ เพราะข้อเท็จจริงบางอย่างมีคุณค่าต่อการเรียนรู้

2. ความเข้าใจ (Comprehension) แสดงถึงระดับความสามารถ การแปลความ การตีความและขยายความในเรื่องราวและเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ เช่น การจับใจความได้ อธิบาย ความหมายและขยายเนื้อหาได้

3. การนำไปใช้ (Application) ต้องอาศัยความเข้าใจเป็นพื้นฐานในการช่วยตีความของ ข้อมูลเมื่อต้องการทราบว่าข้อมูลนั้นมีประเด็นสำคัญอะไรบ้าง ต้องอาศัยความรู้จักเปรียบเทียบ แยกแยะความแตกต่าง พิจารณานำข้อมูลไปใช้โดยให้เหตุผลได้

4. การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นทักษะทางปัญญาในระดับที่สูงจะเน้นการแยกแยะ ข้อมูลออกเป็นส่วนย่อย ๆ และพยายามมองหาส่วนประกอบที่มีความสัมพันธ์และการจัดรวบรวม บลุ่ม ได้แยกจุดหมายของการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ระดับ คือ การพิจารณาหรือการจัดประเภท องค์ประกอบต่าง ๆ การสร้างความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น และควร คำนึงถึงหลักการที่ได้จัดรวบรวมไว้แล้ว

5. การสังเคราะห์ (Synthesis) การนำเอาองค์ประกอบต่าง ๆ ที่แยกแยะกันอยู่มา รวมเข้าด้วยกันในรูปแบบใหม่ ถ้าสามารถสังเคราะห์ได้ก็สามารถประเมินได้ด้วย

6. การประเมินค่า (Evaluation) หมายถึง การใช้เกณฑ์และมาตรฐานเพื่อพิจารณาว่า จุดมุ่งหมายที่ต้องการนั้นบรรลุหรือไม่ การที่ให้นักเรียนสามารถประเมินค่าได้ต้องอาศัยเกณฑ์หรือ มาตรฐานเป็นแนวทางในการตัดสินคุณค่า การตัดสินใด ๆ ที่ไม่ได้อาศัยเกณฑ์ น่าจะเป็นลักษณะ ความคิดเห็นมากกว่าการประเมิน

Wilson (1971: 643 - 696 อ้างถึงใน นริศรา คณานันท์, 2555: 43) ได้กล่าว การสร้าง แบบทดสอบ โดยออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่

1. ความรู้ความจำด้านการคิด พฤติกรรมในระดับนี้ถือว่าเป็นพฤติกรรมที่อยู่ในระดับต่ำ ที่สุด แบ่งออกเป็น 3 ชั้น ดังนี้

1.1 ความรู้ความจำเกี่ยวกับข้อเท็จจริง เป็นความสามารถที่จะระลึกถึงข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่นักเรียนเคยได้รับการเรียนการสอนมาแล้ว คำถามที่วัดความสามารถในระดับนี้จะเกี่ยวกับ ข้อเท็จจริง ตลอดจนความรู้พื้นฐานซึ่งนักเรียนได้สะสมมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานแล้ว

1.2 ความรู้ความจำเกี่ยวกับศัพท์และนิยาม เป็นความสามารถในการระลึกถึงหรือ จำศัพท์นิยามต่าง ๆ ได้ โดยคำถามอาจจะถามโดยตรงหรือโดยอ้อมก็ได้

1.3 ความสามารถในการใช้กระบวนการคิด เป็นความสามารถในการใช้ข้อเท็จจริง หรือนิยามและกระบวนการที่ได้เรียนมาแล้ว มาคิดตามลำดับขั้นตอนที่เคยเรียนรู้

2. ความเข้าใจ เป็นพฤติกรรมที่ใกล้เคียงกับพฤติกรรมระดับความรู้ความจำเกี่ยวกับการ คิดแต่ซับซ้อนกว่า แบ่งออกเป็น 6 ชั้น ดังนี้

2.1 ความเข้าใจเกี่ยวกับมโนคติ เป็นความสามารถที่ซับซ้อนกว่าความรู้ความจำ เกี่ยวกับการหาข้อเท็จจริง เพราะมโนคติเป็นนามธรรมซึ่งประมวลจากข้อเท็จจริงต่าง ๆ ต้องอาศัย การตัดสินใจในการตีความหรือยกตัวอย่างใหม่ที่แตกต่างไปจากที่เคยเรียนในชั้นเรียน มิฉะนั้นจะเป็น การวัดความจำ

2.2 ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ และสรุปอ้างอิงเป็นกรณีทั่วไปเป็นความสามารถในการนำเอาหลักการ และความเข้าใจเกี่ยวกับมโนคติ จนได้แนวทางในการแก้ปัญหาได้ คำถามนั้นเป็นคำถามที่เกี่ยวกับหลักการที่นักเรียนเพิ่งเคยพบเป็นครั้งแรก อาจจะเป็นพฤติกรรมในระดับการวิเคราะห์ก็ได้

2.3 ความเข้าใจในโครงสร้าง คำถามที่วัดพฤติกรรมระดับนี้เป็นคำถามที่วัดเกี่ยวกับคุณสมบัติของระบบและโครงสร้าง

2.4 ความสามารถในการเปลี่ยนรูปแบบปัญหาจากแบบหนึ่งไปเป็นอีกแบบหนึ่ง ความสามารถในการแปลข้อความที่กำหนดให้เป็นข้อความใหม่หรือภาษาใหม่ เช่น แปลจากภาษาพูดให้เป็นสมการ ซึ่งมีความหมายคงเดิมโดยไม่รวมถึงกระบวนการแก้ปัญหา หลังจากแปลแล้วอาจกล่าวได้ว่าเป็นพฤติกรรมที่ง่ายที่สุดของพฤติกรรมระดับความเข้าใจ

2.5 ความสามารถในการติดตามแนวของเหตุผล เป็นความสามารถในการอ่านและเข้าใจข้อความ ซึ่งแตกต่างไปจากความสามารถในการอ่านทั่ว ๆ ไป

2.6 ความสามารถในการอ่านและตีความโจทย์ ข้อสอบที่วัดความสามารถในขั้นนี้อาจดัดแปลงมาจากข้อสอบที่วัดความสามารถในขั้นอื่น ๆ โดยให้นักเรียนอ่านและตีความโจทย์ซึ่งอาจอยู่ในรูปของข้อความ ตัวเลข ข้อมูลทางสถิติ หรือกราฟ

3. การนำไปใช้ เป็นความสามารถในการตัดสินใจแก้ปัญหาที่นักเรียนคุ้นเคย เพราะคล้ายกับปัญหาที่นักเรียนประสบอยู่ในระหว่างเรียน หรือแบบฝึกหัดที่นักเรียนต้องเลือกกระบวนการแก้ปัญหา และดำเนินการแก้ปัญหาได้โดยไม่ยาก พฤติกรรมในระดับนี้ แบ่งออกเป็น 4 ชั้น คือ

3.1 ความสามารถในการแก้ปัญหาที่คล้ายกับที่ประสบอยู่ระหว่างเรียนนักเรียนต้องอาศัยความสามารถในระดับความเข้าใจและเลือกกระบวนการแก้ปัญหาจนได้คำตอบออกมา

3.2 ความสามารถในการเปรียบเทียบ เป็นความสามารถในการค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูล 2 ชุด เพื่อสรุปการตัดสินใจ ซึ่งในการแก้ปัญหาขั้นนี้อาจต้องใช้วิธีการวิเคราะห์และจำเป็นต้องอาศัยความรู้ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล

3.3 ความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นความสามารถในการตัดสินใจอย่างต่อเนื่องในการหาคำตอบจากข้อมูลที่กำหนดให้ ซึ่งอาจต้องอาศัยการแยกข้อมูลที่เกี่ยวข้องออกจากข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้อง พิจารณาว่าอะไรคือข้อมูลที่ต้องการเพิ่มเติม มีปัญหาอื่นใดบ้างที่อาจเป็นตัวอย่างในการหาคำตอบของปัญหาที่กำลังประสบอยู่หรือต้องแยกโจทย์ออกมาพิจารณาเป็นส่วน ๆ ในการตัดสินใจหลายครั้งอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ต้นจนได้คำตอบหรือผลลัพธ์ที่ต้องการ

3.4 ความสามารถในการมองเห็นแบบลักษณะโครงสร้างที่เหมือนกัน และหาสมมาตร เป็นความสามารถที่ต้องอาศัยพฤติกรรมอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่การระลึกถึงข้อมูลที่กำหนดให้การเปลี่ยนรูปการจัดกระทำกับข้อมูล และการระลึกถึงความสัมพันธ์ นักเรียนต้องสำรวจหาสิ่งที่คุ้นเคยกันจากข้อมูล หรือสิ่งที่กำหนดจากโจทย์ให้พบ

4. วิเคราะห์ เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาที่นักเรียนไม่เคยเห็นมาก่อนหรือไม่เคยทำแบบฝึกหัดมาก่อน ซึ่งส่วนใหญ่จะมีการพลิกแพลง แต่อยู่ในขอบเขตเนื้อหาวิชาที่เรียน การแก้โจทย์ดังกล่าวต้องอาศัยความรู้ที่ได้เรียนมา รวมทั้งความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ผสมผสานกันเพื่อแก้ปัญหา

จากการศึกษา ผู้วิจัยจะสร้างแบบทดสอบแบบเลือกตอบ โดยมุ่งด้านพุทธิพิสัย ซึ่งประกอบด้วย 6 ประเภท ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และ ประเมินค่า

4. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

บุญชม ศรีสะอาด (2546: 56 - 58) ได้กล่าวถึงการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. วิเคราะห์จุดประสงค์เนื้อหาวิชาและทำตารางกำหนดลักษณะข้อสอบ ขั้นแรกสุดต้องทำการวิเคราะห์หัววิชาหรือหัวข้อที่สร้างข้อสอบวัดผลนี้มีจุดประสงค์ของการสอนหรือจุดประสงค์การเรียนรู้อะไรบ้าง ทำการวิเคราะห์เนื้อหาวิชาว่ามีโครงสร้างอย่างไรจัดเขียนหัวข้อใหญ่หัวข้อย่อยทุกหัวข้อพิจารณาความเกี่ยวข้องความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาเหล่านั้นจากนั้นก็จัดทำตารางกำหนดลักษณะข้อสอบหรือที่เรียกว่าตารางวิเคราะห์หลักสูตรตารางนี้มี 2 มิติ คือ ด้านเนื้อหา กับ สมรรถภาพที่ต้องการวัดเขียนหัวข้อเนื้อหาที่เป็นหัวข้อเรื่องใหญ่ ๆ ตามหลักสูตรวิชานั้นลงไปในแต่ละแถวของตารางตามลำดับ ส่วนด้านบนจะเป็นสมรรถภาพซึ่งได้จากการวิเคราะห์จุดประสงค์และในการทำตารางกำหนดลักษณะของข้อสอบนั้นขั้นแรกสุดพิจารณาว่าจะออกข้อสอบทั้งหมดกี่ข้อเขียนจำนวนข้อลงในช่องรวมช่องสุดท้าย จากนั้นพิจารณาว่าหัวข้อเรื่องใดสำคัญมากน้อยเขียนลำดับความสำคัญลงไป แล้วกำหนดจำนวนข้อสอบที่จะวัดในแต่ละหัวข้อตามอันดับความสำคัญ จากนั้นกำหนดจำนวนข้อในแต่ละช่อง จำนวนข้อสอบที่จะวัดในแต่ละช่องขึ้นอยู่กับว่าเรื่องนั้นต้องการให้เกิดสมรรถภาพในด้านใดมากน้อยกว่ากัน การวิเคราะห์จุดประสงค์ในการสร้างข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แนวความคิดในการวัดที่นิยมกันได้แก่การเขียนข้อสอบวัดตามการจัดประเภทจุดประสงค์ทางการศึกษาด้านพุทธิพิสัย ซึ่งจำแนกจุดประสงค์ทางการศึกษาด้านพุทธิพิสัยออกเป็น 6 ประเภท ได้แก่ วัดด้านความรู้ความจำ วัดด้านความเข้าใจ วัดด้านการนำไปใช้วัดด้านการวิเคราะห์ วัดด้านสังเคราะห์ และด้านประเมินค่า

2. กำหนดแบบของข้อคำถามและศึกษาวิธีการเขียนข้อสอบ ทำการพิจารณาและตัดสินใจว่าจะใช้ข้อคำถามรูปแบบใดศึกษาวิธีการเขียนข้อสอบ หลักการเขียนคำถามสมรรถภาพต่าง ๆ ศึกษาเทคโนโลยีในการเขียนข้อสอบเพื่อนำมาใช้เป็นหลักในการเขียนข้อสอบ

3. เขียนข้อสอบโดยใช้ตารางกำหนดลักษณะของข้อสอบที่จัดทำไว้ขั้นที่ 1 เป็นกรอบซึ่งจะทำให้สามารถออกข้อสอบวัดได้ครอบคลุมทุกหัวข้อเนื้อหาและทุกสมรรถภาพ ส่วนรูปแบบและเทคนิคในการเขียนข้อสอบยึดตามที่ศึกษาในขั้นที่ 2

4. ตรวจสอบข้อสอบนำข้อสอบที่ได้เขียนไว้ในขั้นที่ 3 มาพิจารณาทบทวนอีกครั้งหนึ่งโดยพิจารณาความถูกต้องตามตารางกำหนดลักษณะข้อสอบหรือไม่ ภาษาที่ใช้เขียนมีความชัดเจนเข้าใจง่ายเหมาะสมดีแล้วหรือไม่ตัวถูกตัวลวงเหมาะสม เข้ากับหลักเกณฑ์หรือไม่หลังพิจารณาข้อบกพร่องแล้วนำเอาข้อวิจารณ์นั้นมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

5. พิมพ์แบบทดสอบฉบับทดลอง นำข้อสอบทั้งหมดมาพิมพ์เป็นแบบทดสอบโดยพิมพ์คำชี้แจงหรือคำอธิบายวิธีการทำแบบทดสอบไว้ที่ปกของแบบทดสอบอย่างละเอียดและชัดเจน การจัดพิมพ์รูปแบบให้เหมาะสม

6. ทดลองใช้วิเคราะห์คุณภาพและปรับปรุง นำแบบทดสอบไปทดลองกับกลุ่มที่คล้ายกันกับกลุ่มตัวอย่างที่จะสอบจริงซึ่งได้เรียนในวิชาเนื้อหาที่จะสอบ แล้วนำผลการสอบมาตรวจให้คะแนนทำการวิเคราะห์คุณภาพคัดเลือกเอาข้อที่มีคุณภาพเข้าเกณฑ์ตามจำนวนที่ต้องการ ถ้าข้อที่เข้าเกณฑ์มีจำนวนมากว่าที่ต้องการก็ตัดข้อที่มีเนื้อหามากกว่าที่ต้องการซึ่งเป็นข้อสอบที่มีอำนาจจำแนกต่ำสุดออกตามลำดับ นำเอาผลการสอบที่คิดเฉพาะข้อสอบเข้าเกณฑ์เหล่านั้นมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น

7. พิมพ์แบบทดสอบฉบับจริงนำข้อสอบที่มีอำนาจจำแนกและระดับความยากเข้าเกณฑ์ตามจำนวนที่ต้องการในขั้นตอนที่ 6 มาพิมพ์เป็นแบบทดสอบฉบับที่จะใช้จริงซึ่งจะต้องมีคำชี้แจงวิธีทำด้วยและในการพิมพ์นอกจากใช้รูปแบบที่เหมาะสมแล้วควรคำนึงถึงความประณีตความถูกต้องซึ่งจะต้องตรวจทานให้ดี

ชวลิต ชูกำแหง (2553: 97 - 98) ได้กล่าวว่า การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามแนวอิงเกณฑ์ (กรณีแบบเลือกตอบ) มีขั้นตอนสำคัญ

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาคู่มือการวัดผลและประเมินผล วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหา สารสำคัญ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบ

2. ศึกษาวิธีสร้างข้อสอบจากหนังสือเทคนิคการสอนและรูปแบบการเขียนข้อสอบ

3. สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ให้สอดคล้องกับเนื้อหาและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ควรออกข้อสอบไว้ให้มากกว่าที่จะใช้จริง ร้อยละ 50 ตัวอย่าง เช่น ต้องการ 30 ข้อ ก็ออกไว้ 45 ข้อ การออก ข้อสอบดังกล่าวควรแสดงให้เห็นสัดส่วนที่ออกไว้เกินในแต่ละผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

4. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาว่าวัดได้ตรง ตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและครอบคลุมเนื้อหาหรือไม่ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (Index of Objective Congruence : IOC) ซึ่งเป็นการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาดังนี้

ให้ +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดได้ตรงตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ให้ 0 เมื่อไม่แน่ใจ

ให้ -1 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดได้ไม่ตรงตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

5. นำผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยใช้สูตร IOC หรือการหาค่าเฉลี่ยนั่นเอง แล้วเลือกข้อสอบ ที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 - 1.00 ซึ่งเป็นข้อสอบที่มีอยู่ในเกณฑ์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่ใช้ได้

6. นำแบบทดสอบไปทดลองใช้ ซึ่งต้องไปทดลองใช้กับนักเรียนที่เรียนเนื้อหานั้น ๆ มาแล้วซึ่งอาจได้แก่ นักเรียนในระดับที่สูงกว่า หรือถ้าในการวิจัยมีการทดลองใช้แผนการเรียนรู้อย่างไร ก็สามารถนำข้อสอบไปทดลองใช้กับกลุ่มดังกล่าวด้วยยิ่งเหมาะสมมากขึ้น

7. นำคะแนนที่ได้จากการทดลองใช้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกตามวิธีของเบรนนาน หรือถ้ามีการทดสอบก่อนเรียนด้วย สามารถใช้วิธีของ S - Index ก็ได้ แล้วคัดข้อสอบ ข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ถึง 1.00 เอาไว้ โดยมีจำนวนข้อครบตามผล การเรียนรู้ที่คาดหวัง

8. นำข้อสอบที่คัดเลือกไว้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตรของโลเวท (Lovett) หรือสามารถใช้วิธีของคาร์เวอร์ (Carver) ในกรณีที่มีการทดสอบก่อนและหลังเรียน

9. จัดพิมพ์แบบทดสอบฉบับที่ผ่านการตรวจคุณภาพเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการทดลองจริง

กล่าวโดยสรุปได้ว่า แบบทดสอบเป็นเครื่องมือวัดผลที่สำคัญ เพราะเป็นสิ่งที่ให้ข้อสนเทศแก่ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ว่าการสอนบรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษา มากน้อยเพียงใด และสะท้อนถึงการจัดการเรียนการสอนว่ามีคุณภาพ ประสิทธิภาพมากน้อยและต้องปรับปรุงแก้ไข หรือไม่อย่างไร เพราะฉะนั้นแบบทดสอบที่ใช้จะต้องมีคุณภาพในทุกๆ ด้าน จึงจะสามารถใช้ผลการสอบเพื่อการตัดสินใจได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ

5. คุณลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี

สมนึก ภัททิยธนี (2551: 67 - 71) ได้กล่าวถึงลักษณะแบบทดสอบที่มีคุณภาพควรมีลักษณะที่ดี 10 ประการ ดังนี้

1. ความเที่ยงตรง (Validity) หมายถึง คุณภาพของแบบทดสอบที่สามารถวัดได้ตรงกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการ หรือวัดในสิ่งที่ต้องการวัดได้อย่างถูกต้องแม่นยำ ความเที่ยงตรงจึงเปรียบเสมือนหัวใจของแบบทดสอบ ลักษณะความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ แบ่งออกเป็น 4 ชนิดคือ ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ความเที่ยงตรงโครงสร้าง ความเที่ยงตรงตามสภาพและความเที่ยงตรงตามการพยากรณ์

2. ความเชื่อมั่น (Reliability) หมายถึง ลักษณะของแบบทดสอบทั้งฉบับที่สามารถวัดได้คงที่คงวาไม่เปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะทำการทดสอบใหม่กี่ครั้งก็ตาม

3. ความยุติธรรม (Fair) หมายถึง ลักษณะของแบบทดสอบที่ไม่เปิดโอกาสให้มีความได้เปรียบเสียเปรียบในกลุ่มผู้เข้าสอบด้วยกัน ไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนทำข้อสอบได้โดยการเดา ไม่ให้นักเรียนที่ไม่สนใจในการเรียนทำข้อสอบได้ดี ผู้ที่ทำข้อสอบได้ควรเป็นนักเรียนที่เรียนเก่งและขยัน

4. ความลึกของคำถาม (Searching) ข้อสอบแต่ละข้อจะต้องไม่ถามผิวเผินหรือถามประเภทความรู้ความจำ แต่ต้องถามให้นักเรียนนำความรู้ความเข้าใจไปคิดดัดแปลงแก้ปัญหาจึงจะตอบข้อสอบได้

5. ความยั่วยุ (Exemplary) หมายถึง แบบทดสอบที่นักเรียนทำด้วยความสนุกเพลิดเพลินไม่เบื่อหน่าย

6. ความจำเพาะเจาะจง (Definition) หมายถึง ข้อสอบที่มีแนวทางหรือทิศทางคำถาม การตอบต้องชัดเจน ไม่คลุมเครือ ไม่แฝงกลเม็ดให้นักเรียนง

7. ความเป็นปรนัย (Objective) แบบทดสอบจะเป็นปรนัยจะต้องมีคุณสมบัติ 3 ประการ คือ

7.1 ตั้งคำถามให้ชัดเจน ทำให้ผู้เข้าสอบทุกคนเข้าใจความหมายได้ถูกต้องและตรงกัน เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอน ครูผู้สอนจะทำการตรวจสอบระดับความสามารถของผู้เรียน โดยทำการวัดผลสัมฤทธิ์ ซึ่งจะวัดแบบใดขึ้นอยู่กับลักษณะและธรรมชาติของวิชา อาจวัดด้านการปฏิบัติหรือด้านเนื้อหา ถ้าเป็นด้านเนื้อหานิยมวัดโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่สามารถวัดได้ครอบคลุมทั้งด้านเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้

7.2 ตรวจสอบให้คะแนนได้ตรงกัน แม้ว่าจะตรวจหลายครั้งหรือหลายคนก็ตาม

7.3 แปลความหมายของคะแนนได้เหมือนกัน

8. ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง แบบทดสอบที่มีจำนวนข้อมากพอประมาณ ใช้เวลาพอเหมาะ ประหยัดค่าใช้จ่าย จัดทำแบบทดสอบด้วยความประณีต สามารถตรวจให้คะแนนได้อย่างรวดเร็ว รวมถึงการมีสิ่งแวดล้อมในการสอนที่ดี

9. อำนาจจำแนก (Discrimination) หมายถึง ความสามารถของข้อสอบในการจำแนกผู้สอบที่มีคุณลักษณะ หรือความสามารถแตกต่างกันออกจากกัน ได้ข้อสอบที่ดีจะต้องมีอำนาจจำแนกสูง

10. ความยาก (Difficulty) หมายถึง จำนวนคนที่ตอบข้อสอบได้ถูกหรืออัตราส่วนของคนตอบ ถูกกับจำนวนคนทั้งหมดที่เข้าสอบมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับทฤษฎีที่เป็นหลักยึด เช่น ตามทฤษฎีการวัดแบบอิงกลุ่ม ข้อสอบที่ดีคือข้อสอบที่ไม่ง่ายหรือยากเกินไป หรือความยากง่ายพอเหมาะ ส่วนทฤษฎีการวัดแบบอิงเกณฑ์นั้น ความยากง่ายไม่ใช่สิ่งสำคัญ สิ่งสำคัญอยู่ที่ข้อสอบนั้น ได้วัดในจุดประสงค์ที่ต้องการวัดได้จริงหรือไม่ ถ้าวัดได้จริงก็นับว่าเป็นข้อสอบที่ดี

ชวาล แพร์ตกุล (2552: 123 - 136) กล่าวถึง คุณลักษณะของแบบทดสอบที่ดีไว้ ดังนี้

1. ความเที่ยงตรง (Validity) หมายถึง คุณสมบัติที่จะทำให้ผู้ใช้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ แบบทดสอบที่มีความเที่ยงตรงสูง คือ แบบทดสอบที่สามารถทำหน้าที่วัดสิ่งที่เราจะวัดได้อย่างถูกต้อง ตามความมุ่งหมาย

2. ความยุติธรรม (Fair) คือ โจทย์คำถามทั้งหลายไม่มีช่องทางแนะให้เด็กเดาคำตอบได้ ไม่เปิดโอกาสให้เด็กเกียจคร้านที่จะดูตำราแต่ตอบได้ดี

3. ถามลึก (Searching) วัดความลึกซึ้งของวิทยาการตามแนวตั้งมากกว่าที่จะวัดตามแนว กว้างว่ารู้มากน้อยเพียงใด

4. ยั่วยุเป็นเยี่ยงอย่าง (Exemplary) คำถามมีลักษณะท้าทายชักชวนให้คิดเด็กสอบ แล้วมีความอยากรู้เพียงใด

5. จำเพาะเจาะจง (Definite) เด็กอ่านคำถามแล้วต้องเข้าใจแจ่มชัดว่าครูถามถึงอะไรหรือ ให้คิดอะไร ไม่ถามคลุมเครือ

6. เป็นปรนัย (Objective) หมายถึง คุณสมบัติ 3 ประการ คือ

6.1 แจ่มชัดในความหมายของคำถาม

6.2 แจ่มชัดในวิธีตรวจหรือมาตรฐานการให้คะแนน

6.3 แจ่มชัดในการแปลความหมายของคะแนน

7. มีประสิทธิภาพ (Efficiency) คือ สามารถให้คะแนนที่เที่ยงตรง และเชื่อถือได้มาก ที่สุด ภายในเวลา แรงงาน และเงินน้อยที่สุดด้วย

8. ยากพอเหมาะ (Difficiency)

9. มีอำนาจจำแนก (Discrimination) คือ สามารถแยกเด็กออกเป็นประเภทๆ ได้ทุกระดับ ตั้งแต่อ่อนสุดจนถึงเก่งสุด

10. เชื่อมั่นได้ (Reliability) คือ ข้อสอบนั้นสามารถให้คะแนนได้คงที่แน่นอน ไม่แปรผัน

สุภกิจ โสทัต (2558: 70) กล่าวว่า เครื่องมือวัดผลที่ดีจะต้องเป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพ จึงจะช่วยให้การวัดมีความถูกต้องเชื่อถือได้ และผลประเมินที่ได้ย่อมเชื่อถือได้ด้วย ดังนั้นเครื่องมือวัดผลที่ดีย่อมจำเป็นต้องตรวจสอบคุณภาพให้ครบทั้ง 5 ประการ คือ

1. ความเที่ยงตรง (Validity) เป็นเครื่องมือวัดความเที่ยงตรงเนื้อหาเกณฑ์ที่กำหนดและโครงสร้าง ซึ่งแบ่งเป็น 3 ประเภทใหญ่คือ

1.1 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity)

1.2 ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity)

1.3 ความเที่ยงตรงตามเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง (Criteria relative validity) แบ่งเป็น 2 ประเภท

- ความเที่ยงตรงเชิงสภาพ (Concurrent validity)

- ความเที่ยงตรงเชิงพยากรณ์ (Predictive validity)

2. ความเชื่อมั่น (Reliability) เป็นเครื่องมือที่แสดงให้เห็นว่า เครื่องมือนั้น ๆ ให้การวัดผลที่คงที่ไม่ว่าจะวัดกี่ครั้งก็ตามกับกลุ่มเดิม

3. ความยาก (Difficulty) เป็นคุณสมบัติของข้อสอบที่บอกให้ทราบว่าข้อสอบข้อนั้นมีคนตอบถูกมากหรือน้อย ถ้ามีคนตอบถูกมากข้อสอบข้อนั้นง่าย ถ้ามีคนตอบถูกน้อยข้อสอบข้อนั้นยาก ถ้ามีคนตอบผิดถูกเท่ากันอยู่ระดับปานกลางเพราะฉะนั้น ข้อสอบที่ดีควรมีคนตอบถูกไม่ต่ำกว่า 20 คนและไม่เกิน 80 คนจากผู้สอบ 100 คน

4. อำนาจจำแนก (Discrimination) เป็นคุณสมบัติของข้อสอบที่สามารถจำแนกผู้เรียนได้ว่าใครเก่ง ปานกลาง อ่อน ใครรอบรู้ข้อสอบที่ดีต้องแยกคนเก่งกับคนไม่เก่งออกจากกันได้

5. ความเป็นปรนัย (Objectivity) หมายถึง ความชัดเจน ความถูกต้องตามหลักวิชาและความเข้าใจตรงกัน ซึ่งมีความหมายตรงกันข้ามกับความเป็นอัตนัย (Subjectivity) ซึ่งหมายถึง ความยึดถือในความคิดเห็น ความรู้สึก เหตุผลของแต่ละบุคคลเป็นสำคัญ

จากการศึกษาพอสรุปได้ว่า เครื่องมือวัดผลที่มีคุณภาพจะช่วยให้การวัดผลและประเมินผลมีความถูกต้องเชื่อถือได้ ซึ่งจะต้องคำนึงถึงความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่น ความยาก อำนาจจำแนกและความเป็นปรนัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการปฏิบัติ

การประเมินภาคปฏิบัติ (Performance Assessment) เป็นการวัดคุณภาพของผู้เรียน ผ่านการประเมินคุณภาพของผลงานที่ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติ และการประเมินกระบวนการปฏิบัติงานของผู้เรียน การประเมินภาคปฏิบัติ เป็นวิธีการที่ได้รับความนิยมมากขึ้น เนื่องจากเป็นรูปแบบที่เหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการประเมินความคิดระดับสูง และใช้ในการตรวจสอบความรู้ ความคิดรวบยอด และทักษะจำเป็นของผู้เรียนที่จะใช้ทำงานให้ประสบความสำเร็จในศตวรรษที่ 21 มีผู้ให้ความหมายของการประเมินภาคปฏิบัติไว้ดังนี้

1. ความหมายของการทดสอบภาคปฏิบัติ

สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ (2549: 78) ได้ให้ความหมายของ Performance Test ไว้ว่า การทดสอบภาคปฏิบัติ หมายถึง การทดสอบความสามารถในการปฏิบัติงานทั้งด้านการดำเนินการและผลงานตามวัตถุประสงค์ของงานหรือสถานการณ์ที่กำหนด

สมภพ ปู่ไทย (2550: 96) ให้ความหมายว่า การทดสอบภาคปฏิบัติ หมายถึง เป็นการทดสอบวัดความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานตามที่กำหนดอย่างมีขั้นตอนมีวิธีการและผลงานที่เกิดขึ้นสำเร็จอย่างมี ประสิทธิภาพเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มย่อย ซึ่งผู้ประเมินสามารถประเมินได้ทั้งกระบวนการปฏิบัติ (Products) ตามเกณฑ์ที่สร้างขึ้น

กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 2) ได้กล่าวว่า การทดสอบปฏิบัติ หมายถึง การวัดคุณภาพของผู้เรียน ผ่านการประเมินคุณภาพของผลงานที่ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติ และการประเมินกระบวนการปฏิบัติงานของผู้เรียน รวมทั้งการประเมินลักษณะนิสัยของผู้เรียน ทั้งในสภาพตามธรรมชาติ หรือสภาพที่กำหนดขึ้น

กมลวรรณ ตังชนกานนท์ (2557: 1) ได้กล่าวว่า การทดสอบปฏิบัติ หมายถึง การวัดความสามารถการเคลื่อนไหวทางกายภาพ การควบคุมการเคลื่อนไหวของร่างกาย และการใช้ทักษะที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหว ซึ่งประกอบด้วย การเคลื่อนไหวของร่างกายและการประสานสัมพันธ์ของทักษะต่าง ๆ

จากความหมายของการสอบภาคปฏิบัติที่กล่าวมาข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า การทดสอบภาคปฏิบัติ หมายถึง การวัดคุณภาพของผู้เรียนผ่านการประเมินคุณภาพของผลงานที่ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ และการประเมินกระบวนการปฏิบัติงานของผู้เรียน รวมทั้งการประเมินลักษณะนิสัยของผู้เรียน ทั้งในสภาพตามธรรมชาติ หรือสภาพที่กำหนดขึ้น

2. ความสำคัญของการทดสอบภาคปฏิบัติ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 10) ได้ให้ความสำคัญของการทดสอบภาคปฏิบัติไว้ดังนี้

1. การประเมินภาคปฏิบัติเป็นกระบวนการที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรม ทำให้มองเห็นทักษะ และความสามารถของผู้เรียน เนื่องจากมีร่องรอยหลักฐานที่ชัดเจนเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียน

2. การประเมินภาคปฏิบัติสามารถใช้ได้กับกิจกรรมต่าง ๆ ในระดับห้องเรียน

3. การประเมินภาคปฏิบัติเน้นทักษะและการคิดระดับสูง

4. การประเมินภาคปฏิบัติมีการกระตุ้น จูงใจให้ผู้เรียนได้แสดงความรู้ความสามารถ ตามสภาพความเป็นจริง

กมลวรรณ ตังชนกานนท์ (2557: 21) ได้กล่าวว่า หลักการสำคัญที่ผู้ออกแบบการวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติควรคำนึงถึง คือ ในการวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติควรใช้สถานการณ์จริง หรือสถานการณ์ที่ผู้ประเมินจัดหรือจำลองที่ใกล้เคียงกับการปฏิบัติงานในสภาพจริง ผู้ประเมินสามารถใช้วิธีการสอบวัดด้วยแบบสอบหรือการสอบปากเปล่า ในการวัดและประเมินทักษะ การปฏิบัติได้ในกรณีที่ต้องการวัดความรู้ในเนื้อหาเกี่ยวกับการปฏิบัติ หรือในกรณีที่เป็น เช่น การสอบทักษะการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยหรือความเสี่ยงของผู้รับการประเมินและผู้เกี่ยวข้อง

วิรัช วรรณรัตน์ (2558: 10) ได้กล่าวไว้ดังนี้

1. ทักษะที่เป็นจุดประสงค์ในการสอบ คือ ผลการเรียนรู้และจุดประสงค์การเรียนรู้ ลักษณะงาน และกรอบงานที่จะให้ปฏิบัติในการสอบ
2. ระยะเวลาและสถานที่ในการปฏิบัติการสอบ ทั้งใน / นอกเวลา และใน / นอกสถานที่
3. จำนวนผู้ปฏิบัติ ทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
4. เครื่องมือ อุปกรณ์ และวิธีการที่ใช้ในการปฏิบัติการสอบ หรือข้อยกเว้น
5. การตรวจให้คะแนนและเกณฑ์การตัดสินผล

อุตร ธรรมานุสรณ์ (2561: 2) ได้กล่าวถึงความสำคัญไว้ดังนี้

1. การประเมินที่กระทำไปพร้อม ๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการเรียนรู้
2. การประเมินที่เน้นพฤติกรรมการแสดงออกของผู้เรียนที่แสดงออกมาจริง ๆ
3. เน้นการพัฒนาผู้เรียนอย่างเด่นชัด และให้ความสำคัญกับการพัฒนาจุดเด่นของผู้เรียน
4. เน้นการประเมินตนเองของผู้เรียน
5. ตั้งอยู่บนพื้นฐานของสถานการณ์ที่เป็นชีวิตจริง
6. ใช้ข้อมูลที่หลากหลาย มีการเก็บข้อมูลระหว่างการปฏิบัติในทุกด้าน ทั้งที่โรงเรียน บ้าน และชุมชนอย่างต่อเนื่อง

จากการศึกษาความสำคัญของการทดสอบภาคปฏิบัติ พอสรุปได้ว่าเป็นการทดสอบที่ใช้ในกิจกรรมต่างๆ โดยเน้นทักษะ การคิด ของผู้เรียน ซึ่งเน้นพฤติกรรมแสดงออกอย่างแท้จริง การประเมินภาคปฏิบัติต้องประเมินตามสภาพความเป็นจริง

3. องค์ประกอบของการทดสอบภาคปฏิบัติ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 10) ได้กล่าวองค์ประกอบของการทดสอบภาคปฏิบัติไว้ดังนี้

1. ด้วงาน/กิจกรรม เป็นส่วนที่กำหนดให้ผู้เรียนได้ทำหรือปฏิบัติแสดงตามคำสั่งตามรายการหรือความต้องการให้ทำตลอดจนเหตุการณ์ สถานการณ์ในชั้นเรียนปกติที่กระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงออกตามปกติ
2. เกณฑ์การให้คะแนน เป็นส่วนที่ครูผู้สอนต้องนำมาใช้ประกอบการพิจารณา ผลงาน การปฏิบัติ หรือการแสดงออกของผู้เรียน แล้วประเมินค่าออกมาเป็นคะแนนตามกฎเกณฑ์การให้คะแนนที่ สร้างขึ้น

มยุรี ลิ้มรัตนพันธุ์ (2556: 57) ได้กล่าวองค์ประกอบของการทดสอบภาคปฏิบัติไว้ดังนี้

ความสามารถในการปฏิบัติงานเป็นผลรวมของความสามารถด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัยและทักษะพิสัย การทดสอบภาคปฏิบัติมีองค์ประกอบเป็น 3 ส่วน คือ ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้เข้าสอบ งานที่กำหนดให้ปฏิบัติ และผู้วัดหรือประเมิน

1. ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้เข้าสอบ เป็นผู้แสดงความสามารถในการปฏิบัติงานพฤติกรรมที่ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้เข้าสอบแสดงออกแบ่งเป็น 2 ลักษณะ
 - 1.1 พฤติกรรมการปฏิบัติงานที่ แยกเป็นส่วนของการดำเนินงานกับผลงานตามลำดับ
 - 1.2 พฤติกรรมการปฏิบัติงานที่มี การดำเนินงานและผลงานเกิดขึ้นพร้อม ๆ กัน เช่น การเต้นรำ การร้องเพลง

2. งานที่กำหนดให้ปฏิบัติ เป็นสิ่งเร้าที่กำหนดให้ผู้เข้าสอบหรือปฏิบัติงานได้แสดง ความสามารถตามวัตถุประสงค์ของการสอบ งานที่กำหนดให้ปฏิบัตินี้ต้องสามารถสังเกต การดำเนินงานและตรวจผลงานได้

3. ผู้วัดหรือประเมิน เป็นผู้สังเกตการดำเนินงานและตรวจผลงานของผู้สอบตาม เครื่องมือวัดให้ครอบคลุมทั้งการดำเนินงานและผลงาน

กมลวรรณ ตังชนกานนท์ (2557: 21) ได้กล่าวว่า กระบวนการออกแบบการวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนหลัก ได้แก่

1. กำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติ
2. กำหนดกรอบของการประเมิน
3. กำหนดน้ำหนักความสำคัญของคุณลักษณะและเครื่องมือที่ต้องใช้
4. กำหนดประเด็นที่ต้องการประเมิน
5. กำหนดงานและสถานการณ์ให้ผู้รับการประเมินปฏิบัติ
 - 5.1 กำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติ
 - เพื่อการพัฒนาทักษะนั้นของบุคคล
 - เพื่อการรายงานผลการจัดการเรียนรู้
 - เพื่อการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา
 - เพื่อให้สารสนเทศแก่มหาวิทยาลัยต่าง ๆ
 - เพื่อประเมินทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับวิชาชีพต่าง ๆ
 - 5.2 กำหนดกรอบของการประเมิน
 - ระบุเนื้อหา
 - ระบุทักษะ
 - ระบุกระบวนการต่าง ๆ
 - ระบุองค์ประกอบอื่น ๆ
 - 5.3 กำหนดน้ำหนักความสำคัญของคุณลักษณะและเครื่องมือที่ใช้
 - หลักสูตร
 - มาตรฐาน
 - ตัวชี้วัด
 - 5.4 กำหนดประเด็นที่ต้องการประเมิน
 - กระบวนการปฏิบัติงาน
 - ผลการปฏิบัติงานหรือผลงาน
 - 5.5 กำหนดงานและสถานการณ์ให้ผู้รับการประเมินปฏิบัติ
 - งานสำหรับประเมินอย่างสั้น
 - งานที่เป็นเหตุการณ์
 - งานสำหรับประเมินระยะยาว

จากการศึกษาสรุปได้ว่า หลักการสำคัญที่ผู้ออกแบบการวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติควรคำนึง คือ การวัดควรใช้สถานการณ์จริง หรือ สถานการณ์ที่ผู้ประเมินจัดหรือจำลองที่ใกล้เคียงกับปฏิบัติงานในสภาพจริง เพื่อให้สามารถวัดประเมินทักษะได้ตรงตามสภาพของผู้ประเมิน

4. ชนิดของการทดสอบภาคปฏิบัติ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 10) ได้กล่าวไว้ดังนี้

การทดสอบการปฏิบัติ เป็นการประเมินที่มีลักษณะแตกต่างจากการประเมินด้านคุณลักษณะด้านความรู้และด้านจิตใจ ผู้ที่จะทำการประเมินต้องเข้าใจลักษณะและธรรมชาติของการประเมินการปฏิบัติต่อไปก่อนลงมือประเมิน เพื่อจะได้ดำเนินการให้สอดคล้องกับการประเมินการปฏิบัติ

1. การประเมินการปฏิบัติสามารถกระทำได้ทั้งรายบุคคลและกลุ่ม จึงต้องพิจารณาให้ดีกว่าก่อนทำการประเมิน ว่างานที่กำหนดให้ปฏิบัติควรให้ทำเป็นรายคนหรือรายกลุ่ม งานบางอย่างเป็นงานที่ต้องทำคนเดียว จึงจะประเมินทักษะการปฏิบัติได้ชัดเจน เช่น การคัดลายมือ การวาดภาพ การตัดเย็บ การอ่านออกเสียง แต่งานบางอย่างไม่จำเป็นต้องทำคนเดียว โดยเฉพาะชั้นเรียนที่มีจำนวนนักเรียนมาก ผู้สอนไม่มีเวลาพอที่จะสังเกตการปฏิบัติเป็นรายคน อาจให้ทำเป็นกลุ่มแล้วสังเกตกระบวนการปฏิบัติควบคู่ไปกับการร่วมมือในการทำงานกลุ่ม การทำอาหาร การบรรเลงวงดนตรี การทำแปลงเกษตร

2. วิธีการประเมินการปฏิบัติจะแตกต่างกันออกไปตามงานที่มอบหมายให้ทำงานบางอย่างต้องให้ผู้เรียนผลิตผลงานออกมาให้ดู เช่น งานประดิษฐ์ งานวาดภาพ หรืองานแกะสลัก งานบางอย่างต้องให้ผู้เรียนแสดงกิริยาอาการออกมา เช่น งานด้านนาฏศิลป์ ต้องให้ผู้เรียนแสดงท่าทาง การพ้อนรำให้ดู งานด้านพลศึกษา ต้องวัดโดยให้ผู้เรียนแสดงท่าทางการเล่นกีฬาแต่ละชนิด

3. การประเมินการปฏิบัติบางงานสามารถวัดกระบวนการและผลงาน แยกจากกันได้ เพราะเมื่อสิ้นสุดการปฏิบัติงานจะมีผลงานปรากฏออกมาเป็นชิ้นงานให้เห็น เช่น การวัดความสามารถในการตัดเย็บเสื้อผ้า การวัดความสามารถในการก่อสร้างงานไม้ หรือการวัดความสามารถในการประกอบอาหาร แต่การวัดการปฏิบัติบางงานต้องวัดกระบวนการและผลงานไปพร้อม ๆ กัน เพราะเมื่อสิ้นสุดการปฏิบัติงานไม่มี ผลงานปรากฏให้เห็น เช่น การวัดความสามารถด้านกีฬานาฏศิลป์ ดนตรี การพูด การอ่านออกเสียง

มยุรี ลิ้มรัตนพันธุ์ (2556: 58) ได้กล่าวชนิดของการทดสอบภาคปฏิบัติไว้ดังนี้

การทดสอบภาคปฏิบัตินั้นแบ่งได้เป็น 3 ชนิด คือ การทำตามแบบ การสร้างสถานการณ์ และการกำหนดงาน

1. การทำตามแบบ เป็นการสอบที่กำหนดสิ่งเร้าเป็นงานขึ้นมา เพื่อให้ผู้สอบได้แสดงความสามารถด้านทักษะพื้นฐานในการทำงานตามเงื่อนไขของทฤษฎีของการปฏิบัติงานนั้นๆ เช่น การวางผ้าเตรียมสำหรับตัด การใช้กรรไกรตัดผ้าตามแบบที่กำหนด ผู้วัดหรือประเมินต้องสังเกต และจดบันทึกทักษะตั้งแต่การจับกรรไกร การสอดนิ้วในการบังคับกรรไกร การตัด การวางผ้าเตรียมสำหรับตัดตามลำดับและผลงานที่เกิดขึ้น

2. การสร้างสถานการณ์ เป็นการสอบที่กำหนดสถานการณ์คล้ายกับสถานการณ์จริงมากที่สุด หรือถ้าใช้สถานการณ์จริงได้จะเป็นการดีที่สุด การสอนแบบการสร้างสถานการณ์มีจุดมุ่งหมายเพื่อวัดความสามารถในการดำเนินงานตามขั้นตอนและประสิทธิผล ในการทำงานแต่ละ ขั้นตอนเป็นการตรวจสอบการปฏิบัติ ได้ตามเงื่อนไขที่กำหนดให้ในแต่ละขั้นตอน ผู้เข้าสอบต้องใช้ทักษะเบื้องต้นหลาย ๆ ทักษะ รวมทั้งทักษะความรู้ ความคิด รวมกันจนเกิดการดำเนินงานแต่ละขั้นตอน ผลงานแต่ละขั้นตอน ตลอดจนชิ้นงานหรือผลสุดท้ายที่เกิดขึ้น เช่น กำหนดสถานการณ์ให้ ตัดเสื้อ

โดยกำหนดแบบให้ผู้เข้าสอบต้องปฏิบัติงานตั้งแต่ การวางแบบ การตัดผ้าตามแบบ การเย็บเข้าเป็นตัวเสื้อ การปฏิบัติเช่นนี้ ผู้ปฏิบัติต้องปฏิบัติตามขั้นตอนและแต่ละขั้นตอน ต้องมีผลงานเกิดขึ้นและมีผลงานรวมของการตัดเสื้อ

3. การกำหนดงาน เป็นการสอบที่ให้ผู้เข้าสอบได้ปฏิบัติงานตามสภาพความเป็นจริง เป็นการทดสอบความสามารถด้านการจัดการ การวางแผนการทำงาน วิธีดำเนินการ ตลอดจนผลงานที่เกิดขึ้น เช่น กำหนดให้ผู้เข้าสอบปฏิบัติงานในตำแหน่งพนักงานตัดเย็บเสื้อ ในการปฏิบัติงานผู้เข้าสอบจะต้องใช้ความสามารถในการจัดการตั้งแต่การต้อนรับลูกค้า การจัดลำดับการทำงาน มีการวางแผน การเตรียมงาน การปฏิบัติงาน ตามตำแหน่งที่ได้รับให้ได้ทั้งกระบวนการดำเนินงาน และผลงานทั้งหมดที่ได้การกำหนดว่า การทดสอบภาคปฏิบัติว่าจะเป็นการสอบการทำตามแบบ การสร้างสถานการณ์หรือการกำหนดงานให้ ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ว่าผู้สอบต้องการสอบวัดคุณลักษณะใดของผู้เข้าสอบ

กมลวรรณ ตังชนกานนท์ (2557: 21) ได้กล่าวว่า เครื่องมือวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติสามารถจำแนกออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ได้แก่

1. เครื่องมือประเภทที่ใช้การทดสอบ
 - 1.1 แบบสอบข้อเขียน
 - 1.2 แบบสอบปากเปล่า
2. เครื่องมือประเภทที่ไม่ใช้การทดสอบ
 - 2.1 แบบตรวจสอบรายการ
 - 2.2 แบบประเมินค่า
 - 2.3 เกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริก
 - เกณฑ์การให้คะแนนแบบองค์รวม
 - เกณฑ์การให้คะแนนแบบแยกองค์ประกอบ

จากการศึกษาพอสรุปได้ว่า ชนิดของการวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติ สามารถจำแนกได้ 2 ประเภท คือ ประเภทที่ใช้การทดสอบ ได้แก่ สอบปากเปล่า และ สอบข้อเขียน และประเภทที่ไม่ใช้การทดสอบ แบ่งเป็น สอบรายการแบบประเมิน เกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริก และเกณฑ์การให้คะแนนแบบองค์รวม ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้แบบการประเมินแบบใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริก เพราะเป็นเกณฑ์ที่มีคำอธิบายลักษณะที่สะท้อนให้เห็นทักษะแต่ละระดับ ตั้งแต่ระดับสูงจนถึงระดับต่ำ

5. รูปแบบของการทดสอบภาคปฏิบัติ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 12) ได้กล่าวว่า การทดสอบภาคปฏิบัติ สามารถแบ่งรูปแบบการประเมินออกเป็น 3 รูปแบบ คือ

1. ประเมินจากผลงาน (Product) โดยการพิจารณาคุณภาพจากผลงานที่นักเรียนทำสำเร็จหลังจากสิ้นสุดกระบวนการปฏิบัติแล้ว มักใช้ในกรณีงานที่ให้ปฏิบัติมีผลงานปรากฏให้เห็น เป็นชิ้นเป็นอัน และผู้ประเมินไม่ได้เน้นความสำคัญของกระบวนการหรือขั้นตอนการปฏิบัติ

2. ประเมินจากกระบวนการ (Process) การปฏิบัติงานบางอย่างไม่สามารถแยก กระบวนการปฏิบัติกับผลงานออกจากกันได้ เนื่องจากเมื่อสิ้นสุดกระบวนการปฏิบัติไม่มีผลงานปรากฏออกมา ให้มองเห็นเป็นรูปร่างชิ้นงาน แต่ผลงานจะเกิดขึ้นในขณะที่กำลังปฏิบัติอยู่

3. ประเมินจากกระบวนการและผลงาน (Process and Product) เป็นการประเมินผล การปฏิบัติที่ต้องพิจารณาทั้งจากกระบวนการและผลงาน การประเมินกระบวนการต้องพิจารณาจากคุณภาพของขั้นตอนการปฏิบัติงาน ซึ่งจะต้องสังเกตในขณะที่นักเรียนกำลังลงมือปฏิบัติงานอยู่ ส่วนการประเมินผลงาน ต้องพิจารณาจากคุณภาพของชิ้นงานที่สำเร็จแล้ว

วีรัช วรรณรัตน์ (2558: 11) ได้กล่าวว่า การทดสอบภาคปฏิบัติ จะทำการสอบวัดหลังจากที่ได้ฝึกฝนมาแล้ว โดยกำหนดตัวอย่างให้ปฏิบัติหรือให้เลือกปฏิบัติ หรือกำหนดฐานปฏิบัติ ประเด็นการสอบวัดภาคปฏิบัติพิจารณา ทั้งส่วนวิธีการปฏิบัติ (Procedure) ผลการปฏิบัติ (Product) และลักษณะนิสัย (Characteristics) การสอบภาคปฏิบัติ สามารถพิจารณาทั้ง ทักษะความรู้ ทักษะการปฏิบัติ และ เจตคติต่อการปฏิบัติ

6. การสร้างเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ

บุญชม ศรีสะอาด (2543: 57-58) ได้เสนอวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผล ภาคปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. วิเคราะห์งานและเลือกงานที่เป็นตัวแทน
3. ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความครอบคลุมของงานที่เป็นตัวแทนของหลักสูตร
4. เขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
5. ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องของงานกับจุดประสงค์
6. เขียนแบบทดสอบภาคปฏิบัติ
7. กำหนดสัดส่วนของคะแนนและเกณฑ์ในการให้คะแนนในการปฏิบัติงาน
8. ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรง สัดส่วนของคะแนนและ ความเป็นปรนัยของเกณฑ์ในการให้คะแนน
9. จัดพิมพ์ข้อสอบ
10. ทดสอบครั้งที่ 1
11. วิเคราะห์แบบทดสอบเพื่อหาคุณภาพ
12. ทดสอบครั้งที่ 2
13. วิเคราะห์แบบทดสอบเพื่อหาคุณภาพ
14. จัดทำคู่มือในการใช้แบบทดสอบและจัดพิมพ์แบบทดสอบเป็นรูปเล่ม

กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 82) ได้กล่าวว่า การสร้างเครื่องมือประเมินภาคปฏิบัติเป็นการสร้างเครื่องมือเพื่อประเมินผลพฤติกรรมของ นักเรียนที่อยู่ในรูปของการกระทำที่แสดงออกมาให้ครูสามารถสังเกตได้ โดยครูต้องมอบหมายงานใน สถานการณ์ที่สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด ครูผู้สอนประเมินโดยพิจารณาจากผลงาน หรือ กระบวนการปฏิบัติงาน หรือทั้งสองอย่าง ดังนั้นการ

เลือกรูปแบบเครื่องมือที่สอดคล้อง เหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการประเมินจะทำให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง สามารถบ่งชี้ได้ว่านักเรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด

เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. เครื่องมือประเภทที่ใช้ในการวัดกระบวนการปฏิบัติงาน เป็นการวัดกระบวนการปฏิบัติงานเน้นที่ทักษะความสามารถในการทำงานความถูกต้องของการปฏิบัติ ลำดับการทำงาน วิธีการวัดที่มี ความเที่ยงตรงคือการการใช้การสังเกต ประเมินพฤติกรรมการทำงาน เครื่องมือที่ใช้ในการสังเกตที่ใช้กันมาก ได้แก่ แบบตรวจสอบรายการ (checklist) ระเบียบพฤติกรรม (anecdotal record) มาตรฐานประมาณค่า (rating scale) เป็นต้น

2. เครื่องมือประเภทที่ใช้ในการวัดผลงาน สำหรับการวัดคุณภาพของผลงานที่ผู้เรียนทำส่ง ไม่ว่าจะเป็น ผลงาน รายงาน การทดลอง (lab report) work sample โครงการ

ขั้นตอนสำคัญในการสร้างเครื่องมือประเมินภาคปฏิบัติมีดังนี้

1. วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ครูต้องวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อให้ทราบผลการเรียนรู้ที่บ่งชี้ ทักษะการปฏิบัติซึ่งจะนำไปสู่การสร้างเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติต่อไป

2. เลือกตัวชี้วัดเพื่อสร้างเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ พิจารณาตัวชี้วัดว่าข้อใดหรือ ส่วนใดบ้าง ที่มีลักษณะเป็นการให้นักเรียนลงมือปฏิบัติ ซึ่งสามารถนำมาสร้างเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติได้

3. กำหนดรูปแบบของเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ เครื่องมือที่ใช้ในการวัดภาคปฏิบัติ มีหลาย ประเภท ได้แก่ การตรวจสอบรายการ (Checklist) แบบมาตราวัดประมาณค่า (Rating scale) แบบ สังเกต (Observations) การจัดอันดับ (Ranking) การรายงานตนเอง (Self report) ฯลฯ พิจารณา เครื่องมือให้เหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการวัดหรืองานที่ให้ปฏิบัติ เช่น งานบ้าน นักเรียนต้องไปปฏิบัติ ที่บ้าน ดังนั้น เครื่องมือที่เหมาะสมควรเป็นแบบรายงานตนเอง งานปลูกผักสวนครัวปลอดภัยอาจ ใช้แบบสังเกต หรือแบบตรวจสอบรายการ งานจัดสวนถาดขนาดเล็ก อาจใช้แบบตรวจสอบรายการ หรือมาตราวัดประมาณค่า เป็นต้น

4. สร้างเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ ในการสร้างเครื่องมือวัดภาคปฏิบัตินั้น ต้องสร้างตามแบบ ที่ได้เลือกไว้ในข้อ 3 สำหรับการสร้างข้อรายการพฤติกรรมที่ต้องการวัดโดยปกติจะแยกเป็นสองส่วน คือรายการที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการ ปฏิบัติงานและรายการที่แสดงถึงคุณภาพของงานที่ปฏิบัติ

5. การกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน (Rubric) การกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนเป็นขั้นตอน ที่สำคัญอย่างยิ่ง ที่ต้องทำให้การให้คะแนนมีความเป็นปรนัยมากที่สุด ซึ่งการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน สามารถทำได้ 2 รูปแบบ คือ เกณฑ์การให้คะแนนแบบภาพรวม (Holistic scoring rubrics) และเกณฑ์การให้ คะแนนแบบแยกส่วน (Analytic scoring rubrics) ซึ่งการเลือกรูปแบบของเกณฑ์การให้คะแนนขึ้นอยู่กับ ลักษณะของงานที่ให้นักเรียนปฏิบัติ

6. หากคุณภาพของเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ การหาคุณภาพของเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ มีวิธีการปฏิบัติ ดังนี้

6.1 หากความเที่ยงตรง หรือความตรง (Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผลการศึกษา และเนื้อหาวิชา พิจารณาความเหมาะสมของเครื่องมือ และเกณฑ์แล้วนำมาปรับปรุง แก้ไขให้ เหมาะสม

6.2 ทหาความเชื่อมั่น หรือความเที่ยง (Reliability) หลังจากที่ได้ปรับปรุงเครื่องมือตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเครื่องมือไปทดลองใช้กับนักเรียนหลาย ๆ ครั้ง โดยครูผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญ สังเกตให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด แล้วหาค่าความเที่ยงของผู้ประเมิน (Interrater Reliability)

6.3 ปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม บางครั้งอาจจะต้องทำตามข้อ 1 และ 2 อีกหลายครั้ง

7. จัดพิมพ์เครื่องมือและคู่มือฉบับสมบูรณ์ พิมพ์เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติเป็นรูปเล่ม พร้อมทั้งคู่มืออธิบายวิธีการใช้ให้ชัดเจน วิธีการ เขียนคู่มือการใช้เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 คำชี้แจง ประกอบด้วย สิ่งที่จะประเมิน จุดประสงค์การเรียนรู้

คำอธิบายทั่วไป - หลักการ ขอบเขต คำสั่ง วิธีใช้ เวลาในการสอบวิธีดำเนินการสอบ
- การเตรียมอุปกรณ์ สถานที่ ครู นักเรียน ฯลฯ

การดำเนินการสอบ - วิธีการสอบ

การประเมิน - การให้คะแนน สรุป แปลผล บันทึกผลการประเมินการรายงานผล และข้อเสนอแนะ
- สรุปผล และข้อเสนอแนะ

ส่วนที่ 2 เครื่องมือวัด คำสั่ง และแบบบันทึกผลการให้คะแนนและผลการปฏิบัติ

กมลวรรณ ตังชนกานนท์ (2557: 47) ได้กล่าวว่า การสร้างเครื่องมือมีหลักการคล้ายกับกระบวนการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินด้านพุทธิพิสัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. กระบวนการสร้างแบบตรวจสอบรายการ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาและทำความเข้าใจทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับทักษะการปฏิบัติที่ต้องการประเมิน

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดข้อรายการประเมินให้ชัดเจน

ขั้นตอนที่ 3 เรียงลำดับข้อรายการประเมิน

ขั้นตอนที่ 4 เขียนช่องรายการผลการประเมิน

ขั้นตอนที่ 5 ระบุชื่อแบบตรวจสอบรายการประเมินตามทักษะที่ต้องการประเมิน

2. กระบวนการสร้างแบบประเมินค่า

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาและทำความเข้าใจทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับทักษะการปฏิบัติที่ต้องการประเมิน

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดข้อรายการประเมินให้ชัดเจน

ขั้นตอนที่ 3 เรียงลำดับข้อรายการประเมิน

ขั้นตอนที่ 4 เขียนช่องรายการผลการประเมินให้เป็นไปตามจำนวนระดับผลประเมินที่

ต้องการ เช่น 3 ระดับ หรือ 4 ระดับ

ขั้นตอนที่ 5 กำหนดค่าบ่งชี้ระดับ เช่น ดีมาก ดี พอใช้ และปรับปรุง

ขั้นตอนที่ 6 ระบุชื่อแบบประเมินค่าตามทักษะการปฏิบัติที่ต้องการประเมิน

3. กระบวนการสร้างเกณฑ์การให้คะแนนแบบองค์รวม

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาและทำความเข้าใจทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับทักษะการปฏิบัติที่ต้องการประเมิน

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดข้อรายการประเมิน ผลการเรียนรู้ หรือจุดประสงค์การเรียนรู้ที่คาดหวัง

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดจำนวนระดับคะแนนหรือคุณภาพของลักษณะการปฏิบัติ เช่น 4 3 2 1

ขั้นตอนที่ 4 กำหนดคำอธิบายลักษณะการปฏิบัติหรือผลการปฏิบัติของเกณฑ์แต่ละระดับ

ขั้นตอนที่ 5 ร่างเกณฑ์การให้คะแนนที่พัฒนาขึ้นไปพิจารณาร่วมกันกับผู้เรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับความเข้าใจของผู้เรียนที่มีต่อเกณฑ์การให้คะแนนที่พัฒนาขึ้น

ขั้นตอนที่ 6 นำข้อมูลย้อนกลับที่ได้จากผู้เรียนในขั้นตอนที่ 4 ไปพิจารณา และปรับร่างเกณฑ์การให้คะแนนก่อนนำไปใช้จริง

4. กระบวนการสร้างเกณฑ์การให้คะแนนแบบแยกองค์ประกอบ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาและทำความเข้าใจทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับทักษะการปฏิบัติที่ต้องการประเมิน

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดสิ่งที่ต้องการประเมิน ผลการเรียนรู้ หรือจุดประสงค์การเรียนรู้ที่คาดหวัง

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดมิติหรือองค์ประกอบสำคัญของกระบวนการปฏิบัติงาน

ขั้นตอนที่ 4 กำหนดระดับคะแนนหรือคุณภาพของลักษณะการปฏิบัติ เช่น 4 3 2 และ 1 ตามลำดับ

ขั้นตอนที่ 5 กำหนดคำอธิบายลักษณะการปฏิบัติหรือผลการปฏิบัติของเกณฑ์แต่ละระดับ เช่น สูง กลาง และต่ำ

ขั้นตอนที่ 6 ร่างเกณฑ์การให้คะแนนที่พัฒนาขึ้นไปพิจารณาร่วมกันกับผู้เรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับความเข้าใจของผู้เรียนที่มีต่อเกณฑ์การให้คะแนนที่พัฒนาขึ้น

ขั้นตอนที่ 7 นำข้อมูลย้อนกลับที่ได้จากผู้เรียนในขั้นตอนที่ 5 ไปพิจารณา และปรับร่างเกณฑ์การให้คะแนนก่อนนำไปใช้จริง

ในปัจจุบัน การประเมินภาคปฏิบัติมีเครื่องมือในการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ซึ่งเป็นที่นิยมที่ครูสามารถเลือกใช้ให้สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทของแต่ละคน ผู้วิจัยได้นำหลักการสร้างเครื่องของ กระทรวงศึกษา (2551) ที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น มาออกแบบการสร้างเครื่องมือวัดการทดสอบภาคปฏิบัติ ในรายวิชานาฏศิลป์ เรื่อง การออกแบบท่ารำ – เต็ม

7. เกณฑ์การให้คะแนน

กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 111) ได้กล่าวว่า เกณฑ์การให้คะแนน (Rubric) ในปัจจุบันนี้ มีอยู่ 2 ประเภทด้วยกัน คือ เกณฑ์การให้คะแนนแบบภาพรวม (Holistic Rubrics) และเกณฑ์การให้คะแนนแบบแยกส่วน (Analytic Rubrics) โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. เกณฑ์การให้คะแนนแบบภาพรวม เกณฑ์การให้คะแนนแบบภาพรวม คือ แนวทางการให้คะแนนโดย พิจารณาจากภาพรวมของชิ้นงาน จะมีคำอธิบายลักษณะของงานในแต่ละระดับไว้อย่างชัดเจน เช่น แบ่งออกเป็น 3 ระดับ (ดี พอใช้ ปรับปรุง) หรือ 4 ระดับ (ดีมาก ดี พอใช้ ปรับปรุง) หรืออาจใช้เป็นจำนวน ตัวเลข 3, 2, 1 หรือ 4, 3, 2, 1 ก็ได้ ตามความเหมาะสมการให้คะแนนจะพิจารณาผลรวมหรือภาพรวมทั้งหมด

ขั้นตอนการเขียนเกณฑ์การให้คะแนน ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษางาน (Task) ที่ต้องการประเมิน ประกอบด้วยตัวชี้วัดที่เป็นเป้าหมายของพฤติกรรมที่ให้นักเรียน แสดงความสามารถ โดยพิจารณาว่างานนั้นควรประเมินทั้งด้านวิธีการ (Procedure) และด้านผลงาน (Product) หรือเพียงด้านใดด้านหนึ่ง

2. กำหนดประเด็นการประเมินที่ใช้ตรวจสอบความสามารถในการปฏิบัติงานทั้งด้านวิธีการ (Procedure) และด้านผลงาน (Product) หรือด้านใดด้านหนึ่งจากผลการวิเคราะห์งาน ทั้งนี้ในการกำหนด ประเด็นการประเมินควรตรวจสอบเนื้อหาตามหลักวิชาการและพฤติกรรมที่ต้องการให้แสดงออกให้ตรงกับตัวชี้วัด

3. กำหนดระดับคุณภาพ ในการกำหนดระดับคุณภาพสามารถดำเนินการโดยนำประเด็นประเมินที่กำหนดมาเขียน บรรยายคุณภาพที่สมบูรณ์ แล้วลดระดับความสมบูรณ์ในการปฏิบัติลงไปสำหรับการบรรยายคุณภาพระดับถัดไป ทั้งนี้ในการพิจารณาระดับคุณภาพควรลดระดับคุณภาพในรายการที่มีความสำคัญน้อยกว่าก่อน

2 เกณฑ์การให้คะแนนแบบแยกส่วน (Analytic Rubrics) เกณฑ์การให้คะแนนแบบแยกส่วน (Analytic Rubrics) คือ แนวทางการให้คะแนนโดยพิจารณาจากแต่ละส่วนของงาน ซึ่งแต่ละส่วนจะต้องกำหนดแนวทางการให้คะแนนโดยมีคำนิยามหรือคำอธิบายลักษณะของงานส่วนนั้น ๆ ในแต่ละระดับไว้อย่างชัดเจน

ขั้นตอนการเขียนเกณฑ์การให้คะแนน ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษางาน (Task) ที่ต้องการประเมิน ประกอบด้วยตัวชี้วัดที่เป็นเป้าหมายของพฤติกรรมที่ให้นักเรียน แสดงความสามารถ โดยพิจารณาว่างานนั้นควรประเมินทั้งด้านวิธีการ และด้านผลงาน หรือเพียงด้านใดด้านหนึ่ง

2. กำหนดประเด็นที่ใช้เป็นประเด็นตรวจสอบความสามารถในการปฏิบัติงานทั้งด้านวิธีการ และด้านผลงาน หรือด้านใดด้านหนึ่งจากผลการศึกษางาน ทั้งนี้ในการกำหนดประเด็น ควรตรวจสอบเนื้อหาตามหลักวิชาการและพฤติกรรมที่ต้องการให้แสดงออก

3. กำหนดลักษณะการปฏิบัติของแต่ละระดับคุณภาพในทุกประเด็นการประเมิน

8. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 127) ได้กล่าวว่า การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือประเมินภาคปฏิบัติ (Performance Assessment) มีลักษณะเช่นเดียวกับแบบวัดประเมินอื่น ๆ เช่น แบบเขียนตอบแบบสอบถาม แบบสังเกต เป็นต้น ซึ่งมีคุณลักษณะ สำคัญที่ต้องตรวจสอบ ประกอบด้วย ความเที่ยงตรง (Validity) ความเชื่อมั่น (Reliability) และการตรวจสอบ คุณภาพของเกณฑ์การให้คะแนนว่ามีความเหมาะสมและมีความไปได้เพียงใดดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ความเที่ยงตรง (Validity) เป็นคุณลักษณะของเครื่องมือที่แสดงถึงความสามารถในการวัดในสิ่งที่ต้องการวัดได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ ตรงตามสิ่งที่ต้องการวัด คุณสมบัติด้านความเที่ยงตรงถือเป็นหัวใจของการวัดและประเมินผล เครื่องมือที่มีความเที่ยงตรงสูงจะทำให้ผลการวัดมีความหมาย ถูกต้อง แม่นยำ

การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) เป็นการตรวจสอบว่าเครื่องมือมีความเป็นตัวแทน หรือครอบคลุมเนื้อหาหรือไม่ โดยพิจารณาจากตารางวิเคราะห์เนื้อหา หรือตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหากับจุดประสงค์ที่กำหนดก่อนนำไปใช้ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1.1 ให้ผู้เชี่ยวชาญในการประเมินภาคปฏิบัติด้านนั้น ๆ พิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อรายการ / ประเด็นการประเมินกับจุดประสงค์หรือตัวชี้วัดหรือนิยามการประเมินภาคปฏิบัติว่าสอดคล้องกันหรือไม่ ทั้งนี้ จำนวนผู้เชี่ยวชาญควรเป็นจำนวนคี่ และมีอย่างน้อย 3 คนขึ้นไปเพื่อหลีกเลี่ยงความคิดเห็นที่แบ่งเป็น 2 ด้าน โดยพิจารณาให้คะแนนแต่ละข้อในแบบตรวจสอบความสอดคล้องของข้อรายการ หรือประเด็นการประเมินกับจุดประสงค์ดังนี้

ให้ +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อรายการ หรือประเด็นการประเมินสอดคล้องกับจุดประสงค์หรือตัวชี้วัดที่ต้องการประเมิน

ให้ 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อรายการหรือประเด็นการประเมินสอดคล้องกับจุดประสงค์หรือตัวชี้วัด ที่ต้องการประเมินหรือไม่

ให้ -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อรายการหรือประเด็นการประเมินไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์หรือตัวชี้วัด ที่ต้องการประเมิน

1.2 นำคะแนนของผู้เชี่ยวชาญจากข้อ 1 มาหาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยใช้สูตรของ (Rovinelli & Hambleton, 1977: 49-60)

2. ความเชื่อมั่น (Reliability) เป็นคุณลักษณะของเครื่องมือที่แสดงว่าเครื่องมือจะให้ผลการวัดคงที่ไม่ว่าจะวัดกี่ครั้ง หรือวัดในสภาพการณ์ที่แตกต่างกันก็ยังคงได้ผลการวัดคงเดิมหรือใกล้เคียงกับค่าเดิม เครื่องมือสำคัญของการวัดภาคปฏิบัติ คือ ผู้วัด เนื่องจากการวัดภาคปฏิบัติอาศัยการสังเกตเป็นสำคัญ คุณภาพของการวัด ที่ให้ผลคงเส้นคงวา ขึ้นอยู่กับความชัดเจนของตัวเครื่องมือเอง และตัวผู้ประเมิน ถ้าเครื่องมือมีคุณภาพจริงมี คุณลักษณะที่วัดชัดเจนเป็นรูปธรรม ตลอดจนมีหลักเกณฑ์ให้คะแนนที่ดี การประเมินผลด้านการปฏิบัติของ ผู้ประเมินคนเดียวกัน แม้จะประเมินต่างเวลา หรือผู้ประเมินคนละคนก็ควรให้ผลสอดคล้องกัน

กมลวรรณ ตังธนากานนท์ (2557: 53) ได้กล่าวไว้ว่า การพิจารณาคูณภาพเครื่องมือวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติ ควรครอบคลุมทั้งคุณภาพของเครื่องมือรายข้อ และคุณภาพของเครื่องมือทั้งฉบับ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. คุณภาพเครื่องมือรายข้อ

1.1 ดัชนีความยากของงาน เป็นดัชนีบ่งชี้ว่าผู้รับการประเมินปฏิบัติงานนั้นๆ ได้มากน้อยเพียงใด

1.2 ดัชนีอำนาจจำแนก เป็นดัชนีบ่งชี้ว่าข้อสอบที่ใช้ประเมินทักษะปฏิบัตินั้น สามารถแยกผู้รับการประเมินที่มีความสามารถสูงหรือต่ำ

2. คุณภาพเครื่องมือทั้งฉบับ

2.1 ความตรงของเครื่องมือวัดและประเมินทักษะการประเมิน หมายถึง ความถูกต้องแม่นยำของเครื่องมือในการประเมินทักษะการปฏิบัติที่ต้องการ ได้แก่ ความตรงตามเนื้อหา ความตรงตามเกณฑ์สัมพันธ์ และความตรงเชิงจำแนก

2.2 ความเที่ยง หมายถึง ความคงเส้นคงวาของผลการประเมินของเครื่องมือวัด ซึ่งสะท้อนความแม่นยำของการวัดทักษะการปฏิบัติ ได้แก่ ความเที่ยงแบบวัดซ้ำ ความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน และความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน

การตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือประเมินภาคปฏิบัติค่อนข้างแตกต่างจากการหาความเชื่อมั่น ของเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งนี้ เพราะเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติส่วนใหญ่ใช้แบบตรวจสอบรายการ หรือมาตราวัดประมาณค่า ซึ่งมีข้อรายการ (Item) ที่ค่อนข้างเป็นอิสระต่อกัน มีความสัมพันธ์ หรือไม่สัมพันธ์กันก็ได้ จำนวนข้อรายการขึ้นอยู่กับจำนวนพฤติกรรมที่ต้องการมุ่งวัด ด้วยเหตุนี้ความพยายามกำหนดความเป็นเนื้อเดียวกันของเครื่องมือประเมินการปฏิบัติ จึงแทบไม่มีความจำเป็น ดังนั้น ความเชื่อมั่นของเครื่องมือที่ ควรให้ความสนใจ คือ ความเชื่อมั่นระหว่างผู้ประเมิน และความเชื่อมั่นแบบวัดซ้ำ

แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

1. ความหมายของความพึงพอใจ

สมรภูมิ ขวัญคุ้ม (2530: 9) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจเกิดจากการตอบสนองความต้องการของบุคคลซึ่งแบ่งเป็น 2 อย่างดังนี้

1. ความต้องการภายนอก หรือความต้องการทางกายภาพ เช่น ความสะอาดสบายในสถานที่ทำงาน ความมั่นคงในหน้าที่การงาน การได้ทำงานที่ตนถนัด เป็นต้น
2. ความต้องการภายใน หรือความต้องการทางด้านจิตใจ เช่น ความเป็นเพื่อน การเป็นที่ยอมรับและไว้วางใจจากผู้ร่วมงาน ประสบความสำเร็จจากผู้ร่วมงาน เป็นต้น

ความต้องการของคนเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาที่จะกำหนดตายตัวได้ การเปลี่ยนแปลงนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น อายุ การศึกษา รายได้ สถานภาพ ฯลฯ ซึ่งมีได้อยู่คงที่รวมทั้งสภาพแวดล้อมต่างๆที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาเช่นกัน

สุเทพ พานิชพันธ์ (2541: 5) ได้สรุปความพึงพอใจไว้ดังนี้

1. สิ่งจูงใจที่เป็นวัตถุ ได้แก่ เงิน สิ่งของ เป็นต้น
2. สภาพทางกายที่ปรารถนา คือ สิ่งแวดล้อมในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งอันก่อให้เกิดความสุขทางกาย
3. ผลประโยชน์ทางอุดมคติ หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่สนองความต้องการของบุคคล
4. ผลประโยชน์ทางสังคม คือ ความสัมพันธ์ฉันท์มิตรกับผู้ร่วมกิจกรรม อันจะทำให้เกิดความผูกพัน ความพึงพอใจและสภาพการอยู่ร่วมกัน อันเป็นความพึงพอใจของบุคคลในด้านสังคม หรือความมั่นคงในสังคม ซึ่งจะทำให้รู้สึกมีหลักประกันและมีความมั่นคงในการประกอบกิจกรรม

รัตนา พรหมภาพ (2551: 7) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง เป็นอย่างหนึ่งที่เป็นนามธรรมเป็นความรู้สึกส่วนตัวทั้งทางด้านบวกและลบ ขึ้นอยู่การได้รับการตอบสนองเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมในการแสดงออกของบุคคลที่มีผลต่อการเลือกที่จะปฏิบัติสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ณัฐสินี ภาณุศานต์ (2553: 39) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดีหรือทัศนคติที่ดีของบุคคลซึ่งมักเกิดจากการได้รับการตอบสนองที่ตนต้องการ ก็จะเกิดความรู้สึกที่ดีในสิ่งนั้น ตรงกันข้ามหากความต้องการไม่ได้รับการตอบสนองความไม่พึงพอใจก็จะเกิดขึ้น ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนจะเกิดขึ้นหรือไม่นั้นจะต้องพิจารณาถึงลักษณะของการให้บริการขององค์กร ประกอบกับระดับความรู้สึกของผู้มารับบริการในมิติต่าง ๆ ของแต่ละบุคคล

จันทิมา เมยประโคน (2555: 7) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจในการเรียน หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือความรู้สึกในทางบวกที่มีต่อการเรียนมี 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน และด้านกาารวัดผลและประเมินผล

สุรจจิรา บุญเลิศ (2556: 30) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่เป็นนามธรรมที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของแต่ละบุคคลที่มีต่อเรื่องใด เรื่องหนึ่ง ซึ่งความพึงพอใจเป็นความรู้สึก ที่แสดงออกในทางที่ดีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ๆ จะเกิดได้ก็ต่อเมื่อมีสิ่งมากระตุ้นในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนตั้งใจเรียนและทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ประสบผลสำเร็จ

จากที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบที่เกิดขึ้นในจิตใจทางบวก บุคคลแต่ละคนก็มีความพึงพอใจมากหรือน้อยแตกต่างกันออกไป ความพึงพอใจจะเกิดขึ้นต่อเมื่อเรามีความสนใจในสิ่งนั้นๆ หรือสิ่งนั้นๆ มาทำให้เรารู้สึกพอใจ

2. ลักษณะความพึงพอใจ

ศรัญญ ตติยาภิตติ (2544 : 42) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของความพึงพอใจไว้ 6 ข้อ ดังนี้

1. ความพึงพอใจไม่ได้ติดตัวมาแต่กำเนิด แต่เกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ ภายหลังจากสิ่งแวดล้อม
2. เป็นพฤติกรรมภายใน ไม่อาจทราบได้จนกว่าจะแสดงออก
3. ความพึงพอใจไม่อาจจะวัดได้โดยตรง แต่สามารถอนุมานได้จากพฤติกรรมที่แสดงออก
4. เป็นสภาวะทางจิตใจที่มีผลต่อความรู้สึกนึกคิดและเป็นตัวกำหนดแนวทางในการแสดงออก
5. เป็นพฤติกรรมการแสดงออกของบุคคลอาจไม่ตรงกับเจตคติก็ได้ เพราะอาจมีเหตุผลทางสังคมที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมาเช่นนั้น

6. ความพึงพอใจอาจเปลี่ยนแปลงได้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2549: 43) ได้กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจมีความสำคัญสูงมากผู้ที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจต้องเข้าใจถึงลักษณะของความพึงพอใจ ดังนี้

1. ความพึงพอใจเป็นการแสดงออกทางอารมณ์ และความรู้สึกในทางบวกของบุคคลหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง บุคคลจะรับรู้ความพึงพอใจจำเป็นต้องมีการปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมรอบตัว การตอบสนองความต้องการ ส่วนบุคคลด้วยการโต้ตอบกับบุคคลอื่นและสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ทำให้แต่ละคนมีประสบการณ์การรับรู้ เรียนรู้ สิ่งได้รับการตอบสนองแตกต่างกันไป และหากสิ่งที่ได้รับเป็นไปตามความต้องการก็จะก่อให้เกิดความพึงพอใจ

2. ความพึงพอใจเกิดจากการประเมินความแตกต่างระหว่างสิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่ได้รับจริง ในสถานการณ์หนึ่ง ในความพึงพอใจสิ่งหนึ่งสิ่งใดบุคคลย่อมมีข้อมูลอ้างอิงต่าง ๆ (Reference) เช่น ประสบการณ์ส่วนตัว ความรู้จากการเรียนรู้ คำบอกเล่าของกลุ่มเพื่อน ซึ่งจะเกิดเป็นความคาดหวังต่อสิ่งที่ควรได้รับ และผู้ที่ได้รับจะประเมินสิ่งที่ได้รับจริง และถ้าหากสิ่งที่ได้รับเป็นไปตามความคาดหวัง จะเกิดความพึงพอใจ และในทางตรงกันข้ามหากสิ่งที่ได้รับไม่เป็นไปตามความคาดหวัง ผลก็คือความไม่พึงพอใจในสิ่งนั้น

3. ความพึงพอใจเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาตามปัจจัยแวดล้อมและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เนื่องจากในแต่ละช่วงเวลามุมมองมีความคาดหวังต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอารมณ์ ความรู้สึก ประสบการณ์ที่ได้มาระหว่างนั้น ทำให้ระดับความพึงพอใจขึ้น ๆ ลง ๆ ตลอดเวลา ซึ่งส่งผลให้สิ่งที่ได้รับกับสิ่งที่คาดหวังเปลี่ยนแปลงไปด้วย

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม (2557: 24) ได้กล่าวถึงลักษณะของความพึงพอใจไว้ดังนี้

1. ความพึงพอใจเป็นการแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกในทางบวกของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด จำเป็นต้องปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมรอบตัว

2. ความพึงพอใจเกิดจากการประเมินความแตกต่างระหว่างสิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่ได้รับในสถานการณ์หนึ่ง มีอิทธิพลต่อช่วงเวลาของความจริง

3. ความพึงพอใจสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาตามปัจจัยแวดล้อมและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

จากการศึกษาลักษณะความพึงพอใจสามารถสรุปได้ว่า ลักษณะของความพึงพอใจเป็นสิ่งที่ต้องเรียนรู้ ในทางบวก นอกจากนั้นยังเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการแสดงออกอีกด้วย

3. การวัดความพึงพอใจในการเรียนการสอน

ณัฐสินี ภาณุศานต์ (2553: 39 อ้างถึงใน สาโรช ไสยสมบัติ, 2534: 39) ได้กล่าวว่า

1. การใช้แบบสอบถาม โดยผู้สอบถามจะออกแบบสอบถามเพื่อต้องการทราบความคิดเห็น ซึ่งสามารถทำได้ในลักษณะที่กำหนดคำตอบให้เลือก หรือตอบคำถามอิสระ คำถามดังกล่าวอาจถามความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ เช่น การบริการ การบริหาร และเงื่อนไขต่าง ๆ เป็นต้น

2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีวัดความพึงพอใจทางตรงทางหนึ่ง ซึ่งต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการที่ดีที่จะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงได้

3. การสังเกต เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจโดยสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมาย ไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูด กิริยาท่าทาง วิธีนี้จะต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจัง และการสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน

จะเห็นได้ว่า การวัดความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนนั้น สามารถที่จะทำการวัดได้หลายวิธี ทั้งนี้จะต้องขึ้นอยู่กับความสะดวก ความเหมาะสม ตลอดจนจุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายของการวัดด้วย จึงจะส่งผลให้มีประสิทธิภาพเป็นที่น่าเชื่อถือได้

4. วิธีสร้างความพึงพอใจในการเรียน

มีผู้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างความพึงพอใจในการเรียนไว้ดังนี้

ธีราภรณ์ พลายเล็ก (2556: 14 อ้างถึงใน Skinner, 1972: 96 - 120) มีความเห็นว่า การปรับพฤติกรรมของคนไม่อาจทำได้โดยเทคโนโลยีทางกายภาพและชีวภาพ (Physical and Biological Technology) เท่านั้น แต่ต้องอาศัยเทคโนโลยีของพฤติกรรม ซึ่งหมายถึง เสรีภาพ แสดงความภาคภูมิใจ (Freedom and Dignity) จุดหมายปลายทางที่แท้จริงของการศึกษาคือการทำให้คนเป็นตัวของตัวเอง (Autonomous Man) มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตน เสรีภาพและความภาคภูมิใจ เป็นครรลองของการไปสู่ความเป็นคนดังกล่าว

สรุปได้ว่า เสรีภาพนำบุคคลไปสู่ความภาคภูมิใจและความภาคภูมิใจนำไปสู่ความเป็นตัวของตัวเอง เป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อการคิด ตัดสินใจ การกระทำและผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเอง และนั่นคือเป้าหมายปลายทางที่แท้จริงของการศึกษา สิ่งที่สกินเนอร์ต้องการเน้นคือการปรับแก้พฤติกรรมของคน ต้องแก้ด้วยเทคโนโลยีของพฤติกรรมเท่านั้นจึงจะสำเร็จ ส่วนการใช้เทคโนโลยีของพฤติกรรมนี้กับใคร อย่างไร ด้วยวิธีไหน ถือเป็นเรื่องของการตัดสินใจ วิชาศาสตร์ ซึ่งต้องอาศัยภูมิปัญญา (Wisdom) ของผู้ใช้เท่านั้น

ธีราภรณ์ พลายเล็ก (2556: 14 อ้างถึงใน Bloom, 1976: 72 - 74) มีความเห็นว่า ถ้าสามารถจัดให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมตามที่ต้องการก็น่าจะคาดหวังได้แน่นอนอนว่านักเรียนทุกคนได้เตรียมใจสำหรับกิจกรรมที่ตนเองเลือกด้วยความกระตือรือร้นพร้อมทั้งความมั่นใจ เราสามารถสังเกตเห็นความแตกต่างของความพร้อม ด้านจิตใจชัดเจนจากการปฏิบัติของนักเรียนต่องานที่เป็นวิชาบังคับกับวิชาเลือกหรือจากสิ่งนอกโรงเรียนที่นักเรียนอยากเรียน เช่น การขับรถยนต์ การเล่นเกม หรืออะไรบางอย่างที่นักเรียนอาสาสมัครและตัดสินใจได้โดยเสรีในการเรียน การมีความกระตือรือร้น มีความพึงพอใจและมีความสนใจเมื่อเริ่มเรียนจะทำให้นักเรียนเรียนได้เร็วและประสบความสำเร็จสูง

5. เครื่องมือวัดความพึงพอใจ

สุธามาศ คชรัตน์ (2549: 16) และบุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2547: 294 - 306) ได้กล่าวว่า เครื่องมือที่ใช้วัด เรียกว่า มาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) เครื่องมือวัดที่นิยมใช้และรู้จักกันแพร่หลายมี 4 ชนิด ได้แก่ มาตรฐานวัดแบบกัตต์แมน (Guttman Scale) และมาตรฐานวัดของออสกูส (Osgood Scale) มาตรฐานวัดแบบเทอร์สโตน (Thurstone Type Scale) มาตรฐานวัดแบบลิคเคอร์ต (Likert Scale) ซึ่งแต่ละประเภทมีข้อจำกัด ข้อดี ข้อเสีย แตกต่างกันไป ดังนั้น การจะเลือกใช้มาตรฐานวัดแบบใดขึ้นอยู่กับสถานการณ์และความจำกัดของการศึกษา

ฐานันท์ ตั้งรุจิกิจ (2555: 160) ได้กล่าวว่า สามารถทำได้หลายวิธีดังต่อไปนี้

1. การใช้แบบสอบถาม เพื่อต้องการทราบความคิดเห็น ซึ่งสามารถกระทำได้ในลักษณะกำหนดคำตอบให้เลือกหรือตอบคำถามอิสระ คำถามดังกล่าวอาจถามความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ
2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจทางตรง ซึ่งต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการที่ดีจะได้ข้อมูลที่เป็นจริง
3. การสังเกต เป็นวิธีวัดความพึงพอใจ โดยการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป็นเป้าหมายไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูดจา กริยา วิธีนี้ต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจังและสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน

จากการศึกษาพอสรุปได้ว่า เครื่องมือวัดความพึงพอใจ มีทั้งหมด 3 แบบ คือ การใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และการสังเกต ซึ่งผู้วิจัยได้นำวิธีใช้แบบสอบถาม มาใช้ในการทำวิจัย เพราะสามารถกำหนดคำตอบและตัวเลือกในแบบสอบถามได้ง่าย

6. การประเมินค่าความพึงพอใจ

วัลลภ รัฐฉัตรานนท์ (2557: 7) และสุธามาศ ศชรรัตน์ (2549: 17) ในการวัดความพึงพอใจหรือความรู้สึกนึกคิดคนเราต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เราต้องเสนอข้อความแสดงทัศนคติต่อสิ่งนั้น หลาย ๆ ข้อความให้ผู้รับการทดสอบประเมินค่าแต่ละข้อความเชื่อถือ 1 มาตรฐาน แล้วนำคะแนนจากมาตราต่าง ๆ มารวมเป็นคะแนนรวม และยึดคะแนนนี้เป็นหลักการในการตีความ เนื่องจากถือว่าข้อความต่าง ๆ ก็วัดจากทัศนคติหรือความพอใจต่อสิ่งเดียวกัน มีข้อความหลายข้อความเพื่อให้ข้อความเที่ยงตรงน่าเชื่อถือมากขึ้น การให้คะแนนเรากำหนดให้การแสดงทัศนคติหรือความพึงพอใจทางบวก Likert, Rensis (1967: 90 - 95) เช่น

5 คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
4 คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วย
3 คะแนน	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
2 คะแนน	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
1 คะแนน	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

หากข้อความแสดงทัศนคติหรือความพึงพอใจทางลบ การให้คะแนนจะให้ในทางกลับกัน เช่น

1 คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2 คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วย
3 คะแนน	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
4 คะแนน	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
5 คะแนน	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

เมื่อผู้ได้รับการทดสอบประเมินค่าข้อความทั้งหมดทีละข้อความ แล้วนำคะแนนที่ได้รวมเป็นคะแนนของทัศนคติที่มีต่อเรื่องที่ทดสอบ ผู้เสนอวิธีวัดแบบนี้ คือ มาตราวัดแบบ ลิกเคอร์ท (Likert Scale) ซึ่งมีข้อตกลงเบื้องต้นที่สำคัญ คือ ข้อความต่าง ๆ ก็ใช้วัดทัศนคติหรือความพึงพอใจของสิ่งเดียวกัน การคัดเลือกข้อความที่ใช้วัดจริงเป็นเรื่องสำคัญมาก

วิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิยะดา ลาสอน (2552: 93-94) ได้ศึกษาการพัฒนาผลการเรียนรู้เรื่อง ภาษาท่าและ นาฏยศัพท์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสาระนาฏศิลป์โดยใช้สื่อวีดิทัศน์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องภาษาท่าและนาฏยศัพท์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์โดยใช้สื่อวีดิทัศน์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อหาประสิทธิภาพสื่อวีดิทัศน์ ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง ภาษาท่าและ

นาฏยศัพท์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 3) เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ โดยใช้สื่อวีดิทัศน์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 4) เพื่อศึกษาความสามารถการปฏิบัติภาษาท่าและนาฏยศัพท์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ โดยใช้สื่อวีดิทัศน์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ โดยใช้สื่อวีดิทัศน์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.98/ 84.67 2) สื่อวีดิทัศน์ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 89.56/86.67 3) ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ โดยใช้สื่อวีดิทัศน์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเท่ากับ 0.7940 4) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ มีความสามารถในการปฏิบัติภาษาท่าและนาฏยศัพท์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปัทมณีย์ เมฆศรีสุวรรณ (2555: 121-124) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะการรำและเจตคติต่อการเรียนนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญากับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา สาระนาฏศิลป์ ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะการรำ และเจตคติต่อการเรียนนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะการรำ และเจตคติต่อการเรียนนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา กับกลุ่มที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 และ 6/2 โรงเรียนบ้านนาคานท์ประชานุสรณ์ อำเภอหนองบัวแดง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา จำนวน 65 คน ผลการศึกษาพบว่า 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา สาระนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.01/81.02 และ 85.11/80.91 ตามลำดับ 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะการรำ และเจตคติต่อการเรียนนาฏศิลป์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา และกลุ่มที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะการรำ และเจตคติต่อการเรียนนาฏศิลป์ หลังเรียนไม่แตกต่างกัน

อ้อยทิพย์ ยะไวย (2555: 130-133) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะการรำและเจตคติต่อการเรียนนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา กับกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา กับกิจกรรมการจัดกิจกรรมการ

เรียนรู้แบบชิปปา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) หาดชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา กับแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปา และ 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการรำและเจตคติต่อการเรียนนาฏศิลป์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/4 และ 6/5 โรงเรียนเชิงชุมราชภัฏรณรงค์ อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 2 ห้องเรียน โดยการสุ่มแบบกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปา สาระนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.68/83.60 และ 81.39/79.07 ตามลำดับ 2) ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สาระนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปา มีค่าเท่ากับ 0.6706 และ 0.5947 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียน คิดเป็นร้อยละ 67.06 และ 59.47 ตามลำดับ 3) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ ทฤษฎีพหุปัญญา กับกลุ่มที่เรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนไม่แตกต่างกัน แต่กลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปามีทักษะการรำ และเจตคติต่อการเรียนนาฏศิลป์หลังเรียนสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎี พหุปัญญาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq .003$)

นงนภัส พันธุ์วงค์ (2555: 119-121) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ CIPPA สาระนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 การวิจัยครั้งนี้เพื่อ 1) พัฒนาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ CIPPA สาระนาฏศิลป์ เรื่องรำวงมาตรฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 2) ศึกษาดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ CIPPA สาระนาฏศิลป์ เรื่องรำวงมาตรฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ CIPPA สาระนาฏศิลป์ เรื่องรำวงมาตรฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกุแก้ววิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ CIPPA สาระนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.24/81.94 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 มีความเหมาะสมมาก 2) ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบ CIPPA สาระนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเท่ากับ 0.6319 3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบ CIPPA สาระนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสรุปการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ CIPPA เอื้อต่อการพัฒนาประสิทธิภาพด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร จึงควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนต่อไป

อัมภาภรณ์ พักทองพรรณ (2556: 117-119) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ ทักษะปฏิบัติ และเจตคติต่อการเรียน สาระนาฏศิลป์ เรื่อง พื้นฐานนาฏศิลป์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปากับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ การวิจัยครั้งนี้เพื่อ 1) พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปากับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ

ปกติ สารานุกรมศิลป์ เรื่อง พื้นฐานนาฏศิลป์ประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) หาดชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการจัดการเรียนรู้อยู่แบบชิปปา กับการจัดการจัดการเรียนรู้อยู่แบบปกติ 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้อยู่ระหว่างการจัดการจัดการเรียนรู้อยู่แบบชิปปา กับการจัดการจัดการเรียนรู้อยู่แบบปกติ 4) เปรียบเทียบทักษะปฏิบัติระหว่างการจัดการจัดการเรียนรู้อยู่แบบชิปปา กับการจัดการจัดการเรียนรู้อยู่แบบปกติ 5) เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อสารานุกรมศิลป์ระหว่างการจัดการจัดการเรียนรู้อยู่แบบชิปปา กับการจัดการจัดการเรียนรู้อยู่แบบปกติ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนอนุบาลอุดรธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 90 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/11 จำนวน 45 คน จัดเป็นกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยการจัดการจัดการเรียนรู้อยู่แบบชิปปา และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/9 จำนวน 45 คน จัดเป็นกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยการจัดการจัดการเรียนรู้อยู่แบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดการจัดการเรียนรู้อยู่แบบชิปปา และการจัดการจัดการเรียนรู้อยู่แบบปกติ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.57/86.28 และ 83.45/79.72 ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ 2) ดัชนีประสิทธิผลของการจัดการจัดการเรียนรู้อยู่แบบชิปปา และการจัดการจัดการเรียนรู้อยู่แบบปกติ มีดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.78 และ 0.68 แสดงว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียน คิดเป็นร้อยละ 77.85 และ 67.73 ตามลำดับ 3) นักเรียนที่เรียนโดยการจัดการจัดการเรียนรู้อยู่แบบชิปปา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงกว่าการจัดการจัดการเรียนรู้อยู่แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) นักเรียนที่เรียนโดยการจัดการจัดการเรียนรู้อยู่แบบชิปปา มีทักษะปฏิบัติสูงกว่า การจัดการจัดการเรียนรู้อยู่แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 5) นักเรียนที่เรียนโดยการจัดการจัดการเรียนรู้อยู่แบบชิปปา มีเจตคติต่อสารานุกรมศิลป์ สูงกว่าการจัดการจัดการเรียนรู้อยู่แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การจัดการจัดการเรียนรู้อยู่แบบชิปปา เป็นการจัดการจัดการเรียนรู้อยู่โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง พัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เรียนอย่างแท้จริง นอกจากนั้นสื่อวีดิทัศน์ยังสามารถช่วยพัฒนาเสริมทักษะกระบวนการต่าง ๆ ให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น ทำให้ผู้เรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์แก้ปัญหาและช่วยผู้อื่นได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชานาฏศิลป์ เรื่อง การออกแบบท่ารำ – เริ่มต้นด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กล่าวไว้ตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. แบบแผนการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษา เอกชน อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี สายสามัญทั่วไป จำนวน 4 โรงเรียน มีจำนวนห้องเรียน 8 ห้องเรียน และมีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 200 คน

ตาราง 3 จำนวนนักเรียนทั้งหมด

โรงเรียน	จำนวนห้องเรียน	จำนวนนักเรียน	รวมนักเรียนทั้งหมด
จ้องฮั่ว	4	100	
เจริญศรีศึกษา	1	30	
แหลมทองอุปถัมภ์	2	40	200
วรคามินอนุสรณ์	1	30	

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนจ้องฮั่ว โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนปัตตานี อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี สายสามัญทั่วไป ที่ลงทะเบียนเรียนภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน คือ

1. จับฉลากโรงเรียนมา 1 ห้องเรียน ได้แก่ โรงเรียนจ้องฮั่ว

2. จับฉลากห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มา 1 ห้องเรียน จากจำนวน 4 ห้องเรียน ได้แก่ ห้องประถมศึกษาปีที่ 6/2 จำนวนนักเรียน 30 คน

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งเชิงทดลอง ผู้วิจัยใช้แบบแผนการศึกษาแบบ (One Group Pretest - Posttest Design) (ประวิต เอราวรรณ์, 2552: 54) ดังตาราง 4

ตาราง 4 แผนการทดลองแบบ One Group Pretest - Posttest Design

กลุ่ม	ทดสอบก่อนเรียน	ทดลอง	ทดสอบหลังเรียน
กลุ่มทดลอง 1	T ₁	X ₁	T ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการทดลอง

X ₁	แทน	การทดลองที่สอนโดยการจัดการเรียนรูแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์
T ₁	แทน	การทดสอบก่อนเรียน
T ₂	แทน	การทดสอบหลังเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชานาฏศิลป์ เรื่อง การออกแบบท่ารำ – เต็ม ด้วยการจัดการกิจกรรมการเรียนรูแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วย

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรูแบบซิปปา ร่วมกับการใช้สื่อวีดิทัศน์ จำนวน 7 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ภาควิชาความรู้ (สาระนาฏศิลป์) เรื่องการออกแบบท่ารำ – เต็ม สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ฉบับที่ 1 ชนิดแบบปรนัย เลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ภาควิชาปฏิบัติ (สาระนาฏศิลป์) เรื่องการออกแบบท่ารำ – เต็ม สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ฉบับที่ 2 เป็นแบบทดสอบปฏิบัติ พร้อมด้วยเกณฑ์การให้คะแนน จำนวน 4 ข้อ
4. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนนาฏศิลป์ ในการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) เรื่องการออกแบบท่ารำ – เต็ม สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ เรื่อง การออกแบบท่ารำ – เต็ม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับการใช้สื่อวีดิทัศน์มีวิธีการสร้างดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

1.2 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์

1.3 ศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ช่วงชั้นที่ 2

1.4 เขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง การออกแบบท่ารำ – เต็ม โดยมี 9 องค์ประกอบ ได้แก่ สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ชิ้นงาน/ภาระงาน กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล

1.5 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องความเหมาะสมสอดคล้องและความครอบคลุมแต่ละองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบประเมินเป็นมาตราส่วนประมาณค่ามีระดับการวัด 5 ระดับ คือ 5, 4, 3, 2, 1 โดยกำหนดความหมายของคะแนน

5	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับ มาก
3	หมายถึง	ระดับปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับน้อย
1	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

1.6 นำคะแนนผลประเมินแผนการจัดการเรียนรู้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย เพื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่มีคุณภาพและความเหมาะสมโดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 109) พิจารณาจากค่าเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไปถือว่าแผนมีคุณภาพและสามารถใช้ได้

4.51 – 5.00	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

1.7 จัดพิมพ์แผนการจัดการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์เป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี สายสามัญทั่วไป ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 โรงเรียนจ้อฮั่ว จำนวนนักเรียน 30 คน

- 1.8 ปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะภาคความรู้ (สาระนาฏศิลป์) เรื่องการออกแบบท่ารำ – เต็ม สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ฉบับที่ 1 ชนิดแบบปรนัย เลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้
- 2.1 ศึกษาหลักสูตร คู่มือครู แบบเรียน และขอบข่ายเนื้อหา ตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนาฏศิลป์
- 2.2 ศึกษาหลักการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนาฏศิลป์
- 2.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ เพื่อคัดเลือกไว้ 20 ข้อ ดังตาราง 5

ตาราง 5 จำนวนข้อสอบที่สร้างและใช้จริงในแต่ละแผนการเรียนรู้

แผนที่	เนื้อหา	พหุพิสัย												รวม			
		ความรู้และความจำ		ความเข้าใจ		นำไปใช้		วิเคราะห์		สังเคราะห์		ประเมินค่า					
		สร้าง	ใช้	สร้าง	ใช้	สร้าง	ใช้	สร้าง	ใช้	สร้าง	ใช้	สร้าง	ใช้	สร้าง	ใช้		
1	การประดิษฐ์ท่าทางประกอบการแสดง	1	1	2	1	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	6	4
2	ละครสร้างสรรค์	2	1	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	4	2
3	ลีลานาฏยศัพท์	2	1	1	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	4	3
4	ลีลาการเต้น	3	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	2
5	ลีลาร่างมาตรฐาน	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	4	3
6	ออกแบบละคร	1	1	2	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	4	3
7	ออกแบบท่าเต้น	-	-	1	-	1	1	1	1	-	-	1	1	-	-	4	3
	รวม	11	7	7	4	5	4	2	2	2	1	3	2	-	30	20	

2.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นเสร็จแล้ว นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรง

2.5 วิเคราะห์ข้อหาดัดชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อคำถามของแบบทดสอบกับตัวชี้วัดคัดเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 - 1.00 เป็นข้อที่ใช้ได้ จำนวน 30 ข้อ

2.6 จัดพิมพ์เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฉบับทดลอง จำนวน 30 ข้อ แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 โรงเรียนจ้อยฮั่ว จำนวนนักเรียน 30 คน

2.7 นำกระดาษคำตอบของนักเรียนที่ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาตรวจให้คะแนน

2.8 นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อ เพื่อหาค่าความยากและอำนาจจำแนก และคัดเลือกความยากง่ายของข้อสอบ ที่มีค่าความยากตั้งแต่ 0.20 - 0.80 และค่าอำนาจจำแนกเข้าเกณฑ์ ตั้งแต่ 0.20 - 1.00 (สมนึก ภัททิยธนี 2553: 147) จากผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าความยากอยู่ระหว่าง 0.32 - 0.88 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.21 - 0.73

2.9 นำข้อสอบที่คัดเลือกไว้จำนวน 20 ข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยวิธีของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน ได้ค่าเชื่อมั่น 0.91

2.10 จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การออกแบบท่ารำ – เต้น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ภาคนาฏศิลป์ (สาระนาฏศิลป์) เรื่อง การออกแบบท่ารำ – เต้น สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ฉบับที่ 2 ชนิดแบบทดสอบภาคปฏิบัติ ให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนน (Rubric) จำนวน 4 ข้อ กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 112) ดังตาราง 6

ตาราง 6 วิเคราะห์ตัวชี้วัดแบบทดสอบภาคปฏิบัติ ของสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 112)

จุดประสงค์การเรียนรู้	ประเด็นการประเมิน	ผลการประเมินคุณภาพ					รวม	สรุปผลการประเมิน
		5	4	3	2	1		
สร้างสรรค์ การเคลื่อนไหวโดยเน้นการถ่ายทอดลีลาหรืออารมณ์	ความพร้อมเพรียงและจังหวะ ความคิดสร้างสรรค์ ความสวยงามของท่ารำ - เต้น ความร่วมมือและความตั้งใจ							
ระดับคุณภาพ								
คะแนน	17 – 20		หมายถึง					ดีเยี่ยม
คะแนน	14 – 16		หมายถึง					ดี
คะแนน	12 – 13		หมายถึง					ปานกลาง
คะแนน	8 – 10		หมายถึง					พอใช้
คะแนน	0 – 7		หมายถึง					ปรับปรุง

ได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ศึกษาหลักสูตร คู่มือครู แบบเรียน และข้อบ่งชี้เนื้อหา ตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

3.2 ศึกษาหลักการสร้างแบบทดสอบภาคปฏิบัติ เรื่อง การออกแบบท่ารำ – เต้น ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3.3 สร้างแบบทดสอบภาคปฏิบัติพร้อมเกณฑ์การให้คะแนน

3.4 นำแบบทดสอบภาคปฏิบัติที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงของข้อสอบและเกณฑ์การให้คะแนน

3.5 วิเคราะห์ข้อหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างประเด็นการประเมินของแบบทดสอบ และเกณฑ์การให้คะแนนกับตัวชี้วัด คัดเลือกข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 - 1.00 เป็นข้อที่ใช้ได้ทำการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00

3.6 นำแบบทดสอบที่มามีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยวิธี Inter - rater (การหาความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.93

3.7 จัดพิมพ์แบบทดสอบการออกแบบท่ารำ – เต็ม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ฉบับสมบูรณ์

4. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 20 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 อันดับ

1	หมายถึง	พึงพอใจในระดับน้อยที่สุด
2	หมายถึง	พึงพอใจในระดับน้อย
3	หมายถึง	พึงพอใจในระดับปานกลาง
4	หมายถึง	พึงพอใจในระดับมาก
5	หมายถึง	พึงพอใจในระดับมากที่สุด

ซึ่งผู้วิจัยจะดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้

4.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจต่อการเรียนนาฏศิลป์

4.2 ศึกษาเทคนิควิธีการสร้างเครื่องมือสำหรับใช้วัดความพึงพอใจของนักเรียน

4.3 สร้างแบบวัดความพึงพอใจต่อการเรียนนาฏศิลป์ของนักเรียน ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าชนิด 5 ระดับจำนวน 20 ข้อ

4.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนนาฏศิลป์ไปเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง โดยวิธีการสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.89

4.5 นำข้อที่มีความเที่ยงตรง จำนวน 20 ข้อ ไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ทดลองแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ 1.8 มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียน โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach ได้ค่า 0.96

4.6 จัดพิมพ์แบบสอบถามความพึงพอใจการเรียนนาฏศิลป์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยต่อไป

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจใช้เกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว 2545: 23 - 24) ดังนี้

4.51 – 5.00	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการสอนด้วยตนเองกับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนปัตตานี อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี สายสามัญทั่วไป ที่ลงทะเบียนเรียนภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 1 ห้องเรียน โดยใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาอนุศิลป์ เรื่อง การออกแบบ ท่ารำ – เต้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ จำนวน 7 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง โดยดำเนินการดังนี้

ขั้นที่ 1 ชี้แจงรายละเอียดขั้นตอนและวิธีปฏิบัติในการเรียนโดยใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาอนุศิลป์ เรื่อง การออกแบบ ท่ารำ – เต้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์

ขั้นที่ 2 ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน/สอบปฏิบัติ เรื่อง การออกแบบ ท่ารำ – เต้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 20 ข้อ และแบบทดสอบภาคปฏิบัติ จำนวน 1 ฉบับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ขั้นที่ 3 ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาอนุศิลป์ เรื่อง การออกแบบท่ารำ – เต้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนปัตตานี อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี สายสามัญทั่วไปที่ลงทะเบียนเรียนภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 1 ห้องเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจนครบทั้ง 7 แผน โดยดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ประมาณ 7 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 วัน ชั่วโมง รวมเป็น 7 ชั่วโมง ทั้งนี้ไม่รวมเวลาในการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

ตาราง 7 กิจกรรมการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์

แผนที่	เรื่อง	สาระสำคัญ	จุดประสงค์การเรียนรู้	ชั่วโมง
1	การประดิษฐ์ท่าทางประกอบการแสดง	การออกแบบนาฏศิลป์เป็นสิ่งที่ทำให้การแสดงน่าสนใจซึ่งในการออกแบบควรใช้หลักการออกแบบโดยคำนึงถึงความประหยัด ปลอดภัย และการใช้ประโยชน์	อธิบายหลักการประดิษฐ์ท่าประกอบเพลงได้ถูกต้อง	1
2	ละครสร้างสรรค์	ละครเป็นการแสดงประเภทหนึ่งที่มีวิธีดำเนินการอย่างเป็นเรื่องเป็นราว ผู้แสดงเรียกว่าตัวละคร มีบทให้แสดงตามเนื้อเรื่อง มีฉากหรือเวทีให้ใช้แสดงมีหลายชนิด	อธิบายหลักการออกแบบองค์ประกอบละครได้ถูกต้อง	1

ตาราง 7 ต่อ

แผนที่	เรื่อง	สาระสำคัญ	จุดประสงค์การเรียนรู้	ชั่วโมง
3	ลีลานาฏยศัพท์	การฟ้อนรำที่ตีเด่นจะต้องมีลักษณะที่งดงาม หรือลีลาท่ารำที่งดงาม ผู้รำจะต้องเคลื่อนไหวร่างกายให้สอดคล้องกลมกลืนกันไปทุกส่วนของร่างกาย การฝึกหัดการเคลื่อนไหวมือและเท้า	อธิบายหลักการ ออกแบบนาฏยศัพท์ได้ ถูกต้อง	1
4	ลีลาการเต้น	การเต้นรำ เป็นศิลปะที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหว ประกอบกับการแสดงความรู้สึก ประวัติของการเต้นรำส่วนใหญ่มีต้นกำเนิดมาจากการที่คนพยายามที่จะเลียนแบบการเคลื่อนไหวตามธรรมชาติ หรือเกิดมาจากการเต้นรำที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางศาสนา	อธิบายหลักการ ออกแบบท่าเต้นได้ ถูกต้อง	1
5	ลีลารำวงมาตรฐาน	รำวงมาตรฐาน เป็นการแสดงที่มีวิวัฒนาการมาจาก รำโทน เป็นการรำและร้องของชาวบ้าน ซึ่งจะมีผู้รำทั้งชาย และหญิงรำกันเป็น คู่ ๆ รอบ ครก ตำข้าวที่วางคว่ำไว้ หรือไม่ก็รำกันเป็นวงกลม โดยมี โทนเป็นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ	สามารถสร้างสรรค์การเคลื่อนไหวทางนาฏศิลป์ได้	1

ตาราง 7 ต่อ

แผนที่	เรื่อง	สาระสำคัญ	จุดประสงค์การเรียนรู้	ชั่วโมง
6	ออกแบบละคร	ละครสร้างสรรค์ เป็นละครที่ไม่มีรูปแบบไม่จำเป็นต้องจัดแสดงบนเวทีเน้นไปที่ผลสำเร็จของละครมากกว่าละครสร้างสรรค์อาจจัดแสดงบริเวณที่โล่งกว้างผู้แสดงแต่งกายไม่หรูหรามากนัก	สามารถออกแบบละครได้อย่างสร้างสรรค์	1
7	ออกแบบท่าเต้น	การเต้นรำ เป็นศิลปะที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหว ประกอบกับการแสดงความรู้สึก ประวัติของการเต้นรำส่วนใหญ่มีต้นกำเนิดมาจากการที่คนพยายามที่จะเลียนแบบการเคลื่อนไหวตามธรรมชาติหรือเกิดมาจากการเต้นรำที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางศาสนา	สามารถออกแบบท่าเต้นได้อย่างสร้างสรรค์	1

ขั้นที่ 4 ทดสอบหลังเรียน (Post-Test) หลังทำการสอนครบ 7 ชั่วโมง แล้วจึงนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ใช้ทดสอบก่อนเรียนมาทดสอบหลังเรียนอีกครั้ง และสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ เรื่อง การออกแบบ ท่ารำ – เต้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เรื่อง การออกแบบท่ารำ-เต้น วิชานาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับการใช้สื่อวีดิทัศน์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ค่า t- test

2. วิเคราะห์ความพึงพอใจต่อการเรียนนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรูปแบบชิปปา ร่วมกับการใช้สื่อวีดิทัศน์ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D).

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 104) ดังนี้

$$P = \frac{F}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ
F แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

1.2 การคำนวณค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร (พิสนุ พงศรี, 2549: 163) ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

1.3 การคำนวณค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) โดยใช้สูตร (พิสนุ พงศรี, 2549: 165)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum (X_i - \bar{X})^2}{N-1}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 X_i แทน คะแนนของนักเรียนแต่ละคน
N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

1.4 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชานาฏศิลป์ ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้สถิติ t – test แบบ (Dependent Samples) (สมโภชน์ อเนกสุข, 2553: 111) มีสูตรดังนี้

$$t = \frac{\bar{X}-X}{\frac{S}{\sqrt{N}}}$$

เมื่อ	t	แทน	การทดสอบ
	X	แทน	การทดลองที่สอนโดยการจัดการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์
	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่าง
	N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 หาค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชานาฏศิลป์กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) เรื่อง การออกแบบท่ารำ - เต็ม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (Index of Item – Objective Congruence: IOC) โดยใช้สูตร ดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี, 2553: 220)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
	$\sum R$	แทน	ผลรวมระหว่างความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

2.2 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การออกแบบท่ารำ - เต็ม โดยใช้สูตร ดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี, 2553: 97)

$$R = \frac{H-L}{N_h \text{ หรือ } N_1}$$

เมื่อ	R	แทน	ค่าอำนาจจำแนก
	H	แทน	จำนวนผู้ตอบถูกทั้งหมดในกลุ่มสูง
	L	แทน	จำนวนผู้ตอบถูกทั้งหมดในกลุ่มต่ำ
	N_h	แทน	จำนวนผู้ตอบถูกทั้งหมดในกลุ่มสูง
	N_1	แทน	จำนวนผู้ตอบถูกทั้งหมดในกลุ่มต่ำ

2.3 หาค่าความยากของข้อสอบ (Difficulty) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตรดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี, 2553: 195)

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ	P	แทน	ค่าความยากของข้อสอบ
	R	แทน	จำนวนคนตอบถูก
	N	แทน	จำนวนคนทั้งหมด

2.4 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบภาคปฏิบัติวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตรของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน ดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ} 2538: 197 - 198)

$$r_{kr-20} = \left(\frac{k}{k-1} \right) \left(1 - \frac{\sum pq}{s^2} \right)$$

เมื่อ	r_{kr-20}	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	k	แทน	จำนวนข้อ
	p	แทน	สัดส่วนของผู้ทำถูกหารด้วยจำนวนคนสอบ ทั้งหมด
	q	แทน	สัดส่วนของผู้ทำผิดในข้อหนึ่งๆ
	s^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของแบบทดสอบ

2.5 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบภาคปฏิบัติวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน Inter – rater reliability โดยใช้วิธี Cohen's Kappa (Cohen, J, 1960: 37 - 46)

$$k = \frac{P_o - P_c}{1 - P_c}$$

เมื่อ	P_o	แทน	สัดส่วนของการเห็นพ้องกันของผู้ให้คะแนน
	P_c	แทน	สัดส่วนของการเห็นพ้องกันที่คาดหวัง
	K	แทน	ผู้ปฏิบัติ

2.6 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบแบบวัดความพึงพอใจต่อการเรียน โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543: 96)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right)$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	k	แทน	จำนวนข้อเครื่องมือวัด
	$\sum s_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
	s_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชานาฏศิลป์ เรื่อง การออกแบบท่ารำ – ต้น ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้เสนอข้อมูลตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลของการวิจัย ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และแปลผลดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ เรื่อง การออกแบบท่ารำ-ต้น วิชานาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน
2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางเรียนด้านความสามารถในการออกแบบท่ารำ เรื่อง การออกแบบท่ารำ-ต้น วิชานาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน
3. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจต่อการเรียนนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนนักเรียน
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน (t-test)
**	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชานาฏศิลป์ เรื่อง การออกแบบท่ารำ - เต้น ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สรุปผลดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ เรื่อง การออกแบบท่ารำ - เต้น วิชานาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

ตาราง 8 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ เรื่อง การออกแบบท่ารำ - เต้น วิชานาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน (n = 30)

พุทธิพิสัย	คะแนนเต็ม	คะแนนก่อนเรียน		คะแนนหลังเรียน		t
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ความรู้และความจำ	7	5.03	1.42	5.93	0.98	3.80*
2. ความเข้าใจ	4	3.73	0.94	4.00	0.75	3.16*
3. นำไปใช้	4	2.23	0.72	2.53	0.62	1.60*
4. วิเคราะห์	2	0.76	0.43	0.93	0.25	2.40*
5. สังเคราะห์	1	0.77	0.73	0.93	0.25	2.40*
6. ประเมินค่า	2	1.67	0.54	1.70	0.47	0.25*
รวม	20	14.19	2.09	16.02	1.85	10.16**

จากตาราง 8 พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การออกแบบท่ารำ - เต้น วิชานาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ภาพรวมพบว่า ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความรู้และความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางเรียนด้านความสามารถในการออกแบบทำรำเรื่อง การออกแบบทำรำ-เต็น วิชานาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบชิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

ตาราง 9 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางเรียนด้านความสามารถในการออกแบบทำรำเรื่อง การออกแบบทำรำ-เต็น วิชานาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบชิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน (n = 30)

ประเด็นการประเมิน	คะแนนเต็ม	คะแนนก่อนเรียน		คะแนนหลังเรียน		t
		\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	
ความพร้อมเพรียงและจังหวะ	5	3.13	1.07	4.70	0.65	7.01**
ความคิดสร้างสรรค์	5	2.30	0.67	4.93	0.37	25.93**
ความสวยงามของทำรำ – เต็น	5	3.23	0.68	4.80	0.55	11.08**
ความร่วมมือและความตั้งใจ	5	4.87	0.35	5.00	0.00	2.11*
รวม	20	13.66	1.62	19.43	0.82	17.79**

จากตาราง 9 พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์การสอบภาคปฏิบัติ เรื่อง การออกแบบทำรำ-เต็น วิชานาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบชิปปาร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ภาพรวมพบว่า หลังเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยทางสถิติที่ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความพร้อมเพรียงและจังหวะ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านความสวยงามของทำรำ – เต็น หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ด้านความร่วมมือและความตั้งใจ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจต่อการเรียนนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์

ตาราง 10 ความพึงพอใจต่อการเรียนนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ (n = 30)

ข้อที่	ข้อความ	\bar{x}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
	ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.88	0.17	มากที่สุด
1	นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน และมีเป้าหมายในการทำงานกลุ่ม	5.00	0.00	มากที่สุด
2	นักเรียนสามารถสรุปความสำคัญของเนื้อหาและสามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากแหล่งความรู้ต่างๆ	5.00	0.00	มากที่สุด
3	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการทำงานกลุ่ม ทำให้ผู้เรียนมีความสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ มากขึ้น	4.53	0.68	มากที่สุด
4	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นในการทำงานร่วมกัน	5.00	0.00	มากที่สุด
5	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนรู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี และทำให้ได้รับความไว้วางใจจากผู้อื่น	5.00	0.00	มากที่สุด
6	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมความกล้าแสดงออกของนักเรียนในหมู่เพื่อน ๆ	5.00	0.00	มากที่สุด
	ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน	4.88	0.13	มากที่สุด
7	ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น และยอมรับฟังความคิดเห็นของกันและกัน	4.80	0.40	มากที่สุด
8	สนับสนุนให้นักเรียนทำกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน โดยจัดอภิปรายกลุ่มย่อยโดยครูแสดงความเอาใจใส่ ให้คำปรึกษานักเรียนอย่างทั่วถึง	4.73	0.44	มากที่สุด
9	นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	5.00	0.00	มากที่สุด
10	เปิดโอกาสและกระตุ้นให้นักเรียนส่วนใหญ่ได้แสดงความคิดเห็นและให้การเสริมแรงแก่นักเรียน เช่น นำเสนอผลงานของนักเรียนแสดงบนเวที	5.00	0.00	มากที่สุด
11	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนสนุกกับการเรียนและสามารถประยุกต์ใช้ในกลุ่มสาระอื่น ๆ ได้	5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความคำถาม	\bar{x}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
12	บรรยากาศในการเรียน ทำให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น และกระตือรือร้นร่วมกันเพื่อความสำเร็จของกลุ่ม	5.00	0.00	มากที่สุด
	ด้านประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับ	5.00	0.00	มากที่สุด
13	นักเรียนสามารถเข้าใจบทเรียนได้เร็วขึ้น	5.00	0.00	มากที่สุด
14	นักเรียนมีความกล้าแสดงออกมากขึ้น	5.00	0.00	มากที่สุด
15	นักเรียนมีความสามัคคีกัน	5.00	0.00	มากที่สุด
16	นักเรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้	5.00	0.00	มากที่สุด
	ด้านการวัดและประเมินผล	4.95	0.10	มากที่สุด
17	ผู้สอนมีการทดสอบผู้เรียนตามเนื้อหาวิชา	5.00	0.00	มากที่สุด
18	ผู้สอนมีการทดสอบให้นักเรียนออกแบบทำราย – ต้น ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน	5.00	0.00	มากที่สุด
19	ผู้สอนมีการให้คะแนนการอภิปรายหน้าชั้นเรียน เสมอ	5.00	0.00	มากที่สุด
20	ผู้เรียนสามารถหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อนำมาแลกเปลี่ยนในกลุ่มได้	4.80	0.40	มากที่สุด
	รวม	4.92	0.06	มากที่สุด

จากตาราง 10 พบว่า ความพึงพอใจต่อการเรียนนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ โดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.92$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายด้าน พบว่าด้านประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 5.00$) รองลงมา ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{x} = 4.95$) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน ($\bar{x} = 4.88$) ตามลำดับ สำหรับค่าเฉลี่ยรายข้อ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนและมีเป้าหมายในการทำงานกลุ่ม นักเรียนสามารถสรุปความสำคัญของเนื้อหาและสามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นในการทำงานร่วมกัน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนรู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีและทำให้ได้รับความไว้วางใจจากผู้อื่น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมความกล้าแสดงออกของนักเรียนในหมู่เพื่อน ๆ ($\bar{x} = 5.00$) ส่วนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการทำงานกลุ่มทำให้ผู้เรียนมีความสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ มากขึ้น ($\bar{x} = 4.53$) ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ เปิดโอกาสและกระตุ้นให้นักเรียนส่วนใหญ่ได้แสดงความคิดเห็นและให้การเสริมแรงแก่นักเรียน เช่น นำเสนอผลงานของนักเรียนแสดงบนเวที การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนสนุกกับการเรียนและสามารถประยุกต์ใช้ในกลุ่มสาระอื่น ๆ ได้ บรรยากาศในการเรียน ทำให้ผู้เรียนแสดง

ความคิดเห็น และกระตือรือร้นร่วมกันเพื่อความสำเร็จของกลุ่ม ($\bar{x} = 5.00$) ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่นและยอมรับฟังความคิดเห็นของกันและกัน ($\bar{x} = 4.80$) สนับสนุนให้นักเรียนทำกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน โดยจัดอภิปรายกลุ่มย่อยโดยครูแสดงความเอาใจใส่ให้คำปรึกษานักเรียนอย่างทั่วถึง ($\bar{x} = 4.73$) ด้านประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับ นักเรียนสามารถเข้าใจบทเรียนได้เร็วขึ้น นักเรียนมีความกล้าแสดงออกมากขึ้น นักเรียนมีความสามัคคีกัน นักเรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ ($\bar{x} = 5.00$) และด้านการวัดและประเมินผล ผู้สอนมีการทดสอบผู้เรียนตามเนื้อหาวิชา ผู้สอนมีการทดสอบให้นักเรียนออกแบบทำรำ - เดินระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ผู้สอนมีการให้คะแนนการอภิปรายหน้าชั้นเรียนเสมอ ($\bar{x} = 5.00$) ส่วนผู้เรียนสามารถหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อนำมาแลกเปลี่ยนในกลุ่มได้ ($\bar{x} = 4.80$)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ เรื่อง การออกแบบท่ารำ – เต้น ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยกึ่งทดลอง โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้เรื่อง การออกแบบท่ารำ-เต้น วิชานาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถในการออกแบบท่ารำ เรื่อง การออกแบบท่ารำ-เต้น วิชานาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนจ้อยฮั่ว โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนปัตตานี อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี สายสามัญทั่วไป ที่ลงทะเบียนเรียนภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน

วิธีดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองแล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้แก่ ขั้นที่ 1 ชี้แจงรายละเอียดขั้นตอนและวิธีปฏิบัติในการเรียนโดยใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ เรื่อง การออกแบบ ท่ารำ – เต้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ ขั้นที่ 2 ทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน/สอบปฏิบัติ เรื่อง การออกแบบ ท่ารำ – เต้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 20 ข้อ และแบบทดสอบภาคปฏิบัติ ขั้นที่ 3 ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ เรื่อง การออกแบบ ท่ารำ – เต้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจนครบทั้ง 7 แผน โดยดำเนินการทดลองประมาณ 7 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 วัน วันละ 1 ชั่วโมง รวมเป็น 7 ชั่วโมง ทั้งนี้ไม่รวมเวลาในการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ขั้นที่ 4 ทดสอบหลังเรียน หลังทำการสอนครบ 7 ชั่วโมง และสอบถามความ พึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ เรื่อง การออกแบบ ท่ารำ – เต้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์

สรุป

การศึกษาเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ เรื่อง การออกแบบท่ารำ – เต้น ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ เรื่อง การออกแบบท่ารำ - เต็ม วิชานาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ ภาพรวมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความรู้และความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความสามารถในการออกแบบท่ารำ เรื่อง การออกแบบท่ารำ - เต็ม วิชานาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ ภาพรวมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความพร้อมเพรียงและจังหวะ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านความสวยงามของท่ารำ - เต็มหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนความร่วมมือและความตั้งใจหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจต่อการเรียนนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ ภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน ตามลำดับ

อภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชานาฏศิลป์ เรื่อง การออกแบบท่ารำ - เต็ม ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ เรื่อง การออกแบบท่ารำ - เต็ม วิชานาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ ภาพรวมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความรู้และความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมภากรณ์ พิภทองพรรณ (2556 : 117-119) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ ทักษะปฏิบัติ และเจตคติต่อการเรียน สาระนาฏศิลป์ เรื่อง พื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชานาฏศิลป์ เรื่อง การออกแบบท่ารำ - เต็ม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในการใช้กิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา โดยวิธีการมาผสมผสานกับสื่อวีดิทัศน์ ในชั้นที่ 2 ชั้นที่ 5 และชั้นที่ 7

โดยมีลักษณะมุ่งเน้นผู้เรียนเพื่อนำไปใช้ในรายวิชานาฏศิลป์ ตามขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้เดิม ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ใหม่ร่วมกับวีดิทัศน์ ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจ ขั้นที่ 5 สรุปและจัดระเบียบความรู้ร่วมกับวีดิทัศน์ ขั้นที่ 6 การแสดงความรู้ และขั้นที่ 7 การนำความรู้มาประยุกต์ใช้ร่วมกับวีดิทัศน์ ทำให้มีการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้หลังเรียนสูงขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ ประพนอม เมตตาวาสี (2555: 60) ได้กล่าวไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นผลของความรู้ความสามารถ และทักษะที่นักเรียนได้จากการเรียนการสอน สามารถวัดได้ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และนครธา คณานันท์ (2555: 38) ได้กล่าวไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นคุณลักษณะความสามารถและประสบการณ์ของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอนและเป็นผลให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ซึ่งสามารถตรวจสอบได้จากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. ผลสัมฤทธิ์การเรียนด้านความสามารถในการออกแบบท่ารำ เรื่อง การออกแบบท่ารำ - เต้น วิชานาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรูปแบบชิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ ภาพรวมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความพร้อมเพรียงและจังหวะ ความคิดสร้างสรรค์ ความสวยงามของท่ารำ - เต้น หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนความร่วมมือและความตั้งใจ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิยะดา ลาสอน (2552: 93-94) ได้ศึกษาการพัฒนาผลการเรียนรู้เรื่อง ภาษาท่าและนาฏศัพท์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสาระนาฏศิลป์โดยใช้สื่อวีดิทัศน์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ มีความสามารถในการปฏิบัติภาษาท่าและนาฏศัพท์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก การจัดกิจกรรมการเรียนรูปแบบชิปปา ร่วมกับวีดิทัศน์ การใช้กิจกรรมการเรียนรูปแบบชิปปามาผสมผสานกับสื่อวีดิทัศน์ ในขั้นที่ 6 การปฏิบัติและการแสดงความรู้ ผู้สอนนำนักเรียนลงมือปฏิบัติท่ารำ - เต้น พร้อมกัน โดยผู้สอนจะเป็นผู้สาธิต และนักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติตาม ทำให้ผลสัมฤทธิ์การสอบภาคปฏิบัติ เรื่อง การออกแบบท่ารำ - เต้น วิชานาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ สุธีรา แก้วบุญเรือง (2555: 48) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสำเร็จในด้านความรู้ทักษะและสมรรถภาพด้านต่าง ๆ ของสมองหรือประสบการณ์ ที่ได้จากการเรียนรู้อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน การฝึกฝนหรือประสบการณ์ต่าง ๆ ของแต่ละบุคคลสามารถวัดได้ด้วยการทดสอบด้วยวิธีต่างๆ ในการใช้กิจกรรมการเรียนรูปแบบชิปปามาผสมผสานกับสื่อวีดิทัศน์ สามารถทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี สอดคล้องกับแนวคิดของ สการ์ตัน ศรีบุตดา (2557: 10) ได้กล่าวว่า วีดิทัศน์ หมายถึง วัสดุที่ใช้ทำการบันทึกหรือเก็บสัญญาณภาพและสัญญาณเสียงไว้ในรูปแบบเส้นแม่เหล็กที่ทำให้เกิดภาพเคลื่อนไหวประกอบเสียงปรากฏบนจอเครื่องรับได้เป็นภาพเคลื่อนไหวประกอบเสียงที่มีความสวยงามเหมือนธรรมชาติ ทำให้ผู้ดูเกิดการรับรู้และเรียนรู้ได้

3. ความพึงพอใจต่อการเรียนนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรูปแบบชิปปา ร่วมกับการใช้สื่อวีดิทัศน์ ภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ใน

ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านบรรยากาศ ในการเรียนการสอน ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นางนภัส พันธุ์วงค์ (2555: 119-121) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ CIPPA สารนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบซิปปา สารนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.24/81.94 ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.41 มีความเหมาะสมมาก ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบซิปปา สารนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเท่ากับ 0.6319 และนักเรียน มีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบซิปปา สารนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้สอนมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการปฏิบัติจริง และการฝึกปฏิบัติซ้ำๆ สอดคล้องกับแนวคิดของ วีระ ไทยพานิช (2551: 15) ได้กล่าวว่า การฝึก เป็นการกระทำซ้ำหรือการทำแบบฝึกหัดเพื่อพัฒนาทักษะ และการปฏิบัติ คือ การปฏิบัติจริงในสิ่งที่เรียนมาซึ่งการปฏิบัติย่อยๆ ก็จะเป็นการกระทำซ้ำๆ จุดมุ่งหมายสำคัญของการฝึกปฏิบัติซ้ำๆ เพื่อลงมือกระทำจริงและเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ทั้งนี้ ผู้สอนมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ ทำให้นักเรียนได้เห็นภาพและเสียง ในทุกขั้นตอนการปฏิบัติ เรื่อง การออกแบบท่ารำ - เต้น วิชานาฏศิลป์อย่างชัดเจน สอดคล้องกับแนวคิดของ สุวัฒน์ ธรรมสุนทร (2561: Online) กล่าวถึง ลักษณะของวีดิทัศน์ จุดเด่นของวีดิทัศน์ที่ได้เปรียบสื่อชนิดอื่นๆ ได้แก่ เป็นสื่อที่สามารถเห็นได้ทั้งภาพ และฟังเสียง มีความคงที่ของเนื้อหา เสนอเป็นภาพเคลื่อนไหวที่แสดงความต่อเนื่องของการกระทำ ใช้ได้ทั้งผู้ชมทั้งที่เป็นกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ เสนอได้ทั้งภาพจริงและกราฟิกต่าง ๆ จากเหตุผลดังกล่าวทำให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจต่อการเรียนนาฏศิลป์โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์

ข้อเสนอแนะ

ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชานาฏศิลป์ เรื่อง การออกแบบท่ารำ - เต้น ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยนำผลที่ได้มาเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชานาฏศิลป์ เรื่อง การออกแบบท่ารำ - เต้น ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1. การใช้สื่อวีดิทัศน์การเรียนการสอน ควรหาสื่อที่สอดคล้องกับเนื้อหาและไม่ยาวเกินไป ซึ่งเวลาในการจัดกิจกรรมควรเป็นช่วงเวลาคาบการเรียนการสอนเพื่อให้เวลาเรียนทันตามแผนของภาคการศึกษา

2. ครูควรมีการสนับสนุนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพราะนักเรียนสามารถเห็นได้ทั้งภาพและฟังเสียงมีความคงที่ของเนื้อหา

3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ แต่มีข้อที่ควรคำนึงถึงคือ เรื่องเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละขั้นตอน ซึ่งในบางครั้งใช้ เวลาในการจัดกิจกรรมเกินเวลาที่กำหนด ดังนั้นในการจัดกิจกรรมจึงต้องควบคุมเวลาให้เหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสาน ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติ เรื่อง การออกแบบทำร่ำ - ต้น

2. ควรมีการพัฒนาแบบแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ในระดับชั้นประถมศึกษา เช่น สังคม ภาษาไทย การงานอาชีพและเทคโนโลยีสารสนเทศ คณิตศาสตร์ เป็นต้น

3. ควรมีการขยายผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์เพื่อไปประยุกต์ใช้กับทักษะปฏิบัติในวิชานาฏศิลป์ สามารถแสดงท่าทางภาษาท่านาฏยศัพท์พื้นฐาน การสร้างสรรค์การเคลื่อนไหวและการแสดงนาฏศิลป์ และการแสดงละครต่างๆ ถ่ายทอดลีลาหรืออารมณ์ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลวรรณ ตังชนกานนท์. (2557). การวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2551). คู่มือการพัฒนาความสามารถในการสร้างเครื่องมือประเมินภาคปฏิบัติ (Performance Assessment). กรุงเทพมหานคร.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2543). เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: อรุณการพิมพ์.
- จันทิมา เมยประโคน. (2555). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจในการเรียนวิชาศิลปะ เรื่อง การสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ 4 MAT. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จารุณี ชวงษ์वाल. (2558). การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์ไทยในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปะการแสดงศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชัยฤทธิ์ ศิลาดเดช. (2545). คู่มือการเขียนแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพมหานคร: แม็ค
- ชนาธิป พรกุล. (2555). การสอนกระบวนการคิด: ทฤษฎีและการนำไปใช้. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชวลิต ชูกำแพง. (2553). การวิจัยหลักสูตรและการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชวาล แพร์ตกุล. (2552). เทคนิคการวัดผล. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์วิฑูรย์การปก.
- ฐานันท์ ตั้งรุจิกุล. (2555). การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนด้วยโปรแกรม Lecture Maker 2.0. สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ณรงค์ สมพงษ์. (2535). สื่อเพื่องานส่งเสริมเผยแพร่. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์
- ณัฐกร สงคราม. (2553). การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อการเรียนรู้ Multimedia for Learning: Design & Development. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐสินี ภาณุสานต์. (2553). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจการจากเรียนการสอนออนไลน์ในเวลาเดียวกัน วิชาพื้นฐานศิลปะ เรื่อง ทักษะการบรรเลงดนตรีประเภทขลุ่ย รีคอร์ดเดอร์. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ถวัลย์ มาตจรัส และวรรณิ์ สมานสารกิจ. (2547). นวัตกรรมการศึกษา ชุดเอกสารประกอบการสอนนาฏศิลป์ไทย. กรุงเทพมหานคร: ธารอักษร.

- ทิตนา แคมมณี. (2543). 14 วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ. กรุงเทพมหานคร: บริษัทเท็กซ์แอนด์เจอร์นัลพับลิเคชั่น จำกัด.
- ทิตนา แคมมณี. (2550). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2553). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2555). ศาสตร์การสอน. พิมพ์ครั้งที่ 15. กรุงเทพมหานคร: บริษัทด้านสุทธาการพิมพ์.
- ธีราภรณ์ พลายน้อย. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อการพูดภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาภาษาอังกฤษคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- นริศรา คณานันท์. (2555). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องบทประยุกต์ความคงทนในการเรียนรู้และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นงนภัส พันธุ์วงศ์. (2555). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ CIPPA สารนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นันทา น้อยนิตย์. (2557). การจัดการความรู้ (KM) ด้านการเรียนการสอน เรื่อง เทคนิคการสอนที่เน้นความสุขของผู้เรียนเป็นสำคัญ. นครปฐม: วิทยาลัยนาฏศิลป์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2546). การพัฒนาการทำวิทยานิพนธ์. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: ชมรมเด็ก.
- บุญธรรม กิจปรีดาภิสุทธิ์. (2547). ระเบียบวิธีวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: จามจุรีโปรดักท์.
- ประนอม เมตตาวาสี. (2555). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์และเจตคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรื่องระบบจำนวนเต็มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือด้วยเทคนิค TGT กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบ 4 MAT วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประวิต เอราวรรณ์. (2552). พื้นฐานการวิจัยการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กทม: ประสานการพิมพ์.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2549). จิตวิทยาการบริหารบุคคล. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี.
- ปัทมณีย์ เมฆศรีสุวรรณ. (2555). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการจำ และเจตคติต่อการเรียนนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญากับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ปิติมนัส บรรลือ. (2554). **โครงการวิจัยและพัฒนาสื่อวีดิทัศน์ปลุกจิตสำนึกรักบ้านเกิด ชุมชนตลาดเก่าศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม**. รายงานวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ปิยะदनัย วิเคียน. (2559). **ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับวีดิทัศน์**. (Online). <https://krupiyadanai.Wordpress.com>, 27 กรกฎาคม 2559.
- พิสนุ ฟองศรี. (2549). **วิจัยทางการศึกษา “แนวคิดทฤษฎี”**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: เทียมฟ้า การพิมพ์.
- พงศ์ศักดิ์ บัวจะมะ. (2555). **การพัฒนาวีดิทัศน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมความมีจิตสาธารณะของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี**.
- ไพฑูริย์ เข้มแข็ง. (2557). **การจัดการความรู้ (KM) ด้านการเรียนการสอน เรื่อง เทคนิคการสอน ที่เน้นความสุขของผู้เรียนเป็นสำคัญ**. นครปฐม: วิทยาลัยนาฏศิลป์.
- ไพโรจน์ คะเชนทร์. (2556). **เอกสารประกอบการสอน เรื่อง การสอนนาฏศิลป์**. ม.ป.ท. (อัสสัมชัญ).
_____. (ม.ป.ป.). **เอกสารประกอบการสอน เรื่อง เจตคติ**. ม.ป.ท. (อัสสัมชัญ).
- ไพโรจน์ ตีรณนากุล. (2528). **ไมโครคอมพิวเตอร์ประยุกต์ทางการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ลักษณ์.
- มะลิวัลย์ ปัทมะ. (2551). **การพัฒนาเจตคติและความสามารถทางนาฏศิลป์ไทยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เทคนิคแม่แบบผสมผสาน การวิจัยเชิงทดลองแบบอนุกรมเวลา**. วารสารครุศาสตร์, 4 (1), 525.
- มยุรี ลิ้มรัตนพันธ์. (2556). **การพัฒนาแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวิส กลุ่มสาระ การเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ เรื่อง ฟ้อนร้อยเอ็ดเพชรงาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2536). **เอกสารการสอนชุดความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวิทยุโทรทัศน์ (หน่วยที่ 1 – 7)**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ระพีพันธ์ โพธิ์ศรี. (2554). **หลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้**. อุดรดิตถ์: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- รัตนา พรหมภาพ. (2551). **ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ในหลักสูตรของภาควิชา การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เรณู โกศินานนท์. (2535). **รำไทย(ฉบับปรับปรุง)**. กรุงเทพมหานคร: องค์การค้ำของครูสภา.
- เรณู โกศินานนท์. (2548). **นาฏศิลป์**. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- วสันต์ อดิศักดิ์. (2533). **การผลิตรายการโทรทัศน์การศึกษาและการฝึกอบรม**. กรุงเทพมหานคร: โอเอสพริ้นติ้งเฮาส์.
- วัลลภ รัฐนัตรานนท์. (2557). **เทคนิควิจัยทางสังคมศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี. (2556). **องค์ความรู้เทคนิคการสอนนาฏศิลป์ไทย**. (Online). http://cdasp72000.blogspot.com/2013/05/blog-post_30.html, 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2556.

- วิยะดา ลาสอน. (2552). การพัฒนาผลการเรียนรู้ เรื่องภาษาท่าและนาฏยศัพท์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ โดยใช้สื่อวีดิทัศน์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิรัช วรรณรัตน์. (2558). หลักและวิธีการสอบวัด. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, 1 (2).
- วิวัฒน์ เพชรศรี. (2552). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ของผู้เรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2. ดุษฎีนิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต, สาขาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วีระ ไทยพานิช. (2551). 57 วิธีสอน. กรุงเทพมหานคร: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศรัณู ตติยากิตติ. (2544). การศึกษาเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อของเล่น. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาจิตวิทยาการแนะแนว. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศรีเวียง จิวพัฒนกุล. (2557). การจัดการความรู้ (KM) ด้านการเรียนการสอน เรื่อง เทคนิคการสอนที่เน้นความสุขของผู้เรียนเป็นสำคัญ. นครปฐม: วิทยาลัยนาฏศิลป์.
- สภารัตน์ ศรีบุตดา. (2557). การพัฒนาบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง บายศรีปากชามกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านไผ่ ประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สถาบันทดสอบการศึกษาแห่งชาติ. (2558). รายงานผลการสอบ O – NET ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (อัดสำเนา).
- สมนึก ภัททิยธนี. (2546). การวัดผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กทม. สิ้นธุ์: ประสานการพิมพ์.
- _____ (2551). การวัดผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 6. กทม. สิ้นธุ์: โรงพิมพ์ประสานการพิมพ์.
- _____ (2553). การวัดผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 7. กทม. สิ้นธุ์: โรงพิมพ์ประสานการพิมพ์.
- สาโรช ไสยสมบัติ. (2534). ความพึงพอใจในการทำงานของครูอาจารย์ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด. กรุงเทพมหานคร.
- สมภพ ปูไทย. (2550). การสร้างแบบประเมินภาคปฏิบัติกิจกรรมศิลปะการวาดภาพระบายสี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา การวัดผลการศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมโภชน อเนกสุข. (2553). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 4) ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมยศ ต่ายแก้ว. (2542). การสอนแบบฝึกปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- สมรภูมิ ขวัญคุ้ม. (2530). ความพึงพอใจของบุคลากรมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีต่อการจัดสวัสดิการภายในมหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สมัคร อยู่ลอง. (2556). การพัฒนาวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ด้วยตัวเอง เรื่อง การเป็นผู้ดำเนินรายการและวิทยากรรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2544). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2547). **รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ**. กรุงเทพมหานคร: ดับบริวจพรีอเพอดี.
- สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม. (2557). **ความต้องการความคาดหวัง และความพึงพอใจของผู้รับบริการศูนย์บริการร่วมกระทรวงยุติธรรม**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม.
- สำเริง บุญเรืองรัตน์. (2549). **การวัดและประเมินผลการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา.
- สุนทร สิ้นพานนท์. (2552). **นวัตกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: เทคนิคрінดิง.
- สุเทพ พานิชพันธุ์. (2541). **ความพึงพอใจของเกษตรกรในการเข้าร่วมโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตรจังหวัดอุบลราชธานี**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- สุธามาศ คชรัตน์. (2549). **ความพึงพอใจของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษต่อการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชาภาษาอังกฤษ**. รายงานวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สุธีรา แก้วบุญเรือง. (2555). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์เรื่องกำหนดการเชิงเส้นการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์และความพึงพอใจต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการสอนโดยใช้สื่อโปรแกรม GSP กับการสอนปกติ**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุภกิจ โสทัต. (2558). **การวัดและประเมินผลการศึกษา Educational Measurement**. นนทบุรี: บริษัทปัญญาพรินติ้งกรุ๊ป จำกัด.
- สมิตร เทพวงษ์. (2541). **นาฏศิลป์ไทย: นาฏศิลป์สำหรับครูประถมศึกษา - อุดมศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โอเอสพริ้นติ้งเฮาส์.
- สุรียา เทพิน ศักรินทร์ หงส์ตันาวรกิจ และคณะ. (2558). **การพัฒนาสื่อวีดิทัศน์ วิชาแกะสลักเชิงธุรกิจ เพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน**. รายงานวิจัย. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- สุรจิรา บุญเลิศ. (2556). **การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยบทปฏิบัติการทดลองเสมือนจริง เรื่องสารละลายกรดและเบส**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุวัฒน์ ธรรมสุนทร. (2560). **สื่อวีดิทัศน์ละครรายการโทรทัศน์ (Online)**. <http://mediathailand.com>, 15 กุมภาพันธ์ 2561.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2545). **19 วิธีจัดการเรียนรู้: เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.
- อนันต์ธนา อังกินันท์ และเกื้อกุล คุปรัตน์. (2541). **สื่อสารมวลชนและการประชาสัมพันธ์เพื่อการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- อภิญา ยะนะโชติ. (2556). การเปรียบเทียบความรู้สึกเชิงจำนวนการคิดวิเคราะห์ เจตคติต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา โดยการใช้สื่อประสม และเกมประกอบการสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อ้อยทิพย์ ยะไวทย์. (2555). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการจำและเจตคติต่อการเรียน นาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อัมภรณ์ พิภพพรรณ. (2556). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ ทักษะปฏิบัติ และเจตคติต่อการเรียน สารนาฏศิลป์ เรื่อง พื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2553). หลักการสอน (ฉบับปรับปรุง). พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- อุดร ธรรมานุสรณ์. (2561). การพัฒนาผู้เรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้ฐานกิจกรรม. อุดรธานี: (อัตสำเนา).
- Bloom, Benjamin A. (1956). *Taxonomy of Education Objective Handbook I: Cognitive Domain*. New York: David Mc Kay Company.
- Bloom, Benjamins. (1976). *Human Characteristics and School Learning*. New York: McGraw-Hill Book Company.
- Cohen, J. (1960). A coefficient of agreement for nominal scales. *Educational and Psychological Measurement*. 20(1).
- Likert, Rensis. (1967). *The Method of Constructing and Attitude Scale*. In Reading in Fishbein, M (Ed.), *Attitude Theory and Measurement* (pp. 90-95). New York: Wiley & Son.
- Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). *On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity*. *Dutch Journal of Educational Research*, 2, 49-60.
- Skinner, B.F. (1972). *Beyond Freedom and Dignity*. New York: Alfred A. Knopf.
- Ward, Christopher J. (2009). *Musical Exploration Using ICT in the Middle and Secondary School Classroom*. *Dissertation Abstracts International*. 27 (2).
- Wilson, James W. (1971). *Evaluation of Learning in Secondary School Mathematics in Handbook on Formative and Summative Evaluation of Student Learning*. U.S.A., McGraw-Hill.

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. นางสาวชุติมา ศิริประภา ตำแหน่ง ครูชำนาญการ
สถานที่ทำงาน โรงเรียนนวมินทราชูทิศ ทักษิณ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทัศนียา คัญทะชา ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
3. อาจารย์ ดร.กุลพัฒน์ ยิ่งดำนูน ตำแหน่ง อาจารย์
สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

ที่ ศธ ๐๕๖๐.๐๓/๐๒๐

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐

99 ธันวาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์บุคคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนวมินทราชูทิศ ทักษิณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

๒. เครื่องมือวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชานาฏศิลป์ เรื่อง การออกแบบท่ารำ-เดิน ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยนายวันจักรี โชติรัตน์ รหัส ๕๗๖๑๙๑๑๐๑๙ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชานาฏศิลป์ เรื่อง การออกแบบท่ารำ-เดิน ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖” โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. อาจารย์ ดร.มนตรี เด่นดวง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
๒. อาจารย์ ดร.ปริดา เบญจการ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้วเห็นว่า นางชุตินา ศิริประภา (ครูชำนาญการ) ซึ่งเป็นบุคลากรในสังกัดของท่านและเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องคุณภาพเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาดังกล่าวข้างต้น รายละเอียดดังสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร. รุ่งปนพัฒน์ ปรัชญาเมธีธรรม)

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

งานบัณฑิตศึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๗๔๓๓ ๖๙๔๘ <http://bundit.skru.ac.th>

ผู้ประสานงาน : นายวันจักรี โชติรัตน์ โทร ๐๙ ๒๘๕๒ ๖๐๙๕

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ตามที่สำนักส่งเสริมวิชาและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าพเจ้าเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยของ นายวันจักรี โชติรัตน์ รหัส ๕๗G๑๙๑๑๐๑๙ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชานาฏศิลป์ เรื่อง การออกแบบท่ารำ-เต้น ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปป่าร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖” นั้น ข้าพเจ้าทราบบรายละเอียดดังกล่าวแล้วและพิจารณา ดังนี้

- ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยได้
- ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

(ลงชื่อ).....

(..... กง..... กง.....)

ตำแหน่ง.....

หน่วยงาน.....

(กรุณาส่งแบบตอบรับคืนนักศึกษาพร้อมผลการประเมินเครื่องมือวิจัย)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน งานบัณฑิตศึกษา โทร. ๑๖๘๘

ที่ สนส. ๒๑๐ วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทัศนียา คัญทะชา

ด้วยนายวันจักรี โชติรัตน์ รหัส ๕๗G๑๙๑๑๐๑๙ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชานาฏศิลป์ เรื่อง การออกแบบท่ารำ-เต้น ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖” โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. อาจารย์ ดร.มนตรี เต็นดวง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
๒. อาจารย์ ดร.ปริดา เบ็ญการ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องคุณภาพเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาดังกล่าวข้างต้น พร้อมกันนี้ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนได้แนบเครื่องมือวิจัยและแบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยมาด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ จะขอบคุณยิ่ง

(ดร.รฐปนพัฒน์ ปรัชญาเมธีธรรม)

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ตามที่สำนักส่งเสริมวิชาและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าพเจ้าเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยของ นายวันจักรี โชติรัตน์ รหัส ๕๗G๑๙๑๑๐๑๙ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชานาฏศิลป์ เรื่อง การออกแบบท่ารำ-เต้น ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖” นั้น ข้าพเจ้าทราบรายละเอียดดังกล่าวแล้วและพิจารณา ดังนี้

- ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยได้
- ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

(ลงชื่อ).....

(นายชัชวาล ดิษฐพันธ์)

ตำแหน่ง.....

หน่วยงาน..... คณะศิลปศาสตรบัณฑิต มทร.สงขลา

(กรุณาส่งแบบตอบรับคืนนักศึกษาพร้อมผลการประเมินเครื่องมือวิจัย)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน งานบัณฑิตศึกษา โทร. ๑๖๘๘

ที่ สนส ๒๑๑

วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน อาจารย์ ดร.กฤษภัทร ยิ่งคำนุ่น

ด้วยนายวันจักรี โชติรัตน์ รหัส ๕๗G๑๙๑๑๐๑๙ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชานาฏศิลป์ เรื่อง การออกแบบท่ารำ-เดิน ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖” โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. อาจารย์ ดร.มนตรี เด่นดวง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
๒. อาจารย์ ดร.ปรีดี เบ็ญคาร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องคุณภาพเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาดังกล่าวข้างต้น พร้อมกันนี้ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนได้แนบเครื่องมือวิจัยและแบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยมาด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ จะขอบคุณยิ่ง

(ดร.ธูปนพัฒน์ ปรัชญาเมธีธรรม)

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ตามที่สำนักส่งเสริมวิชาและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าพเจ้าเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยของ นายวันจักรี โชติรัตน์ รหัส ๕๗G๑๙๑๑๐๑๙ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชานาฏศิลป์ เรื่อง การออกแบบท่ารำ-เต้น ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖” นั้น ข้าพเจ้าทราบรายละเอียดดังกล่าวแล้วและพิจารณา ดังนี้

- ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยได้
- ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

(ลงชื่อ).....

(ดร. กल्पวัฒน์ ยิ่งอำนาจ)

ตำแหน่ง.....

อาจารย์

หน่วยงาน.....

มจร. สงขลา

(กรุณาส่งแบบตอบรับคืนนักศึกษาพร้อมผลการประเมินเครื่องมือวิจัย)

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์

ที่ ศธ ๐๕๖๐.๐๓/ ๖ ๐๐๓

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐

(ก) มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนจ้อยฮั่ว จังหวัดปัตตานี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามการวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชานาฏศิลป์ เรื่อง การออกแบบท่ารำ-เดิน ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบชิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. แบบตอบรับการเข้าเก็บข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นายวันจักรี โชติรัตน์ รหัส ๕๗๖๑๙๑๑๐๑๙ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชานาฏศิลป์ เรื่อง การออกแบบท่ารำ-เดิน ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบชิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖” โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. อาจารย์ ดร.มนตรี เต็นดวง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
๒. อาจารย์ ดร.ปรีดา เบ็ญกาญจน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาดังกล่าวสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จึงขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล รายละเอียดดังสิ่งที่ส่งมาด้วย เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ดร.รณนัทน์ ปรัชญาเมธีธรรม)
ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ตามที่สำนักส่งเสริมวิชาและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าพเจ้าเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยของ นายวันจักรี โชติรัตน์ รหัส ๕๗๐๑๙๑๑๐๑๙ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชานาฏศิลป์ เรื่อง การออกแบบท่ารำ-เต้น ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖” นั้น ข้าพเจ้าทราบรายละเอียดดังกล่าวแล้วและพิจารณา ดังนี้

- ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยได้
- ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

(ลงชื่อ)

(นางสาวสกลา ศีธรรม นิ่มกร

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน

หน่วยงาน ร.ร. ๑๕๐๖๖

(กรุณาส่งแบบตอบรับคืนนักศึกษาพร้อมผลการประเมินเครื่องมือวิจัย)

ภาคผนวก ง
การหาคุณภาพเครื่องมือ

สรุปผลการพิจารณาความสอดคล้อง แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ วิชา นาฏศิลป์
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์

ตาราง 11 แผนการสอนที่ 1 เรื่อง การประดิษฐ์ท่าทางประกอบการแสดง

องค์ประกอบของแผน	ผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	\bar{X}	ความหมาย	ผลการพิจารณา	
	1	2	3					
1. ชื่อเรื่องที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
2. จุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
3. สาระสำคัญที่ผู้เรียนจะได้รับ	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
4. สาระการเรียนรู้ที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้	5	4	4	13	4.33	เหมาะสมมาก	ใช้ได้	
5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
7. คำถามสำคัญที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้	5	4	3	12	4.00	เหมาะสมมาก	ใช้ได้	
8. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์								
8.1 รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้มีขั้นตอน ตามรูปแบบ ซิปปา	7	5	5	3	13	4.33	เหมาะสมมาก	ใช้ได้
8.2 ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายเนื้อหา หรือทบทวนบทเรียน	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
8.3 นักเรียนได้มีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กันในกลุ่ม	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
8.4 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม เพื่อให้นักเรียนทำกิจกรรม ท่องค์ความรู้ และระดมความคิดตามหัวข้อที่ครูกำหนดให้	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
8.5 นักเรียนในแต่ละกลุ่มได้มีโอกาสนำองค์ความรู้จากการค้นคว้ามาเสนอหน้าชั้นเรียน	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
8.6 ครูสรุปเนื้อหาองค์ความรู้ทั้งหมด หลังจากนักเรียนได้อภิปรายหน้าชั้นเรียน	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
8.7 ในกิจกรรมการสอน ครูได้เปิดวีดิทัศน์ เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาเสริมองค์ความรู้	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
9. สื่อการเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
10. การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
11. แหล่งการเรียนรู้	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
12. บันทึกผลหลังจัดการเรียนรู้	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
13. องค์ประกอบของแผนมีความครบถ้วนและมีความสอดคล้องกัน	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	

ตาราง 12 แผนการสอนที่ 2 เรื่อง ละครสร้างสรรค์

องค์ประกอบของแผน	ผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	\bar{X}	ความหมาย	ผลการพิจารณา	
	1	2	3					
1. ชื่อเรื่องที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
2. จุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
3. สาระสำคัญที่ผู้เรียนจะได้รับ	5	4	3	12	4.00	เหมาะสมมาก	ใช้ได้	
4. สาระการเรียนรู้ที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้	5	4	3	12	4.00	เหมาะสมมาก	ใช้ได้	
5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	5	5	3	13	4.33	เหมาะสมมาก	ใช้ได้	
6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
7. คำถามสำคัญที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้	5	5	3	13	4.33	เหมาะสมมาก	ใช้ได้	
8. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์								
8.1 รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้มีขั้นตอน ตามรูปแบบ ชิปปา	7	5	5	3	13	4.33	เหมาะสมมาก	ใช้ได้
8.2 ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายเนื้อหา หรือทบทวนบทเรียน	5	5	3	13	4.33	เหมาะสมมาก	ใช้ได้	
8.3 นักเรียนได้มีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กันในกลุ่ม	5	5	3	13	4.33	เหมาะสมมาก	ใช้ได้	
8.4 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเพื่อให้นักเรียนทำกิจกรรม หอองค์ความรู้ และระดมความคิดตามหัวข้อที่ครูกำหนดให้	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
8.5 นักเรียนในแต่ละกลุ่มได้มีโอกาสนำองค์ความรู้จากการค้นคว้ามาเสนอหน้าชั้นเรียน	5	5	3	13	4.33	เหมาะสมมาก	ใช้ได้	
8.6 ครูสรุปเนื้อหาองค์ความรู้ทั้งหมดหลังจากนักเรียนได้อภิปรายหน้าชั้นเรียน	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
8.7 ในกิจกรรมการสอน ครูได้เปิดวีดิทัศน์เพื่อให้นักเรียน ได้ศึกษาเสริมองค์ความรู้	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
9. สื่อการเรียนรู้	5	5	3	13	4.33	เหมาะสมมาก	ใช้ได้	
10. การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้	5	5	3	13	4.33	เหมาะสมมาก	ใช้ได้	
11. แหล่งการเรียนรู้	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
12. บันทึกผลหลังจัดการเรียนรู้	5	4	4	13	4.33	เหมาะสมมาก	ใช้ได้	
13. องค์ประกอบของแผนมีความครบถ้วนและมีความสอดคล้องกัน	5	5	3	13	4.33	เหมาะสมมาก	ใช้ได้	

ตาราง 13 แผนการสอนที่ 3 เรื่อง ลีลา นาฏยศัพท์

องค์ประกอบของแผน	ผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	\bar{X}	ความหมาย	ผลการพิจารณา	
	1	2	3					
1. ชื่อเรื่องที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
2. จุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
3. สารสำคัญที่ผู้เรียนจะได้รับ	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
4. สารการเรียนรู้ที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	5	4	4	13	4.33	เหมาะสมมาก	ใช้ได้	
6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
7. คำถามสำคัญที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
8. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์								
8.1 รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้มีขั้นตอน ตามรูปแบบ ซิปปา	7	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้
8.2 ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายเนื้อหา หรือทบทวนบทเรียน	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
8.3 นักเรียนได้มีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กันในกลุ่ม	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
8.4 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม เพื่อให้ นักเรียนทำกิจกรรมหาคำความรู้ และระดมความคิดตามหัวข้อที่ครูกำหนดให้	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
8.5 นักเรียนในแต่ละกลุ่มได้มีโอกาสนำองค์ความรู้จากการค้นคว้ามาเสนอหน้าชั้นเรียน	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
8.6 ครูสรุปเนื้อหาองค์ความรู้ทั้งหมด หลังจากนักเรียนได้อภิปรายหน้าชั้นเรียน	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
8.7 ในกิจกรรมการสอน ครูได้เปิดวีดิทัศน์ เพื่อให้ให้นักเรียนได้ศึกษาเสริมองค์ความรู้	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
8.8 นักเรียนได้ทำกิจกรรมฝึกปฏิบัติทำร่วมกับครูผู้สอน	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
9. สื่อการเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
10. การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
11. แหล่งการเรียนรู้	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
12. บันทึกผลหลังจัดการเรียนรู้	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
13. องค์ประกอบของแผนมีความครบถ้วนและมีความสอดคล้องกัน	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	

ตาราง 14 แผนการสอนที่ 4 เรื่อง ลีลาการเต้น

องค์ประกอบของแผน	ผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	\bar{X}	ความหมาย	ผลการพิจารณา	
	1	2	3					
1. ชื่อเรื่องที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
2. จุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
3. สารสำคัญที่ผู้เรียนจะได้รับ	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
4. สารการเรียนรู้ที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	5	5	3	13	4.33	เหมาะสมมาก	ใช้ได้	
6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
7. คำถามสำคัญที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
8. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์								
8.1 รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้มีขั้นตอน ตามรูปแบบ ซิปปา	7	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้
8.2 ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายเนื้อหาหรือทบทวนบทเรียน	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
8.3 นักเรียนได้มีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กันในกลุ่ม	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
8.4 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม เพื่อให้นักเรียนทำกิจกรรม หาคำถาม และระดมความคิดตามหัวข้อที่ครูกำหนดให้	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
8.5 นักเรียนในแต่ละกลุ่มได้มีโอกาสนำองค์ความรู้จากการค้นคว้ามาเสนอหน้าชั้นเรียน	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
8.6 ครูสรุปเนื้อหาองค์ความรู้ทั้งหมด หลังจากนักเรียนได้อภิปรายหน้าชั้นเรียน	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
8.7 ในกิจกรรมการสอน ครูได้เปิดวีดิทัศน์ เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาเสริมองค์ความรู้	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
8.8 นักเรียนได้ทำกิจกรรมฝึกปฏิบัติทำร่วมกับครูผู้สอน	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
8.9 ครูให้นักเรียนออกแบบสร้างสรรค์ท่าเต้นในกลุ่ม	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
9. สื่อการเรียนรู้	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
10. การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
11. แหล่งการเรียนรู้	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
12. บันทึกผลหลังจัดการเรียนรู้	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
13. องค์ประกอบของแผนมีความครบถ้วนและมีความสอดคล้องกัน	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	

ตาราง 15 แผนการสอนที่ 5 เรื่อง ลีลาร่างมาตรฐาน

องค์ประกอบของแผน	ผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	\bar{X}	ความหมาย	ผลการพิจารณา
	1	2	3				
1. ชื่อเรื่องที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้
2. จุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้
3. สารสำคัญที่ผู้เรียนจะได้รับ	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้
4. สารการเรียนรู้ที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้
5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	5	5	3	13	4.33	เหมาะสมมาก	ใช้ได้
6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้
7. คำถามสำคัญที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้
8. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์							
8.1 รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้มี 7 ขั้นตอน ตามรูปแบบ ซิปปา	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้
8.2 ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายเนื้อหา หรือทบทวนบทเรียน	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้
8.3 นักเรียนได้มีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กันในกลุ่ม	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้
8.4 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม เพื่อให้นักเรียนทำกิจกรรมหาคำความรู้ และระดมความคิดตามหัวข้อที่ครูกำหนดให้	5	5	3	13	4.33	เหมาะสมมาก	ใช้ได้
8.5 นักเรียนในแต่ละกลุ่มได้มีโอกาสนำองค์ความรู้จากการค้นคว้ามาเสนอหน้าชั้นเรียน	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้
8.6 ครูสรุปเนื้อหาองค์ความรู้ทั้งหมด หลังจากนักเรียนได้อภิปรายหน้าชั้นเรียน	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้
8.7 ในกิจกรรมการสอน ครูได้เปิดวีดิทัศน์เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาเสริมองค์ความรู้	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้
8.8 นักเรียนได้ทำกิจกรรมฝึกปฏิบัติทำ ำมาตรฐานกับครูผู้สอน	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้
8.9 นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติทำรำด้วยตัวเอง หลังจากที่ได้ถ่ายทอดทำรำให้	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้
9. สื่อการเรียนรู้	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้
10. การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้
11. แหล่งการเรียนรู้	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้
12. บันทึกผลหลังจัดการเรียนรู้	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้
13. องค์ประกอบของแผนมีความครบถ้วนและมีความสอดคล้องกัน	5	5	3	13	4.33	เหมาะสมมาก	ใช้ได้

ตาราง 16 แผนการสอนที่ 6 เรื่อง ออกแบบละคร

องค์ประกอบของแผน	ผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	\bar{X}	ความหมาย	ผลการพิจารณา
	1	2	3				
1. ชื่อเรื่องที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้
2. จุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้
3. สารระสำคัญที่ผู้เรียนจะได้รับ	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้
4. สารระการเรียนรู้ที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้
5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	5	4	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้
6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้
7. คำถามสำคัญที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้
8. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์							
8.1 รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้มี 7 ขั้นตอนตามรูปแบบ ชิปปา	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้
8.2 ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายเนื้อหาหรือทบทวนบทเรียน	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้
8.3 นักเรียนได้มีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กันในกลุ่ม	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้
8.4 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม เพื่อให้นักเรียนทำกิจกรรม หอองค์ความรู้ และระดมความคิดตามหัวข้อที่ครูกำหนดให้	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้
8.5 นักเรียนในแต่ละกลุ่มได้มีโอกาสนำองค์ความรู้จากการค้นคว้ามาเสนอหน้าชั้นเรียน	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้
8.6 ครูสรุปเนื้อหาองค์ความรู้ทั้งหมดหลังจากนักเรียนได้อภิปรายหน้าชั้นเรียน	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้
8.7 ในกิจกรรมการสอน ครูได้เปิดวีดิทัศน์เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาเสริมองค์ความรู้	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้
8.8 นักเรียนได้ทำกิจกรรมออกแบบละครสั้น ๆ อย่างสร้างสรรค์	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้
9. สื่อการเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้
10. การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้
11. แหล่งการเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้
12. บันทึกผลหลังจัดการเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้
13. องค์ประกอบของแผนมีความครบถ้วนและมีความสอดคล้องกัน	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้

ตาราง 17 แผนการสอนที่ 7 เรื่อง ออกท่าเต้น

องค์ประกอบของแผน	ผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	\bar{X}	ความหมาย	ผลการ พิจารณา	
	1	2	3					
1. ชื่อเรื่องที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
2. จุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
3. สารสำคัญที่ผู้เรียนจะได้รับ	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
4. สารการเรียนรู้ที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
7. คำถามสำคัญที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
8. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์								
8.1 รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้มีขั้นตอน ตามรูปแบบซิปปา	7	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้
8.2 ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายเนื้อหาหรือทบทวนบทเรียน	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
8.3 นักเรียนได้มีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กันในกลุ่ม	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
8.4 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเพื่อให้นักเรียนทำกิจกรรมหาองค์ความรู้ และระดมความคิดตามหัวข้อที่ครูกำหนดให้	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
8.5 นักเรียนในแต่ละกลุ่มได้มีโอกาสนำเสนอองค์ความรู้จากการค้นคว้ามาเสนอหน้าชั้นเรียน	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
8.6 ครูสรุปเนื้อหาองค์ความรู้ทั้งหมดหลังจากนักเรียนได้อภิปรายหน้าชั้นเรียน	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
8.7 ในกิจกรรมการสอน ครูได้เปิดวีดิทัศน์เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาเสริมองค์ความรู้	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
8.8 นักเรียนได้ทำกิจกรรมออกแบบท่าเต้นอย่างสร้างสรรค์ในกลุ่ม	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
9. สื่อการเรียนรู้	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
10. การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
11. แหล่งการเรียนรู้	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
12. บันทึกผลหลังจัดการเรียนรู้	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	
13. องค์ประกอบของแผนมีความครบถ้วนและมีความสอดคล้องกัน	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	ใช้ได้	

ตาราง 18 แบบประเมินความเหมาะสมข้อสอบกับตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC	ผลการพิจารณา
		1	2	3			
ศ 3.1 ป.6/1 1. อธิบายหลักการประดิษฐ์ทำ ประกอบเพลง	1	+1	+1	+1	3	1.00	คัดเลือกไว้
	2	+1	+1	+1	3	1.00	คัดเลือกไว้
	3	+1	+1	+1	3	1.00	คัดเลือกไว้
	4	+1	+1	+1	3	1.00	คัดเลือกไว้
	5	+1	+1	+1	3	1.00	คัดเลือกไว้
	6	+1	+1	+1	3	1.00	คัดเลือกไว้
ศ 3.1 ป.6/1 ป.6/3 และ ป.6/4 1. อธิบายหลักการออกแบบ องค์ประกอบละคร	7	+1	+1	+1	3	1.00	คัดเลือกไว้
	8	+1	+1	+1	3	1.00	คัดเลือกไว้
	9	+1	+1	+1	3	1.00	คัดเลือกไว้
	10	+1	+1	+1	3	1.00	คัดเลือกไว้
ศ 3.1 ป.6/1 และ ป.6/3 1. อธิบายความหมาย ประเภท ประโยชน์ 2. ปฏิบัติทำนาฏยศัพท์	11	+1	+1	+1	3	1.00	คัดเลือกไว้
	12	+1	+1	+1	3	1.00	คัดเลือกไว้
	13	+1	+1	+1	3	1.00	คัดเลือกไว้
	14	+1	+1	+1	3	1.00	คัดเลือกไว้
ศ 3.1 ป.6/1 และ ป.6/3 1. อธิบายความหมาย ประวัติ ประเภท ประโยชน์ 2. สามารถออกแบบทำเต็นท์ใน ขั้นพื้นฐาน	15	+1	+1	+1	3	1.00	คัดเลือกไว้
	16	+1	+1	+1	3	1.00	คัดเลือกไว้
	17	+1	+1	+1	3	1.00	คัดเลือกไว้
	18	+1	+1	+1	3	1.00	คัดเลือกไว้
ศ 3.1 ป.6/1 และ ป.6/3 1. สามารถปฏิบัติร่างมาตรฐาน ได้	19	+1	+1	+1	3	1.00	คัดเลือกไว้
	20	+1	+1	+1	3	1.00	คัดเลือกไว้
	21	+1	+1	+1	3	1.00	คัดเลือกไว้
ศ 3.1 ป.6/1 และ ป.6/3 1. สามารถออกแบบละครได้ อย่างสร้างสรรค์	22	+1	+1	+1	3	1.00	คัดเลือกไว้
	23	+1	+1	+1	3	1.00	คัดเลือกไว้
	24	+1	+1	+1	3	1.00	คัดเลือกไว้
	25	+1	+1	+1	3	1.00	คัดเลือกไว้
ศ 3.1 ป.6/1 และ ป.6/3 1. สามารถออกแบบทำเต็นท์ได้ อย่างสร้างสรรค์	26	+1	+1	+1	3	1.00	คัดเลือกไว้
	27	+1	+1	+1	3	1.00	คัดเลือกไว้
	28	+1	+1	+1	3	1.00	คัดเลือกไว้
	29	+1	+1	+1	3	1.00	คัดเลือกไว้
	30	+1	+1	+1	3	1.00	คัดเลือกไว้

ตาราง 19 สรุปผลการพิจารณาความสอดคล้อง แบบตรวจสอบความเหมาะสมของแบบวัดประเมินภาคปฏิบัติ เรื่อง การออกแบบท่ารำ – เต็ม วิชานาฏศิลป์

จุดประสงค์การเรียนรู้	ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน					ประเด็นการประเมิน			ΣR	IOC	ผลการพิจารณา	เกณฑ์การประเมิน			ΣR	IOC	ผลการพิจารณา
							ผู้เชี่ยวชาญ						ΣR	IOC	ผู้เชี่ยวชาญ			
		5	4	3	2	1	1	2	3	1	2	3						
ศ 3.1 ป.6/1 สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวโดยเน้นการถ่ายทอดลีลาหรืออารมณ์	1.ความพร้อมเพรียงและจังหวะ	การเคลื่อนไหวในการรำ-เต้น ถูกจังหวะ ตลอดทั้งเพลง	การเคลื่อนไหวในการรำ-เต้น ถูกจังหวะค่อนข้างมาก	การเคลื่อนไหวในการรำ-เต้น ถูกจังหวะปานกลาง	การเคลื่อนไหวในการรำ-เต้น ถูกจังหวะเป็นบางส่วน	การเคลื่อนไหวไม่มีความพร้อมและไม่ถูกจังหวะตลอดทั้งเพลง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	2.ความคิดสร้างสรรค์	มีความแปลกใหม่ของการออกแบบท่ารำ-เต้น การแปรแถวสอดคล้องกับเนื้อเพลงตลอดทั้งเพลง	มีความแปลกใหม่ของการออกแบบท่ารำ-เต้น การแปรแถวสอดคล้องกับเนื้อเพลงค่อนข้างมาก	มีความแปลกใหม่ของการออกแบบท่ารำ-เต้น การแปรแถวสอดคล้องกับเนื้อเพลงปานกลาง	มีความแปลกใหม่ของการออกแบบท่ารำ-เต้น ค่อนข้างน้อย การแปรแถววนวาย	ไม่มีความแปลกใหม่ของการออกแบบท่ารำ-เต้น ไม่มีความสอดคล้องกับเนื้อเพลง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	3.ความสวยงามของท่ารำ-เต้น	ลายท่ารำ-เต้นมีความโดดเด่น สื่อความหมายและสอดคล้องกับเนื้อเพลงได้ดีเยี่ยม	ลายท่ารำ-เต้นมีความโดดเด่น สื่อความหมายและสอดคล้องกับเนื้อเพลงได้ค่อนข้างมาก	ลายท่ารำ-เต้นสื่อความหมายและสอดคล้องกับเนื้อเพลงเป็นบางช่วง	ลายท่ารำ-เต้น ยังไม่มีความสอดคล้องกับเนื้อเพลง	ลายท่ารำ-เต้น ไม่มีความโดดเด่น สื่อความหมายไม่ถูกต้องกับเนื้อเพลง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	4.ความร่วมมือและความตั้งใจ	ทุกคนในกลุ่มแบ่งงานและหน้าที่ชัดเจน การออกแบบการแสดงมีความสมบูรณ์และสวยงาม	ทุกคนในกลุ่มแบ่งงานและหน้าที่ชัดเจน การออกแบบการแสดงมีความสวยงามค่อนข้างมาก	ทุกคนในกลุ่มแบ่งงาน มีความชัดเจนบ้าง การออกแบบสวยงามในระดับปานกลาง	ทุกคนในกลุ่มมีความขัดแย้งกันมา ก ก การออกแบบการแสดงมีความสวยงามน้อย	ทุกคนในกลุ่มต่างคนต่างทำ มีความขัดแย้งกันมา ก ก การออกแบบการแสดงไม่สมบูรณ์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 20 สรุปผลการพิจารณาความสอดคล้อง แบบวัดความพึงพอใจต่อการเรียนนาฏศิลป์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาธิตนาฏศิลป์) เรื่อง การออกแบบท่ารำ – เต็ม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ด้าน	ประเด็นการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC	ผลการพิจารณา
		1	2	3			
1. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	1. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนและมีเป้าหมายในการทำงานกลุ่ม	+1	+1	+1	3	1.00	คัดเลือกไว้
	2. นักเรียนสามารถสรุปความสำคัญของเนื้อหาและความสามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ	+1	+1	+1	3	1.00	คัดเลือกไว้
	3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการทำงานกลุ่มทำให้ผู้เรียนมีความสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ มากขึ้น	+1	+1	+1	3	1.00	คัดเลือกไว้
	4. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นในการทำงานร่วมกัน	+1	+1	+1	3	1.00	คัดเลือกไว้
	5. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนรู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีและทำให้ได้รับความไว้วางใจจากผู้อื่น	+1	+1	+1	3	1.00	คัดเลือกไว้
	6. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมความกล้าแสดงออกของนักเรียนในหมู่เพื่อน ๆ	+1	+1	+1	3	1.00	คัดเลือกไว้
2. ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน	7. เน้นส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น และยอมรับฟังความคิดเห็นของกันและกัน	+1	+1	+1	3	1.00	คัดเลือกไว้
	8. สนับสนุนให้นักเรียนทำกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน โดยจัดอภิปรายกลุ่มย่อยโดยครูแสดงความเอาใจใส่ให้คำปรึกษานักเรียนอย่างทั่วถึง	+1	+1	+1	3	1.00	คัดเลือกไว้
	9. มุ่งเน้นให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	+1	+1	+1	3	1.00	คัดเลือกไว้
	10. เปิดโอกาสและกระตุ้นให้นักเรียนส่วนใหญ่ได้แสดงความคิดเห็นและให้การเสริมแรงแก่นักเรียน เช่น นำเสนอผลงานของนักเรียนแสดงบนเวที	+1	+1	+1	3	1.00	คัดเลือกไว้

ตาราง 20 (ต่อ)

ด้าน	ประเด็นการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC	ผลการพิจารณา
		1	2	3			
2. ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน (ต่อ)	11. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนสนุกกับการเรียนและสามารถประยุกต์ใช้ในกลุ่มสาระอื่น ๆ ได้	+1	+1	+1	3	1.00	คัดเลือกไว้
	12. บรรยากาศในการเรียน ทำให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น และกระตือรือร้นร่วมกันเพื่อความสำเร็จของกลุ่ม	+1	+1	+1	3	1.00	คัดเลือกไว้
3. ด้านประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับ	13. นักเรียนสามารถเข้าใจบทเรียนได้เร็วขึ้น	+1	+1	+1	3	1.00	คัดเลือกไว้
	14. นักเรียนมีความกล้าแสดงออกมากขึ้น	+1	+1	+1	3	1.00	คัดเลือกไว้
	15. นักเรียนมีความสามัคคีกัน	+1	+1	+1	3	1.00	คัดเลือกไว้
	16. นักเรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้	+1	+1	+1	3	1.00	คัดเลือกไว้
4. ด้านการวัดแลประเมินผล	17. ผู้สอนมีการทดสอบผู้เรียนตามเนื้อหาวิชาเพื่อใช้ในการประเมิน	+1	+1	+1	3	1.00	คัดเลือกไว้
	18. ผู้สอนมีการติดตามและตรวจสอบผู้เรียนในระหว่างเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	คัดเลือกไว้
	19. สังเกตและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1.00	คัดเลือกไว้
	20. มีการเก็บข้อมูลระหว่างการปฏิบัติงานเพื่อใช้ประกอบในการวัดผล	+1	+1	+1	3	1.00	คัดเลือกไว้

ตาราง 21 ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การออกแบบท่ารำ-เต้น วิชานาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ข้อที่	ความยากง่าย	อำนาจจำแนก	ผลการพิจารณา	นำไปทดลองใช้
1	0.61	0.27	คัดเลือกไว้	นำไปใช้
2	0.76	0.39	คัดเลือกไว้	นำไปใช้
3	0.77	0.27	คัดเลือกไว้	นำไปใช้
4	0.32	0.21	คัดเลือกไว้	ไม่นำไปใช้
5	0.35	0.28	คัดเลือกไว้	นำไปใช้
6	0.43	0.30	คัดเลือกไว้	ไม่นำไปใช้
7	0.56	0.27	คัดเลือกไว้	นำไปใช้
8	0.68	0.52	คัดเลือกไว้	ไม่นำไปใช้
9	0.49	0.42	คัดเลือกไว้	นำไปใช้
10	0.61	0.73	คัดเลือกไว้	ไม่นำไปใช้
11	0.68	0.55	คัดเลือกไว้	นำไปใช้
12	0.33	0.46	คัดเลือกไว้	นำไปใช้
13	0.80	0.36	คัดเลือกไว้	ไม่นำไปใช้
14	0.63	0.40	คัดเลือกไว้	นำไปใช้
15	0.71	0.52	คัดเลือกไว้	นำไปใช้
16	0.75	0.34	คัดเลือกไว้	นำไปใช้
17	0.63	0.49	คัดเลือกไว้	ไม่นำไปใช้
18	0.65	0.42	คัดเลือกไว้	ไม่นำไปใช้
19	0.79	0.40	คัดเลือกไว้	นำไปใช้
20	0.63	0.52	คัดเลือกไว้	นำไปใช้

ตาราง 21 (ต่อ)

ข้อที่	ความยากง่าย	อำนาจจำแนก	ผลการพิจารณา	นำไปทดลองใช้
21	0.79	0.37	คัดเลือกไว้	นำไปใช้
22	0.73	0.40	คัดเลือกไว้	ไม่นำไปใช้
23	0.68	0.30	คัดเลือกไว้	นำไปใช้
24	0.79	0.45	คัดเลือกไว้	นำไปใช้
25	0.61	0.56	คัดเลือกไว้	ไม่นำไปใช้
26	0.88	0.35	คัดเลือกไว้	นำไปใช้
27	0.68	0.42	คัดเลือกไว้	ไม่นำไปใช้
28	0.71	0.61	คัดเลือกไว้	นำไปใช้
29	0.75	0.60	คัดเลือกไว้	นำไปใช้
30	0.68	0.56	คัดเลือกไว้	นำไปใช้

ตาราง 22 คะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา นาฏศิลป์ เรื่องการออกแบบท่ารำ - เต็ม ของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ ก่อนเรียน

เลขที่	คะแนนก่อนเรียน				รวม
	ความพร้อมเพรียง และจังหวะ	ความคิด สร้างสรรค์	ความสวยงาม ท่ารำ - เต็ม	ความร่วมมือและ ความตั้งใจ	
	5	5	5	5	20
1	3	2	3	5	13
2	5	2	4	5	16
3	4	3	3	5	15
4	2	2	3	5	12
5	2	3	2	5	12
6	3	2	3	5	13
7	2	3	2	5	12
8	3	2	2	5	12
9	2	3	3	5	13
10	3	2	2	5	12
11	4	3	4	5	16
12	4	3	3	5	15
13	3	2	3	5	13
14	3	3	4	5	15
15	3	2	4	5	14
16	3	3	4	5	15
17	4	3	3	5	15
18	2	2	3	5	12
19	2	2	3	5	12
20	5	2	4	5	16
21	4	2	4	5	15
22	4	2	4	5	15
23	4	2	4	5	15
24	5	2	4	5	16
25	5	2	4	5	16
26	2	2	3	5	12
27	2	2	3	5	12
28	2	2	3	5	12

ตาราง 22 (ต่อ)

เลขที่	คะแนนก่อนเรียน				รวม
	ความพร้อมเพรียง และจังหวะ	ความคิด สร้างสรรค์	ความสวยงาม ท่ารำ - เดิน	ความร่วมมือและ ความตั้งใจ	
	5	5	5	5	20
29	2	2	3	5	12
30	2	2	3	5	12
ผลรวม	104	79	107	160	450
\bar{X}	3.13	2.30	3.23	5.00	0.68
S.D	6.21	4.71	6.39	9.56	26.49
ร้อยละ	62.67	46.00	64.67	100.00	68.33

ตาราง 23 คะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา นาฏศิลป์ เรื่องการออกแบบท่ารำ - เต็ม ของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์ หลังเรียน

เลขที่	คะแนนก่อนเรียน				รวม
	ความพร้อมเพรียง และจังหวะ	ความคิด สร้างสรรค์	ความสวยงาม ท่ารำ - เต็ม	ความร่วมมือและ ความตั้งใจ	
	5	5	5	5	20
1	5	5	5	5	20
2	5	3	5	5	18
3	4	5	5	5	19
4	4	5	5	5	19
5	3	5	5	5	18
6	5	5	5	5	20
7	5	5	3	5	18
8	5	5	5	5	20
9	5	5	4	5	19
10	5	5	5	5	20
11	5	5	5	5	20
12	5	5	5	5	20
13	5	5	5	5	20
14	5	5	4	5	19
15	5	5	5	5	20
16	4	5	5	5	19
17	5	5	5	5	20
18	5	5	3	5	18
19	5	5	5	5	20
20	3	5	5	5	18
21	5	5	5	5	20
22	5	5	5	5	20
23	5	5	5	5	20
24	5	5	5	5	20
25	5	5	5	5	20
26	5	5	5	5	20
27	3	5	5	5	18
28	5	5	5	5	20

ตาราง 23 (ต่อ)

เลขที่	คะแนนก่อนเรียน				รวม
	ความพร้อมเพรียง และจังหวะ	ความคิด สร้างสรรค์	ความสวยงาม ท่ารำ - เดิน	ความร่วมมือและ ความตั้งใจ	
	5	5	5	5	20
29	5	5	5	5	20
30	5	5	5	5	20
ผลรวม	151	158	154	160	623
\bar{X}	4.70	4.93	4.80	5.00	19.43
S.D	9.02	9.44	9.20	9.56	37.22
ร้อยละ	94.00	98.67	96.00	100.00	97.17

ภาคผนวก จ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แผนการจัดการเรียนรู้

สัปดาห์ที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) บูรณาการ เฉพาะทาง
 ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การประดิษฐ์ท่าทางประกอบการแสดง เวลา 1 ชั่วโมง
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 วันที่.....

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ศ. 3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่า นาฏศิลป์ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ป. 6/1 สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวและการแสดงโดยเน้นการถ่ายทอดลีลาหรืออารมณ์

1. สาระสำคัญ

การออกแบบนาฏศิลป์เป็นสิ่งที่ทำให้การแสดงน่าสนใจ ซึ่งในการออกแบบควรใช้หลักการ ออกแบบโดยคำนึงถึงความประหยัด ปลอดภัย และการใช้ประโยชน์

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

อธิบายหลักการประดิษฐ์ท่าประกอบเพลงได้ถูกต้อง

3. สาระการเรียนรู้

การประดิษฐ์ท่าทางประกอบการแสดง เน้นลีลาหรืออารมณ์

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการคิด

- ทักษะการนำความรู้ไปใช้

4.2 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. รักความเป็นไทย
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

6. ชิ้นงาน/ภาระงาน

อภิปรายหน้าชั้นเรียน

7. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้เดิม

1. ครูทบทวนความรู้นักเรียน โดยตั้งคำถามว่า นาฏศิลป์ที่นักเรียนรู้จักมีอะไรบ้าง
2. ครูตั้งคำถามต่อว่านาฏศิลป์ แบ่งออกเป็นกี่ประเภท อะไรบ้าง

ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ใหม่ (ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์)

3. ครูให้นักเรียนศึกษาค้นคว้า เรื่อง นาฏศิลป์ไทย จากหนังสือเรียน
4. ครูเปิดวีดิทัศน์เพื่อเสริมความรู้ให้กับนักเรียน

ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล

5. เมื่อนักเรียนได้ทำการศึกษาเรียบร้อยแล้ว ครูถามคำถามเดิมว่านาฏศิลป์ไทย คืออะไร มีกี่ประเภท

6. นักเรียนสรุปเนื้อหาสั้น ๆ ตามที่นักเรียนได้ศึกษา ค้นคว้าจากหนังสือเรียนให้ครูฟัง

ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจ

7. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 10 คน
8. ครูให้นักเรียนเล่นเกมโดยบอกว่า การแสดงนาฏศิลป์ไทยที่นักเรียนรู้จัก มีอะไรบ้าง โดยจับเวลา 1 นาที กลุ่มไหนตอบได้มากที่สุด กลุ่มนั้นจะเป็นฝ่ายชนะ

ขั้นที่ 5 สรุปและจัดระเบียบความรู้ (ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์)

9. ครูให้นักเรียนศึกษาจากสื่อวีดิทัศน์
10. หลังจากดูสื่อวีดิทัศน์เรียบร้อยแล้ว ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมในกลุ่ม โดยเขียนแผนผังความคิดตามหัวข้อต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 ความหมาย และองค์ประกอบของการออกแบบการแสดง

กลุ่มที่ 2 ความสำคัญในการออกแบบการแสดง

กลุ่มที่ 3 ประโยชน์ในการออกแบบการแสดง

11. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ 6 การแสดงความรู้

12. ครูสรุปองค์ความรู้ทั้งหมดให้นักเรียนฟัง

ขั้นที่ 7 การนำความรู้มาประยุกต์ใช้ (ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์)

13. ครูเปิดสื่อวีดิทัศน์ การแสดงนาฏศิลป์รูปแบบร่วมสมัย ให้นักเรียนชมแล้วอธิบายว่าในปัจจุบันท่ารำของนาฏศิลป์ไทย สามารถนำมาออกแบบหรือสร้างสรรค์ ในรูปแบบใหม่ได้เพื่อให้เข้ากับยุคสมัย แต่ท่ารำของนาฏศิลป์ไทยยังคงเดิม

8. สื่อการเรียนการสอน

1. วีดิทัศน์การแสดง ได้แก่ นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ร่วมสมัย
2. หนังสือเรียนวิชา ดนตรี – นาฏศิลป์ ป.6
3. แบบทดสอบก่อน – หลังเรียน

9. การวัดผลประเมินผล

1. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
	4	3	2	1
1.การนำเสนอ				
2.ความถูกต้องของเนื้อหา				
3.ความกล้าแสดงออก				
4.การให้ความร่วมมือของกลุ่ม				
5.ความสวยงามของผลงาน				
รวม				

คำอธิบายการให้คะแนน

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ประเด็นการ ประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพเกณฑ์การประเมิน / ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
อธิบายหลักการ ประวัติศาสตร์ ที่ ประกอบเพลง	การนำเสนอ ผลงาน	น้ำเสียงชัดเจน พูด ตามขั้นตอนของ เนื้อหาครบถ้วน	น้ำเสียงชัดเจน มีเขิน อายเล็กน้อย พูดตาม เนื้อหาครบถ้วน	น้ำเสียงเบา เขินอาย ไม่ค่อยกล้าแสดงออก เนื้อหาไม่ครบถ้วน	ไม่ค่อยได้ยินเสียง เขินอาย ไม่กล้า แสดงออก เนื้อหา ข้อมูลไม่ครบถ้วน
	ความถูกต้องของ เนื้อหา	เนื้อหาสาระถูกต้อง ครบถ้วน ตัวข้อความ เห็นชัดเจน	เนื้อหาสาระถูกต้อง ครบถ้วน ตัวข้อความ เห็นชัดเจนปาน กลาง	เนื้อหาสาระ ถูกต้อง บางส่วน ไม่ครบถ้วน ข้อความเห็นชัดเจน ปานกลาง	เนื้อหาสาระ ยังไม่ ถูกต้อง ตัวข้อความ เล็กลงเกินไป
	ความกล้า แสดงออก	มีความมั่นใจสูงใน การนำเสนอ พูด คล่องแคล่ว ไม่ สะดุด	มีความมั่นใจปาน กลางในการนำเสนอ พูดติดขัดเล็กน้อย	มีความกังวลในการ นำเสนอเล็กน้อย พูดเสียงเบา	มีความกังวลสูง ไม่ กล้าพูด เขินอาย
	การให้ความ ร่วมมือของ สมาชิก	ทุกคนในกลุ่มมีความ ตั้งใจ และร่วมมือ ทำงานในกลุ่มจนสำเร็จ	ทุกคนในกลุ่มมีความ ตั้งใจและร่วมมือทำงาน ในกลุ่มจนสำเร็จใน ระดับพอใช้	ทุกคนในกลุ่มมีความ ตั้งใจและร่วมมือ ทำงานในกลุ่มจน สำเร็จในระดับ ปาน กลาง	ไม่มีการร่วมมือใน กลุ่มเลย ต่างคนต่าง ทำ ไม่สนใจงานที่ ได้รับมอบหมาย
	ความสวยงาม ของผลงาน	มีความคิดสร้างสรรค์ ดู น่าสนใจ ไม่เลอะเทอะ สะอาด ไม่มีรอยฉีกขาด	มีความคิดสร้างสรรค์ ดู น่าสนใจ มีรอยเลอะ เทอะเล็กน้อย	มีความคิดสร้างสรรค์ เล็กน้อย มีรอยเลอะ เทอะ	ผลงานสกปรก ไม่มี ความน่าสนใจ มีรอย ฉีกขาดเป็นบางจุด

เกณฑ์การประเมิน

15 – 20 คะแนน	หมายถึง	ดี
11 – 14 คะแนน	หมายถึง	ปานกลาง
6 – 10 คะแนน	หมายถึง	พอใช้
0 – 5 คะแนน	หมายถึง	ปรับปรุง

10. ความคิดเห็นของผู้บริหาร

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวลีลา สุวรรณนิมิตร)
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนจ้อยฮั่ว

แผนการจัดการเรียนรู้

สัปดาห์ที่ 2

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) บูรณาการ เฉพาะทาง
 ชื่อหน่วยการเรียนรู้ ละครสร้างสรรค์ เวลา 1 ชั่วโมง
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 วันที่.....

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ศ. 3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์
 คุณค่านาฏศิลป์ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ป. 6/1 สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวและการแสดงโดยเน้นการถ่ายทอดลีลาหรืออารมณ์

ป. 6/3 แสดงนาฏศิลป์และละครง่าย ๆ

ป. 6/4 บรรยายความรู้สึกของตนเองที่ต่องานนาฏศิลป์และการละครอย่างสร้างสรรค์

1. สาระสำคัญ

ละครเป็นการแสดงประเภทหนึ่ง มีวิธีดำเนินเรื่องอย่างเป็นเรื่องเป็นราว ผู้แสดงเรียกว่า
 ตัวละคร มีบทให้แสดงตามเนื้อเรื่อง มีฉาก หรือเวทีให้ใช้แสดงมีหลายชนิด

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

อธิบายหลักการออกแบบองค์ประกอบละครได้ถูกต้อง

3. สาระการเรียนรู้

การประดิษฐ์ท่าทางประกอบการแสดง เน้นลีลาหรืออารมณ์
 - ละครสร้างสรรค์

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการคิด

- ทักษะการนำความรู้ไปใช้

4.2 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. รักความเป็นไทย
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

6. ชิ้นงาน/ภาระงาน

อภิปรายหน้าชั้นเรียน

7. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้เดิม

1. ครูทบทวนความรู้เดิมเมื่อสัปดาห์ที่ 1
2. ครูซักถามนักเรียนว่า ละครคืออะไร มีละครใดบ้างที่นักเรียนรู้จัก

ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ใหม่ (ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์)

3. ครูให้นักเรียนศึกษา เรื่อง ละครของไทย จากหนังสือเรียน 10 นาที
4. ครูเปิดสื่อวีดิทัศน์ เรื่อง ละครของไทย ให้นักเรียนชม

ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล

5. ครูให้นักเรียนสรุปองค์ความรู้จากการศึกษา เรื่อง ละครของไทย
6. ครูให้นักเรียนเล่นเกม โดยแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 10 คน แล้วตอบว่า ละครของไทยมีอะไรบ้าง ทีมใดตอบได้มากที่สุดทีมนั้นจะชนะ

ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจ

7. ครูให้นักเรียนช่วยกันคิดว่า ละครของไทย ที่เคยแสดงออกอากาศทางช่อง 7 เวลา 08 : 00 น. ทุกวันเสาร์ และ วันอาทิตย์ มีเรื่องอะไรบ้าง เป็นละครไทยประเภทใด
8. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 3 กลุ่ม (กลุ่มเดิม) มีคำถามต่อไปนี้
 - กลุ่มที่ 1 ความหมายของละคร
 - กลุ่มที่ 2 ประเภทของละคร
 - กลุ่มที่ 3 องค์ประกอบของละคร
9. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ 5 สรุปและจัดระเบียบความรู้ (ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์)

10. ครูสรุปเนื้อหาที่นักเรียนค้นคว้าทั้งหมด แล้วถามต่อว่าละครกับนิทาน ต่างกันอย่างไร
11. ครูเปิดสื่อวีดิทัศน์ เรื่อง ประเภทของนิทาน เพื่อเสริมองค์ความรู้

ขั้นที่ 6 การแสดงความรู้

12. ครูยกตัวอย่างนิทาน เรื่อง กระจต่ายกับเต่า แล้วถามนักเรียนว่า องค์ประกอบของละคร หรือนิทานในเรื่องกระจต่ายกับเต่า มีอะไรบ้าง
13. นักเรียนออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ 7 การนำความรู้มาประยุกต์ใช้(ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์)

14. ครูเปิดสื่อวีดิทัศน์ เรื่อง ละครไทยยุคปัจจุบัน ให้นักเรียนศึกษา พร้อมทั้งอธิบายว่า ละครไทยสามารถ นำมาออกแบบให้เข้ากับยุคในปัจจุบันได้ แต่องค์ประกอบ และข้อคิดของละครยังคงเดิม

8. สื่อการเรียนการสอน

1. วีดิทัศน์ เรื่อง ละครของไทย นิทาน
2. หนังสือเรียนวิชา ดนตรี – นาฏศิลป์ ป.6
3. กระดาษสีน้ำตาลอ่อน สีเมจิก ดินสอ ยางลบ

9. การวัดผลประเมินผล

1. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
	4	3	2	1
1.การนำเสนอ				
2.ความถูกต้องของเนื้อหา				
3.ความกล้าแสดงออก				
4.การให้ความร่วมมือของกลุ่ม				
5.ความสวยงามของผลงาน				
รวม				

คำอธิบายการให้คะแนน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ประเด็นการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพเกณฑ์การประเมิน / ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
อธิบายหลักการออกแบบองค์ประกอบละคร	การนำเสนอผลงาน	น้ำเสียงชัดเจน พูดตามขั้นตอนของเนื้อหาครบถ้วน	น้ำเสียงชัดเจน มีเนื้อหาเล็กน้อย พูดตามเนื้อหาครบถ้วน	น้ำเสียงเบา เหม่อ ไม่ค่อยกล้าแสดงออก เนื้อหาไม่ครบถ้วน	ไม่ค่อยได้ยินเสียง เหม่อ ไม่กล้าแสดงออก เนื้อหาข้อมูลไม่ครบถ้วน
	ความถูกต้องของเนื้อหา	เนื้อหาสาระถูกต้อง ครบถ้วนตัวข้อความเห็นชัดเจน	เนื้อหาสาระถูกต้อง ครบถ้วนตัวข้อความเห็นชัดเจนปานกลาง	เนื้อหาสาระ ถูกต้อง บางส่วนไม่ครบถ้วน ข้อความเห็นชัดเจนปานกลาง	เนื้อหาสาระ ยังไม่ถูกต้อง ตัวข้อความเล็กน้อยจนเกินไป
	ความกล้าแสดงออก	มีความมั่นใจสูงในการนำเสนอ พูดคล่องแคล่ว ไม่สะดุด	มีความมั่นใจปานกลางในการนำเสนอ พูดติดขัดเล็กน้อย	มีความกังวลในการนำเสนอเล็กน้อย พูดเสียงเบา	มีความกังวลสูง ไม่กล้าพูด เหม่อ
	การให้ความร่วมมือของสมาชิก	ทุกคนในกลุ่มมีความตั้งใจ และร่วมมือทำงานในกลุ่มจนสำเร็จ	ทุกคนในกลุ่มมีความตั้งใจและร่วมมือทำงานในกลุ่มจนสำเร็จในระดับ พอใช้	ทุกคนในกลุ่มมีความตั้งใจและร่วมมือทำงานในกลุ่มจนสำเร็จในระดับ ปานกลาง	ไม่มีการร่วมมือในกลุ่มเลย ต่างคนต่างทำ ไม่สนใจงานที่ได้รับมอบหมาย
	ความสวยงามของผลงาน	มีความคิดสร้างสรรค์ ดูน่าสนใจ ไม่เลอะเทอะ สะอาด ไม่มีรอยฉีกขาด	มีความคิดสร้างสรรค์ ดูน่าสนใจ มีรอยเลอะเทอะเล็กน้อย	มีความคิดสร้างสรรค์ เล็กน้อย มีรอยเลอะเทอะ	ผลงานสกปรก ไม่มีคุณภาพน่าสนใจ มีรอยฉีกขาดเป็นบางจุด

เกณฑ์การประเมิน

15 – 20 คะแนน	หมายถึง	ดี
11 – 14 คะแนน	หมายถึง	ปานกลาง
6 – 10 คะแนน	หมายถึง	พอใช้
0 – 5 คะแนน	หมายถึง	ปรับปรุง

10. ความคิดเห็นของผู้บริหาร

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวลีลา สุวรรณนิมิตร)
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนจ้อยฮั่ว

แผนการจัดการเรียนรู้

สัปดาห์ที่ 3

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาศิลปะ (สาระนาฏศิลป์)

บูรณาการ

เฉพาะทาง

ชื่อหน่วยการเรียนรู้

ลีลานาฏศิลป์

เวลา 1 ชั่วโมง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1

วันที่.....

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ศ. 3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่า นาฏศิลป์ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ป. 6/1 สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวและการแสดงโดยเน้นการถ่ายทอดลีลาหรืออารมณ์

ป. 6/3 แสดงนาฏศิลป์และละครง่าย ๆ

1. สาระสำคัญ

การพ้อนรำที่ดีเด่นจะต้องมีลักษณะที่งดงาม หรือลีลาท่ารำที่งดงาม ผู้รำจะต้องเคลื่อนไหวร่างกายให้สอดคล้องกลมกลืนกันไปทุกส่วนของร่างกาย การฝึกหัดการเคลื่อนไหวมือและเท้า

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1.อธิบายความหมาย ประเภท และประโยชน์ของนาฏศิลป์ที่ได้

2.ปฏิบัติทำนาฏศิลป์ตามที่กำหนดได้

3. สาระการเรียนรู้

การประดิษฐ์ท่าทางประกอบการแสดง เน้นลีลาหรืออารมณ์

- ลีลานาฏศิลป์

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการคิด

- ทักษะการนำความรู้ไปใช้

4.2 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. รักความเป็นไทย

2. มุ่งมั่นในการทำงาน

6. ชิ้นงาน/ภาระงาน

อภิปรายหน้าชั้นเรียน และปฏิบัติทำนาฏศิลป์

7. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้เดิม

1. ครูทบทวนความรู้เดิมเมื่อสัปดาห์ที่ 2

2. ครูทบทวนความรู้เดิมเกี่ยวกับนาฏศิลป์คืออะไร มีอะไรบ้าง

ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ใหม่(ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์)

3. ครูให้นักเรียนศึกษา ค้นคว้า เรื่อง นาฏศิลป์ จากหนังสือเรียน 10 นาที

4. ครูเปิดวีดิทัศน์ เรื่อง นาฏศิลป์

ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล

5. ครูให้นักเรียนสรุปว่าจากการที่ได้ศึกษาค้นคว้า เรื่อง นาฏยศัพท์ คืออะไร

ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจ

6. ครูให้นักเรียนลองปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ ตามที่นักเรียนเข้าใจมาจำนวน 5 ท่า

7. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 3 กลุ่ม เพื่อทำกิจกรรมดังนี้

กลุ่มที่ 1 ความหมาย และประเภทนาฏยศัพท์

กลุ่มที่ 2 ความสำคัญของนาฏยศัพท์

กลุ่มที่ 3 ประโยชน์นาฏยศัพท์

8. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ออกมาอภิปรายหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ 5 สรุปและจัดระเบียบความรู้ (ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์)

9. ครูสรุปองค์ความรู้ทั้งหมด จากนั้น เปิดสื่อวีดิทัศน์ เรื่อง ทำนาฏยศัพท์ประเภทต่าง ๆ ให้นักเรียนศึกษา

ขั้นที่ 6 การแสดงความรู้

10. ครูนำนักเรียนฝึกปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ เช่น การตั้งวง การจับ การใช้เท้า เป็นต้น โดยครูจะเป็นต้นแบบในการปฏิบัติท่ารำ แล้วนักเรียนปฏิบัติตามครู

ขั้นที่ 7 การนำความรู้มาประยุกต์ใช้ (ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์)

11. ครูอธิบายให้นักเรียนฟังว่า เราสามารถนำทำนาฏยศัพท์ มาใช้ในการออกแบบท่ารำ – เดินได้ ของรูปแบบนาฏศิลป์ร่วมสมัย แต่ทำนาฏยศัพท์ยังคงเดิม

12. ครูเปิดสื่อวีดิทัศน์เพื่อยกตัวอย่าง

8. สื่อการเรียนการสอน

1. วีดิทัศน์ เรื่อง นาฏยศัพท์
2. หนังสือเรียนวิชา ดนตรี – นาฏศิลป์ ป.6
3. กระดาษสีน้ำตาลอ่อน สีเมจิก ดินสอ ยางลบ

9. การวัดผลประเมินผล

1. แบบสังเกตการทำงานกลุ่มและการปฏิบัติ

จุดประสงค์การเรียนรู้	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. อธิบายความหมายของนาฏยศัพท์	1. ความถูกต้องของเนื้อหา				
	2. ความกล้าแสดงออก				
2. ปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ตามที่กำหนด	3. ยกตัวอย่างและอธิบายการปฏิบัติท่าจับ				
	4. ยกตัวอย่างและอธิบายการปฏิบัติท่าตั้งวง				
	5. ยกตัวอย่างและอธิบายการปฏิบัติการใช้เท้า				
	รวม				

คำอธิบายการให้คะแนน

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ประเด็นการ ประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพเกณฑ์การประเมิน / ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. อธิบาย ความหมายของ นาฏยศัพท์	ความถูกต้องของ เนื้อหา	เนื้อหาสาระถูกต้อง ครบถ้วน ตัว ข้อความเห็นชัดเจน	เนื้อหาสาระถูกต้อง ครบถ้วน ตัว ข้อความเห็นชัดเจน ปานกลาง	เนื้อหาสาระ ถูกต้อง บางส่วน ไม่ครบถ้วน ข้อความเห็นชัดเจน ปานกลาง	เนื้อหาสาระ ยังไม่ ถูกต้อง ตัว ข้อความ เล็ก จนเกินไป
	ความกล้า แสดงออก	มีความมั่นใจสูงใน การนำเสนอ พูด คล่องแคล่ว ไม่ สะดุด	มีความมั่นใจปาน กลาง ในการ นำเสนอ พูดติดขัด เล็กน้อย	มีความกังวลใน การนำเสนอ เล็กน้อย พูดเสียง เบา	มีความกังวลสูง ไม่ กล้าพูด เชนอาย
2. ปฏิบัติทำ นาฏยศัพท์ ตามที่กำหนด	ยกตัวอย่างและ อธิบายการ ปฏิบัติทำจีบ	ยกตัวอย่างทำจีบ 6 ท่าได้ และสามารถ อธิบายการปฏิบัติ ได้อย่างถูกต้อง	ยกตัวอย่างทำจีบ 5 ท่าได้ และสามารถ อธิบายการปฏิบัติ ได้อย่างถูกต้อง	ยกตัวอย่างทำจีบ ได้ 2 ท่า หรือน้อย กว่า และอธิบาย การปฏิบัติทำท่าได้ ถูกต้อง	ยกตัวอย่างทำจีบ ไม่ได้
	ยกตัวอย่างและ อธิบายการ ปฏิบัติทำตั้งวง	ยกตัวอย่างการตั้ง วง 5 ท่าได้ และ สามารถอธิบายการ ปฏิบัติได้อย่าง ถูกต้อง	ยกตัวอย่างการตั้ง วง 4 ท่าได้ และ สามารถอธิบายการ ปฏิบัติได้อย่าง ถูกต้อง	ยกตัวอย่างการตั้ง วงได้ 2 ท่า หรือ น้อยกว่า และ อธิบายการปฏิบัติ ทำท่าได้ถูกต้อง	ยกตัวอย่างการตั้ง วงไม่ได้
	ยกตัวอย่างและ อธิบายการ ปฏิบัติการใช้เท้า	ยกตัวอย่างการใช้ เท้าได้ 4 ท่า และ สามารถอธิบายการ ปฏิบัติได้อย่าง ถูกต้อง	ยกตัวอย่างการใช้ เท้าได้ 3 ท่า และ สามารถอธิบายการ ปฏิบัติได้อย่าง ถูกต้อง	ยกตัวอย่างการใช้ เท้าได้ 2 ท่า หรือ น้อยกว่า และ อธิบายการปฏิบัติ ทำท่าได้ถูกต้อง	ยกตัวอย่างการใช้ เท้าไม่ได้

เกณฑ์การประเมิน

15 – 20 คะแนน	หมายถึง	ดี
11 – 14 คะแนน	หมายถึง	ปานกลาง
6 – 10 คะแนน	หมายถึง	พอใช้
0 – 5 คะแนน	หมายถึง	ปรับปรุง

10. ความคิดเห็นของผู้บริหาร

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวลีลา สุวรรณนิมิตร)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนจ้อฮั่ว

แผนการจัดการเรียนรู้

สัปดาห์ที่ 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) บูรณาการ เฉพาะทาง
 ชื่อหน่วยการเรียนรู้ ลีลาการเต้น เวลา 1 ชั่วโมง
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 วันที่.....

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ศ. 3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่า นาฏศิลป์ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ป. 6/1 สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวและการแสดงโดยเน้นการถ่ายทอดลีลาหรืออารมณ์

ป. 6/3 แสดงนาฏศิลป์และละครง่าย ๆ

1. สาระสำคัญ

การเต้นรำ เป็นศิลปะที่เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวประกอบกับการแสดงความรู้สึก ประวัติของการเต้นรำส่วนใหญ่มีต้นกำเนิดมาจากการที่คนพยายามที่จะเลียนแบบการเคลื่อนไหวของธรรมชาติหรือเกิดมาจากการเต้นรำที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางศาสนา

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความหมาย ประวัติความเป็นมา ประเภท และประโยชน์ของการเต้นได้
2. ออกแบบท่าเต้นในชั้นพื้นฐานได้

3. สาระการเรียนรู้

การประดิษฐ์ท่าทางประกอบการแสดง เน้นลีลาหรืออารมณ์
 - ลีลาการเต้น

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- 4.1 ความสามารถในการคิด
 - ทักษะการนำความรู้ไปใช้
- 4.2 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. รักความเป็นไทย
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

6. ชิ้นงาน/ภาระงาน

อภิปรายหน้าชั้นเรียน และออกแบบท่าเต้นพื้นฐาน

7. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้เดิม

1. ครูทบทวนความรู้เดิมเมื่อสัปดาห์ที่ 3
2. ครูทบทวนความรู้เดิมเกี่ยวกับนาฏยศัพท์ คืออะไร มีอะไรบ้าง

ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ใหม่ (ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์)

3. ครูตั้งคำถามนักเรียนว่า เต้น คืออะไร

4. ครูแจกใบความรู้ เรื่อง เต้น (Dance) ให้กับนักเรียน แล้วทำการศึกษา 10 นาที

5. ครูเปิดสื่อวีดิทัศน์ เรื่อง การเต้น ให้กับนักเรียนชม

ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล

6. หลังจากที่ครูให้นักเรียนชมวีดิทัศน์แล้ว จึงให้นักเรียนสรุปสั้น ๆ ว่า การเต้น คือ

อะไร

7. ครูถามต่อว่า การออกแบบท่าเต้น สามารถนำมาใช้กับท่ารำของไทยได้หรือไม่

ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจ

8. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 3 กลุ่ม จากนั้นครูตั้งคำถามตามประเด็นดังต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 ความหมาย และความเป็นมาของการเต้น

กลุ่มที่ 2 ประเภทของการเต้น

กลุ่มที่ 3 ประโยชน์การเต้น

9. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ออกมาอภิปรายหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ 5 สรุปและจัดระเบียบความรู้ (ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์)

10. ครูสรุปองค์ความรู้ทั้งหมด จากนั้นถามนักเรียนต่อว่า การเต้น มีกี่ประเภท

11. ครูเปิดสื่อวีดิทัศน์ เรื่อง การเต้นประเภทต่าง ๆ เพื่อเติมองค์ความรู้ให้กับนักเรียน

ขั้นที่ 6 การแสดงความรู้

11. ครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติท่าเต้นพื้นฐานของ Jazz dance โดยครูจะเป็นต้นแบบในการฝึกทักษะ จากนั้นนักเรียนปฏิบัติตาม

12. ครูให้นักเรียนช่วยกันออกแบบท่าเต้นในกลุ่มโดยครูจะจับเวลา 5 นาที

ขั้นที่ 7 การนำความรู้มาประยุกต์ใช้ (ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์)

13. ครูพูดอธิบายเพิ่มเติมว่า การเต้นในปัจจุบัน ได้มีการออกแบบท่าเต้นกับทำนาฏศิลป์ไทยมาผสมผสานกัน เราเรียกว่า Contemporary dance ซึ่งเป็นการนำท่าเต้นของ บัลเลต์ ผสมกับนาฏศิลป์ไทย

14. ครูเปิดสื่อวีดิทัศน์ Contemporary dance เป็นตัวอย่าง

8. สื่อการเรียนการสอน

1. วีดิทัศน์ เรื่อง เต้น และContemporary dance

2. หนังสือเรียนวิชา ดนตรี – นาฏศิลป์ ป.6

3. กระดาษสีน้ำตาลอ่อน สีเมจิก ดินสอ ยางลบ

9. การวัดผลประเมินผล

1. แบบสังเกตการทำงานกลุ่มและการปฏิบัติ

จุดประสงค์การเรียนรู้	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. อธิบายความหมาย ประวัติ ประเภทการเต้น	1. ความถูกต้องของเนื้อหา				
	2. ความกล้าแสดงออก				
2. ออกแบบท่าเต้นในชั้นพื้นฐาน	3. ความพร้อมเพรียงและจังหวะ				
	4. ความสวยงามของท่าเต้น				
	5. ความคิดสร้างสรรค์				
	รวม				

คำอธิบายการให้คะแนน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ประเด็นการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพเกณฑ์การประเมิน / ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. อธิบายความหมาย ประวัติ ประเภทการเต้น	ความถูกต้องของเนื้อหา	เนื้อหาสาระถูกต้อง ครบถ้วน ตัวข้อความเห็นชัดเจน	เนื้อหาสาระถูกต้อง เกือบครบถ้วน ตัวข้อความเห็นชัดเจน	เนื้อหาสาระถูกต้อง เกือบครบถ้วน ตัวข้อความเห็นชัดเจน ปานกลาง	เนื้อหาสาระ ถูกต้อง บางส่วน ไม่ครบถ้วน ข้อความเห็นชัดเจน ปานกลาง
	ความกล้าแสดงออก	มีความมั่นใจสูงในการนำเสนอ พูดคล่องแคล่ว ไม่สะดุด	มีความมั่นใจในการนำเสนอ พูดคล่องแคล่ว ไม่สะดุด	มีความมั่นใจปานกลางในการนำเสนอ พูดติดขัดเล็กน้อย	มีความกังวลในการนำเสนอมาก พูดเสียงเบา
2. ออกแบบท่าเต้นในชั้นพื้นฐาน	ความพร้อมเพรียงและจังหวะ	การเคลื่อนไหวในการเต้น ถูกจังหวะ ตลอดทั้งเพลง	การเคลื่อนไหวในการเต้น ถูกจังหวะ ค่อนข้างดี	การเคลื่อนไหวในการเต้น ถูกจังหวะ เป็นบางส่วน	การเคลื่อนไหว ไม่มี ความพร้อมเพรียง และไม่ถูกจังหวะ ตลอดทั้งเพลง
	ความสวยงามของท่าเต้น	ลายท่าเต้น มีความโดดเด่นสื่อความหมาย และสอดคล้องกับเนื้อเพลงได้ดีเยี่ยม	ลายท่าเต้น มีความโดดเด่นสื่อความหมาย และสอดคล้องกับเนื้อเพลงได้ ค่อนข้างดี	ลายท่าเต้น ยังไม่มี ความสอดคล้องกับเพลง	ลายท่าเต้น ไม่มีความโดดเด่นสื่อความหมาย ไม่สอดคล้องกับเนื้อเพลง
	ความคิดสร้างสรรค์	มีความแปลกใหม่ของการออกแบบท่าเต้น การแปรแถวสอดคล้องกับเนื้อเพลงตลอดทั้งเพลง	มีความแปลกใหม่ของการออกแบบท่าเต้น การแปรแถวสอดคล้องกับเนื้อเพลงค่อนข้างดี	มีความแปลกใหม่ของการออกแบบท่าเต้น ค่อยข้างน้อย การแปรแถววนวาย	ไม่มีความแปลกของการออกแบบท่าเต้น ไม่มีความสอดคล้องกับเพลง

เกณฑ์การประเมิน

15 – 20 คะแนน	หมายถึง	ดีเยี่ยม
11 – 14 คะแนน	หมายถึง	ปานกลาง
6 – 10 คะแนน	หมายถึง	พอใช้
0 – 5 คะแนน	หมายถึง	ปรับปรุง

10. ความคิดเห็นของผู้บริหาร

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวลีลา สุวรรณนิมิตร)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนจ้อยฮั่ว

แผนการจัดการเรียนรู้

สัปดาห์ที่ 5

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) บูรณาการ เฉพาะทาง
 ชื่อหน่วยการเรียนรู้ ลีลา รำวงมาตรฐาน เวลา 1 ชั่วโมง
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 วันที่.....

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ศ. 3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่า นาฏศิลป์ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ป. 6/1 สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวและการแสดงโดยเน้นการถ่ายทอดลีลาหรืออารมณ์

ป. 6/3 แสดงนาฏศิลป์และละครง่าย ๆ

1. สาระสำคัญ

รำวงมาตรฐาน เป็นการแสดงที่มีวิวัฒนาการมาจาก จำโทน เป็นการรำและร้องของชาวบ้าน ซึ่งจะมีผู้รำทั้งชาย และหญิงรำกันเป็นคู่ ๆ รอบ ครงดำข้าวที่วางคว่ำไว้ หรือไม่ก็รำกันเป็นวงกลม โดยมีโทนเป็นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

สามารถปฏิบัติรำวงมาตรฐานได้

3. สาระการเรียนรู้

การประดิษฐ์ท่าทางประกอบการแสดง เน้นลีลาหรืออารมณ์

- ลีลา รำวงมาตรฐาน

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการคิด

- ทักษะการนำความรู้ไปใช้

4.2 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. รักความเป็นไทย

2. มุ่งมั่นในการทำงาน

6. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ปฏิบัติรำวงมาตรฐาน เพลงคืนเดือนหงาย

7. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้เดิม

1. ครูทบทวนความรู้ สัปดาห์ที่ 4

2. ครูทบทวนความรู้เดิม เรื่อง การเดิน

ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ใหม่ (ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์)

3. ครูให้นักเรียนศึกษา ค้นคว้า เรื่อง รำวงมาตรฐาน จากหนังสือเรียน 10 นาที

4. ครูถามนักเรียนต่อว่าในปัจจุบันมีการละเล่น หรือการแสดงใดบ้าง ที่มีความคล้ายคลึงกับรำวงมาตรฐาน

5. ครูเปิดสื่อวีดิทัศน์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ให้นักเรียนชม

ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล

6. หลังจากที่ครูให้นักเรียนชมวีดิทัศน์แล้ว ครูให้นักเรียนสรุปองค์ความรู้สั้น ๆ

7. ครูถามนักเรียนต่อไปว่ารำวงมาตรฐาน มีกี่เพลง อะไรบ้าง

ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจ

8. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 3 กลุ่ม จากนั้นครูตั้งคำถาม

กลุ่มที่ 1 เรื่อง ลักษณะเนื้อร้อง เพลง คินเดือนหงาย

กลุ่มที่ 2 เรื่อง ความหมายของเพลง คินเดือนหงาย

กลุ่มที่ 3 เรื่อง ลักษณะในการออกแบบท่ารำ เพลง คินเดือนหงาย

9. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ออกมาอภิปรายหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ 5 สรุปและจัดระเบียบความรู้ (ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์)

10. ครูสรุปองค์ความรู้ทั้งหมดให้กับนักเรียน

11. ครูเปิดสื่อวีดิทัศน์ เรื่อง วิวัฒนาการรำวงมาตรฐาน

ขั้นที่ 6 การแสดงความรู้

12. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรม ฝึกปฏิบัติทำรำวงมาตรฐาน เพลง คินเดือนหงาย

- ฝึกการใช้เท้า

- ฝึกการใช้มือ

ขั้นที่ 7 การนำความรู้มาประยุกต์ใช้ (ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์)

13. ครูเปิดสื่อวีดิทัศน์ รำวงมาตรฐาน เพลง คินเดือนหงาย ให้นักเรียนชมอีกครั้ง

14. ครูและนักเรียนปฏิบัติพร้อมกัน จำนวน 5 รอบ

15. ครูให้นักเรียนลองปฏิบัติด้วยตัวเอง

8. สื่อการเรียนการสอน

1. วีดิทัศน์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน เพลง คินเดือนหงาย

2. หนังสือเรียนวิชา ดนตรี – นาฏศิลป์ ป.6

3. กระดาษสีน้ำตาลอ่อน สีเมจิก ดินสอ ยางลบ

9. การวัดผลประเมินผล

1. แบบวัดประเมินภาคปฏิบัติ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ประเด็นการประเมิน	ผลการประเมินคุณภาพ				
		5	4	3	2	1
ปฏิบัติรำวงมาตรฐาน เพลงคินเดือนหงาย	ความถูกต้องของท่ารำ					
	จังหวะ					
	ลีลาความสวยงามของท่ารำ					
	ความกล้าแสดงออก					
	รวม					

คำอธิบายการให้คะแนน

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ประเด็นการ ประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพเกณฑ์การประเมิน / ระดับคะแนน				
		5	4	3	2	1
ปฏิบัติรวาง มาตรฐาน เพลงคืนเดือน หงาย	ความถูกต้อง ของทำนอง	มือขวา ตั้งวง บนระดับหาง คิ้ว มือซ้าย จีบ หางที่ชายพก ศีรษะเอียงซ้าย เท้าขวากระทุ้ง ตรงคำว่า หางย	มือขวา ตั้งวง บนสูงเกิน มือ ซ้าย จีบหางที่ ชายพก ศีรษะ เอียงซ้าย เท้า ขวากระทุ้งตรง คำว่า หางย	มือขวา ตั้งวง บนระดับไหล่ มือซ้าย จีบ หางที่ชายพก ศีรษะเอียงซ้าย เท้าขวากระทุ้ง ตรงคำว่า หางย	มือขวา ตั้งวง เขาควาย มือ ซ้าย จีบหางที่ ชายพก ศีรษะ เอียงซ้าย เท้า ขวากระทุ้งไม่ ตรงคำว่า หางย	ปฏิบัติไม่ ถูกต้องเลย
	จังหวะ	แสดงได้อย่าง ถูกต้อง ตั้ง เริ่มต้น จนจบ เพลงไม่ผิดเลย	เริ่มต้นแสดงได้ ถูกต้อง แต่พอ พอกกลางเพลง ผิดเล็กน้อย ตอนจบเพลง ถูกต้อง	ผิดพลาด เล็กน้อยตั้งแต่ ต้นเพลง แต่ ตอนจบเพลง ถูกต้อง	รำผิดบ้าง ถูก บ้าง บางจังหวะ แต่จบเพลง อาจจะถูกต้อง หรือไม่ถูกต้อง	ผิดตั้งแต่ เริ่มต้น จนจบ เพลง
	ลีลาความ สวยงามของ ทำนอง	लयทำนอง มี ความสวยงาม และสอดคล้อง กับเนื้อเพลงได้ดี เยี่ยม	लयทำนอง มี ความสวยงาม มี สอดคล้องกับ เนื้อเพลงได้ดี	लयทำนองยังมี ผิดเพี้ยนบ้าง มี ความสอดคล้อง กับเนื้อเพลงเป็น บางช่วง	लयทำนองมี ความผิดเพี้ยน เล็กน้อย ยังไม่ สอดคล้องกับ เพลง	लयทำนอง ไม่ ถูกต้องกับเนื้อ เพลง
	ความกล้า แสดงออก	ไม่มีความเขิน อายในการแสดง ตั้งแต่ต้นเพลง จนจบเพลง	มีความเขินอาย เล็กน้อย ตลอด ทั้งเพลง	เริ่มมีอาการกลัว และมีความเขิน อายค่อนข้าง เล็กน้อย	มีอาการกลัว และไม่มี การ สบตากับใครเลย ในเวลาปฏิบัติทำ นอง	ไม่กล้าออก ปฏิบัติทำนองเลย

เกณฑ์การประเมิน

15 – 20 คะแนน	หมายถึง	ดีเยี่ยม
11 – 14 คะแนน	หมายถึง	ปานกลาง
6 – 10 คะแนน	หมายถึง	พอใช้
0 – 5 คะแนน	หมายถึง	ปรับปรุง

10. ความคิดเห็นของผู้บริหาร

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวลีลา สุวรรณนิมิตร)
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนจ้อยฮั่ว

แผนการจัดการเรียนรู้

สัปดาห์ที่ 6

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาศิลปะ (สาระนาฏศิลป์)

บูรณาการ

เฉพาะทาง

ชื่อหน่วยการเรียนรู้

ออกแบบละคร

เวลา 1 ชั่วโมง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1

วันที่.....

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ศ. 3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่า นาฏศิลป์ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ป. 6/1 สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวและการแสดงโดยเน้นการถ่ายทอดลีลาหรืออารมณ์

ป. 6/3 แสดงนาฏศิลป์และละครง่าย ๆ

ป. 6/4 บรรยายความรู้สึกของตนเองที่ต่องานนาฏศิลป์และการละครอย่างสร้างสรรค์

1. สาระสำคัญ

ละครสร้างสรรค์ เป็นละครที่ไม่มีรูปแบบ ไม่จำเป็นต้องจัดแสดงบนเวทีเน้นไปที่ผลสำเร็จของ ละครมากกว่า ละครสร้างสรรค์อาจจัดแสดงบริเวณที่โล่งกว้าง ผู้แสดงแต่งกายไม่หรูหรามากนัก

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

สามารถออกแบบละครได้อย่างสร้างสรรค์

3. สาระการเรียนรู้

การประดิษฐ์ท่าทางประกอบการแสดง เน้นลีลาหรืออารมณ์

- ละครสร้างสรรค์

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการคิด

- ทักษะการนำความรู้ไปใช้

4.2 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. รักความเป็นไทย

2. มุ่งมั่นในการทำงาน

6. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ปฏิบัติออกแบบละคร

7. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้เดิม

1. ครูทบทวนความรู้ เรื่อง ละครของไทย

2. ครูทบทวนความรู้เดิมละครไทยมีกี่แบบ

ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ใหม่ (ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์)

3. ครูแจกใบความรู้ เรื่อง ละครสร้างสรรค์ ให้นักเรียนทำการศึกษาค้นคว้า 10 นาที

4. ครูถามนักเรียนต่อว่า ละครหรือวรรณกรรมท้องถิ่น ที่นักเรียนเคยได้ยิน มีเรื่องอะไรบ้าง

5. ครูเปิดสื่อวีดิทัศน์ ละครสร้างสรรค์

ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล

6. หลังจากที่ครูให้นักเรียนชมวีดิทัศน์แล้ว จึงตั้งคำถามว่า องค์ประกอบของละครมีอะไรบ้าง

7. ครูให้นักเรียนลองสรุปสั้นๆว่า ละครสร้างสรรค์คืออะไร

ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจ

8. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 3 กลุ่ม จากนั้นครูแจกบทความเรื่องสั้น แล้วให้นักเรียนศึกษา

กลุ่มที่ 1 เรื่อง ตัวละครในเรื่อง มีใครบ้าง

กลุ่มที่ 2 เรื่อง ฉากในบทความ มีฉากใดบ้าง

กลุ่มที่ 3 เรื่อง ลักษณะของเนื้อเรื่อง และจุดจบของเรื่อง เป็นอย่างไร

9. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ออกมาอธิบายหรือพูดคุยหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ 5 สรุปและจัดระเบียบความรู้ (ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์)

10. ครูเฉลยบทความเรื่องสั้น เช่น ตัวละคร ฉาก และข้อคิด

11. ครูเปิดสื่อวีดิทัศน์ ละครเรื่องสั้น พร้อมทั้งอธิบายประกอบ

ขั้นที่ 6 การแสดงความรู้

12. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกออกแบบบทละครสั้น ๆ โดยต้องมีองค์ประกอบละครเป็นหลัก เช่น ตัวละคร ฉาก เนื้อเรื่อง และข้อคิด ประมาณ 20 นาที

ขั้นที่ 7 การนำความรู้มาประยุกต์ใช้(ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์)

13. ครูสุ่มกลุ่มนักเรียน โดยออกมาเล่าเรื่องบทละครสั้นที่แต่งให้เพื่อนๆฟัง

14. ครูเปิดสื่อวีดิทัศน์ เรื่อง ประโยชน์ของละคร ให้กับนักเรียนเพิ่มเติม

8. สื่อการเรียนการสอน

1. วีดิทัศน์ละครสร้างสรรค์ เรื่อง เกาะหนูเกาะแมว ประโยชน์ของละคร

2. หนังสือเรียนวิชา ดนตรี – นาฏศิลป์ ป.6

3. กระดาษสีน้ำตาลอ่อน สีเมจิก ดินสอ ยางลบ

9. การวัดผลประเมินผล

1. แบบวัดประเมินภาคปฏิบัติ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ประเด็นการประเมิน	ผลการประเมินคุณภาพ				
		5	4	3	2	1
ปฏิบัติออกแบบละคร	องค์ประกอบละคร					
	ฉาก					
	ลีลาและอารมณ์					
	ความกล้าแสดงออก					
	รวม					

คำอธิบายการให้คะแนน

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ประเด็นการ ประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพเกณฑ์การประเมิน / ระดับคะแนน				
		5	4	3	2	1
ปฏิบัติออกแบบ ละคร	องค์ประกอบ ละคร	ออกแบบ เนื้อ เรื่อง ฉาก ตัว ละคร และข้อคิด ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน	ออกแบบ เนื้อ เรื่อง ฉาก ตัว ละคร และข้อคิด มีผิดพลาดเล็กน้อย	ออกแบบ เนื้อ เรื่อง ฉาก ตัว ละคร แต่ขาด ข้อคิด	ออกแบบ เนื้อ เรื่อง ตัวละคร แต่ขาด ข้อคิด และฉาก	ไม่ถูกต้องตาม องค์ประกอบ ของละคร
	ฉาก	เหตุการณ์ของ การแสดงละคร เหมาะสมกับ บรรยากาศได้ ถูกต้อง และ สัมพันธ์กับเนื้อ เรื่อง	เหตุการณ์ของ การแสดงละคร เหมาะสมบ้าง บางเหตุการณ์	เหตุการณ์ของ การแสดงละคร ยังเหมาะสมกับ บรรยากาศ แต่ ยังไม่สัมพันธ์กับ เนื้อเรื่อง	เรียง ลำดับ เหตุการณ์ของ การแสดงละคร ไม่เหมาะสม และไม่สัมพันธ์ กับเนื้อเรื่อง	เรียง ลำดับ เหตุการณ์ไม่ ถูกต้อง และไม่ มีความถูกต้อง กับเนื้อเรื่องทุก เหตุการณ์
	ลีลาและ อารมณ์	ตัวละคร แสดง อิริยาบถของ บทละครได้ เหมาะสมกับ เนื้อเรื่อง	ตัวละคร แสดง อิริยาบถของ บทละครได้ เหมาะสมกับ เนื้อเรื่อง เล็กน้อย	ตัวละคร แสดง อิริยาบถของ บทละคร ยังไม่ เหมาะสมกับ เนื้อเรื่อง	ตัวละคร แสดง อิริยาบถ ยังไม่ สมกับบท ละคร และยังไม่ สัมพันธ์กับ เนื้อเรื่อง	ตัวละคร แสดง อิริยาบถแบบไม่ สมกับเนื้อเรื่อง อาการนิ่ง ๆ เฉย ๆ
	ความกล้า แสดงออก	ไม่มีความเขิน อายในการ แสดงตั้งแต่ต้น จนจบการแสดง	มีความเขินอาย เล็กน้อย ตลอด ทั้งเรื่อง	เริ่มมีอาการกลัว และมีความเขิน อายค่อนข้าง เล็กน้อย	มีอาการกลัว และไม่มีการ สบตากับใครเลย ในเวลาแสดง ละคร	ไม่กล้าออกและ กลัวอย่างเห็นได้ ชัด

เกณฑ์การประเมิน

15 – 20 คะแนน	หมายถึง	ดีเยี่ยม
11 – 14 คะแนน	หมายถึง	ปานกลาง
6 – 10 คะแนน	หมายถึง	พอใช้
0 – 5 คะแนน	หมายถึง	ปรับปรุง

10. ความคิดเห็นของผู้บริหาร

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวลีลา สุวรรณนิมิตร)
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนจ้อยฮั่ว

แผนการจัดการเรียนรู้

สัปดาห์ที่ 7

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) บูรณาการ เฉพาะทาง
 ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การออกแบบท่าเต้น เวลา 1 ชั่วโมง
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 วันที่.....

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ศ.3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่า นาฏศิลป์ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ป.6/1 สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวและการแสดงโดยเน้นการถ่ายทอดลีลาหรืออารมณ์

ป.6/3 แสดงนาฏศิลป์และละครง่าย ๆ

1. สาระสำคัญ

การเต้นรำ เป็นศิลปะที่เกี่ยวกับ การเคลื่อนไหวประกอบกับการแสดงความรู้สึก ประวัติของการเต้นรำส่วนใหญ่มีต้นกำเนิดมาจากการที่คนพยายามที่จะเลียนแบบการเคลื่อนไหวตามธรรมชาติ หรือเกิดมาจากการเต้นรำที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางศาสนา

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

สามารถออกแบบท่าเต้นได้อย่างสร้างสรรค์

3. สาระการเรียนรู้

การประดิษฐ์ท่าทางประกอบการแสดง เน้นลีลาหรืออารมณ์
 - ลีลาท่าเต้น

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการคิด

- ทักษะการนำความรู้ไปใช้

4.2 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. รักความเป็นไทย
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

6. ชิ้นงาน/ภาระงาน

สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวโดยเน้นการถ่ายทอดลีลาหรืออารมณ์

7. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้เดิม

1. ครูทบทวนความรู้ เรื่อง การเต้นมีกี่แบบ
2. ครูทบทวนที่มาของท่าเต้น เป็นอย่างไร

ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ใหม่ (ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์)

3. ครูตั้งคำถามนักเรียนว่า การเต้นในปัจจุบันนั้นนิยมการเต้นแบบใด

4. ครูแจกใบความรู้ เรื่อง วิวัฒนาการประเภทของการเต้น แล้วทำการศึกษา
10 นาที

5. ครูเปิดสื่อวีดิทัศน์ วิวัฒนาการประเภทของการเต้น ให้กับนักเรียนได้ศึกษา

ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล

6. หลังจากที่ครูให้นักเรียนชมวีดิทัศน์แล้ว จึงตั้งคำถามว่า ลักษณะในการออกแบบ
ท่าเต้น Cover dance เป็นอย่างไร การออกแบบเสื้อผ้ามีลักษณะอย่างไร

7. ครูให้นักเรียนสรุปองค์ความรู้ที่ได้ศึกษา วิวัฒนาการประเภทการเต้น สั้น ๆ

ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจ

8. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 3 กลุ่ม โดยให้ศึกษาดังต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 เรื่อง ประเภทของการเต้น มีกี่แบบ

กลุ่มที่ 2 เรื่อง การออกแบบท่าเต้นที่ดี ควรเป็นอย่างไร

กลุ่มที่ 3 เรื่อง ประโยชน์ของการเต้น สามารถนำไปใช้ในงานใดได้บ้าง

9. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ออกมาอธิบายหรือพูดคุยหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ 5 สรุปและจัดระเบียบความรู้ (ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์)

10. ครูสรุปองค์ความรู้ทั้งหมดให้นักเรียนฟัง พร้อมทั้งเปิดสื่อวีดิทัศน์เพิ่มองค์ความรู้
ให้กับนักเรียน

ขั้นที่ 6 การแสดงความรู้

11. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมในห้องเรียน โดยให้นักเรียนช่วยกันออกแบบท่าเต้น
ซึ่งครูกำหนดเพลง Thai cha cha

ขั้นที่ 7 การนำความรู้มาประยุกต์ใช้ (ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์)

12. ครูสุ่มนักเรียน 10 คน โดยให้ออกมาแสดงหน้าชั้นเรียน ส่วนนักเรียนที่ไม่ได้
ออกมาหน้าชั้นเรียน ให้เดินตามเพื่อน

13. ครูอธิบายเพิ่มเติมว่า Cover dance สามารถนำมาใช้ในการออกแบบท่าเต้น
ในเพลงต่าง ๆ ได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับ สถานการณ์ และ บทเพลง พร้อมทั้งเปิดสื่อวีดิทัศน์เป็นตัวอย่าง

8. สื่อการเรียนการสอน

1. วีดิทัศน์ประเภทการเต้น ,การเต้น Cover dance
2. หนังสือเรียนวิชา ดนตรี – นาฏศิลป์ ป.6
3. กระดาษสีน้ำตาลอ่อน สีเมจิก ดินสอ ยางลบ

9. การวัดผลประเมินผล

1. แบบวัดประเมินภาคปฏิบัติ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ประเด็นการประเมิน	ผลการประเมินคุณภาพ				
		5	4	3	2	1
ออกแบบท่าเต้นได้อย่างสร้างสรรค์	ความพร้อมเพรียงและจังหวะ					
	ความคิดสร้างสรรค์					
	ความสวยงามของท่าเต้น					
	ความร่วมมือและความตั้งใจ					
	รวม					

คำอธิบายการให้คะแนน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ประเด็นการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพเกณฑ์การประเมิน / ระดับคะแนน				
		5	4	3	2	1
ออกแบบท่าเต้นได้อย่างสร้างสรรค์	ความพร้อมเพรียงและจังหวะ	การเคลื่อนไหวในการเต้น ถูกจังหวะ ตลอดทั้งเพลง	การเคลื่อนไหวในการเต้น ถูกจังหวะ ค่อนข้างดี	การเคลื่อนไหวในการเต้น ถูกจังหวะ เป็นส่วนใหญ่	การเคลื่อนไหวในการเต้น ถูกจังหวะ เป็นบางส่วน	การเคลื่อนไหว ไม่มี ความพร้อมเพรียง และไม่ถูกจังหวะตลอดทั้งเพลง
	ความคิดสร้างสรรค์	มีความแปลกใหม่ของการออกแบบท่า การแปรแถว สอดคล้องกับเนื้อเพลงตลอดทั้งเพลง	มีความแปลกใหม่ของการออกแบบท่า การแปรแถว สอดคล้องกับเนื้อเพลง ค่อนข้างดี	มีความแปลกใหม่ของการออกแบบท่า การแปรแถว สอดคล้องกับเนื้อเพลง บ้างเป็นบางช่วง	มีความแปลกใหม่ของการออกแบบท่า การแปรแถว ค่อยข้างน้อย การแปรแถว วุ่นวาย	ไม่มีความแปลกใหม่ของการออกแบบท่า การแปรแถว สอดคล้องกับเนื้อเพลง
	ความสวยงามของท่าเต้น	ลายท่าเต้น มีความโดดเด่น สื่อความหมาย และสอดคล้องกับเนื้อเพลงได้ดีเยี่ยม	ลายท่าเต้น มีความโดดเด่น สื่อความหมาย และสอดคล้องกับเนื้อเพลงได้ ค่อนข้างดี	ลายท่าเต้น สื่อความหมายและ สอดคล้องกับเนื้อเพลงเป็น บางช่วง	ลายท่าเต้น ยังไม่มีความ สอดคล้องกับเพลง	ลายท่าเต้น ไม่มี ความโดดเด่น สื่อความหมาย ไม่ถูกต้องกับเนื้อเพลง
	ความร่วมมือและความตั้งใจ	ทุกคนในกลุ่ม แบ่งงานและหน้าที่ชัดเจน การออกแบบ การแสดง มีความสมบูรณ์ และสวยงาม	ทุกคนในกลุ่ม แบ่งงานและหน้าที่ชัดเจน การออกแบบ การแสดง มีความสวยงาม ค่อนข้างดี	ทุกคนในกลุ่ม แบ่งงาน มีการ ชัดแย้งกันบ้าง การออกแบบ การแสดง สวยงามในระดับปานกลาง	ทุกคนในกลุ่มมีความขัดแย้งกันมาก การออกแบบ การแสดงมีความสวยงามน้อย	ทุกคนในกลุ่มต่างคนต่างทำ มีความขัดแย้งกันมาก การออกแบบ การแสดงไม่สมบูรณ์

เกณฑ์การประเมิน

15 – 20 คะแนน	หมายถึง	ดีเยี่ยม
11 – 14 คะแนน	หมายถึง	ปานกลาง
6 – 10 คะแนน	หมายถึง	พอใช้
0 – 5 คะแนน	หมายถึง	ปรับปรุง

10. ความคิดเห็นของผู้บริหาร

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวลีลา สุวรรณนิมิตร)
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนจ้อยฮั่ว

แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ วิชา นาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์
แผนการสอนที่ 6 เรื่อง ออกแบบละคร
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

.....
คำชี้แจง แบบประเมินชุดนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อใช้ตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยให้ท่านพิจารณาองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ว่ามีความเหมาะสมเพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเหมาะสม ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านซึ่งมี 5 ระดับ และแสดงความคิดเห็นในส่วนที่เป็นข้อเสนอแนะ ดังนี้

- 5 หมายถึง องค์ประกอบของแผนมีความเหมาะสมมากที่สุด
 4 หมายถึง องค์ประกอบของแผนมีความเหมาะสมมาก
 3 หมายถึง องค์ประกอบของแผนมีความเหมาะสมปานกลาง
 2 หมายถึง องค์ประกอบของแผนมีความเหมาะสมน้อย
 1 หมายถึง องค์ประกอบของแผนมีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ทั้งนี้เพื่อผู้วิจัยจะได้นำผลการประเมินไปปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
 จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

องค์ประกอบของแผน	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
1. ชื่อเรื่องที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้						
2. จุดประสงค์การเรียนรู้						
3. สารสำคัญที่ผู้เรียนจะได้รับ						
4. สารการเรียนรู้ที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้						
5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน						
6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์						
7. คำถามสำคัญที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้						
8. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์						
8.1 รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ มี 7 ขั้นตอนตามรูปแบบซิปปา						
8.2 ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายเนื้อหาหรือทบทวนบทเรียน						
8.3 นักเรียนได้มีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กันในกลุ่ม						

องค์ประกอบของแผน	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
8.4 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม เพื่อให้นักเรียนทำกิจกรรม หาดองค์ความรู้ และระดมความคิดตามหัวข้อที่ครูกำหนดให้						
8.5 นักเรียนในแต่ละกลุ่ม ได้มีโอกาส นำองค์ความรู้ จากการค้นคว้ามาเสนอหน้าชั้นเรียน						
8.6 ครูสรุปเนื้อหาองค์ความรู้ทั้งหมด หลังจากนักเรียนได้อภิปรายหน้าชั้นเรียน						
8.7 ในกิจกรรมการสอน ครูได้เปิดสื่อ วัสดุทัศน เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาเสริมองค์ความรู้						
9. สื่อการเรียนรู้						
10. การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้						
11. แหล่งการเรียนรู้						
12. บันทึกผลหลังจัดการเรียนรู้						
13. องค์ประกอบของแผนมีความครบถ้วน และมีความสอดคล้องกัน						

ความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ

(.....)

ตำแหน่ง.....

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์)
เรื่อง การออกแบบท่ารำ - ต้น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบนี้มี 20 ข้อ 20 คะแนน ใช้เวลาทำ แบบทดสอบ 30 นาที
2. แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว
3. เขียนเครื่องหมาย — ลงในช่องที่ตรงกับอักษร ก ข ค หรือ ง หน้าคำตอบที่นักเรียน เลือกลงใน “กระดาษคำตอบ”

ตัวอย่าง

ข้อ	ก	ข	ค	ง
0		✗		

4. หากต้องการเปลี่ยนแปลงคำตอบขีดเส้นสองเส้นทับคำตอบเดิม แล้วทำเครื่องหมาย — ใหม่ในข้อที่ต้องการ

ตัวอย่าง

ข้อ	ก	ข	ค	ง
0		✗		✗

5. ห้ามขีดเขียนหรือทำเครื่องหมายใด ๆ ลงในแบบทดสอบนี้ และส่งคืนผู้คุมสอบ เมื่อหมดเวลาทำแบบทดสอบ

การสอบวัดผลสัมฤทธิ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์)	
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๒๐ ข้อ คะแนนเต็ม ๒๐ คะแนน	
เวลาสอบ ๓๐ นาที	
<p>มาตรฐานที่ ศ ๓.๑ ป.๖/๑ การประดิษฐ์ท่าทางประกอบเพลง</p> <p>๑. นาฏศิลป์สร้างสรรค์ มีความหมายว่าอย่างไร (ความรู้และความจำ)</p> <p>ก. การออกแบบและคิดค้นศิลปะการแสดงขึ้นมาใหม่</p> <p>ข. ศัพท์เฉพาะที่ใช้เรียกชื่อ คน สัตว์ สิ่งของ</p> <p>ค. การแสดงความภาคภูมิใจในนาฏศิลป์</p> <p>ง. การออกแบบในการสร้างบ้าน</p> <p>๒. ถ้านักเรียนได้รับมอบหมายให้แสดงในงานต้อนรับชาวต่างชาติ นักเรียนควรแสดงชุดใดให้เหมาะสม (ความเข้าใจ)</p> <p>ก. รำอินโดนีเซีย ข. รำอินเดีย</p> <p>ค. รำอวยพร ง. รำจีน</p> <p>๓. งานวันแม่แห่งชาติ นักเรียนควรนำการแสดงใด มาใช้ในการแสดงเหมาะสมที่สุด (นำไปใช้)</p> <p>ก. พระคุณแม่ ข. พระคุณพ่อ</p> <p>ค. รำแห่งนางแมว ง. ผิดทุกข้อ</p> <p>๔. หากต้องแสดงท่าประกอบเพลงปลุกใจ ต้องทำอย่างไร (นำไปใช้)</p> <p>ก. คิดท่าประกอบโดยมุ่งเน้นจุดมุ่งหมาย</p> <p>ข. คิดท่าประกอบให้เหมาะสมกับเนื้อหาเพลงจังหวะ และทำนอง</p> <p>ค. คิดท่าประกอบโดยเน้นเครื่องแต่งกายเป็นหลัก</p> <p>ง. คิดท่าอย่างไรก็ได้</p> <p>มาตรฐานที่ ศ ๓.๑ ป.๖/๑ ละครสร้างสรรค์</p> <p>๕. ละคร หมายถึงอะไร (ความรู้และความจำ)</p> <p>ก. การแสดงที่สะท้อนให้เห็นค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี และความเป็นอยู่ โดยการผสมผสานกันให้เป็นเรื่องราว</p>	<p>ข. การแสดงอย่างหนึ่งที่มุ่งเน้นการจินตนาการที่ไร้ขีดจำกัด</p> <p>ค. การแสดงอย่างหนึ่งที่มุ่งเน้นอาชญากรรม</p> <p>ง. ผิดทุกข้อ</p> <p>๖. ผู้แสดงละครที่รับบทเป็นต้นไม้ ควรออกแบบร่างกายของตนเองอย่างไร (สังเคราะห์)</p> <p>ก. สวมชุดสีทอง ถือขวาน</p> <p>ข. สวมชุดสีน้ำตาล ถือไปไม้</p> <p>ค. สวมชุดสีแดง ถือกิ่งไม้เล็กๆ</p> <p>ง. สวมชุดสีชมพู ถือบ้ายประท้วง</p> <p>มาตรฐานที่ ศ ๓.๑ ป.๖/๑ ลีลานาฏยศัพท์</p> <p>๗. กระทั่งเท้า จะใช้ช่วยวะส่วนใดและที่พื้น (ความรู้และความจำ)</p> <p>ก. ปลายเท้า ข. ข้างเท้า</p> <p>ค. จมูกเท้า ง. ส้นเท้า</p> <p>๘. ข้อใดสัมพันธ์กัน (ความเข้าใจ)</p> <p>ก. ตั้งวง – เท้า ข. ผาย – เท้า</p> <p>ค. จับ – มือ ง. ประ – มือ</p> <p>๙. การใช้นาฏยศัพท์และภาษาท่าร่าทางนาฏศิลป์ไทย ประกอบเพลงมีความสำคัญอย่างไร (วิเคราะห์)</p> <p>ก. ทำให้การแสดงสวยงาม สื่อความหมายถูกต้อง</p> <p>ข. ทำให้การแสดงมีความหมายแปลกใหม่</p> <p>ค. ทำให้ผู้แสดงรำได้สวยงาม</p> <p>ง. ทำให้การแสดงพร้อมเพรียง</p> <p>มาตรฐานที่ ศ ๓.๑ ป.๖/๑ ลีลาการเต้น</p> <p>๑๐. การเต้น หมายถึงอะไร (ความรู้และความจำ)</p> <p>ก. การเคลื่อนไหวร่างกายและการขยับตัวไปตามจังหวะเพลง</p>

<p>ข. การเคลื่อนไหวร่างกายในการใช้บำบัดร่างกาย</p> <p>ค. การผ่อนคลายความเครียด</p> <p>ง. การทำโยคะ</p> <p>๑๑. ในยุคโบราณ การตื้นเน้นในเรื่องใดมากที่สุด (ความเข้าใจ)</p> <p>ก. สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ข. บูชาเทพเจ้า</p> <p>ค. พิธีกรรม ง. ถูกทุกข้อ</p> <p>มาตรฐานที่ ศ ๓.๑ ป.๖/๑ ลีลาสร้างมาตรฐาน</p> <p>๑๒. นักเรียนจะอนุรักษ์การแสดงรำวงมาตรฐานด้วยแนวทางใด (ประเมินค่า)</p> <p>ก. บังคับทุกคน ข. รวมกลุ่มฝึกแสดง</p> <p>ค. ทำแบบประเมิน ง. รับสมัครคนที่สนใจ</p> <p>๑๓. ทำสวดสร้อยมาลาแปลง ใช้แสดงเพลงรำวงมาตรฐานข้อใด (ความรู้และความจำ)</p> <p>ก. บูชานักรบ ข. งามแสงเดือน</p> <p>ค. คั่นเดือนหงาย ง. รำมาชิมารำ</p> <p>๑๔. ยามกลางคืนเดือนหงาย เราใช้เท้าด้านใด กระทั่งเป็นอันดับแรก และเริ่มปฏิบัติในเรื่องคำใด (ความรู้และความจำ)</p> <p>ก. ด้านซ้าย – เริ่มคำว่า กลาง</p> <p>ข. ด้านซ้าย – เริ่มคำว่า หงาย</p> <p>ค. ด้านขวา – เริ่มคำว่า กลาง</p> <p>ง. ด้านขวา – เริ่มคำว่า หงาย</p> <p>มาตรฐานที่ ศ ๓.๑ ป.๖/๑ ออกแบบละคร</p> <div style="text-align: center;"> <table border="1" style="margin: auto;"> <tr> <td colspan="4">องค์ประกอบ ของละคร</td> </tr> <tr> <td>โครงเรื่อง</td> <td>แก่นของ เรื่อง</td> <td>ตัวละคร</td> <td></td> </tr> </table> </div> <p>๑๕. จากภาพ องค์ประกอบส่วนใดหายไป (ความรู้และความจำ)</p> <p>ก. ฉาก ข. ข้อคิด</p> <p>ค. ตัวละคร ง. บทสนทนา</p>	องค์ประกอบ ของละคร				โครงเรื่อง	แก่นของ เรื่อง	ตัวละคร		<p>๑๖. ละครที่ดี ควรมีลักษณะอย่างไร (ความเข้าใจ)</p> <p>ก. ดูไม่รู้เรื่อง</p> <p>ข. ตัวละครเป็นอะไรก็ได้</p> <p>ค. นำข้อคิดไปใช้ในชีวิตประจำวันได้</p> <p>ง. สื่อเสียด ล้อเลียน คนอื่นให้เป็นที่น่าอับอาย</p> <p>๑๗. ข้อใด เป็นบทบาทหน้าที่ของผู้เขียนบทละคร (ความเข้าใจ)</p> <p>ก. รับผิดชอบอุปกรณ์การแสดง</p> <p>ข. ควบคุมดูแลและรูปแบบการแสดง</p> <p>ค. สร้างเรื่องราวและสอดแทรกข้อคิด</p> <p>ง. ดูแลแสดงให้เหมาะสมกับบทบาท</p> <p>มาตรฐานที่ ศ ๓.๑ ป.๖/๑ ออกแบบทำเต้น</p> <p>๑๘. Contemporary dance นิยมใช้วงดนตรีประเภทใดแสดง (นำไปใช้)</p> <p>ก. ดนตรีร่วมสมัย ข. เดี่ยวเปียโน</p> <p>ค. ดนตรีไทย ง. วงปี่พาทย์</p> <p>๑๙. การนำท่ารำของนาฏศิลป์ไทย ผสมผสานกับบัลเลต์ เรียกว่าอะไร (วิเคราะห์)</p> <p>ก. Jazz dance ข. Pop dance</p> <p>ค. Modern dance ง. Cover dance</p> <p>๒๐. การออกแบบทำเต้น ผสมผสานกับนาฏศิลป์ไทย เพื่อใช้ในการแสดงมีผลอย่างไร (ประเมินค่า)</p> <p>ก. ได้ทำรำที่แปลกใหม่ มีความสวยงาม สื่อความหมายได้ชัดเจน</p> <p>ข. เป็นที่จุดสนใจมากขึ้น</p> <p>ค. ผู้ชมส่วนใหญ่ ไม่นิยมนาฏศิลป์ไทย</p> <p>ง. ทำรำไม่เหมือนใคร</p>
องค์ประกอบ ของละคร									
โครงเรื่อง	แก่นของ เรื่อง	ตัวละคร							

เฉลยแบบทดสอบก่อน-หลังเรียน
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์)
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง การออกแบบท่ารำ – เต็ม

ข้อที่	คำตอบ
1	ก
2	ค
3	ก
4	ข
5	ก
6	ข
7	ค
8	ค
9	ก
10	ก
11	ง
12	ข
13	ค
14	ง
15	ข
16	ค
17	ข
18	ก
19	ค
20	ก

แบบวัดประเมินภาคปฏิบัติ
เรื่อง การออกแบบท่ารำ - เต็ม

คำชี้แจง

- 1.ให้นักเรียนออกแบบท่ารำ - เต็ม ตามที่กลุ่มนักเรียนถนัด โดยใช้เวลาไม่เกิน 5 นาที (20 คะแนน)
 - 2.ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเตรียมเพลงที่ใช้ในการออกแบบท่ารำ - เต็ม มาเอง
- มาตรฐานและตัวชี้วัด ศ 3.1 ป.6/1 การสร้างสรรค์การเคลื่อนไหวและการแสดง

จุดประสงค์การเรียนรู้	ประเด็นการประเมิน	ผลการประเมินคุณภาพ					รวม	สรุปผลการประเมิน
		5	4	3	2	1		
สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวโดยเน้นการถ่ายทอดลีลาหรืออารมณ์	ความพร้อมเพรียงและจังหวะ							
	ความคิดสร้างสรรค์							
	ความสวยงามของท่ารำ - เต็ม							
	ความร่วมมือและความตั้งใจ							

คำอธิบายการให้คะแนน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ประเด็นการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพเกณฑ์การประเมิน / ระดับคะแนน				
		5	4	3	2	1
สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวโดยเน้นการถ่ายทอดลีลาหรืออารมณ์	ความพร้อมเพรียงและจังหวะ	มีการเคลื่อนไหวในการรำ - เต็ม และถูกจังหวะ ทั้งกลุ่มตลอดทั้งเพลง	มีการเคลื่อนไหวในการรำ - เต็ม และถูกจังหวะ ทั้งกลุ่มมากกว่าครึ่งเพลง	มีการเคลื่อนไหวในการรำ - เต็ม และถูกจังหวะ ทั้งกลุ่มเป็นส่วนใหญ่	มีการเคลื่อนไหวในการรำ - เต็ม และถูกจังหวะ ในกลุ่มเป็นบางส่วน	การเคลื่อนไหวไม่มีความพร้อมเพรียงและไม่ถูกจังหวะตลอดทั้งเพลง
	ความคิดสร้างสรรค์	มีความแปลกใหม่ของการออกแบบท่ารำ - เต็ม การแปรแถวสอดคล้องกับเนื้อเพลงตลอดทั้งเพลง	มีความแปลกใหม่ของการออกแบบท่ารำ - เต็ม การแปรแถวสอดคล้องกับเนื้อเพลงค่อนข้างดี	มีความแปลกใหม่ของการออกแบบท่ารำ - เต็ม การแปรแถวสอดคล้องกับเนื้อเพลงบ้างเป็นบางช่วง	มีความแปลกใหม่ของการออกแบบท่ารำ - เต็ม ค่อนข้างน้อย การแปรแถวไม่น่าสนใจ	ไม่มีความแปลกใหม่ของการออกแบบท่ารำ - เต็ม ไม่มีความสอดคล้องกับเพลง
	ความสวยงามของท่ารำ - เต็ม	ลายท่ารำและท่าเต้น มีความโดดเด่น สื่อความหมายและสอดคล้องกับเนื้อเพลงได้ดีเยี่ยม	ลายท่ารำและท่าเต้น มีความโดดเด่น สื่อความหมายและสอดคล้องกับเนื้อเพลงได้ดี	ลายท่ารำและท่าเต้น สื่อความหมายและสอดคล้องกับเนื้อเพลงเป็นบางช่วง	ลายท่ารำและท่าเต้น ยังไม่มีความสอดคล้องกับเพลง	ลายท่ารำและท่าเต้น ไม่มีความโดดเด่น สื่อความหมายไม่ถูกต้องกับเนื้อเพลง
	ความร่วมมือและความตั้งใจ	ทุกคนในกลุ่มแบ่งงาน และหน้าที่ชัดเจน การออกแบบการแสดงมีความสมบูรณ์และสวยงาม	ทุกคนในกลุ่มแบ่งงาน และหน้าที่ชัดเจนการออกแบบการแสดงมีความสวยงาม	ทุกคนในกลุ่มแบ่งงาน มีการขัดแย้งกันบ้างการออกแบบการแสดงสวยงามในระดับดี	ทุกคนในกลุ่มมีความขัดแย้งกันมาก การออกแบบการแสดงไม่ค่อยมีความสวยงาม	ทุกคนในกลุ่มต่างคนต่างทำ มีความขัดแย้งกันมาก การออกแบบการแสดงไม่สมบูรณ์

ระดับคุณภาพ

คะแนน	17 – 20	หมายถึง	ดีเยี่ยม
คะแนน	14 – 16	หมายถึง	ดี
คะแนน	12 – 13	หมายถึง	ปานกลาง
คะแนน	8 – 10	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	0 – 7	หมายถึง	ปรับปรุง

แบบวัดความพึงพอใจต่อการเรียนนาฏศิลป์
ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์)
เรื่อง ออกแบบท่ารำ – เต็ม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คำชี้แจง

แบบวัดความพึงพอใจฉบับนี้ เป็นการวัดระดับความคิดเห็นของนักเรียน ที่มีต่อรูปแบบการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ซึ่งนักเรียนต้องตอบคำถามตามความเป็นจริง ที่นักเรียนได้ปฏิบัติหรือทำกิจกรรม โดยให้นักเรียนทำเครื่องหมาย (✓) ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน ซึ่งมีระดับความพึงพอใจดังนี้

5	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
4	หมายถึง	พึงพอใจมาก
3	หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
2	หมายถึง	พึงพอใจน้อย
1	หมายถึง	พึงพอใจน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน						
1	นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน					
2	มีการสรุปความสำคัญของเนื้อหาและสามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากแหล่งความรู้ต่างๆ					
3	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการทำงานกลุ่มทำให้ผู้เรียนมีความสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ มากขึ้น					
4	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นในการทำงานร่วมกัน					
5	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนรู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี และทำให้ได้รับความไว้วางใจจากผู้อื่น					
6	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมความกล้าแสดงออกของนักเรียนในหมู่เพื่อน ๆ					
ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน						
7	ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น และยอมรับฟังความคิดเห็นของกันและกัน					
8	สนับสนุนให้นักเรียนทำกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน โดยจัดอภิปรายกลุ่มย่อยโดยครูแสดงความเอาใจใส่ ให้คำปรึกษานักเรียนอย่างทั่วถึง					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
9	นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้					
10	เปิดโอกาสและกระตุ้นให้นักเรียนส่วนใหญ่ได้แสดงความคิดเห็นและให้การเสริมแรงแก่นักเรียน เช่น นำเสนอผลงานของนักเรียนแสดงบนเวที					
11	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนสนุกกับการเรียนและสามารถประยุกต์ใช้ในกลุ่มสาระอื่น ๆ ได้					
12	บรรยากาศในการเรียน ทำให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น และกระตือรือร้นร่วมกันเพื่อความสำเร็จของกลุ่ม					
	ด้านประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับ					
13	นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้เร็วขึ้น					
14	นักเรียนมีความกล้าแสดงออกมากขึ้น					
15	นักเรียนมีความสามัคคีกัน					
16	นักเรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้					
	ด้านการวัดและประเมินผล					
17	ผู้สอนมีการทดสอบตามเนื้อหาวิชา					
18	ผู้สอนมีการทดสอบให้นักเรียนออกแบบทำรำ - เต็น ระหว่างก่อนและหลังเรียน					
19	ผู้สอนมีการให้คะแนนการอภิปรายหน้าชั้นเรียนเสมอ					
20	ผู้เรียนสามารถหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อนำมาแลกเปลี่ยนในกลุ่มได้					

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายวันจักรี โชติรัตน์
วันเกิด	6 เมษายน พ.ศ.2530
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
ที่อยู่ปัจจุบัน	25/46 หมู่ 5 ซอยกัลยาณมิตร ถนนสงขลา-นาทวี ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา รหัสไปรษณีย์ 90000
ตำแหน่งหน้าที่	ครูผู้สอน
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนจ้อยฮั่ว สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี เขต 1 รหัสไปรษณีย์ 9400
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2548 โรงเรียนนวมินทราชูทิศ ทักษิณ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา พ.ศ. 2553 ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ศป.บ) สาขาวิชา ศิลปะการแสดง คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ.ศ. 2561 ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

